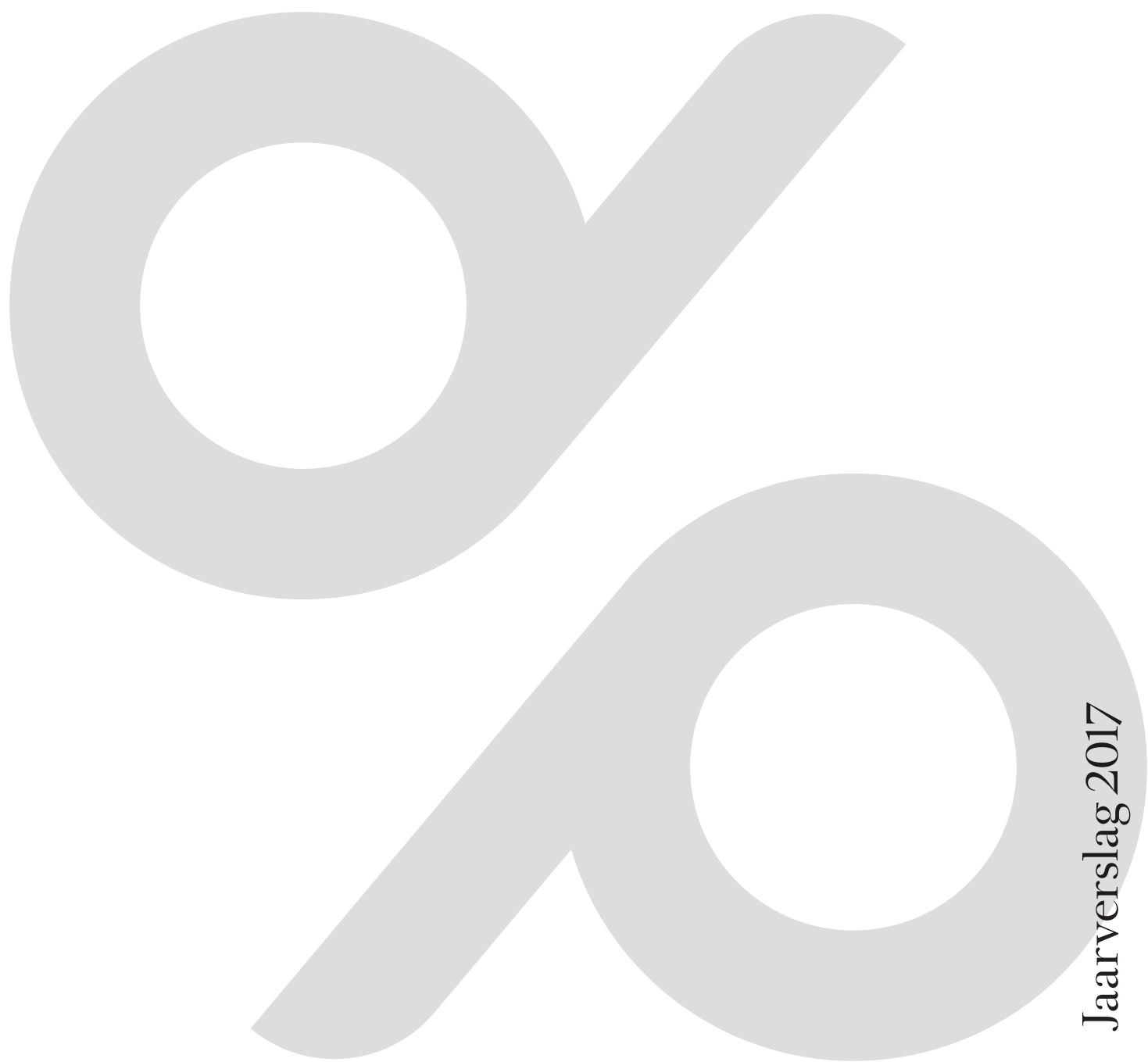

Bank Degroef Petercam

Nijverheidsstraat 44
1040 Brussel
BELGIË

BTW BE 0403 212 172
RPR Brussel
FSMA 040460 A
T +32 2 287 91 11
contact@degroofpetercam.com

Verantwoordelijke uitgever

Philippe Masset

Het jaarverslag is beschikbaar
op degroofpetercam.com

Le rapport annuel est disponible
sur le site degroofpetercam.com

The annual report is available
at degroofpetercam.com

blog.degroofpetercam.com
degroofpetercam.com

04	Mededeling van de raad van bestuur
09	Kerncijfers
13	Markante feiten
21	Corporate governance
29	Beheerverslag
39	Geconsolideerde verklaring
69	Geconsolideerde jaarrekening
165	Enkelvoudige jaarrekening
174	Contact

“Wij zijn verheugd dat we positief kunnen terugblikken op 2017. Onze cliënten profiteerden van stevige rendementen en van onze oplossingen op maat. Onze geconsolideerde resultaten voor 2017 bevestigen de sterke financiële positie en de groei van onze groep.”

Mevrouw,
Mijnheer,

2017 was tegelijkertijd een sterk en een boeiend boekjaar. Sterk dankzij de resultaten. Boeiend vanwege de uitdagingen en opportuniteiten. Het jaar werd gekenmerkt door de verdere verankering van onze missie: onze particuliere, professionele en institutionele cliënten de beste dienstverlening bieden om ze te helpen hun ambities waar te maken.

Solide beleggingsrendementen in tegengestelde markten

Voor de markten was 2017 een goed beursjaar, in een context die voor het eerst sinds 2010 werd gedragen door een brede economische groei. De Verenigde Staten hebben hun positieve economische cyclus voortgezet, en in Europa, Japan en de opkomende markten zagen we een bevestiging van het herstel van de groei. De daling van de dollar zette echter een rem op de beursprestaties omgerekend naar euro. Voor obligaties was 2017 dan weer geen jaar om te onthouden. Het monetaire beleid van zowel de Europese Centrale Bank als de Amerikaanse Federal Reserve had een impact op de langetermijnrente, en dat had weer gevolgen voor de obligatierendementen.

In dit complexe klimaat hebben de beheerteams van Private Banking en Institutional Asset Management zich eens te meer in positieve zin weten te onderscheiden: zij bezorgden hun cliënten bovengemiddelde aandelen- en obligatierendementen. Onze fondsen werden eveneens bekroond met talrijke prijzen, getuige van de financiële knowhow en de technische vakkennis van onze medewerkers.

Transversaal, proactief en flexibel

In 2017 heeft Degroef Petercam zich verder versterkt en voortgebouwd op zijn strategische pijlers. Onze cliënten profiteerden zo van de ingebouwde synergieën tussen onze belangrijkste vakgebieden, namelijk Private Banking, Institutional Asset Management, Investment Banking en Asset Services (bewaarneming en fondsenadministratie).

Tegelijkertijd zijn ook onze bestuursorganen geëvolueerd, om beter het hoofd te kunnen bieden aan de nieuwe uitdagingen van onze sector en onze groep. Wat willen wij bereiken? Wij willen proactiever en flexibeler te werk gaan, en optimaal gebruikmaken van ons internationale netwerk en de voordelen en de rijkdom die ons businessmodel aan onze cliënten biedt.

Dit jaar hebben we bijzondere aandacht besteed aan de Family Business Owners. Dankzij onze benadering genieten zij namelijk gerichte oplossingen die aansluiten bij hun specifieke behoeften, zowel voor het beheer van hun privé- als van hun zakelijke vermogen.

Verdere internationalisering

Op internationaal vlak is ons dienstenaanbod over de verschillende entiteiten van de groep uitgebreid. Doordat we over de grenzen heen alsmaar meer gebruikmaken van dezelfde tools voor IT, verslaggeving en communicatie, wordt onze organisatie steeds efficiënter. Onze dochterondernemingen hebben een succesvolle groei gekend. We hebben ons netwerk in Spanje uitgebreid en in Luxemburg een gespecialiseerde hub opgericht om onze cliënten te begeleiden bij hun internationale projecten. We hebben onze lokale teams voor institutioneel beheer versterkt in onze kernmarkten, in het bijzonder Duitsland, Frankrijk, Spanje en Italië. Investment Banking kan bogen op uitstekende resultaten, vooral in Frankrijk, terwijl Asset Services een mooie vooruitgang heeft geboekt in Luxemburg.

Inkomsten en rentabiliteit van de groep in stijgende lijn

Dankzij onze transversale en internationale commerciële dynamiek blikken wij terug op een uitstekend jaar, in het bijzonder voor de distributie van onze fondsen, onze kredieten en de internationale activiteiten van Private Banking.

In 2017 bedroegen onze inkomsten 468 miljoen euro, een stijging tegenover de 436 miljoen euro die in 2016 werd gerealiseerd. Dat resultaat weerspiegelt de goede prestatie van onze afdelingen die commissies voortbrengen waaronder institutioneel beheer, private banking, de zakenbank en de activiteiten van Asset Services, wat de daling van de marktactiviteiten in een klimaat van negatieve rente ruim hebben gecompenseerd.

In 2017 behaalde Degroef Petercam een brutobedrijfsresultaat van 129 miljoen euro, tegenover 122 miljoen euro in 2016. Na uitzonderlijke elementen die voornamelijk verband houden met integratiekosten en na belastingen, bedroeg de geconsolideerde nettowinst voor 2017 86 miljoen euro, een stijging tegenover 58 miljoen euro in 2016.

Per 31 december 2017 bedroegen de activa onder beheer 54,8 miljard euro, tegenover 52,3 miljard euro eind 2016. Die stijging is te danken aan een aanzienlijke kapitaalinstroom via onze fondsen alsook aan markteffecten. Het uitstaande bedrag aan opgenomen kredieten bedroeg per 31 december 2017 1,9 miljard euro, voor een balanstotaal van 8,3 miljard euro en deposito's in contanten van 6,7 miljard euro. De kernkapitaalratio (CET1) bedroeg 17,1%, wat ruim boven de reglementaire vereisten is en blijk geeft van onze solide balans. In vergelijking met 2016 is het aantal medewerkers licht gestegen.

Investerings in talent, vakkennis en digitalisering

Voor 2018 zijn onze vooruitzichten optimistisch zowel voor de economie als de beurzen, vooral in Europa. De economische groei lijkt in de verschillende geografische gebieden een relatief gestaag tempo aan te houden, en in ons basisscenario gaan wij ervan uit dat die dynamiek standhoudt. Uiteraard blijven we nauwgezet aandacht besteden aan de verschillende risicofactoren die voorlopig niet van het toneel verdwijnen: de rente, de inflatie, de dollar en de nood aan rebalancing van de Chinese economie. De positieve commerciële dynamiek die in 2017 werd ingezet, geeft ons voor dit jaar ook vertrouwen. We zullen dan ook voortbouwen op de geboekte vooruitgang, die dit jaar zijn volledige potentieel zou moeten kunnen waarmaken.

Ook op het vlak van digitalisering blijven we inspanningen leveren om onze cliënten en onze medewerkers de best mogelijke ervaring te kunnen bieden. Onze platformen en digitale toepassingen staan bovenaan onze prioriteitenlijst, en we voorzien om hier aanzienlijk in te investeren. Daarbij is het nog altijd de bedoeling om digitalisering te gebruiken als een hulpmiddel om onze relatie met de cliënt en het gebruiksgemak van onze diensten te versterken, en niet als vervanging voor echt menselijk contact.

We vieren dit jaar ook het tienjarige jubileum van de Degroef Petercam Foundation. De stichting beschikt eveneens over meer middelen om projecten te ondersteunen die verband houden met nieuwe vormen van werkgelegenheid. Ook maatschappelijk verantwoord beleggen en verantwoordelijkheid liggen ons na aan het hart. Wij zijn immers overtuigd van de rol die wij als economische speler in de maatschappij kunnen opnemen. Die overtuiging delen wij met onze cliënten, die alsmaar vaker vragende partij zijn voor verantwoorde financiële oplossingen.

We maken van de gelegenheid gebruik om onze cliënten te bedanken voor hun trouw en voor hun vertrouwen. Daarnaast willen we ook onze medewerkers bedanken voor hun inzet. We zijn bijzonder trots op wat zij als team hebben bereikt. We zijn ons ervan bewust dat de complexiteit van hun inspanningen niet altijd te vatten is in een moeilijke reglementaire omgeving.

Om hen degelijk te begeleiden in deze alsmaar veranderende omgeving, investeren wij in een ambitieus opleidingsprogramma. Daarbij vormen flexibiliteit en digitalisering belangrijke kernbegrippen van onze organisatie. Degroef Petercam is trouwens op zoek naar nieuw talent om zijn teams te versterken, in het bijzonder in Vlaanderen, waar we de ambitie hebben om aanzienlijk te groeien.

Tot slot zijn we ook onze bestuurders en onze familiale aandeelhouders erg dankbaar voor hun voortdurende steun. We blijven vastberaden investeren in talent, vakkennis en in onze tools om onze cliënten de beste dienstverlening te kunnen bieden in deze wereld die continu verandert.

Philippe Masset
CEO

Alain Philippon
Voorzitter van de raad
van bestuur

Op 1 januari 2018 heeft Ludwig Criel Alain Philippon opgevolgd als voorzitter van de raad van bestuur van Degroef Petercam. Na een carrière van 45 jaar binnen de groep geeft Alain Philippon de voorzittersfakkel door, al blijft hij lid van de raad van bestuur.

Als onafhankelijk bestuurder, voorzitter van het remuneratiecomité en lid van het risico- en van het benoemingscomité kent Ludwig Criel de groep van binnen en van buiten.

Alain Philippon: "Ik ben ervan overtuigd dat we onder het voorzitterschap van Ludwig Criel onze ambitie zullen blijven waarmaken om onze cliënten de allerbeste diensten te verlenen in een almaar complexer financieel landschap. Onze onafhankelijke groep, die in handen is van de aandeelhoudersfamilies, blijft voortbouwen aan haar toekomst die sinds 1871 een unieke erfenis heeft opgeleverd. Graag wil ik onze cliënten bedanken voor hun vertrouwen. Mijn familie kijkt ernaar uit om als referentieaandeelhouder en door haar deelname in de raad van bestuur nauw betrokken te blijven bij de groep."

Kerncijfers

Bank Degroef Petercam is een onafhankelijke financiële instelling die als referentie geldt en die met een geschiedenis die teruggaat tot 1871 ten dienste staat van private en institutionele beleggers en organisaties.

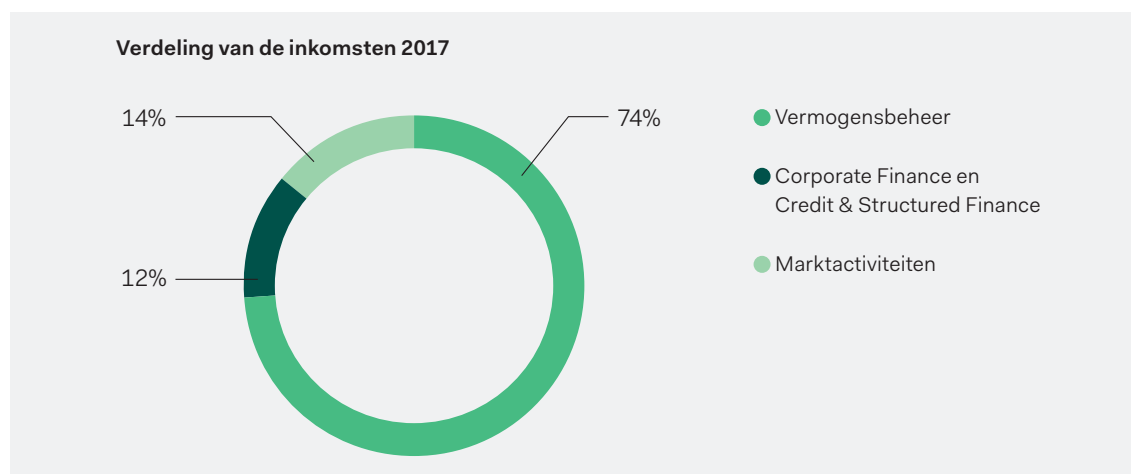
Raad van bestuur

Voorzitter van de raad van bestuur
Baron Philippson
Voorzitter van het directiecomité
Philippe Masset
Bestuurders-leden van het directiecomité
Nathalie Basyn
Gautier Bataille de Longprey
Bruno Colmant
Benoît Daenen
Gilles Firmin
Pascal Nyckeles

Bestuurders
Ludwig Criel*
Miguel del Marmol
Jean-Baptiste Douville de Franssu
Christian Jacobs*
Jean-Marie Laurent Josi
Véronique Peterbroeck
Jacques-Martin Philippson
Alain Schockert
Frank van Bellingen

*Onafhankelijk bestuurder.

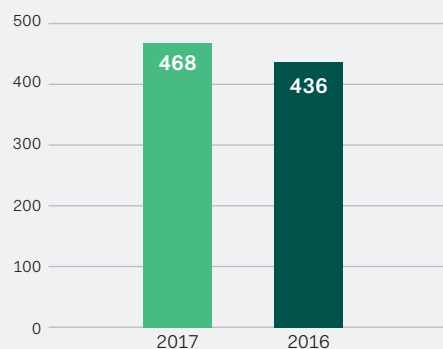
	(in miljard EUR)	
Activa onder beheer	31.12.2017	31.12.2016
Particuliere cliënten	34,9	35,1
Institutionele cliënten	8,0	8,0
Beveks in bezit van derden	9,3	7,0
Beheer door derden	2,6	2,2
Totaal	54,8	52,3

¹ Herwerking van de gegevens van 2016 als gevolg van een overdracht tussen institutionele cliënten en beveks in het bezit van derden.

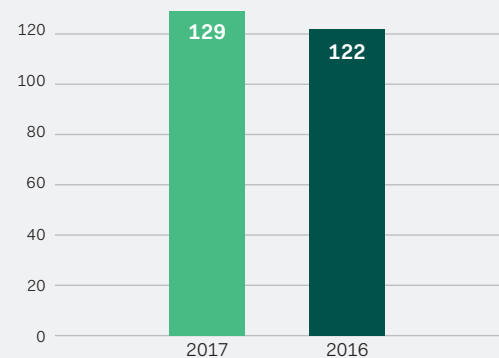
Netto-inkomsten

(in miljoen EUR)

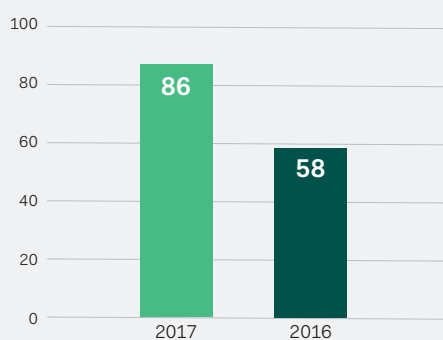
Brutobedrijfswinst

(in miljoen EUR)

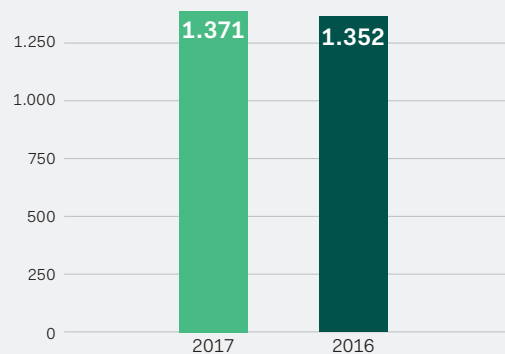
Geconsolideerde nettowinst

(in miljoen EUR)

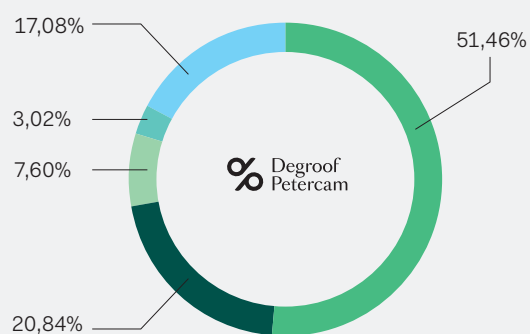

Medewerkers

(in VTE)

Kapitaalstructuur op 31.12.2017

- DSDC *
- Petercam Invest *
- Management en medewerkers
- Autocontrole
- Financiële partners

Totaal aantal aandelen: 10.842.209

* Familiale en referentieaandeelhouders
DSDC: families Philippson, Haegelsteen, Schockert en Siaens, CLdN Finance en Cobepa (handelend in onderling overleg)
Petercam Invest: families Peterbroeck en Van Campenhout (handelend in onderling overleg)

Markante feiten

Private Banking

- 34,9 miljard euro activa onder beheer voor particuliere cliënten.
- Bovengemiddelde rendementen (eerste kwartiel) van de portefeuilles onder beheer.
- Activiteiten die hebben bijgedragen tot de groei:
 - . 100% maatschappelijk verantwoorde mandaten voor cliënten in discretionair beheer;
 - . een Family Office dienst, volledig toegespitst op grote families met een complexe vermogenssituatie;
 - . een aanbod gericht op Family Business Owners, in nauwe samenwerking met het team van Corporate Finance in België en Frankrijk;
 - . impactbeleggingen via projecten van Inclusio, een vastgoedvennootschap met sociale ambities, en van Gingo, het platform voor collaboratieve filantropie;
 - . beleggingen in private equity projecten;
 - . belangrijke filantropieopdrachten.
- Verdere internationalisering door:
 - . de ontwikkeling van een internationale hub in Luxemburg;
 - . de oprichting van een netwerk van zelfstandige private bankers in Spanje.
- Investerings en vooruitgang in digitalisering, met nieuwe functionaliteiten voor de MyDegroofPetercam-app, waarmee cliënten op tablets en smartphones hun portefeuilles en rapporten raadplegen.
- Organisatie van de zesde Degroof Petercam Business Day voor ondernemers.
- Aanwerving van private bankers, vooral in Vlaanderen om er de groei verder te ondersteunen.
- Voor het tweede opeenvolgende jaar door Euromoney uitgeroepen tot Best Private Bank 2017 in België.

Institutional Asset Management

- Sterke groei van de activiteit Institutional Asset Management dankzij een netto kapitaalinstroom: de bruto-activa onder beheer bereiken 41,9 miljard euro en de nettoactiva (zonder dubbeltelling) 29,9 miljard euro.
- Beheer van bijna 300 institutionele mandaten voor een totaalbedrag van 7,8 miljard euro.
- Voortgezette internationale expansie: ruim 50% van de fondsen en mandaten wordt buiten België verkocht, wat onze pan-Europese ambities onderstreept.
- Stijging met bijna 33% van de activa onder beheer voor derden (van 7,0 miljard euro in 2016 naar 9,3 miljard euro in 2017).
- Uitstekende beleggingsresultaten (top tweede kwartiel – Morningstar).
- Verdere versterking van de verkoopteams in Duitsland, Frankrijk, Spanje en Italië.
- Tal van bekroningen voor de kwaliteit van het beheer en het rendement van de fondsen:
 - . Extel Awards: beste fondsbeheerder in België.
 - . De Tijd/L'Echo: beste obligatiebeheerder en beste fonds in Amerikaanse aandelen;
 - . De Standaard /La Libre Belgique: beste fonds in Europese en wereldwijde aandelen;
 - . Morningstar: beste fonds in Belgische aandelen;
 - . Thomson Reuters Lipper: 14 bekroningen, onder meer voor duurzaam beheer, hoogrentende obligaties, obligaties uit opkomende markten, inflatiegekoppelde obligaties en beursgenoteerd vastgoed.

Asset Services

- 38 miljard euro aan activa onder beheer en/of in bewaring voor beleggingsfondsen naar Belgisch en Luxemburgs recht.
- Groei van 9% voor beleggingsfondsen van derden, tot 8,8 miljard euro.
- Succesvolle integratie van de Luxemburgse fondsen van het vroegere Petercam.
- Mooie rangschikking van Degroef Petercam Asset Services en Banque Degroef Petercam Luxembourg in het klassement van Monterey Insight voor het jaar 2017, in de categorieën *Management company*, *Fund Administrator* en *Fund Custodians*.
- Oprichting van het eerste Voorbehouden Alternatieve Beleggingsfonds (FIAR) voor een Zwitserse private bank.

Investment Banking

- 94 opdrachten in adviesverlening, fusies en overnames (M&A) en kapitaalmarktactiviteiten, een bevestiging van de sterke positie van Degroef Petercam in alle categorieën van financieel advies voor middelgrote ondernemingen.
- Stijging van de activiteit die zich in 2017 heeft vertaald in ruim 2,5 miljard euro aan transacties op de obligatiemarkten (Befimmo, Immoel, Argan, Laurent Perrier, Limagrain, Gemalto) en de kapitaalmarkten (versnelde bookbuilding: Biocartis, Mithra, Argan - kapitaalverhogingen: Aedifica, Sipef, Xior - beursintroductions: Nextstage en Prodways).
- 29 M&A-mandaten voor bedrijven in België (Vio/SD Worx, Roularta/De Persgroep, Cegeka/GIMV, Connex Group/Stamley Black & Decker, Beltrami/Brachot Hermant, Nafilyan/Immoel) en in Frankrijk (Moret/Europa, Ardian/Assystem, Biogroup) voor een totaalbedrag van bijna 3 miljard euro.
- Derde (Benelux), vierde (Frankrijk) en vijfde (Europa) plaats in het klassement van de League Tables 2016 voor private plaatsingen van Standard and Poor's en Private Placement Monitor.
- Voor het achtste opeenvolgende jaar door Euronext bekroond tot 'Best Liquidity Provider'.
- Organisatie van institutionele seminars in de sectoren gezondheidszorg, consumptie, vastgoed, ... in belangrijke internationale financiële centra zoals New York, Londen, Parijs, Milaan, Zürich, Brussel en Luxemburg.
- Beperkte daling van de thesaurieresultaten ten opzichte van een uitzonderlijk jaar 2016 dankzij de beheerstrategie van het 'Asset Liability Management'-comité, dat het hoofd moest bieden aan een negatieve kortetermijnrente.
- Mooie vooruitgang voor de activiteit Aandelenoptieregelingen met een recordaantal van 400 cliënt-ondernemingen.

Verantwoord beleggen

- Toename van de activa onder beheer via SRI-fondsen tot 2,8 miljard euro dankzij een nettokapitaalinstream in de verschillende fondsen en de grote belangstelling van institutionele en particuliere cliënten.
- Beste score (A+) in het kader van de Principes voor Verantwoord Beleggen (PRI) van de Verenigde Naties.
- Communicatie en volledige transparantie over de ESG-profielen (Environmental, Social en Governance) van alle beleggingsfondsen van DPAM.
- Versterking van het interne analistensteam voor verantwoord beleggen dankzij de aanwerving van drie nieuwe professionals.
- Lancering van het eerste 'Sustainable Seminar' in Brussel, zesde opeenvolgende deelname aan de 'Semaine de la finance responsable' in Parijs en vierde deelname aan het GFSI (Global Food Safety Institute) in Zwitserland.
- Uitbreiding van de Fixed Income Sustainability Advisory Board met vier gerenommeerde externe deskundigen en integratie van de recentste uitdagingen in het model dat landen op hun duurzaamheid beoordeelt.
- Uitbreiding van de Voting Advisory Board met drie gespecialiseerde onafhankelijke deskundigen inzake deugdelijk bestuur en deelname aan algemene vergaderingen van aandeelhouders van 507 ondernemingen met ruim 8.000 gestemde resoluties.
- Organisatie van verschillende interne evenementen om medewerkers beter vertrouwd te maken met ESG-aangelegenheden.

Private Equity

- Uitbreiding van het aanbod en bevestiging van de toenemende vraag van onze cliënten.
- Succesvolle en voornamelijk exclusieve private plaatsingen voor feederconstructies die toegang bieden tot vooraanstaande internationale fondsen en gediversifieerde strategieën (het recentste belangrijke buy-outfonds van CVC Capital Partners, het co-investeringsplatform Alpinvest en een fonds van Warburg Pincus).
- Closing van de eerste schijf van de tweede fondsenwerving van Inclusio, een fonds voor impact investing, voor een bedrag van 28 miljoen euro.
- Positieve ontwikkelingen voor fondsen gericht op hernieuwbare energie: eerste verkoop die heeft geleid tot een eerste uitkering in Greenfund II en voortzetting van de aanwending van het kapitaal van Greenfund III.
- Nieuwe alternatieve beleggingsfondsen met een betere positionering en een betere time-to-market, dankzij de nauwe transversale samenwerking tussen verschillende teams en landen binnen de groep.

Kredieten

- Stijging van de toegekende kredieten tot 1,9 miljard euro dankzij een aanhoudende activiteit in lombardkredieten bij Belgische, Luxemburgse, Franse, Spaanse en Zwitserse particuliere cliënten.
- Geslaagde ontwikkeling van een internationaal dienstenaanbod dankzij flexibele oplossingen, concurrerende kredietvoorwaarden en een lagerenteklimaat.
- Goede kwaliteit van de kredietportefeuille.

Financial Research

- Team van buy-side aandelen- en kredietanalisten dat een aanbevelingslijst opstelt met meer dan 100 Europese en Amerikaanse aandelen en ruim 500 bedrijfsobligaties (hoogrentende en investment-grade) opvolgt.
- Publicatie van twee macro-economische boeken: '20 essentiële vragen over de financieel-economische toestand van vandaag' en '20 essentiële vragen over de Belgische economie'.
- Publicatie van het 'Benelux Company Handbook'.
- Team sell-side analisten dat de meerderheid van de Benelux-bedrijven opvolgt: 140 ondernemingen, goed voor meer dan 1.000 bedrijfsrapporten en 40 gedetailleerde verslagen over beursgenoteerde ondernemingen. 'Positieve alfa' dat het trackrecord van het team jaar na jaar bevestigt.

Filantropie

- Tweede verjaardag van Gingo.community, het eerste platform voor collectieve filantropie in België, dat een totaalbedrag van 272.087 euro ophaalde voor de financiering van 21 projecten.
- Drie nieuwe projecten ter bevordering van algemene en technische vorming, praktijkonderwijs en ondernemerschap: La Petite Ecole, Synlab en Collective Impact.
- Organisatie van filantropische forums met mevrouw Shirin Ebadi, de eerste moslima die de Nobelprijs voor de Vrede in ontvangst mocht nemen, en met de heer Kenneth Roth, directeur van Human Rights Watch.
- Inzameling van fondsen door het Degroof Petercam Cycling Team ten voordele van de Belgische Stichting tegen Kanker.
- Deelname aan de jaarlijkse top van de European Venture Philanthropy Association (EVPA) in Oslo over de rol van banken bij de bevordering van sociale investeringen.
- Beleggen van 100% van de portefeuille van Degroof Petercam Foundation in maatschappelijk verantwoorde beleggingen.
- 2.200 uur vrijwilligerswerk door 275 collega's tijdens de vijfde editie van de Degroof Petercam Solidarity Days, ten voordele van liefdadigheidsinstellingen in België.

Internationaal

Luxemburg

- Invoering van transversale groepsstructuren tussen België en Luxemburg, met de oprichting:
 - . van BeLux-platformen voor IT, de bewarende bank en Operations;
 - . van een internationale hub die instaat voor de internationale expansie van de private-bankingactiviteiten;
 - . van de afdeling 'International Patrimonial Services' voor complexe grensoverschrijdende aangelegenheden inzake estate planning.
- Lancering van het 'Forum des entrepreneurs', een uitwisselingsplatform ter bevordering van de ondernemerscultuur, met de deelname van de heren Norbert Becker (Arthur Andersen, Atoz) en Yves Elsen (universiteit van Luxemburg, Hitec en Luxembourg Space Cluster).
- Ontwikkeling van het programma 'Microschenkingen' dat de medewerkers de mogelijkheid biedt om een deel van hun salaris aan een goed doel te schenken.

Frankrijk

- Sterke groei van investment banking voor het tweede opeenvolgende jaar, zowel wat de omzet betreft als de omvang van de transacties.
- Reorganisatie van de Wealth Management-activiteiten, aanpassing van het aanbod en verbeterde synergieën met de groep.
- Groei van het intsitutioneel beheer, uitbreiding van het personeelsbestand.
- Officiële lancering van de activiteiten Private Banking en Family Office in Lyon, voor de regio Auvergne-Rhône-Alpes.
- Financiering door Degroef Petercam Foundation van de opening van een bijkantoor van Mozaik RH in Roubaix, het eerste Franse kantoor voor aanwerving en HR-advies dat diversiteit promoot.

Spanje

- Belangrijke stijging van de activa onder beheer.
- Groei van het netwerk van private bankers in Barcelona, Madrid en Pamplona.
- Geslaagde migratie naar een nieuw technologisch platform.
- Sterk maatschappelijk engagement dat zich onder meer vertaalt in de actieve deelname aan *Net Mentora* (ondernemersnetwerk), de *Oxfam Trailwalker 2017*, de *Banc dels Aliments*, enz.

Zwitserland

- Voortzetting van de gestage groei van de activa onder beheer.
- Aanzienlijke uitbreiding van het aantal Zwitserse cliënten.

Corporate governance

1 Samenstelling van de raad van bestuur

In de raad van bestuur van Bank Degroef Petercam zetelen de bestuurders-leden van het directiecomité en de niet-uitvoerende bestuurders.

De samenstelling van de raad van bestuur wordt bepaald op basis van de volgende regels:

- de volledige raad van bestuur moet zo zijn samengesteld dat hij effectief en efficiënt kan werken in het belang van de vennootschap. De samenstelling moet worden bepaald op basis van een noodzakelijke diversiteit en complementariteit van de ervaring en competenties van de leden;
- noch een bestuurdersgroep noch een individueel lid mag de besluitvorming door de raad domineren;
- de niet-uitvoerende bestuurders vormen de meerderheid;
- twee leden van de raad van bestuur zijn onafhankelijke bestuurders.

Het benoemingscomité moet periodiek, en in het bijzonder bij de hernieuwing van de mandaten, aanbevelingen formuleren aan de raad van bestuur over de omvang en de samenstelling van de raad. De leden van de raad beschikken allemaal over de professionele betrouwbaarheid en deskundigheid zoals wettelijk vereist.

In zijn aanbevelingen aan de algemene aandeelhoudersvergadering met het oog op de benoeming van bestuurders heeft het benoemingscomité aandacht voor het evenwicht tussen kennis, vaardigheden, diversiteit en ervaring binnen de raad.

Tijdens het boekjaar vonden de volgende wijzigingen plaats in de samenstelling van de raad van bestuur en het directiecomité.

De gewone algemene vergadering van 23 mei 2017 heeft de heer Benoît Daenen benoemd tot bestuurder voor een termijn van zes jaar. Tijdens de vergadering van de raad van bestuur van 16 maart 2017 werd hij benoemd tot gedelegeerd bestuurder en lid van het directiecomité.

Op 31 december 2017 is de raad van bestuur als volgt samengesteld:

Vervaldatum van het mandaat	
Voorzitter van de raad van bestuur	
Baron Philippson	05/2019
Voorzitter van het directiecomité – gedelegeerd bestuurder	
Philippe Masset	05/2020
Bestuurders – leden van het directiecomité – gedelegeerd bestuurders	
Nathalie Basyn	05/2021
Gautier Bataille de Longprey	05/2022
Bruno Colmant	02/2021
Gilles Firmin	05/2019
Pascal Nyckees	05/2021
Benoît Daenen	05/2023
Bestuurders	
Ludwig Criel ¹	05/2021
Miguel del Marmol	05/2021
Jean-Baptiste Douville de Franssu	05/2021
Christian Jacobs ¹	05/2019
Jean-Marie Laurent Josi	05/2022
Véronique Peterbroeck	06/2021
Jacques-Martin Philippson	05/2022
Alain Schockert	05/2022
Frank van Bellingen	05/2019

De raad van bestuur beschouwt leden van de raad van bestuur als onafhankelijke bestuurders als die beantwoorden aan de in artikel 526ter van het Wetboek van Vennootschappen vermelde criteria. De volgende personen moeten worden beschouwd als onafhankelijke bestuurders: de heren Christian Jacobs en Ludwig Criel.

Na advies van het benoemingscomité, heeft de raad van bestuur beslist om aan de algemene vergadering van 22 mei 2018 voor te stellen om de heren Guido Vanherpe en François Wohrer allebei te benoemen tot bestuurder voor een periode van zes jaar. De heer Vanherpe was tijdens de vergadering van de raad van bestuur van 8 februari 2018 al voorlopig benoemd tot bestuurder, ter vervanging van de heer Xavier Van Campenhout die op 31 december 2017 ontslagnemend was. De heer François Wohrer zal daarnaast, onder voorbehoud van zijn benoeming door de algemene vergadering en een beslissing van de raad van bestuur, ook lid worden van het directiecomité.

Dit voorstel is voorgelegd aan de toezichthouders, overeenkomstig de geldende wettelijke bepalingen.

¹ Onafhankelijk bestuurder.

2 Werking van de raad van bestuur

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het uitstippelen van de strategie en het algemene beleid. Hij ziet toe op de uitvoering ervan door het directiecomité en bepaalt, op basis van de voorstellen van het directiecomité, de middelen die daarvoor nodig zijn. De raad van bestuur bepaalt de bevoegdheid en de samenstelling van het directiecomité en controleert de werking ervan. Hij ziet erop toe dat de passende middelen worden aangewend om het voortbestaan van de vennootschap te waarborgen.

De raad van bestuur beraadslaagt over alle onderwerpen en materies die onder zijn bevoegdheid vallen, onder meer over de jaarrekeningen en jaarverslagen, evenals het bijeenroepen van algemene vergaderingen. Bij elke kwartaalvergadering ontvangt de raad van bestuur ad-hoc informatie over de gang van zaken en kerncijfers, zowel voor de vennootschap zelf als voor haar belangrijkste dochtervennootschappen. Hij keurt eveneens het jaarlijkse budget goed.

De raad van bestuur vergadert minstens vier keer per jaar. Hij vergaderde acht keer in de loop van het boekjaar.

Aan het einde van elk kwartaal bestudeerde de raad van bestuur de resultaten van de groep. Hij voerde een strategische reflectie uit over de beleidslijnen van bepaalde activiteiten van de groep en over eventuele overnamedossiers en volgde het integratietraject op.

De raad van bestuur kan slechts geldig beraadslagen als minstens de helft van zijn leden aanwezig of vertegenwoordigd is. Elke bestuurder mag niet meer dan twee van zijn collega's vertegenwoordigen. De besluiten worden met gewone meerderheid van stemmen genomen. Bij staking van stemmen wordt het voorstel verworpen.

Het totaal van de aan de leden van de raad van bestuur toegekende vergoedingen wordt in de toelichting bij de jaarrekening vermeld (punt XXIX, deelrubriek A4). De integrale versie van de jaarrekening is beschikbaar op de zetel van de vennootschap.

3 Dagelijks bestuur van de groep – directiecomité

Binnen de raad van bestuur werd overeenkomstig artikel 17 van de statuten een directiecomité opgericht.

Het directiecomité is verantwoordelijk voor het management van de activiteiten van de kredietinstelling binnen het kader van het door de raad van bestuur uitgestippelde beleid.

De raad van bestuur heeft aan het directiecomité beslissingsbevoegdheid verleend, evenals de bevoegdheid om de vennootschap te vertegenwoordigen t.o.v. het personeel, cliënteel, andere kredietinstellingen, de economische en maatschappelijke omgeving en de overheid, alsook beslissingsbevoegdheid wat de vertegenwoordiging van de vennootschap betreft bij haar dochterondernemingen en bij ondernemingen waarin zij een participatie aanhoudt.

De samenstelling van het directiecomité wordt bepaald op basis van de volgende regels:

- de complementariteit van de competenties (op financieel vlak, risicobeheer, operationele kennis, enz.) die vereist zijn om de door de raad van bestuur gedefinieerde strategie uit te voeren;
- de evolutie van de noden;
- de naleving van de morele, deontologische en ethische criteria die van toepassing zijn binnen de groep.

Het directiecomité vergadert in principe vier keer per maand. In de loop van het boekjaar vergaderde het directiecomité 54 keer.

4 Comités opgericht door de raad van bestuur

Binnen de raad van bestuur heeft de Bank, conform de wettelijke bepalingen, gespecialiseerde comités samengesteld, die uitsluitend bestaan uit niet-uitvoerende bestuurders.

4.1 Auditcomité

Het auditcomité staat de raad van bestuur bij in zijn toezichhoudende functie en meer bepaald in zaken die betrekking hebben op:

- de financiële informatie bestemd voor aandeelhouders en derden;
- het auditproces;
- de werking van de interne controle;
- de opvolging van de relatie met de commissaris.

Voorzitter van het auditcomité is de heer Christian Jacobs.

De heer Ludwig Criel is als onafhankelijke bestuurder lid van het auditcomité.

De Chief Executive Officer, de Chief Risk Officer en de Chief Audit Officer worden voor de vergadering van het auditcomité uitgenodigd zonder er lid van te zijn. De Chief Financial Officer wordt uitgenodigd voor de vergaderingen over de analyse van de halfjaar- en jaarrekeningen en de evolutie van de resultaten.

De commissaris van de vennootschap neemt deel aan de vergaderingen die betrekking hebben op de controle van de halfjaar- en jaarrekeningen.

De voorzitter van het auditcomité is een onafhankelijke bestuurder en tevens lid van het auditcomité van de dochtervennootschap in Luxemburg.

Het auditcomité vergaderde negen keer in de loop van het boekjaar. Het comité bracht systematisch verslag uit over zijn activiteiten aan de raad van bestuur.

De vergaderingen hadden vooral betrekking op de analyse van de halfjaarlijkse stand van zaken, de jaarrekeningen en de activiteitsverslagen, de opvolging van de uitvoering van de aanbevelingen geformuleerd door de interne audit van de groep, en de goedkeuring van de planning van de opdrachten voor de interne audit. Het comité heeft ook kennis genomen van de conclusies van de audit- en risicocomités van de dochtervennootschappen. De vertegenwoordigers van de belangrijkste dochtervennootschappen van de groep brachten verslag uit over hun activiteiten en uitdagingen. Het comité heeft kennis genomen van het overzicht van de geschillen.

4.2 Risicocomité

Het risicocomité staat de raad van bestuur bij in zijn toezichhoudende functie met betrekking tot het niveau van de risico's en stelt op dat vlak actieplannen voor.

Voorzitter van het risicocomité is de heer Frank van Bellingen.

De heer Christian Jacobs is als onafhankelijke bestuurder lid van het risicocomité.

De Chief Executive Officer, de Chief Risk Officer en de Chief Audit Officer worden voor de vergadering van het risicocomité uitgenodigd zonder er lid van te zijn.

Het risicocomité vergaderde negen keer in de loop van het boekjaar. Het comité bracht systematisch verslag uit over zijn activiteiten aan de raad van bestuur.

Het risicocomité tekent de krijtlijnen uit van de groep op het vlak van risicobeheer. Het wint over specifieke materies het advies in van competente kaderleden en analyseert de controleprocedures ten aanzien van bepaalde marktrisico's en structurele renterisico's.

Het risicocomité heeft bijzondere aandacht verleend aan de opvolging van het risicobeheer en meer bepaald aan de impact van bepaalde beslissingen op het risicoprofiel van de Bank. Het comité heeft er bovendien op toegezien dat het remuneratiebeleid correct werd toegepast. Het comité verleende zijn goedkeuring voor de verslagen van ICAAP¹ en ILAAP², het herstelplan, de periodieke verslagen van het risk management en de operationele risico's, en voor het jaarverslag van de Compliance Officer.

4.3 Benoemingscomité

Het benoemingscomité wordt gevraagd voor kwesties die verband houden met:

- de samenstelling en de omvang van de raad van bestuur en het directiecomité;
- het definiëren van het profiel van de leden van de raad van bestuur, het directiecomité en de 'Identified Staff', en van de selectieprocedure;
- de benoemings- en herbenoemingsvoorstellen van de bestuurders en de leden van het directiecomité.

Voorzitter van het comité is de heer Alain Philippon. De heer Ludwig Criel is als onafhankelijke bestuurder lid van het benoemingscomité. De Chief Executive Officer en de Group Chief HR Officer worden uitgenodigd voor de vergaderingen van het benoemingscomité.

Het benoemingscomité vergaderde acht keer tijdens het afgelopen boekjaar. Het bracht systematisch verslag uit over zijn activiteiten aan de raad van bestuur.

4.4 Remuneratiecomité

Het advies van het remuneratiecomité wordt gevraagd voor kwesties die verband houden met:

- het algemene remuneratiebeleid;
- de globale enveloppe van de variabele vergoedingen;
- de remuneratie van de bestuurders-leden van het directiecomité;
- de remuneratie van de leden van de 'Identified Staff' en van personen met onafhankelijke controlefuncties;
- de winstdelingsplannen van de personeelsleden van de Bank.

De heren Ludwig Criel (voorzitter) en Christian Jacobs zijn lid van het remuneratiecomité in hun hoedanigheid van onafhankelijk bestuurder.

De Chief Executive Officer en de Group Chief HR Officer worden uitgenodigd voor de vergaderingen van het remuneratiecomité.

Het remuneratiecomité heeft in de loop van het boekjaar zeven keer vergaderd en heeft aan de raad van bestuur systematisch verslag uitgebracht van zijn activiteiten. Het boog zich in hoofdzaak over de harmonisatie van het verloningsbeleid naar aanleiding van de fusie.

5 Winstuitkeringsbeleid

Het dividend wordt vastgesteld op basis van de evolutie van de geconsolideerde nettowinst, van de overgedragen winst en de groepsstrategie.

¹ Internal Capital Adequacy Assessment Process.

² Internal Liquidity Adequacy Assessment Processes.

6 Governance memorandum

De Bank heeft een governance memorandum opgesteld dat de basiskenmerken van haar beleidsstructuur beoordeelt in het licht van:

- de betrouwbaarheid en de financiële situatie van belangrijke aandeelhouders;
- een transparante beleidsstructuur waarbij een gezond en voorzichtig bestuur primeert;
- de bepaling van competenties en verantwoordelijkheden van elk segment binnen de organisatie;
- het collegiale karakter van de effectieve directie;
- de onafhankelijke controlefuncties;
- het geschikte profiel en de kwaliteiten van de leidinggevenden;
- het remuneratiebeleid van de leidinggevenden;
- de bepaling van strategische doelstellingen en waarden die de Bank zich oplegt;
- een degelijke kennis van de operationele structuur en de activiteiten door de directie;
- een passende communicatie omtrent het beleid en de controle met de verschillende betrokken partijen.

Deze informatie wordt aan de Nationale Bank van België bezorgd en periodiek bijgewerkt.

Beheerverslag

De geconsolideerde rekeningen zijn opgesteld conform de internationale standaarden voor financiële verslaggeving (afgekort IFRS-normen).

1 Algemene opmerkingen

In 2017 konden de financiële resultaten van de Bank profiteren van het gunstige economische en beursklimaat. De rentecurve kende een licht steiler verloop, al is de kortetermijnrente negatief gebleven.

De resultaten weerspiegelen de goede prestaties van de activiteiten die commissielonen genereren, voornamelijk het institutioneel beheer, Private Banking, de zakenbank en Asset Services, terwijl de rentemarge te lijden had onder de negatieve kortetermijnrente.

Op 31 december 2017 bedroegen de activa onder beheer EUR 54,8 miljard tegenover EUR 52,3 miljard eind 2016. De stijging is te danken aan aanzienlijke kapitaalinstroom in het bijzonder via de distributie van onze fondsen aan derden en door markteffecten. De jaarlijkse evolutie van de activa onder beheer werd evenwel negatief beïnvloed door de inwerkingtreding van fiscale maatregelen aan het einde van het jaar.

Op 31 december 2017 bedroegen de activa onder beheer voor particuliere cliënten EUR 34,9 miljard, wat relatief stabiel blijft in vergelijking met 31 december 2016.

Het institutionele vermogensbeheer tekende voor de activa onder beheer een groei op van EUR 37,2 miljard bruto naar EUR 41,9 miljard (inclusief het vermogen van particulieren dat belegd is in fondsen van de groep). Het commerciële netwerk buiten België werd verder uitgebreid, onder meer Frankrijk, Italië, Duitsland en Spanje.

De afdeling Asset Services was op 31 december 2017 goed voor EUR 38 miljard aan activa onder beheer en/of bewaring, waarvan EUR 8,8 miljard in de vorm beleggingsfondsen voor derden.

Het totaalbedrag aan kredieten opgenomen door cliënten vertegenwoordigde op 31 december 2017 EUR 1,9 miljard, tegenover een balanstotaal van EUR 8,3 miljard en cashdeposito's voor een bedrag van EUR 6,7 miljard.

Andere markante feiten zijn de gestage groei van de activiteit Corporate Finance in Frankrijk, de ontwikkeling van een netwerk van zelfstandige private bankers in Spanje en de verdere uitbouw van de activiteit kredieten in Zwitserland.

2 Bespreking van de rekeningen

De geconsolideerde nettowinst (aandeel van de groep) bedraagt EUR 86.459.998 tegenover EUR 57.876.665 in het voorgaande boekjaar. Door toevoeging van de latente winsten en verliezen die boekhoudkundig direct worden aangerekend op het eigen vermogen (herwaarderingsreserves) bedraagt het geconsolideerde globaal resultaat (aandeel van de groep) EUR 88.228.590 op 31 december 2017 tegenover EUR 56.336.622 een jaar eerder.

De (boekhoudkundige) netto rentemarge, voor alle activiteiten samen, is gedaald in vergelijking met de resultaten van het vorige boekjaar. Het jaar 2017 werd sterk beïnvloed door de aanhoudend negatieve kortetermijnrente, ondanks het temperend effect van de steeds nauwere kredietspreads. De inkomsten uit kredieten zijn gestegen door de toename van de volumes en van de marges in Luxemburg.

De boekhoudkundige resultaten behaald door de verkoop van de obligatieportefeuille kwamen aanzienlijk lager uit dan in 2016.

De intermediatieresultaten van Financial Markets blijven op hetzelfde peil als verleden jaar, wat de obligatiedesk en derivaten op aandelen en indexen betreft). Ook de deviezendesk zet gelijkaardige cijfers neer als in 2016, met hogere commissielonen in de Luxemburgse bankentiteit. Daarnaast deed de activiteit Private Equity het opvallend goed met de verwezenlijking van een aanzienlijk aantal nieuwe deals in 2017. De verdere commercialisering van aandelenoptieplannen leidde in 2017 tot de ondertekening van een reeks nieuwe contracten.

De netto-inkomsten uit commissielonen gingen er nagenoeg 13% op vooruit in vergelijking met vorig boekjaar. Aan het einde van de periode steeg het kapitaal in beheer globaal met 4,7% tegenover 2016.

Diverse factoren hadden een positieve invloed op de commissielonen aangerekend voor het beheer en de administratie van activa in beheer: de gunstige situatie op de markten, de herziening van de tarifiering voor huisfondsen, alsook de netto instroom van kapitaal afkomstig van de fondsendistributie en van internationale private cliënten. Het omzetcijfer van de activiteit Corporate Finance ging er aanzienlijk op vooruit in Frankrijk, maar ook in België, onder impuls van een groot aantal transacties in de laatste maanden van het jaar.

Enkel de makelaarslonen op effecten volgden de stijgende trend niet. Zij bleven op een gelijkaardig peil als vorig jaar.

De geconsolideerde resultaten van de AFS (Available for Sale - beschikbaar voor verkoop), die zijn gestegen in vergelijking met 2016, werden gunstig beïnvloed door meerwaarden gerealiseerd op de plaatsing van effecten. Die plaatsing gebeurde door onze marktenzaal nadat de teams van Corporate Finance ze hadden gestructureerd.

Hoewel de overige operationele resultaten van het boekjaar vrijwel stabiel zijn gebleven, werden ze niettemin beïnvloed door significante bewegingen die elkaar opheffen; in hoofdzaak de erkenning van de positieve effecten van de gewijzigde arbeidsvoordelen (in het kader van de HR harmonisatie) in het resultaat, die echter worden tenietgedaan door de negatieve evolutie van de belangrijkste provisieposten.

De personeelskosten zijn gestegen ten opzichte van het vorige boekjaar. Die stijging is een gevolg van indexeringen en van de toename van het aantal medewerkers. Aan het einde van het boekjaar is het aantal voltijdse equivalenten (FTE's) binnen de groep aanzienlijk gestegen tegenover eind 2016. Daarnaast zijn zowel de provisies voor variabele vergoedingen als de kosten voor toekomstige pensioenen (IAS19) gestegen tegenover 2016.

De andere algemene kosten dalen aanzienlijk: terwijl de lopende operationele kosten licht stijgen, liggen de integratie- en transformatiekosten beduidend lager dan in 2016.

De afschrijvingen voor materiële en immateriële vaste activa zijn tijdens het boekjaar stabiel gebleven. De netto waardeverminderingen van activa zijn vergelijkbaar met die van 2016. Maar terwijl ze tijdens het vorige boekjaar vooral betrekking hadden op bepaalde kredieten en financiële instrumenten, liggen vooral handelsfondsen in privaat beheer aan de basis van de waardeverminderingen van 2017.

De geraamde belastingen vielen bij het afsluiten van het boekjaar enigszins lager uit dan tijdens het vorige boekjaar. De huidige toename van de belastingen bij sommige dochterondernemingen (waaronder de beheervenootschappen van Belgische en Luxemburgse ICB's) wordt integraal gecompenseerd door de lagere tarieven voor de uitgestelde belasting op bepaalde activa en passiva (door de belastinghervorming aan het einde van het jaar daalt het tarief naar 29,58% in 2018 resp. 25% in 2020). Bovendien is de hoeveelheid gecumuleerde fiscale verliezen van sommige entiteiten van de groep aanzienlijk gedaald tijdens het afgesloten boekjaar.

De stijging van andere bestanddelen van het globale resultaat is te verklaren door de stijging van de herwaarderingsreserves op de aandelenportefeuilles en andere beveks, en door de gunstige effecten van de herwaardering van financiële en andere hypothesen op de pensioenplannen.

2.1 Bestemming van het statutair resultaat

Op 31 december 2017 bedroeg de statutaire nettowinst van Bank Degroef Petercam nv EUR 70.144.212. Rekening houdend met de overgedragen winst van vorig boekjaar van EUR 195.186.507, bedraagt de te bestemmen winst EUR 265.330.719.

De raad van bestuur stelt aan de algemene vergadering voor om de winst van het boekjaar als volgt te bestemmen:

	(in EUR)
Winst van het boekjaar	70.144.212
+ Overgedragen winst	195.186.507
= Te bestemmen winst	265.330.719
- Toegewezen Toevoeging aan overige reserves	0
- Tantièmes	795.000
- Dividenden	65.053.254
- Winstbewijzen	345.957
= Over te dragen winst	199.136.508

De raad van bestuur stelt aan de algemene vergadering voor om een bruto dividend van EUR 6 per aandeel uit te keren.

2.2 Geconsolideerd eigen vermogen

Het geconsolideerde eigen vermogen, met inbegrip van de belangen van derden, bedraagt aan het einde van het boekjaar EUR 939,8 miljoen, wat neerkomt op een stijging met EUR 40,9 miljoen tegenover vorig boekjaar.

De stijging met EUR 40,9 miljoen is hoofdzakelijk toe te schrijven aan het gecombineerde effect van de uitkering voor het vorige boekjaar (-EUR 47,3 miljoen), het resultaat (inclusief derden) van het boekjaar (EUR 86,5 miljoen), de herwaardering van financiële activa tegen hun reële waarde (EUR 4 miljoen), de herwaardering volgens IAS 19 van de voordelen uit tewerkstelling (EUR 1 miljoen) en door de evolutie van conversieverschillen (-EUR 3,3 miljoen).

Het nuttig eigen vermogen voor de berekening van de reglementaire coëfficiënten volgens Bazel III bedraagt 519,1 miljoen en overschrijdt ruimschoots de vereisten van de prudentiële normen. De solvabiliteitsratio's Tier 1 (kernvermogen) en Tier 2 (eigen vermogen in de ruime zin) bedragen 17,1% op 31 december 2017.

2.3 Open bewaarnemingen

Aan het einde van het boekjaar 2017 bedragen de geconsolideerde open bewaarnemingen EUR 80,9 miljard.

3 Kapitaalevolutie

Op 31 december 2017 bedraagt het statutair kapitaal EUR 34.211.634. Het wordt vertegenwoordigd door 10.842.209 aandelen zonder vermelding van nominale waarde. Alle aandelen zijn volledig geplaatst en volgestort. De gemiddelde fractiewaarde per aandeel bedraagt EUR 3,1554.

4 Aanhouden van eigen aandelen in de groep (art. 624 van het Wetboek van Vennootschappen)

Bank Degroef Petercam nv houdt geen eigen aandelen aan.

Op 31 december 2017 houden de kleindochtervennootschappen van de Bank, BD Square Invest nv, Degroef Finance nv, Industrie Invest nv, Industrie Invest 2 nv en Investment Company of Luxembourg 327.879 aandelen van Bank Degroef Petercam nv aan. Dat vertegenwoordigt 3,02% van het statutair kapitaal.

De geconsolideerde boekwaarde van alle eigen aandelen aangehouden door de dochtervennootschappen bedraagt EUR 47.604.007 op 31 december 2017.

De binnen de groep aangehouden eigen aandelen dienen om de winstdelingsplannen van het personeel te ondersteunen.

Tijdens het afgelopen boekjaar daalde het totale aantal effecten aangehouden in autocontrole met vier aandelen.

5 Omstandigheden die een belangrijke invloed kunnen hebben op de ontwikkeling van de groep

In de context van de uitvoering van de integratieprojecten in de periode 2016-2018 wordt aanzienlijk geïnvesteerd in IT om de belangrijkste activiteiten van de Bank van spitstechnologie te voorzien, meer bepaald op digitaal vlak.

Als gevolg van de fusie enerzijds en de progressieve toepassing van nieuwe informaticatechnologieën anderzijds, blijft de groep de vruchten plukken van synergieën, zal het beschikken over een modern platform dat groei van de verschillende vakgebieden zal ondersteunen.

Algemeen gezien worden de groei en de rentabiliteit van de groep ook beïnvloed door:

- de aanhoudende inspanning om de waarde van het handelsfonds te doen toenemen naargelang de opportuniteiten, getuige de overnames uit het verleden en de commerciële investeringen;
- de evolutie van het beheerde vermogen en van de beurzen;
- de opdrachten voor Corporate Finance;
- de macro-economische omstandigheden.

6 Activiteiten op het gebied van onderzoek en ontwikkeling

De groep zet zijn activiteiten op het vlak van onderzoek en ontwikkeling verder via de stelselmatige uitvoering van zijn programma gericht op de transformatie van operationele en ondersteuning toepassingen.

7 Remuneratiebeleid

Het remuneratiebeleid, dat integraal deel uitmaakt van het governance memorandum, is op 24 september 2014 van kracht geworden.

Het beleid werd opgesteld door het directiecomité in overleg met de raad van bestuur, het benoemings- en het remuneratiecomité, en de controlefuncties.

Dat remuneratiebeleid stimuleert een gezond en efficiënt beheer van de risico's en zet in geen geval aan tot het nemen van risico's die het voor de Bank aanvaardbare risiconiveau overstijgen. Tegelijkertijd behartigt het de langetermijndoelstellingen en -belangen van de Bank en verhindert het belangenconflicten.

In overeenstemming met de geldende wetgeving is het beleid gepubliceerd op de website van de Bank.

De algemene principes luiden als volgt.

- het totale volume van de toegekende variabele vergoedingen beperkt geenszins de capaciteit van de Bank om haar eigen vermogen te versterken;
- een variabele vergoeding is nooit gewaarborgd, behalve in het uitzonderlijke geval van een pas aangeworven medewerker en alleen voor het eerste jaar waarin hij in dienst is getreden;
- het directiecomité heeft de 'Identified Staff' medewerkers aangeduid en voor hen een specifiek verloningsbeleid uitgewerkt. Dat alles is gebeurd conform de methodologie voor de selectie en de criteria bepaald door de raad van bestuur en op basis van de invloed die deze personen hebben op het risicoprofiel van de Bank.
- Dat beleid voorziet in een maximale verhouding tussen het bedrag van de vaste en van de variabele vergoeding, evenals in stelsels om variabele vergoedingen in contanten of eventueel in financiële instrumenten uit te stellen naar een later tijdstip, volgens de voorwaarden die de regelgever voorziet;
- de vergoeding van niet-uitvoerende leden van de raad van bestuur bestaat alleen uit een vaste vergoeding die wordt bepaald volgens de marktstandaarden. Die leden genieten geen enkele vorm van variabele vergoeding.

8 Belangrijkste risico's waaraan de Bank wordt blootgesteld

Bank Degroof Petercam is door haar activiteiten blootgesteld aan bepaalde risico's.

De belangrijkste risico's zijn:

- marktrisico's, vooral verbonden aan de beleggingen in de effectenportefeuilles (aandelen, obligaties) en aan de activiteiten inzake rentetransformatie ALM (Asset & Liability Management);
- het liquiditeitsrisico ten gevolge van het verschil in vervalttermijnen tussen de financieringen (gewoonlijk op korte termijn) en de herbeleggingen ervan;
- tegenpartijrisico's verbonden aan de kredietactiviteit (dat risico wordt sterk beperkt door het nemen van waarborgen in de vorm van effectenportefeuilles) en aan de intermediaatie-verrichtingen in derivaten;
- risico's verbonden aan de activiteit van vermogensbeheer (risico op rechtszaken door cliënten van wie het beheermandaat niet zou zijn nageleefd, commercieel risico om ontevreden cliënten te verliezen en de daarmee verbonden reputatieschade);
- operationele risico's voortvloeiend uit de activiteiten van de groep, onder meer op bancaire vlak (vergissing bij het uitvoeren van orders, fraude, cybercrime, enz.), als bewaarnemer (verlies van activa) of als fondsenbeheerder (niet-naleving van verplichtingen).

9 Beleid inzake het gebruik van financiële instrumenten

De groep maakt als volgt gebruik van derivaten voor eigen rekening:

In het kader van het ALM-beheer (asset and liability management) worden rentederivaten (voornamelijk futures en interest rate swaps) gebruikt om de renterisico's op lange termijn van de groep af te dekken.

Er wordt gebruik gemaakt van rentederivaten (in de vorm van renteswaps) om een portefeuille van overheidsobligaties en covered bonds af te dekken, zowel als micro-hedge (de portefeuille wordt boekhoudkundig verwerkt volgens de 'Fair Value Option through P&L', maar de dekkingen vinden plaats per afzonderlijke positie), maar ook op globale wijze, als macro-hedge. Dat gebruik van derivaten staat onder toezicht van het ALM-comité.

De thesaurie van de Bank (renterisico kleiner dan twee jaar) maakt eveneens gebruik van rentederivaten en swaps om het renterisico en de thesaurie van de groep te beheren.

Het beheer van de wisselkoerspositie van de groep veronderstelt ook het gebruik van derivaten (termijnwisselcontracten en valutaswaps) om verbintenissen tegenover het cliënteel alsook de financiering van dochtervennootschappen af te dekken in de valuta waarin ze hun activiteiten verrichten.

Derivaten (aankoop van putopties met verkoop van callopties) worden aangewend om bepaalde posities van de beleggingsportefeuille af te dekken en het rendement ervan te sturen.

Als economische dekkingsverrichtingen met derivaten op aandelenposities worden uitgevoerd, worden zij boekhoudkundig als financiële activa aangemerkt en tegen reële waarde verwerkt in de winst- en verliesrekening.

Daarbij dient te worden opgemerkt dat die toepassing van derivaten aan het einde van het jaar werd stopgezet.

De Bank heeft voor haar cliënten ook een intermediatie-activiteit in afgeleide producten, meer bepaald in opties op aandelen.

10 Comités binnen de raad van bestuur

Conform het artikel 56 §4 van de Bankenwet moet de raad van bestuur in zijn jaarverslag de individuele en collectieve competenties aanduiden van de leden van de audit-, risico-, remuneratie- en benoemingscomités.

De raad van bestuur is van oordeel dat de leden van de vier genoemde comités over de nodige professionele expertise en betrouwbaarheid beschikken die vereist zijn om hun opdrachten te vervullen.

10.1 Auditcomité

Op 31 december 2017 bestond het auditcomité uit de volgende personen:

Leden	
De heer Ludwig Criel	
De heer Miguel del Marmol	
De heer Christian Jacobs	Voorzitter
De heer Jean-Marie Laurent Josi	
De heer Frank van Bellingen	

Bijkomende informatie:

- zij zijn allen niet-uitvoerende leden van de raad van bestuur;
- twee onafhankelijke bestuurders zijn lid van het auditcomité;
- alle leden van het auditcomité hebben professionele ervaring in financieel beheer, financiële rapportering, boekhouding en audit;
- alle leden van het auditcomité hebben professionele ervaring als bestuurder in uitvoerende functies;
- de leden van het auditcomité hebben aanvullende professionele ervaring in verschillende activiteitensectoren;
- de leden van het auditcomité beschikken over een gezamenlijke competentie met betrekking tot de activiteiten van de Bank.

De voorzitter van het comité zetelt ook in de raad van bestuur van de dochtervennootschap in Luxemburg waar hij lid is van het auditcomité, en zetelt ook in de raad van bestuur van de dochtervennootschap Degroof Petercam Asset Management (tot 31 juli 2017).

10.2 Risicocomité

Op 31 december 2017 bestond het risicocomité uit de volgende personen:

Leden	
De heer Jean-Baptiste Douville de Franssu	
De heer Christian Jacobs	
De heer Jacques-Martin Philippson	
De heer Frank van Bellingen	Voorzitter

Bijkomende informatie:

- zij zijn allen niet-uitvoerende leden van de raad van bestuur;
- een onafhankelijke bestuurder is lid van het risicocomité;
- alle leden van het risicocomité hebben professionele ervaring als bestuurder in uitvoerende functies;
- alle leden van het risicocomité beschikken over de nodige kennis, competenties, ervaring en vaardigheden die hen in staat stellen om de strategie en het niveau van de risicobeheersing van de Bank te begrijpen;
- de leden van het risicocomité hebben bijkomende professionele ervaring in verschillende activiteitensectoren.

10.3 Benoemingscomité

Op 31 december 2017 bestond het benoemingscomité uit de volgende personen:

Leden	
De heer Ludwig Criel	
De heer Jean-Marie Laurent Josi	
Mevrouw Véronique Peterbroeck	
Baron Philippson	Voorzitter
De heer Jacques-Martin Philippson	

Bijkomende informatie:

- zij zijn allen niet-uitvoerende leden van de raad van bestuur;
- twee leden van het comité hebben ervaring in andere benoemingscomités;
- één onafhankelijke bestuurder is lid van het benoemingscomité;
- de leden van het benoemingscomité beschikken over aanvullende professionele ervaring in verschillende activiteitendomeinen;
- de leden van het benoemingscomité beschikken collegiaal over de nodige deskundigheid om een competent en onafhankelijk oordeel te kunnen vellen over de samenstelling en het functioneren van de beheer- en bestuursorganen van de Bank.

10.4 Remuneratiecomité

Op 31 december 2017 bestond het remuneratiecomité uit de volgende personen:

Leden	
De heer Ludwig Criel	Voorzitter
De heer Christian Jacobs	
De heer Alain Schockert	

Bijkomende informatie:

- zij zijn allen niet-uitvoerende leden van de raad van bestuur;
- twee leden van het comité hebben ervaring in andere remuneratiecomités;
- twee onafhankelijke bestuurders zijn leden van het remuneratiecomité;
- de leden van het comité beschikken over professionele ervaring als bestuurder in uitvoerende functies;
- de leden van het remuneratiecomité beschikken over de nodige competentie om een kundig en onafhankelijk oordeel te vellen over het beloningsbeleid en de prikkels die ervan uitgaan voor het beheer van risico, eigen vermogen en liquiditeit.

11 Kwijting aan bestuurders en commissaris

Overeenkomstig de wet en de statuten wordt de algemene vergadering verzocht om kwijting te verlenen aan de bestuurders en de commissaris van Bank Degroef Petercam nv voor de uitoefening van hun mandaat tijdens het afgelopen boekjaar.

12 Lijst van de mandaten uitgeoefend door de bedrijfsleiders

Toepassing van de wet van 3 mei 2002 tot wijziging van de onverenigbaarheidsregeling voor de leiders van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen en van het reglement van de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen van 9 juli 2002.

De lijst van de externe mandaten die door de bedrijfsleiders van Bank Degroef Petercam worden uitgeoefend, en die aan bekendmaking zijn onderworpen, is beschikbaar op de website www.degroofpetercam.com.

Opgemaakt in Brussel op 26 april 2018.

Degroof
Petercam

Geconsolideerde verklaring van niet-financiële informatie in het kader van het jaarverslag 2017

Dit document is de voorlopige versie
van de verklaring van niet-financiële informatie
van Degroef Petercam voor het jaar 2017.

42	Inleiding
44	Degroof Petercam – een bank, een groep
45	Verantwoord beleggen – de verantwoordelijkheid van de groep
45	1. Principe
45	2. Scope
45	3. Beleid, benadering en middelen
45	a. Principes voor verantwoord beleggen van de Verenigde Naties (PRI)
47	b. Proces voor beleggingsbeslissingen op het niveau van DPAM
47	I. Bottom-upintegratie in het beleggingsproces
47	II. Duurzaam en verantwoord beleggen – Sustainable & Responsible Investing (SRI)
47	1. Filosofie en benadering
48	2. Erkenning door derden
49	3. DPAM – 15 jaar ervaring in duurzaam en verantwoord beleggen
49	c. Rol van DPAM als verantwoordelijke aandeelhouder
50	d. Aangewende middelen op het niveau van de groep Degroef Petercam
50	I. Stuurgroep voor verantwoord beleggen
50	II. Kenniscentrum voor verantwoord beleggen
50	III. Externe deskundigen
50	IV. Fixed Income Sustainability Advisory Board (Fisab)
50	V. Responsible Investment Corners
50	e. Transparantie
51	Human resources
51	1. Principes
51	2. Scope
51	3. Beleidslijnen, risicobeheer, resultaten en doelstellingen
51	a. Personeelstoestand en -verloop
52	b. Duurzaam geëngageerd personeel
53	c. Diversiteit
53	d. Welzijn
54	e. Flexibiliteit van het werk – Invoering van telewerken
54	f. Sociale betrekkingen
55	g. Non-discriminatie
55	h. Opleidingen en persoonlijke ontwikkeling
56	i. Engagement van het personeel ten aanzien van de maatschappij

57	Milieu
57	1. Principes
57	2. Scope
57	3. Beleidslijnen, risicobeheer, resultaten en doelstellingen
57	a. Verlaging en compensatie van CO ₂ -uitstoot
58	b. Steun voor klimaatprojecten – Saving Trees
59	c. Andere acties om de ecologische voetafdruk van Degroef Petercam te verlagen
59	I. Energie-/waterverbruik
59	II. Mobiliteit
59	III. Certificering van de gebouwen
60	IV. Vervuiling/afvalbeheer
60	V. Papier
60	VI. Leveranciers
61	Corruptiebestrijdingsbeleid, -procedures en -normen
61	1. Scope
61	2. Vaststelling van aanwijzingen van corruptie bij cliënten
61	a. Algemeen
61	b. Praktisch
62	3. Vaststelling van aanwijzingen van corruptie bij medewerkers
62	a. Algemeen
62	b. Praktisch
62	4. Medewerkers die met die taak zijn belast
63	5. Passende opleiding van werknemers
63	6. Klokkenluidersprocedure (whistleblowing)
63	7. Rapportering
64	Filantropie – Degroef Petercam Foundation
64	1. Visie en missie
65	2. Werking
65	3. Verwezenlijkingen
66	4. Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de VN (SDG)
66	5. Doelstellingen van de Stichting voor de toekomst

Inleiding

De uitdagingen van vandaag zijn de kansen van morgen

Door de modernisering van onze maatschappij, de klimaatverandering, de vergrijzing en de uitputting van onze natuurlijke hulpbronnen die met die verschijnselen gepaard gaan, moeten overheden en bedrijven, ook Degroef Petercam, het hoofd bieden aan nieuwe paradigma's. Het is een vaststelling waar we nog minder omheen kunnen door de recente financiële crisissen en de verschillende grote schandalen waardoor er heel wat aandeelhouderswaarde verloren is gegaan en die zowel in de financiële als de openbare sector tot een ongeziene vertrouwenscrisis heeft geleid.

Degroef Petercam heeft in het beheer van zijn activiteiten ecologische, maatschappelijke en governancecriteria (ESG) geïntegreerd. Die vormen niet alleen een prioriteit, maar zijn in een globale langetermijnvisie die rekening houdt met het klimaat waarin de onderneming evolueert, absoluut noodzakelijk.

Door die risico's te identificeren die gepaard gaan met de kwesties die de ESG-criteria tackelen, kunnen we ze niet alleen beter begrijpen, maar kunnen we er ook beter proactief op inspelen. Risico's worden dan beleggingskansen die voor alle stakeholders waarde creëren.

Degroef Petercam is van oordeel dat de wereldwijde uitdagingen van vandaag de kansen van morgen zijn. Degroef Petercam wil ook zijn cliënten en partners – zowel beleggers als medewerkers – hiervan laten profiteren, en hanteert daarom een gedisciplineerde, globale wereldvisie.

Het zijn uitdagingen die we allemaal samen moeten aangaan. ESG-criteria moeten op elk niveau worden geïntegreerd en mogen niet worden beschouwd als een geïsoleerd proces. De naleving van deze ESG-criteria is een intrinsiek onderdeel van een complex geheel dat voor bedrijven een concurrentievoordeel kan betekenen.

Bedrijven moeten opnieuw in hun globale context worden geplaatst. Dat brengt uitdagingen met zich mee. Welke die ook zijn, duurzame ontwikkeling moet hoe dan ook worden aangemoedigd. Meer dan ooit is dat een absolute voorwaarde voor het voortbestaan van een bedrijf, en dus voor zijn winstgevendheid en zijn vermogen om op lange termijn aandeelhouderswaarde te creëren.

"Duurzame ontwikkeling is ontwikkeling die aansluit op de behoeften van het heden zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien, in gevaar te brengen" ¹

ESG

ESG is een internationaal acroniem en staat voor zorg voor het milieu (Environmental), maatschappelijk beleid (Social) en goed bestuur, de drie fundamentele pijlers van de niet-financiële informatie en de maatschappelijke verantwoordelijkheid van ondernemingen en banken.

Milieu

Deze criteria evalueren hoe de onderneming presteert op het vlak van ecologische voetafdruk en daaraan voorrang geeft (water- en energieverbruik, uitstoot van CO₂, afvalproductie, enz.).

Maatschappelijk beleid

Deze criteria toetsen welke maatschappelijke impact de onderneming heeft op de diverse stakeholders. Respecteert de onderneming meer bepaald zijn verplichtingen inzake arbeidsvoorwaarden, gezondheid, veiligheid en niet-discriminatie, enz.

Goed bestuur

Deze criteria hebben betrekking op de manier hoe de onderneming wordt geleid en gecontroleerd, met de klemtoon op deontologie en transparantie, onder meer in haar relaties met de directie, de raad van bestuur en de aandeelhouders.

¹ Brundtland-rapport voor de Verenigde Naties – 1987.

Verklaring van niet-financiële informatie

De doelstelling van deze verklaring van niet-financiële informatie bestaat erin een beschrijving te geven van het beleid van Degroef Petercam, als bank en financiële groep, in het licht van de uitdagingen rond duurzame ontwikkeling. En op die manier te analyseren, welke vooruitgang er is geboekt, en welke verbeteringen er moeten worden aangebracht om die uitdagingen te verwezenlijken.

In deze context wordt de niet-financiële informatie over Degroef Petercam voorgesteld die verplicht moet worden verstrekt volgens de wet van 3 september 2017 betreffende de bekendmaking van niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit door bepaalde grote vennootschappen en groepen, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 11 september 2017. Die wet wijzigt artikel 119 van het Wetboek van vennootschappen en voorziet in de verplichting om in het beheersverslag bij de geconsolideerde rekeningen van de betreffende groep, een verklaring op te nemen waardoor er een inzicht kan worden verkregen in de ontwikkeling, de resultaten en de positie van de groep en de effecten van haar activiteiten, die minstens betrekking hebben op milieu-, sociale en personeelsaangelegenheden, eerbiediging van mensenrechten en de bestrijding van corruptie en omkoping. Volgens diezelfde bepaling is het conform de laatste alinea van paragraaf 2 een moedermaatschappij toegestaan om die geconsolideerde verklaring van niet-financiële informatie op te stellen in een afzonderlijk verslag.

Deze verklaring vertegenwoordigt zo'n afzonderlijk verslag. Deze verklaring is opgesteld door Bank Degroef Petercam nv en bevat de niet-financiële informatie over de vennootschap zelf en over de Belgische dochtervennootschappen van de groep waarvan zij de moedermaatschappij is. In dit opzicht verwijst de naam 'Degroef Petercam' in deze verklaring zowel naar de vennootschap Bank Degroef Petercam nv als naar de groep van vennootschappen waarvan zij de uiteindelijke moedermaatschappij is.

Eerst wordt kort het commerciële model van Degroef Petercam beschreven, en vervolgens wordt de volgende informatie gegeven:

- zijn verantwoordelijkheid als verantwoordelijke belegger;
- zijn benadering van sociale en personeelsaangelegenheden;
- zijn benadering van milieu-aangelegenheden;
- zijn beleid voor corruptiebestrijding; en
- initiatieven ter bevordering van werkgelegenheid en onderwijs via Degroef Petercam Foundation, zijn stichting.

Bij de opstelling van deze verklaring heeft Degroef Petercam zich in het bijzonder gebaseerd op de volgende internationale raamwerken:

- 'KPIs for Environmental, Social, Governance (ESG) Issues, a Guideline for the Integration of ESG into Financial Analysis and Corporate Valuation' van de Europese Federatie van Verenigingen van Financiële Analisten²;
- de principes voor verantwoord beleggen van de Verenigde Naties³ (PRI); en
- de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties⁴ (SDG).

In deze verklaring worden in de verschillende bovenvermelde delen de niet-financiële KPI's opgenomen die deel uitmaken van de bovenvermelde raamwerken en die volgens Degroef Petercam nodig zijn om een inzicht te verkrijgen in zijn ontwikkeling, prestaties, positie en de impact van zijn activiteit.

Wat betreft de thema's waarvoor in deze eerste niet-financiële verklaring niet alle relevante KPI's kunnen worden gegeven, zullen de nodige waarderingen en kwantificeringen in de loop van het boekjaar 2018 worden uitgevoerd, zodat ze kunnen worden opgenomen in de volgende niet-financiële verklaring.

² In het Nederlands: belangrijkste prestatie-indicatoren voor ecologische, maatschappelijke en governancecriteria, richtlijnen om ESG-criteria op te nemen in de financiële analyse en de beoordeling van ondernemingen.

³ In het Engels: Principles for Responsible Investment (PRI).

⁴ In het Engels: Sustainable Development Goals (SDG).

Degroof Petercam – een bank, een groep

Degroof Petercam kan, als toonaangevende financiële instelling met moedermaatschappij in Brussel, bogen op een geschiedenis die teruggaat tot 1871.

Degroof Petercam is een onafhankelijke groep in handen van familiale aandeelhouders met een langetermijnvisie en levert diensten aan zowel particuliere als institutionele beleggers.

De cliënten van Degroof Petercam profiteren van een welomlijnde en unieke combinatie van diensten, volgens het huidige business model dat is opgebouwd rond vier belangrijke pijlers:

- private banking;
- institutioneel vermogensbeheer;
- Investment Banking (corporate finance en financiële intermediatie); en
- asset services.

Op het einde van 2017 beheerde Degroof Petercam in dit kader direct of indirect via de entiteiten van zijn groep een vermogen van 55 miljard euro voor particuliere beleggers, families, vennootschappen, pensioenfondsen, universiteiten, verzekeringsondernemingen, overheidsinstellingen en verenigingen zonder winstoogmerk.

Op diezelfde datum had Degroof Petercam 1.371 ervaren professionals¹ in dienst in België, Luxemburg, Frankrijk, Spanje, Zwitserland, Nederland, Duitsland en Italië.

De missie van onze groep bestaat erin onze particuliere, professionele en institutionele cliënten de beste dienstverlening te bieden om ze te helpen hun ambities waar te maken.

Om dat te verwezenlijken hanteert de groep een dynamische, commerciële ontwikkelingsstrategie die zowel geografische als afdelingsgrenzen overstijgt.

Verwijzingen

Thema's	Documenten
Organisatie en bestuursstructuur van Degroof Petercam	• <i>Corporate governance</i> - jaarverslag 2017 Beschikbaar op de website www.degroofpetercam.be • <i>2017 in het kort</i> Beschikbaar op de website www.degroofpetercam.be • <i>Beheerverslag 2017</i> Beschikbaar op de website www.degroofpetercam.be 7. Verloningsbeleid (p. 6 en 7) 10. Comités binnen de raad van bestuur (p. 8 tot 10)
Tendensen en factoren die een invloed kunnen hebben op de toekomstige ontwikkeling van de groep Degroof Petercam	• <i>Jaarverslag 2017</i> Beschikbaar op de website www.degroofpetercam.be Hoofdstuk 5 – Risicobeheer (p. 27 tot 40) • <i>Beheerverslag 2017</i> Beschikbaar op de website www.degroofpetercam.be 5. Omstandigheden die een invloed van betekenis kunnen uitoefenen op de ontwikkeling van de groep (p. 5 en 6) 8. Voornaamste risico's waaraan de Bank is blootgesteld (p. 7)

¹ Voltijds equivalenten (VTE).

Verantwoord beleggen – de verantwoordelijkheid van de groep

1 Principe

Degroof Petercam besteedt continu aandacht aan alle ecologische, maatschappelijke en governancecriteria (ESG-criteria) die gepaard gaan met de uitoefening van zijn activiteiten als vermogensbeheerder en private bank, en streeft daarom naar transparantie en coherentie in zijn benadering, zijn methodologie, en zijn aangeboden producten en diensten.

In dat opzicht verliest de groep de letter en de geest van de principes voor verantwoord beleggen nooit uit het oog. Die zijn sterk verankerd in haar bedrijfscultuur, waarvan de ESG-criteria de leidraad vormen.

Degroof Petercam is zich ervan bewust dat de integratie van die criteria deel uitmaakt van de fiduciaire plicht van een belegger ten aanzien van zijn cliënten en begunstigden, en heeft daarom duidelijke en coherente beleidslijnen ontwikkeld, in het bijzonder over de geschiktheid van specifieke producten en diensten vanuit het ruimere oogpunt van duurzame ontwikkeling. De Bank informeert haar personeel regelmatig over relevante ESG-aangelegenheden en controversiële activiteiten.

2 Scope

De beleidslijnen in verband met ESG-aangelegenheden worden voornamelijk verder ontwikkeld en toegepast door Degroof Petercam Asset Management nv ('DPAM'), de entiteit van de groep Degroof Petercam die de beleggingsfondsen beheert.

Tegelijkertijd zijn ze een soort gedragscode voor alle entiteiten van de groep Degroof Petercam, die sensibiliseert en haar eigen middelen aanwendt om die beleidslijnen in elk activiteitensegment op dezelfde manier in te voeren en toe te passen.

De gegevens in dit deel hebben dus voornamelijk betrekking op DPAM, hoewel de betreffende beleidslijnen actief worden toegepast door de volledige groep Degroof Petercam.

3 Beleid, benadering en middelen

a. Principes voor verantwoord beleggen van de Verenigde Naties (PRI)

DPAM heeft de principes voor verantwoord beleggen (PRI)² van de Verenigde Naties in 2011 ondertekend.

In die context heeft DPAM zich ertoe verbonden om de zes principes voor verantwoord beleggen van de Verenigde Naties toe te passen en bijgevolg de ESG-factoren op te nemen in het besluitvormingsproces voor beleggingen en in de wijze waarop het als aandeelhouder actief deelneemt aan aandeelhoudersvergaderingen voor de gehouden posities via de beleggingsfondsen die door DPAM worden beheerd.

Deze principes³ vormen voor de wereldwijde beleggersgemeenschap een kader voor de uitwerking van een financieel systeem dat vanuit economisch standpunt stabiel en duurzamer is. Dit systeem is bedoeld om een aantal risico's terug te dringen, met name de risico's in verband met kortetermijndenken over prestaties van ondernemingen, rendementen van beleggingen, de houding van de markten, en om duurzame en verantwoorde beleggingen, die zowel gunstig zijn voor het milieu als de hele maatschappij, te belonen.

² In het Engels: Principles for Responsible Investment (PRI).

³ De principes voor verantwoord beleggen zijn opgesteld door een internationale groep van institutionele beleggers als antwoord op het almaar grotere belang van ecologische, maatschappelijke en governancekwesties bij het nemen van beleggingsbeslissingen. Dat is gebeurd op initiatief van de Secretaris-generaal van de Verenigde Naties. Door de principes te ondertekenen, verbindt Degroof Petercam zich er, als belegger, toe om ze in te voeren en toe te passen voor zover ze aansluiten bij zijn fiduciaire verantwoordelijkheden. De groep verbindt zich er eveneens toe om de doeltreffendheid van de principes in de loop van de tijd te evalueren en de inhoud ervan te verbeteren. Ze is van oordeel dat ze op die manier beter kan voldoen aan haar verplichtingen ten aanzien van haar begunstigden, en haar beleggingsactiviteiten beter kan afstemmen op het algemeen belang van de maatschappij.

Geconsolideerde verklaring

6 PRINCIPES:

1. Wij zullen ESG-criteria opnemen in onze processen voor de besluitvorming over en de analyse van beleggingen.
2. Wij zullen actief aandeelhouderschap nastreven en ESG-factoren opnemen in onze beleidslijnen en procedures voor onze activiteiten als aandeelhouder.
3. Voor zover mogelijk zullen wij van de entiteiten waarin wij beleggen, eisen dat ze blijf geven van transparantie omtrent de ESG- factoren.
4. Wij zullen de invoering en de toepassing van de principes in de sectoren van het beleggingswezen aanmoedigen.
5. Wij zullen samenwerken om de principes doeltreffender uit te voeren.
6. Wij zullen verslag uitbrengen over onze activiteiten en de geboekte vooruitgang in de toepassing van de principes.

Elk jaar wordt voor alle partijen die de PRI hebben ondertekend, waaronder DPAM, geëvalueerd hoeveel vooruitgang ze hebben geboekt in de toepassing van die principes. Het verslag daarover is publiek beschikbaar en kan worden geraadpleegd op de website www.unpri.org.

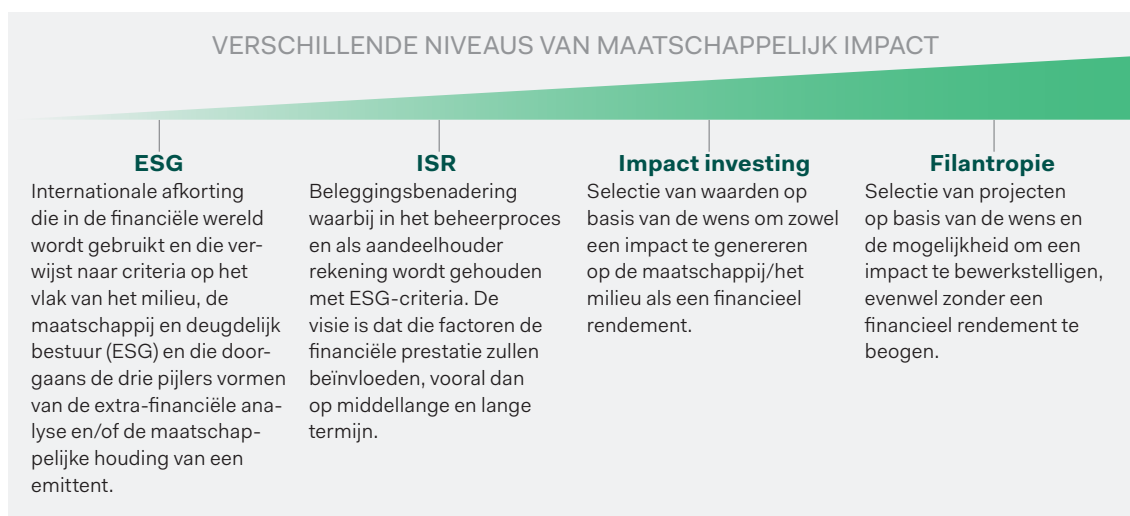
DPAM heeft bij zijn evaluatie in 2017 de beste rating verkregen (A+). Die score getuigt van de geboekte vooruitgang bij de invoering van de zes principes en in het bijzonder hoezeer DPAM is begaan met de integratie van ESG-factoren (principe 1) en zijn verantwoordelijkheid als aandeelhouder (principe 2).

“De integratie van ESG-factoren betekent dat vermogensbeheerders expliciet rekening houden met de risico's en kansen die gepaard gaan met ESG bij de traditionele financiële analyse en bij beleggingsbeslissingen, op basis van een systematisch proces en van gepaste onderzoeksbronnen. Dit integratieproces houdt in dat er bij de algemene analyse van de beleggingen naast de financiële factoren ook expliciet rekening wordt gehouden met ESG-factoren. Het benadrukt de potentiële impact die ESG-factoren kunnen hebben op de financiële positie van vennootschappen (positief en negatief) die de beleggingsbeslissingen kunnen beïnvloeden.”

(bron: EUROSIF)

Milieu	Sociaal	Governance
✓ Klimaatverandering	✓ Arbeidsomstandigheden, inclusief slavernij en kinderarbeid	✓ Beloning van directieleden
✓ Uitstoot van broeikasgassen	✓ Plaatselijke en inheemse gemeenschappen	✓ Corruptie
✓ Uitputting van natuurlijke hulpbronnen, inclusief water	✓ Conflicten	✓ Politieke lobby en schenkingen
✓ Afval en vervuiling	✓ Gezondheid en veiligheid	✓ Structuur en diversiteit van het management
✓ Ontbossing	✓ Relaties met werknemers en diversiteit	✓ Corruptie

b. Proces voor beleggingsbeslissingen op het niveau van DPAM

DPAM hanteert voor zijn 'maatschappelijke verantwoordelijkheid' bij beleggingsbeslissingen een onderverdeling op twee niveaus:

I. Bottom-upintegratie in het beleggingsproces

ESG-factoren worden in alle fondsen van DPAM bottom-up geïntegreerd door de teams van analisten en portefeuillebeheerders van DPAM in het kader van het beleggingsproces.

II. Duurzaam en verantwoord beleggen – Sustainable & Responsible Investing (SRI)

1. Filosofie en benadering

Overigens verbindt DPAM zich ertoe om in het kader van het beheer van bepaalde zogenaamde 'sustainable' fondsen niet te beleggen in bepaalde sectoren of emittenten met een ontoereikend ESG-profiel, en toont het zich bereid om voornamelijk te beleggen in emittenten die oplossingen aanreiken voor de verschillende uitdagingen van de toekomst, op basis van de volgende regels:

- verdediging van de fundamentele rechten - Global Compact van de Verenigde Naties;
- formulering van een oordeel over controversiële activiteiten; en
- handelen als een verantwoorde stakeholder, en best practices en vooruitgang bevorderen.

Die principes zijn opgenomen in het beleid voor duurzaam en verantwoord beleggen van DPAM.

¹ Het Global Compact van de Verenigde Naties creëert een praktisch kader dat ondernemingen toelaat om duurzame bedrijfsmodellen en markten te ontwikkelen. De tien principes ervan zijn wereldwijd aanvaard en hebben betrekking op vier kerndomeinen: mensenrechten, arbeidsvoorwaarden, het milieu en anticorruptie.

Geconsolideerde verklaring

Eind 2017 heeft DPAM een beheerd vermogen van ruim 25,8 miljard euro. 2,8 miljard euro draagt het label 'Sustainable', ofwel meer dan 10% van de totale activa onder beheer.

Beheerd vermogen SRI-fondsen

(evolutie in miljoen EUR)

	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015	30.09.2016	31.12.2017
Equity	315,96	355,77	365,89	424,31	610,31	758,14
Fixed income	204,55	108,64	206,35	860,73	1.372,44	2.003,35
Multi assets	19,97	21,95	37,93	36,90	43,84	52,74
Totaal	540,48	486,36	610,16	1.321,93	2.026,59	2.814,23
Activa	540,48	486,36	610,16	1.321,93	1.890,11	2.588,27
Passiva					136,48	225,97
Totaal	540,48	486,36	610,16	1.321,93	2.026,59	2.814,23

Aantal fondsen:

(evolutie in miljoen EUR)

	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015	30.09.2016	31.12.2017
Equity	2	2	2	3	6	7
Fixed income	1	2	2	3	3	3
Multi assets	1	1	1	1	1	1
Totaal	4	5	5	7	10	11

Uitsplitsing van de duurzame beleggingen naar fonds:

(evolutie in miljoen EUR)

	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015	30.09.2016	31.12.2017
Equities World Sustainable	267,64	293,21	330,72	313,63	375,90	416,91
Equities Europe sustainable	48,32	62,56	35,16	35,85	32,07	25,39
L Bonds Government Sustainable	204,55	58,97	86,68	69,05	67,14	108,03
L Bonds Emerging Markets Sustainable		49,66	119,67	160,26	437,00	1.008,48
Sustainable Food Trends (voorheen Agrivalue)				74,84	65,86	56,18
NewGems Sustainable (voorheen World)						33,70
EUR Quality Sustainable				631,42	868,31	886,84
indexed SRI EMU					58,26	59,69
indexed SRI US					31,81	81,41
indexed SRI World					46,42	84,86
Glob Balanced Conservative Sust. (ex-Degroof Ethical)	19,97	21,95	37,93	36,90	43,84	52,74
Totaal	540,48	486,36	610,16	1.321,93	2.026,59	2.814,23

2. Erkenning door derden

DPAM heeft in 2017¹ voor 4 beleggingsfondsen die het momenteel beheert (DPAM Equities World Sustainable, DPAM Europe Sustainable, DPAM L Bonds Government Sustainable en DPAM L Bonds EM Sustainable) het label LuxFLAG verkregen. Dat label bekroont de gehanteerde strategieën voor verantwoord beleggen voor die fondsen.

¹ Het 'Luxembourg Finance Labelling Agency' (LuxFLAG) is een onafhankelijke vereniging zonder winstoogmerk, opgericht in Luxemburg in juli 2006. De vereniging wil kapitaalophalingen voor verantwoorde beleggingen bevorderen door aan in aanmerking komende beleggingsfondsen een herkenbaar label toe te kennen.

Het LuxFLAG ESG-label is vooral bedoeld om beleggers te verzekeren dat het beleggingsfonds werkelijk belegt in activa die tijdens het hele beleggingsproces rekening houden met ecologische, maatschappelijke en governancecriteria (ESG). Om in aanmerking te komen voor het LuxFLAG ESG-label moet het kandidaat-fonds 100% van zijn portefeuille beleggen in overeenstemming met een van de door LuxFLAG erkende ESG-strategieën of -normen.

Het is onze doelstelling om tegen eind 2018 voor acht actief beheerde strategieën een label te verkrijgen.

3. DPAM – 15 jaar ervaring in duurzaam en verantwoord beleggen

BELANGRIJK TRACK RECORD

2001	2003	2008	2009	2011	2012
Eerste ervaring met gediversifieerd duurzaam beheer	Eerste ervaring met duurzame Europese aandelen	Eerste intern samengestelde klassemment betreffende de duurzaamheid van landen	Oprichting van de stuurgroep Verantwoord Beleggen / Ondertekening van de UN PRI principes	- Founding Reponsable Investment Steering group - UN PRI Singatory	Lid van het Belgisch Forum voor Maatschappelijk Verantwoord Beleggen
2018	2017	2016	2015	2014	2013
- Verkrijging van het Luxflag label - Duurzame thematische strategie via de fondsen Food Trends en NEWGEMS	- FESG factsheets voor alle beleggingsfondsen - Publicatie van de ecologische voetafdruk van de duurzame portefeuilles	- Lancering van SRI indexfondsen - Tweede onafhankelijke research-leverancier	Integratie van de ESG-criteria voor het fonds EUR IG credit	- Formalisering van het ESG-proces voor wereldwijde aandelen 'Engagement' programma 'Best-efforts' opgenomen in de duurzame strategie voor Europese aandelen	- Lancering van het duurzame fonds EM Debt - Integratie van ESG-criteria in de Europese aandelenresearch - eerste onafhankelijke research-leverancier - Stembeleid

c. Rol van DPAM als verantwoordelijke aandeelhouder

In het kader van zijn activiteiten als fondsbeheerder oefent DPAM voor de beheerde fondsen stemrechten uit in meer dan 500 ondernemingen in Europa en Noord-Amerika, op algemene vergaderingen waar in totaal over meer dan 8.000 resoluties wordt gestemd.

DPAM heeft in dat verband een Voting Advisory Board opgericht, samengesteld uit drie externe en zeven interne leden, met de volgende opdracht:

- het stembeleid en de stemrichtlijnen evalueren;
- ervoor zorgen dat de stemrichtlijnen worden nageleefd;
- steminstructies vastleggen voor praktische aangelegenheden die niet door de richtlijnen worden behandeld;
- beslissingen nemen in gevallen die leiden tot potentiële belangenconflicten; en
- het activiteitenverslag goedkeuren.

Deelname van DPAM als actieve aandeelhouder in cijfers (2017)

+ 500	In 2017 heeft DPAM deelgenomen aan de gewone en buitengewone algemene vergaderingen van meer dan 500 bedrijven in Europa en Noord-Amerika.
+ 8.100	DPAM heeft gestemd over ruim 8.100 resoluties en heeft 85% ervan opgenomen in voorstellen van aandeelhouders.
59	DPAM is in dialoog getreden met 59 ondernemingen en blijft ijveren voor een beter bestuur, meer transparantie en een antwoord op de uitdagingen van de toekomst.

d. Aangewende middelen op het niveau van de groep Degroef Petercam

Er zijn binnen de groep Degroef Petercam, en meer bepaald op het niveau van DPAM, verschillende organen en initiatieven opgezet met het oog op de naleving van de bovenvermelde principes.

I. Stuurgroep voor verantwoord beleggen

Opdat de groep Degroef Petercam alle initiatieven in verband met verantwoord beleggen goed kan organiseren en proactief te werk kan gaan, is er een stuurgroep voor verantwoord beleggen (RISG) opgericht, samengesteld uit 12 professionals uit verschillende activiteitensectoren binnen de groep. De stuurgroep denkt na over ESG-uitdagingen en garandeert transparante en coherente benaderingen, methoden, producten en diensten, en zorgt ervoor dat de dynamiek van de principes voor verantwoord beleggen aansluit bij de 6 principes voor verantwoord beleggen van de Verenigde Naties.

II. Kenniscentrum voor verantwoord beleggen

Het kenniscentrum voor verantwoord beleggen is opgericht binnen DPAM en is samengesteld uit 4 leden. Het begeleidt alle initiatieven, methoden en projecten die verband houden met de ESG-aspecten van de beleggingsprocessen, en werkt nauw samen met verschillende competentiecentra: obligatiebeheer, kredietonderzoek, aandelenbeheer en aandelenonderzoek. Het beschikt over onafhankelijk ESG-onderzoek van bedrijven die op dat vlak wereldwijd een toonaangevende positie bekleden.

Bovendien werkt het kenniscentrum als een bevoorrecht contactpunt voor de PRI van de VN en voor andere betrokken partijen bij verantwoord beleggen (Beama, Eurosif, enz.), en brengt het verslag uit aan het directiecomité van DPAM.

III. Externe deskundigen

Het is voor de leden van de groep Degroef Petercam ook belangrijk dat ze een beroep kunnen doen op tal van onafhankelijke deskundigen die gespecialiseerd zijn in milieugebonden, maatschappelijke of governanceaangelegenheden. Als lid van de wetenschappelijke raden die binnen de groep zijn opgericht (stembeleid, duurzaamheid van landen) of als genodigde van 'Responsible Investment Corners' (zie hierna), dragen ze in ruime mate bij aan de verbetering van de processen en methodes die op het niveau van de groep worden toegepast.

IV. Fixed Income Sustainability Advisory Board (Fisab)

Dit comité is opgericht binnen DPAM en is samengesteld uit 4 externe en 4 interne deskundigen.

De rol van het comité is:

- de duurzaamheid van elk land bepalen;
- bijstand verlenen over de criteria en de opbouw van de modellen (model voor opkomende markten en OESO-model);
- aanbevelingen doen voor veranderingen en die bespreken; en
- de methode en de uiteindelijke classificatie goedkeuren.

V. Responsible Investment Corners

Degroef Petercam organiseert elk kwartaal interne bijeenkomsten voor de medewerkers van de groep Degroef Petercam waarop een externe deskundige specifieke ESG-thema's aankaart. Die bijeenkomsten zijn bedoeld om:

- het personeel beter bewust te maken van ESG-aangelegenheden;
- elke medewerker verantwoordelijkheidsgevoel bij te brengen over zijn rol binnen de groep; en
- kennis bij te brengen zodat er met volledige kennis van zaken kan worden belegd.

e. Transparantie

De beleidslijnen en activiteitenverslagen rond ESG kunnen worden geraadpleegd op de website van Degroef Petercam, www.degroofpetercam.com, inclusief het stembeleid, het beleid voor duurzaam en verantwoord beleggen, het beleid omtrent controversiële activiteiten en het engagementprogramma.

Degroef Petercam levert actieve inspanningen om prioritaire duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG) te bepalen. Dat proces zal in de loop van 2018 worden geformaliseerd. Om zo transparant mogelijk te werk te gaan, zullen er hiervoor ook relevante Key Performance Indicators (KPI's) worden ontwikkeld om verslag uit te brengen over de hierover verkregen resultaten.

Human resources

1 Principes

Op datum van 31 december 2017 bood Degroof Petercam kwaliteitsvolle banen aan 882 medewerkers in België¹ voor uiteenlopende functies: private banker, financieel analist, vermogensbeheerder of administratieve medewerker.

Degroof Petercam streeft ernaar zijn medewerkers een competitieve verloning te bieden, evenals opleidingsprogramma's en kansen op zowel persoonlijke als professionele ontwikkeling binnen de groep. De groep wil worden beschouwd als een aantrekkelijke werkgever binnen haar sector. In dat opzicht wil Degroof Petercam medewerkers van hoog niveau aantrekken, opleiden en behouden door hun een aantrekkelijke en stimulerende leidinggevende functie te bieden die hun nieuwe vooruitzichten op ontplooiing biedt.

2 Scope

In dit deel worden de gegevens verstrekt over de volgende vennootschappen die in België personeel in dienst hebben:

- Bank Degroof Petercam nv (BDP);
- Degroof Petercam Asset Management nv (DPAM);
- Degroof Petercam Corporate Finance nv (DPCF); en
- Imofig nv.

3 Beleidslijnen, risicobeheer, resultaten en doelstellingen

a. Personeelstoestand en -verloop

- ESG 5 – Leeftijd van de werknemers

De gemiddelde leeftijd van de werknemers van Degroof Petercam is 44,9 jaar: 45,2 jaar voor de vrouwen en 44,6 jaar voor de mannen.

- ESG 5-1 – structuur/spreiding volgens leeftijd (aantal werknemers per leeftijdsschijf, schijven van 10 jaar)

Leeftijdsschijf	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	Total
Vrouw	25	82	115	114	19	355
Man	40	116	196	139	36	527
Totaal	65	198	311	253	55	882

- ESG 3-1 – Percentage werknemers die het bedrijf verlaten per jaar/totaal aantal werknemers (VTE)

60 werknemers hebben het bedrijf in 2017 verlaten, op een totaal van 882 werknemers aan het einde van het jaar, wat neerkomt op een percentage van 6,8% en wat ruimschoots wordt gecompenseerd door ruim 70 aanwervingen in dezelfde periode.

¹ Dit cijfer vertegenwoordigt het totale aantal mensen dat per 31 december 2017 bij Degroof Petercam in dienst was, inclusief werknemers met vervroegd pensioen, langdurig zieken en de onafhankelijke bestuurders. Die laatste zijn niet opgenomen in de sociale balans, wat verklaart waarom er een verschil van 21 mensen is tussen de sociale balans en dit verslag.

Geconsolideerde verklaring

AANWERVINGEN 2017

Leeftijdsschijf	20-29	30-39	40-49	50-59	Totaal
Vrouw	8	8	5	4	25
Man	13	17	13	3	46
Totaal	21	25	18	7	71

WERKNEMERS DIE HET BEDRIJF IN 2017 HEBBEN VERLATEN

Leeftijdsschijf	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	Totaal
Vrouw	3	4	8	1	3	19
Man	4	13	8	12	4	41
Totaal	7	17	16	13	7	60

- ESG 5-2 – Percentage van de arbeidskrachten dat in de loop van de 5 volgende jaren met pensioen gaat

Verwacht pensioen in 2023 op basis van leeftijd

Leeftijd	60	61	62	63	64	65	67	70	Totaal
Vrouw	5	3	1	2		1			12
Man	13	6	7	3	2		1	1	33
Totaal	18	9	8	5	2	1	1	1	45

In de loop van de 5 volgende jaren wordt verwacht dat er meer dan 40 mensen die de pensioenleeftijd van 65 jaar hebben bereikt, Degroef Petercam zullen verlaten.

b. Duurzaam geëngageerd personeel

In 2017 is er voor het eerst sinds de fusie tussen Degroef en Petercam een onderzoek uitgevoerd over het engagement van het personeel, op basis van de methode van Willis Towers Watson en gericht op duurzaam geëngageerd personeel en de inzameling van referentiegegevens op nationaal en sectoraal niveau. In België hebben 650 werknemers deelgenomen (van de ongeveer 1.100 deelnemers op groepsniveau), wat neerkomt op een responspercentage van 76%. Door dit grote aantal zijn de conclusies van het onderzoek des te veelzeggender, maar tegelijkertijd blijkt dat de medewerkers hopen dat dit onderzoek tot verandering zal leiden.

De globale engagementscore bedroeg 73%, ofwel 4 punten onder de Belgische Nationale Norm¹.

In vergelijking tot de Belgische Nationale Norm is er in 5 domeinen een bovengemiddelde score behaald:

- de dimensie 'welzijn' en het feit dat Degroef Petercam een werkomgeving biedt zonder discriminatie of intimidatie, en dat werknemers niet vaak het gevoel hebben in hun werk te verdrinken;
- de dimensie 'klantgerichtheid' op alle niveaus van Degroef Petercam;
- de aanspreekbaarheid van ons directieteam en de vrijheid om meningen en visies te uiten;
- de mate van engagement die wordt verwacht om te voldoen aan de ambitie van de onderneming;
- het belang dat wordt gehecht aan ethische kwesties.

Naast die positieve resultaten is er in verschillende domeinen een score behaald die niet in overeenstemming is met de ambities van Degroef Petercam. We geven enkele voorbeelden:

- het begrip van de visie en de strategie van de onderneming;
- het aspect 'uitmuntendheid', meer specifiek operationele uitmuntendheid;
- het aspect 'opleiding en ontwikkeling' (de informatie en de middelen die worden verstrekt voor een doeltreffend carrièrebeheer);
- 'welzijn': het welzijn van de werknemers is voor de directie erg belangrijk.

1. Deze score vertegenwoordigt het percentage werknemers dat 'akkoord' of 'eerder akkoord' heeft geantwoord op een reeks van 8 vragen van het onderzoek van Towers Watson volgens hun benchmark van duurzaam engagement. De score van Degroef Petercam (73%) werd vervolgens vergeleken met de Belgische benchmark van alle Belgische ondernemingen die aan het onderzoek hebben deelgenomen.

Op basis van de resultaten op groepsniveau konden er 5 kerndomeinen worden vastgesteld die vatbaar zijn voor verbetering:

1. de hiërarchische communicatie van de directie met de werknemers;
2. de werklust en flexibiliteit;
3. de cultuur van uitmuntendheid;
4. de verbintenis rond Corporate Social Responsibility;
5. de cultuur van persoonlijke ontwikkeling.

Uit bepaalde onderwerpen die in dit verslag worden uitgelicht, in het bijzonder in de prioritaire domeinen 2, 4 en 5, blijkt al hoeveel vooruitgang we hebben geboekt.

De doelstelling voor 2018 bestaat erin een soortgelijk referentieonderzoek over duurzaam geëngageerd personeel uit te voeren om te meten welke vooruitgang er in die 5 verbetergebieden is gerealiseerd en om onze score voor duurzaam geëngageerd personeel te verbeteren. Deze specifieke maatregel is opgenomen in de prestatiebeoordelingen die bedoeld zijn om de prestaties van de leden van het uitvoerend comité van de groep Degroef Petercam te meten en te belonen.

c. Diversiteit

ESG 15 – Diversiteit

- ESG 15-1 – Percentage vrouwelijke werknemers in verhouding tot het totaal
- ESG 15-2 – Percentage vrouwelijke kaderleden in verhouding tot het totaal

Volgens de cijfers van de sociale balans van 2017 telt de organisatie 41,69% vrouwen. Binnen het kaderpersoneel bedraagt het percentage vrouwen 38,45%. Deze verhouding bedraagt 28,22% in functies die te maken hebben met people management.

Leeftijdsschijf	Kaderleden	
Vrouw	293	38,45 %
Man	469	61,55 %
Totaal	762	

d. Welzijn

ESG 6 – Absenteïsme

- ESG 6-1 – Aantal verloren mandagen per werknemer per jaar

In de loop van het jaar 2017 zijn er gemiddeld 6,94 werkdagen per werknemer verloren wegens ziekte of een ongeval. Dat ligt flink onder het gemiddelde van de sector. Als er geen langdurig zieken in aanmerking worden genomen (meer dan één jaar), dan behaalt Degroef Petercam 2,63% in 2017, een lager percentage dan in 2016. Voor de hele sector bedraagt het gemiddelde, op dezelfde basis berekende ziekteverzuim 4,10%.

Degroef Petercam streeft naar een gezonde werkomgeving en levert aanzienlijke inspanningen om het welzijn op het werk te bevorderen en werkgerelateerde gezondheidsrisico's te elimineren.

In dat kader beschikt Degroef Petercam over een comité voor preventie en bescherming op het werk (CPBW) dat ten minste eenmaal per maand vergadert en dat verantwoordelijk is voor het bedrijfsonderdeel Degroef Petercam in België. De taak van dit comité bestaat erin middelen te onderzoeken en voor te stellen, en actief bij te dragen aan alle initiatieven om het welzijn van alle werknemers (100%) bij de uitvoering van hun werk te bevorderen. De personeelsafgevaardigden zijn aanwezig bij alle bezoeken van de arbeidsgeneesheer zodat ze verbeteringen kunnen voorstellen.

In 2018 zal Degroef Petercam in het bijzonder aandacht besteden aan langdurige afwezigheden en zal er een herintegratiebeleid worden ingevoerd, dat in overleg met de sociale partners is uitgewerkt.

Er hebben in 2017 geen dodelijke ongevallen of ongevallen met blijvende arbeidsongeschiktheid plaatsgevonden. Er hebben op het werk 2 arbeidsongevallen met tijdelijke arbeidsongeschiktheid plaatsgevonden, voor een totaal van 23 verloren kalenderdagen, te berekenen vanaf de datum na het ongeval. Het betrof één man en één vrouw.

De belangrijkste risico's voor de personeelsleden van Degroef Petercam zijn psychosociale risico's en risico's verbonden aan informaticawerkzaamheden.

Er zijn in 2017 verschillende specifieke maatregelen genomen om de veiligheid en het welzijn op het werk te bevorderen of in stand te houden, zoals: de volledige renovatie van de hoofdgebouwen, inrichting van nieuwe werkplaatsen, de *Tell Us*-enquête over engagement en welzijn (zie hierboven), individuele coachingssessies voor stressbestrijding (zowel preventief als curatief), opleidingssessies Stress Management in het kader van onze *Summer Academy* (zie hierna) voor de werknemers en de teamverantwoordelijken.

Degroef Petercam heeft een klein aantal arbeiders in dienst. Zij beschikken over het nodige veiligheidsmateriaal. Een gering aantal werknemers beschikt eveneens over een speciaal uniform. Er zijn met de betreffende werknemers specifieke individuele afspraken gemaakt over de gebruiksvoorwaarden. Wat betreft gezondheid en veiligheid zijn er geen aanvullende formele akkoorden gesloten (met de vakbonden).

e. Flexibiliteit van het werk – Invoering van telewerken

Een van de belangrijkste maatregelen van 2017-18 op het vlak van flexibel werken, is de geleidelijke invoering van telewerken: één dag thuis werken per werkweek voor alle werknemers, behalve voor hen die door hun functie niet op afstand kunnen werken (door de aard van hun functie of omdat ze toegang moeten hebben tot gegevens of systemen). Op dit moment maakt 88,3% van de circa 350 medewerkers aan wie flexibel werken is voorgesteld, van die mogelijkheid gebruik. Werken op afstand wordt in 2018 verder uitgebreid naar alle afdelingen. Slechts een twintigtal mensen die minder dan 10 functies vertegenwoordigen, kunnen niet van die mogelijkheid gebruikmaken vanwege beperkingen in verband met de aard van hun werk (veiligheid, toegang, ...).

f. Sociale betrekkingen

Degroef Petercam verleent zijn constructieve en transparante medewerking aan het principe van cao-onderhandelingen.

Toen Degroef en Petercam in oktober 2015 fuseerden, is er een nieuw model voor sociaal overleg ingevoerd en zijn er nieuwe sociale afgevaardigden aangesteld om de belangen van alle personeelsleden te vertegenwoordigen (100%). De sociale betrekkingen worden uitgeoefend in de volgende overlegorganen: de sociaal afgevaardigden, een ondernemingsraad en een comité voor preventie en bescherming op het werk. Die organen zijn er tot de nieuwe sociale verkiezingen van 2020. Er worden regelmatig vergaderingen georganiseerd om binnen Degroef Petercam een constructief sociaal overleg te verzekeren.

Er hebben in 2017 verschillende cao-onderhandelingen plaatsgevonden. Die cao's zijn steeds gesloten voor een welbepaalde termijn of met een afgesproken opzeggingstermijn (doorgaans 6 maanden). Degroef Petercam is overtuigd van het belang van een duurzame relatie met zijn personeel.

Er zijn specifieke informatiesessies georganiseerd om ons personeel te informeren over wijzigingen in hun werkomstandigheden.

Bovendien is het intranet van Degroef Petercam (Wallstream) een handig communicatieplatform waar werknemers gemakkelijk informatie kunnen terugvinden.

Operationele veranderingen die van groot belang zijn voor werknemers en hun afgevaardigden, worden te gepasten tijde bekendgemaakt, en steeds vóór de beslissing openbaar wordt gemaakt.

Wat individuele arbeidsovereenkomsten betreft, eerbiedigt de directie de wettelijke opzeggingstermijn in geval van ontslag, en de wetgeving rond outplacement.

g. Non-discriminatie

(GRI 406 – Bekendmaking 406-1)

Conflicten, psychisch geweld, discriminatie, seksuele intimidatie en agressie op het werk zijn allemaal vormen van intimidatie. Dat is onaanvaardbaar gedrag dat niet alleen het welzijn van de werknemers in gevaar brengt, maar ook hun mentale en fysieke gezondheid, de kwaliteit van hun werk en de resultaten van de organisatie. Preventie en bestrijding van intimidatie op het werk zijn essentieel voor het psychosociale welzijn en de fysieke integriteit van alle werknemers. Daarom heeft Degroef Petercam een specifiek klachtensysteem ingevoerd, waarbij mensen bij een externe preventieadviseur een klacht kunnen indienen. De interne preventieadviseur kan optreden als vertrouwelijk adviseur of als eerste contactpersoon om advies te geven over mogelijke maatregelen.

In 2017 zijn er bij Degroef Petercam geen formele gevallen van discriminatie geregistreerd op basis van ras, huidskleur, geslacht, religieuze of politieke overtuiging of nationale of sociale herkomst, in overeenstemming met de definitie van de IAO. Die vaststelling werd overigens door onze werknemers aangemerkt als een troef in de Tell Us-enquête over welzijn bij Degroef Petercam uit 2017.

h. Opleidingen en persoonlijke ontwikkeling¹

ESG 4 – Opleiding en kwalificatie

- ESG 4-1 – Percentage werknemers die een opleiding krijgen per jaar/totaal aantal werknemers (VTE)
- ESG 4-2 – Gemiddelde opleidingsuitgaven per werknemer per jaar

Volgens de cijfers van de sociale balans van 2017 hebben 763 medewerkers in 2017 een opleiding gevolgd, voor een totaal van 21.350 opleidingsuren. Gemiddeld heeft elke medewerker 26,6 uur opleiding gevolgd (ofwel gemiddeld 25,5 voor vrouwen en 27 voor mannen) voor een gemiddelde kostprijs per werknemer van 1.625 euro per jaar.

Na de fusie van Degroef en Petercam eind 2015 en na de integratie van de IT-platformen van beide entiteiten, zijn er in 2017 vooral opleidingen georganiseerd over professionele, technische en leidinggevende vaardigheden.

Er is bijzondere aandacht besteed aan de kennismaking met de nieuwe collega's met de organisatie van twee internationale dagen met in totaal wel 130 deelnemers in 2017, bedoeld om meer duidelijkheid te verschaffen over de vakgebieden van de groep.

Ook is er een Summer Academy georganiseerd, goed voor vier weken opleiding rond vier gekozen thema's en bovendien vrij toegankelijk voor alle werknemers.

Er zijn in dit kader 71 opleidingen georganiseerd, voor in totaal niet minder dan 2.500 uur opleiding. 368 medewerkers hebben aan dat programma deelgenomen, met in totaal ongeveer 1.000 inschrijvingen (elke medewerker kon meerdere uren opleiding volgen).

Gekozen thema's:

- Personal Balance, met thema's als persoonlijke efficiëntie en welzijn;
- Know Our Bank, over de kennis van onze interne vakgebieden; en
- Digitalisation, over de nieuwe tendensen in de banksector.

¹ Bron: Belgische sociale balans.

Ook is er voor 250 medewerkers op het niveau van de groep een programma voor de ontwikkeling van leidinggevende vaardigheden gestart, waarvan twee dagen in 2017 en drie dagen in 2018.

Bovendien hebben alle werknemers een jaarlijks functioneringsgesprek waarin de te ontwikkelen vaardigheden en opleidingsbehoeften worden besproken.

Degroof Petercam is een sterke voorstander van de continue opleiding van zijn deskundigen, en biedt aan om langdurige opleidingen met het oog op het behalen van een certificaat dat direct verband houdt met de uitoefening van hun functie, te financieren.

i. Engagement van het personeel ten aanzien van de maatschappij

Via Solidarity Days hebben 275 werknemers vrijwillig een dag van hun werktijd besteed om verschillende verenigingen te steunen. In 2017 werden er dankzij die spontane inspanning 2.200 werkuren aan sociale doelen geschonken.

Maar Degroef Petercam heeft nog grotere ambities: in 2018 zal het samen met zijn personeel verschillende belangrijke acties steunen:

- de invoering van een programma van microgiften bij de werknemers in Brussel;
- de start van een vrijwilligersprogramma waarbij werknemers hun competenties ter beschikking kunnen stellen van verenigingen, naar rato van twee werkuren per maand; en
- de start van een vrijwilligersprogramma en microgiften in Luxemburg;

Degroef Petercam streeft ernaar om tegen 2022 een budget van 1 dag per werknemer en per jaar aan vrijwilligerswerk te besteden.

Milieu

1 Principes

Degroof Petercam krijgt elk jaar het 'CO₂-Neutral-label', het internationale label voor bedrijven die actief begaan zijn met hun klimaatimpact in overeenstemming met de norm PAS2060¹. Het label wordt eveneens gevalideerd door Vinçotte².

Degroof Petercam voert bovendien geleidelijk beleidslijnen in voor verbruik evenals gepaste technische middelen om de ecologische voetafdruk in verband met zijn activiteiten op aanzienlijke wijze terug te dringen.

2 Scope

In dit deel worden er gegevens verstrekt over de volgende vennootschappen in België:

- Bank Degroef Petercam nv;
- Degroef Petercam Asset Management nv (DPAM);
- Degroef Petercam Corporate Finance nv (DPCF); en
- Imofig nv.

3 Beleidslijnen, risicobeheer, resultaten en doelstellingen

a. Verlaging en compensatie van CO₂-uitstoot

Om het 'CO₂ Neutral'-label te verkrijgen, berekent Degroef Petercam, op basis van zijn eigen statistieken, zijn CO₂-uitstoot en zijn klimaatimpact met de hulp van het klimaatadviesbureau CO₂logic.

Degroof Petercam neemt in dat verband ecologisch verantwoorde maatregelen door zijn energieverbruik en CO₂-uitstoot te verlagen. De groep plant onder andere belangrijke maatregelen om haar CO₂-uitstoot terug te dringen, en meer specifiek de impact van mobiliteit binnen de onderneming, die het grootste deel van die uitstoot vertegenwoordigt.

Tegelijkertijd compenseert Degroef Petercam de overgebleven CO₂-uitstoot om een CO₂-neutraal bedrijf te worden, zodat de maatschappij niet hoeft op te draaien voor de gevolgen van zijn klimaatimpact.

De belangrijkste doelstelling voor 2018 bestaat erin een scorebord in te voeren om de koolstofvoetafdruk van Degroef Petercam te meten, te beheersen en te verlagen, en op basis daarvan een concreet actieplan op te stellen voor de komende jaren.

“Degroef Petercam kiest resoluut voor CO₂-neutraliteit en neemt zijn verantwoordelijkheid op voor de reële impact van zijn CO₂-uitstoot, in plaats van die af te wentelen op de maatschappij en de toekomstige generaties.”

¹ PAS 2060 is een norm die gedetailleerd beschrijft hoe CO₂-neutraliteit moet worden aangetoond en wordt gepubliceerd door het British Standards Institution.
² Besloten video: www.youtube.com/watch?v=shn3dh7xfhw (online versie)
³ www.co2logic.com.

b. Steun voor klimaatprojecten – Saving Trees

Degroof Petercam stort een bedrag dat evenredig is met zijn impact terug door klimaatprojecten met een Gold Standard-certificering te steunen¹, in samenwerking met CO₂logic.

Het ecologische project *Saving Trees* in Oeganda (Afrika), dat door Degroof Petercam wordt gesteund, levert een bijdrage aan de strijd tegen de ontbossing door het gebruik van krachtige ovens. 3 miljard mensen (op een wereldbevolking van 7,5 miljard) koken nog dagelijks met behulp van steenkool of hout. Door de aanzienlijke bevolkingsgroei in Afrika komt de lokale biodiversiteit (bossen, ecosystemen, ...) onder steeds grotere druk te staan. Armoede verhindert dat de bevolking gebruik kan maken van duurzame energieoplossingen.

Met de financiële steun van Degroof Petercam zorgt CO₂logic voor de verdeling van doeltreffende en financieel toegankelijke ovens, waardoor de hoeveelheid hout en steenkool die nodig is met circa 50% kan worden teruggedrongen. Zo levert Degroof Petercam een essentiële bijdrage aan de levensbelangrijke strijd tegen de ontbossing².

Door de steun aan dit ecologische project levert Degroof Petercam een bijdrage aan meerdere duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties (SDG)³, zoals:

SDG1 – Geen armoede

Dit project helpt bevolkingsgroepen om de hoeveelheid steenkool die ze moeten kopen, terug te dringen. Op die manier kunnen gezinnen ook geld besparen, dat dan weer kan worden gestoken in zaken met een grotere toegevoegde waarde, zoals onderwijs en voeding.

SDG3 – Goede gezondheid en welzijn

Dankzij de krachtige ovens worden mensen in mindere mate blootgesteld aan giftige rook en neemt het aantal aandoeningen aan de luchtwegen af.

SDG8 – Eerlijk werk en economische groei

Binnen de gemeenschappen creëert het project banen voor de bouw, distributie en verkoop van de ovens.

SDG11 – Duurzame steden en gemeenschappen

De ovens dragen bij aan de ontwikkeling en aan de verlaging van de luchtvervuiling in dichtbevolkte gebieden.

SDG13 – Klimaatactie

Door ontbossing tegen te gaan, kunnen grote hoeveelheden CO₂-uitstoot worden vermeden.

SDG15 – Leven op het land

Door het probleem van de ontbossing aan te pakken, wordt ook het leven op het land beschermd.

¹ Gold Standard is een instelling voor normalisering en certificering die zich tot doel heeft gesteld ervoor te zorgen dat elke financiële bijdrage ten voordele van het klimaat of ontwikkeling, effectief wordt aangewend voor de vastgestelde doelstellingen - <https://www.goldstandard.org/>

² Vaak wordt gemeend dat ontbossing vermijden efficiënter is dan herbebossing, omdat dan de kern van het probleem wordt aangepakt. Herbebossing is een positief doel op zich, maar als de oorzaak van het probleem niet wordt aangepakt, zullen er nog steeds bomen worden geveld in de buurt van beschermde of pas herbeboste gebieden.

³ Zie hoger onder eindnoot 9.

c. Andere acties om de ecologische voetafdruk van Degroef Petercam te verlagen

I. Energie-/waterverbruik

Degroof Petercam heeft overeenkomsten voor hernieuwbare energie ondertekend en streeft tegen 2020 naar 100% hernieuwbare energie. Bij de renovatie van gebouwen die eigendom zijn van Degroef Petercam, worden er inspanningen geleverd om de milieuvriendelijkste technologieën te gebruiken om het water- en elektriciteitsverbruik terug te dringen.

Alle kantoren zijn uitgerust met een waterfontein om de hoeveelheid plastic bekertjes en flessen te verlagen.

II. Mobiliteit

In juli 2017 heeft Degroef Petercam zijn nieuwe mobiliteitsplan gelanceerd voor werknemers met een bedrijfswagen. Dit nieuwe mobiliteitsplan berust op drie pijlers: duurzaamheid, comfort en veiligheid.

Degroof Petercam streeft ernaar de impact op het milieu te verlagen en zijn werknemers een beter evenwicht tussen werk en privéleven te kunnen bieden.

Degroof Petercam heeft bedrijfswagens geselecteerd met voor elke categorie een verlaagde CO₂-uitstoot. Werknemers kunnen kiezen voor een kleinere wagen (benzine/diesel/hybride/elektrisch) en die combineren met een vorm van alternatief vervoer zoals het openbaar vervoer, een (elektrische) fiets, een elektrische scooter, ...

Met de hulp van zijn leasingpartners heeft Degroef Petercam het hele proces volledig herzien om alle mogelijke minpunten bij de bestelling van een volledig elektrisch voertuig tot een minimum te beperken. Op die manier kan Degroef Petercam zijn ecologische voetafdruk in verband met mobiliteit aanzienlijk verlagen.

Ook staat Degroef Petercam zijn werknemers toe dat ze hun voertuig inruilen voor een volledig elektrisch model als de uitstoot meer dan 145 g/km bedraagt.

Vanaf 2018 zal er een scorebord worden gebruikt om het brandstofverbruik van de benzine-wagens te controleren en de impact van de hybride en 100% elektrische modellen op het gemiddelde van de CO₂-uitstoot te analyseren.

Sinds 2015 is de gemiddelde CO₂-uitstoot (g/km) op basis van het werkelijke brandstofverbruik van elke auto, continu gedaald.

	01.01.2015	01.01.2016	01.01.2017	01.01.2018
Totale gemiddelde CO ₂ -uitstoot van DPCF	136	133	133	123
Totale gemiddelde CO ₂ -uitstoot van DPAM	126	121	119	110
Totale gemiddelde CO ₂ -uitstoot van BDP	130	119	121	117

In 2018 zullen er laadpalen voor elektrische en hybride voertuigen worden geïnstalleerd bij twee regionale kantoren en bij de hoofdzetel van de Bank

III. Certificering van de gebouwen

Een van de belangrijkste gebouwen van Degroef Petercam in Brussel heeft een BREEAM-certificering⁴ en het toekomstige kantoor in Gent wordt grotendeels energieneutraal.

⁴ Building Research Establishment Environmental Assessment Method.

IV. Vervuiling/afvalbeheer

In samenwerking met de leveranciers wordt afval in alle kantoren van de Bank gesorteerd. Vanaf 2018 zal er een scorebord worden bijgehouden om de geproduceerde en gerecyclede hoeveelheid afval te controleren.

V. Papier

Al het papier dat in de centrale en lokale printers wordt gebruikt, heeft een FSC-¹ of een PEFC-certificering². Papier van al dan niet vertrouwelijke documenten en archieven dat wordt vernietigd, wordt gerecycled. De volumes van dat gerecyclede papier zullen worden opgenomen in het scorebord voor afval.

Bij alle lokale printers wordt gecontroleerd of documenten onnodig worden afgedrukt. Bovendien zal er hierover in de loop van het jaar 2018 een sensibiliseringscampagne worden georganiseerd.

VI. Leveranciers

Er wordt momenteel op groepsniveau een inkoopbeleid (Global procurement policy) opgesteld waarbij de voorkeur uitgaat naar duurzame aankopen.

¹ Forest Stewardship Council.

² Programme for the Endorsement of Forest Certification.

Corruptiebestrijdingsbeleid, -procedures en -normen

1 Scope

Voor de opstelling van dit deel heeft Degroof Petercam zich uitsluitend gebaseerd op de gegevens over Bank Degroof Petercam nv.

2 Vaststelling van aanwijzingen van corruptie bij cliënten

a. Algemeen

De afdeling Compliance van Degroof Petercam heeft de verantwoordelijkheid om toe te zien op de naleving van diverse wettelijke bepalingen en onder andere de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot de beperking van het gebruik van contanten³.

Die wettelijke bepalingen zijn bedoeld om geldverkeer uit criminele activiteiten op te sporen en aan te geven. De medewerking aan het plegen van een inbreuk in verband met de verduistering van geld door personen die een openbaar ambt uitoefenen en omkoping⁴ maken deel uit van de criminele activiteiten die door de wet worden vermeld. Het hele systeem dat door Degroof Petercam is georganiseerd, is dus eveneens van toepassing op geld dat afkomstig is van corruptie.

Dit systeem is gebaseerd op verschillende soorten maatregelen: de identificatie van toekomstige cliënten vóór de opening van hun rekening en de monitoring van hun transacties. De wet vereist dat er bijzondere aandacht wordt besteed aan de opening van rekeningen en transacties die worden uitgevoerd door politiek prominente personen (PPP's). In het elektronische dossier van die cliënten wordt er dus een speciale vermelding toegevoegd zodat er een aangepast toezicht kan worden uitgeoefend op hun transacties.

Per 31 december 2017 telde Degroof Petercam 158 geregistreerde cliënten geïdentificeerd als PPP.

Zodra de Bank een vermoeden heeft dat er kapitaal in verband met dergelijke criminele activiteiten wordt witgewassen, moet ze dit melden aan de Cel voor Financiële Informatieverwerking (CFI)⁵.

b. Praktisch

De omkopingsproblematiek wordt aangepakt in de interne aanvaardingsprocedure voor cliënten en kapitaal.

Elk land krijgt van Degroof Petercam een interne score (*Country Risk Assessment*) om te bepalen of een relatie met een natuurlijke of rechtspersoon uit dat land een eventueel verhoogd risico vertegenwoordigt. Die score houdt onder andere rekening met de corruptie-index van de organisatie *Transparency International*⁶.

Elke nieuwe relatie met natuurlijke of rechtspersonen die zijn gevestigd in een land met een hoog niveau van corruptie, evenals geld dat uit die landen afkomstig is, wordt door de afdeling Compliance gecontroleerd en moet, al naargelang het risico, vooraf worden goedgekeurd door het gepaste hiërarchische niveau.

³ Belgisch Staatsblad van 06/10/2017.

⁴ Actieve omkoping, passieve omkoping en actieve en passieve private omkoping zijn wanbedrijven vermeld in artikel 246, 247, 504 bis en 504 ter van het Belgische strafwetboek.

⁵ <http://www.ctif-cfi.be/website/>

⁶ <https://www.transparency.org>

Geconsolideerde verklaring

Degroof Petercam heeft een procedure ingevoerd om elke nieuwe relatie met PPP's uit landen met een hoog niveau van corruptie en/of andere landen met een hoog risiconiveau, vast te stellen. Die procedure (de zogenaamde rodelijnprocedure) is sinds september 2017 strenger geworden.

De directie van Degroof Petercam en de afdeling Compliance zijn nauw bij die strengere procedure betrokken.

Voor nieuwe relaties met binnenlandse PPP's moet in 2017 de voorafgaande goedkeuring van de afdeling Compliance worden verkregen en sinds de nieuwe 'onboarding'-procedure van 2017 die op 9 april 2018 in werking treedt, moeten die nieuwe relaties uiteindelijk worden goedgekeurd door het *Comité de Diligence* van de groep.

Voor rechtspersonen en hun uiteindelijk gerechtigden wordt er een vergelijkbare procedure toegepast.

Via een tweedelijnscontrole wordt er toezicht uitgeoefend op die geopende rekeningen en worden geldoverschrijvingen vanuit het buitenland continu gecontroleerd.

Er wordt specifiek toezicht uitgeoefend op geldoverschrijvingen van PPP's.

3 Vaststelling van aanwijzingen van corruptie bij medewerkers

a. Algemeen

Degroof Petercam heeft verschillende beleidslijnen en procedures ingevoerd om pogingen tot corruptie van medewerkers op te sporen en te verhinderen.

In de gedragscode van de onderneming zijn bepalingen opgenomen die verschillende gedragingen beschrijven die als aanwijzingen van corruptie zouden kunnen worden beschouwd:

- Medewerkers van Degroof Petercam mogen geen volmacht hebben op de rekening van cliënten.
- Cadeaus mogen slechts in beperkte mate worden aanvaard en moeten vooraf worden goedgekeurd.
- Aanvaarde cadeaus worden doorgaans binnen de afdeling verloot.
- En de uitoefening van bestuursmandaten, zowel in bedrijven van de groep als in de privésfeer, moet aan bepaalde voorwaarden voldoen en moet vooraf worden goedgekeurd.

b. Praktisch

Er gelden voor elk van die bepalingen toepassingsprocedures en de afdeling Compliance verstrekt voor de meeste gevallen aanbevelingen.

Ook oefent ze toezicht uit op cadeaus en externe mandaten.

4 Medewerkers die met die taak zijn belast

Binnen de afdeling Compliance van Bank Degroof Petercam nv zijn er 4 voltijds equivalente werknemers (VTE's) die zich bezighouden met het voorkomen en opsporen van witwastransacties. Het opsporen van corruptie is een van de aspecten van hun werkzaamheden.

Degroof Petercam Asset Management nv (DPAM), de entiteit van de groep die verantwoordelijk is voor het beheer van de fondsen, wijdt er eveneens een team aan dat bestaat uit 4 voltijds equivalente werknemers (VTE's).

5 Passende opleiding van werknemers

Elke nieuwe medewerker ontvangt een 'Welcome Pack Compliance' waarin de verschillende gebieden worden beschreven waarvoor de afdeling Compliance bevoegd is, zoals de strijd tegen het witwassen van geld uit criminele activiteiten, alsook de preventieve maatregelen die door de Bank worden genomen.

Er zijn in 2017 themaopleidingen georganiseerd.

In 2018 wordt er e-learning over het thema 'voorkomen van het witwassen van geld' voorzien.

Ook komt er in 2018 een online informatiepagina over de activiteiten van de afdeling Compliance. Op die pagina worden de verschillende beleidslijnen en procedures beschreven voor alle onderwerpen die door de afdeling Compliance worden behandeld.

6 Klokkenluidersprocedure (whistleblowing)

Om dit systeem te vervolledigen is er binnen Degroef Petercam een klokkenluidersbeleid (*whistleblowing*) ingevoerd. Deze procedure biedt een alternatief voor medewerkers die frauduleuze praktijken willen melden, maar daarvoor niet de hiërarchische weg kunnen volgen.

Via de klokkenluidersprocedure kunnen ze hun vermoedens vertrouwelijk en eventueel anoniem uiten aan de *Group Compliance officer* of aan de *Chief Human Resources Officer*. Als de persoon die in het kader van deze klokkenluidersprocedure wordt genoemd, een lid is van de effectieve directie, voorziet het beleid dat het risicocomité tussenbeide komt.

7 Rapportering

Degroef Petercam voert momenteel een denkoefening uit om de rapportering hierover te verbeteren en de beste Key Performance Indicators (KPI's) te bepalen, zodat er in de volgende verslagen nog gericht verslag kan worden uitgebracht over de verkregen resultaten.

Filantropie – Degroof Petercam Foundation

1 Visie en missie

De Degroof Petercam Foundation (hierna de 'Stichting') viert in 2018 haar 10-jarige jubileum en is intussen uitgegroeid tot een van de 10 grootste Belgische stichtingen.

De Stichting gelooft in een inclusieve en duurzame maatschappij, waar iedereen de kans krijgt om zich te ontplooiën. Ze heeft met name de missie om de bedrijven die morgen banen creëren te helpen groeien.

De Stichting identificeert oplossingen die in de toekomst banen kunnen creëren, investeert in bedrijven die die oplossingen aanreiken en biedt hun steun door hun de middelen en de contacten aan te reiken die ze nodig hebben om te slagen.

Wij **ondersteunen** de **bedenkers** van **oplossingen** voor de tewerkstelling van morgen die **groeipotentieel** hebben.

4 Ondersteunen, d.w.z.

- De Stichting ondersteunt die bedenkers met diverse financiële en niet-financiële diensten
- Die ondersteunende dienstverlening komt tegemoet aan individuele behoeften, vindt voor een langere periode plaats en wordt deels door medewerkers van de Stichting geleverd.

1 Bedenkers, d.w.z.

- De Stichting werkt samen met incubators, 'architecten' of bedenkers van nieuwe oplossingen voor de tewerkstelling.
- De begunstigten kunnen pioniers zijn binnen een grote instelling of (sociale) ondernemers die volledig onafhankelijk een oplossing lanceren op de markt.

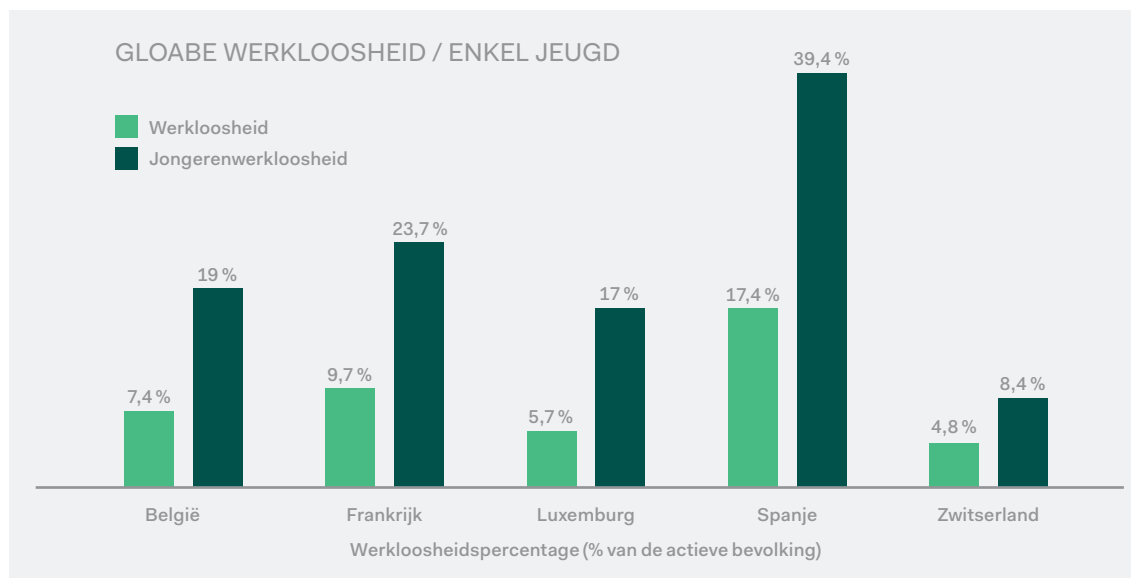
2 Oplossingen, d.w.z.

- De Stichting steunt innoverende projecten en diensten die aanzienlijke impact kunnen genereren.
- Oplossingen worden geselecteerd op basis van hun vermogen om werkzoekenden en/of ondertewerkgestelden aan een baan te helpen die strookt met hun profiel en hun potentieel.

3 Groeipotentieel, d.w.z.

- Hoewel de Stichting voorrang geeft aan innoverende oplossingen, zoekt ze ook naar modellen die meteen op grote schaal kunnen worden uitgerold.
- Tijdens de selectieprocedure worden bedenkers verzocht om aan te tonen dat hun oplossing efficiënt is en dat zij organisatorisch in staat zijn om die oplossing uit te rollen.

De Stichting is actief in de landen waar Degroof Petercam vestigingen heeft: België, Frankrijk, Luxemburg, Spanje en Zwitserland. In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de werkloosheid in die vijf landen.

De Stichting heeft daarnaast overigens nog een belangrijk doel, namelijk onderwijs promoten via de verbetering van het algemeen, technisch en beroepsonderwijs. Meer in het bijzonder streeft de Stichting ernaar het aantal schoolverlaters te beperken, en levert ze op die manier een positieve bijdrage aan het onderwijssysteem. De Stichting richt zich voornamelijk op kinderen uit sociaal kwetsbare gezinnen met een laag inkomen.

Ze wil meewerken aan eerlijk kwaliteitsonderwijs door zowel leerlingen als onderwijzers te helpen via coachingssessies, advies en informatieve en educatieve workshops.

Naast die taken streeft de Stichting ernaar om voor Degroef Petercam en zijn cliënten waarde te creëren door:

- de reputatie en de positie van Bank Degroef Petercam als geloofwaardige en inclusieve instelling te versterken;
- concrete kansen te bieden die voor cliënten en werknemers van Bank Degroef Petercam veel betekenen.

De Stichting wil bij de verwezenlijking van haar taken de waarden van Degroef Petercam uitdragen, namelijk uitmuntendheid, teamwerk, menselijkheid, ondernemersgeest en klantgerichtheid in alles wat ze doet.

2 Werking

De Stichting krijgt 0,30% van de nettoresultaten van de groep Degroef Petercam, met een minimum van 250.000 euro per jaar. Bovendien ontvangt ze van cliënten van Degroef Petercam legaten, waardoor ze intussen over een jaarlijks budget van meer dan één miljoen euro beschikt.

Het vermogen van de Stichting wordt door Degroef Petercam beheerd.

In wezen wil de Stichting vooral een stempel drukken op de maatschappij, wat betekent dat ze dit thema in al zijn aspecten benadert, ook wat haar vermogen en beleggingen betreft. De Stichting stuurt haar impact op de maatschappij door niet te beleggen in bepaalde sectoren en/of door beleggingen te vermijden die niet aan bepaalde ESG-criteria voldoen. De Stichting wil tegen eind 2018 voor 100% belegd zijn in duurzame en verantwoorde beleggingen (SRI).

In dat verband belegt de Stichting via directe posities in aandelen of via fondsen met het label *Socially Responsible Investment* (SRI). Binnen Degroef Petercam heeft ze toegang tot een mooi aanbod via het SRI-fondsenassortiment van DPAM. De Stichting kan echter ook beleggen in fondsen van derden.

De Stichting biedt cliënten van Degroef Petercam eveneens de mogelijkheid om zich in te zetten voor geselecteerde projecten als *coach of mentor*. Als een project van de Stichting nieuw kapitaal nodig heeft, dan stelt de Stichting overigens ook haar netwerk ter beschikking.

3 Verwezenlijkingen

In 2017 heeft de Stichting 13 projecten gesteund. Er werd in totaal 570.000 euro geschonken.

In de loop van de laatste 10 jaar heeft de Stichting 30 projecten gesteund en 2,5 miljoen euro aan schenkingen geregistreerd. Het budget van de Stichting is met 25% gestegen en het personeel is met 50% toegenomen.

Aangezien er in het begin van de steunactiviteiten geen referentiekader is vastgesteld, kunnen de resultaten en de succesgraad op dit moment niet worden gemeten. Dat referentiekader en de 'impactscore' is een van de belangrijkste doelstellingen van 2018 voor alle projecten die vanaf 2019 in het programma van de Stichting worden opgenomen.

4 Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de VN (SDG)¹

La Fondation est active dans les deux domaines définis par les SDG pour solutionner les problèmes relatifs à l'emploi et contribuer à un travail décent et une croissance économique durable :

- Doelstelling 8: Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen; en
- Doelstelling 4: Verzekeren van gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorderen van levenslang leren voor iedereen.

5 Doelstellingen van de Stichting voor de toekomst

De Stichting heeft verschillende doelstellingen geformuleerd die ze tegen 2023 wil bereiken. De verwezenlijking van die doelstellingen heeft betrekking op het volgende:

- 5 miljoen euro aan steun inzamelen;
- bijdragen aan de creatie van 3.000 banen;
- 30% van de werknemers en cliënten van Degroof Petercam betrekken bij haar werk als stichting.

¹ Zie hoger onder eindnoot 9.

Geconsolideerde jaarrekening

72	Geconsolideerde balans
74	Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten
76	Geconsolideerde tabel van de vermogenmutaties
78	Geconsolideerd kasstroomoverzicht
80	Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening
80	1. Algemene inlichtingen
80	2. Wijzigingen in de boekhoudkundige grondslagen en methodologie
83	3. Samenvatting van de boekhoudkundige grondslagen en methodologie
83	3.1 Consolidatieprincipes
84	3.2 Omrekening van vreemde valuta
84	3.3 Financiële instrumenten
88	3.4 Afdekkingstransacties
89	3.5 Leaseovereenkomsten
89	3.6 Materiële vaste activa (met inbegrip van de vastgoedbeleggingen)
90	3.7 Immateriële activa
91	3.8 Overige activa
91	3.9 Bijzondere waardeverminderingen op activa
92	3.10 Voorzieningen
93	3.11 Belastingen
93	3.12 Personeelsbeloningen
94	3.13 Overige verplichtingen
94	3.14 Eigen vermogen
95	3.15 Rentebaten en -lasten
95	3.16 Dividenden
95	3.17 Erelonen en provisies
96	3.18 Resultaat van herwaardering of realisatie van financiële instrumenten
96	3.19 Geldmiddelen en kasequivalenten
96	4. Beoordelingen en schattingen aangewend bij de voorbereiding van de jaarrekeningen
97	5. Risicobeheer
97	5.1 Algemene principes
97	5.2 Comprehensive assessment – Asset Quality Review (AQR) & stress test
98	5.3 Liquiditeitsrisico
104	5.4 Marktrisico
107	5.5 Kredietrisico
110	5.6 Risico van het vermogensbeheer
111	5.7 Operationeel risico
111	5.8 Kapitaalbeheer
112	6. Consolidatiekring
112	6.1 Lijst van de belangrijkste dochterondernemingen van Bank Degroef Petercam op 31 december 2017
113	6.2 Lijst van de belangrijkste met Bank Degroef Petercam geassocieerde ondernemingen op 31 december 2017
113	6.3 Significante wijzigingen van de consolidatiekring tijdens het boekjaar
113	6.4 Niet-geconsolideerde vastgoeddochterondernemingen
114	6.5 Fusie Bank Degroef en Petercam: pro forma informatie – Gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten 2015
115	6.6 Informatie per land
116	7. Toelichting bij de geconsolideerde balans
116	7.1 Kasmiddelen, tegoeden bij centrale banken en overige direct opvraagbare deposito's
116	7.2 Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden
117	7.3 Financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening

117	7.4 Voor verkoop beschikbare financiële activa
119	7.5 Leningen en vorderingen op kredietinstellingen
119	7.6 Leningen en vorderingen op cliënten
120	7.7 Tot einde looptijd aangehouden beleggingen
121	7.8 Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen
122	7.9 Immateriële activa en goodwill
125	7.10 Deelnemingen in ondernemingen waarop vermogensmutatie is toegepast
125	7.11 Overige activa
125	7.12 Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden
126	7.13 Schulden aan kredietinstellingen
126	7.14 Schulden aan cliënten
126	7.15 In schuldbewijzen belichaamde schulden
126	7.16 Achtergestelde schulden
126	7.17 Voorzieningen
127	7.18 Overige passiva
127	7.19 Belastingen
128	7.20 Eigen vermogen
130	7.21 Reële waarde van financiële instrumenten
134	7.22 Overdrachten van financiële activa
135	7.23 Compensatie van financiële activa en passiva
138	8. Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening
138	8.1 Rentebaten en -lasten
138	8.2 Geïnde dividenden
139	8.3 Ontvangen en betaalde provisies
139	8.4 Nettoresultaat op de financiële instrumenten die voor handelsdoeleinden worden aangehouden
140	8.5 Nettoresultaat op de financiële instrumenten aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening
140	8.6 Nettoresultaat op de financiële instrumenten niet gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening
141	8.7 Andere operationele nettoresultaten
141	8.8 Personeelskosten
142	8.9 Algemene en administratieve kosten
142	8.10 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa
142	8.11 Netto bijzondere waardeverminderingen op activa
143	8.12 Belastingen
144	8.13 Elementen van het niet-gerealiseerde resultaat
145	9. Rechten en verplichtingen
145	9.1 Activa in open bewaarneming
145	9.2 Rechten en verbintenissen in verband met kredieten
145	9.3 Gegeven en ontvangen waarborgen
146	10. Personeelsbeloningen en overige vergoedingen
146	10.1 Andere vergoedingen op lange termijn
146	10.2 Vergoedingen na uitdiensttreding
150	10.3 Op aandelen gebaseerde vergoedingen
153	11. Verbonden partijen
156	12. Na afsluiting opgetreden gebeurtenissen
157	Bezoldiging van de commissaris
158	Verslag van de commissaris

Geconsolideerde balans

(in duizenden EUR)

	Toelichting	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Activa				
Kasmiddelen, tegoeden bij centrale banken en overige direct opvraagbare deposito's	7.1	3.191.899	1.789.612	2.061.222
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	7.2	132.368	110.235	114.325
Financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en verliesrekening	7.3	893.350	1.740.918	829.861
Voor verkoop beschikbare financiële activa	7.4	1.195.166	1.431.390	2.101.471
Leningen en vorderingen op kredietinstellingen	7.5	221.999	157.192	350.482
Leningen en vorderingen op cliënten	7.6	1.916.135	1.690.640	1.678.708
Tot einde looptijd aangehouden beleggingen	7.7	80.726	115.306	125.701
Materiële vaste activa	7.8	84.912	86.460	76.617
Immateriële activa en goodwill	7.9	368.843	385.454	394.664
Deelnemingen in ondernemingen waarop vermogensmutatie is toegepast	7.10	146	183	13.527
Actuele belastingvorderingen		10.553	5.820	9.455
Uitgestelde belastingvorderingen	7.19	7.985	9.134	10.603
Overige activa	7.11	151.273	139.064	132.161
Totaal activa		8.255.355	7.661.408	7.898.797

(in duizenden EUR)

	Toelichting	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Passiva				
Schulden		7.315.541	6.762.497	6.996.257
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	7.12	158.234	134.719	142.401
Schulden aan kredietinstellingen	7.13	164.487	117.086	156.596
Schulden aan cliënten	7.14	6.730.634	6.238.233	6.408.182
In schuldbewijzen belichaamde schulden	7.15	0	0	3.000
Voorzieningen	7.17	67.852	80.983	80.274
Actuele belastingverplichtingen		27.221	48.807	40.740
Uitgestelde belastingverplichtingen	7.19	11.394	11.867	17.588
Overige passiva	7.18	155.719	130.802	147.476
Eigen vermogen		939.814	898.911	902.540
Geplaatst kapitaal	7.20	34.212	34.212	34.212
Uitgiftepremies	7.20	420.553	420.553	420.925
Reserves en overgedragen resultaat	7.20	445.523	434.961	385.334
Herwaarderingsreserves	7.20	(3)	(1.771)	(231)
Eigen aandelen (-)	7.20	(47.604)	(47.605)	(45.956)
Nettoresultaat van de periode	7.20	86.460	57.877	107.643
Minderheidsbelangen		673	684	613
Totaal passiva		8.255.355	7.661.408	7.898.797

Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten¹

(in duizenden EUR)

	Toelichting	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Rentebaten	8.1	53.748	51.385	65.614
Rentelasten	8.1	(11.996)	(6.051)	(9.501)
Dividenden	8.2	2.931	5.950	5.274
Provisiebaten	8.3	526.522	468.954	469.775
Provisielasten	8.3	(151.553)	(137.030)	(140.415)
Nettoresultaat op de financiële instrumenten die voor handelsdoeleinden worden aangehouden	8.4	22.066	23.366	19.419
Nettoresultaat op de financiële instrumenten aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	8.5	(2.862)	(1.544)	(3.196)
Nettoresultaat op de financiële instrumenten niet gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	8.6	8.660	9.990	67.623
Andere operationele nettoresultaten	8.7	20.637	20.961	(15.540)
Aandeel in het resultaat van de vennootschappen waarop vermogensmutatie is toegepast		(351)	63	266
Netto-opbrengst		467.802	436.044	459.319
Personeelskosten	8.8	(194.116)	(180.284)	(191.079)
Algemene en administratieve kosten	8.9	(135.746)	(145.706)	(110.924)
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	8.10	(21.893)	(21.542)	(12.543)
Netto bijzondere waardeverminderingen op activa	8.11	(7.702)	(7.467)	(21.587)
Resultaat voor belastingen		108.345	81.045	123.186
Belastingen	8.12	(21.883)	(23.160)	(15.564)
Nettowinst		86.462	57.885	107.622
Actuariële winsten (verliezen) op regelingen inzake vergoedingen na uitdiensttreding	8.13	1.012	(2.754)	10.993
Totaal niet-gerealiseerde resultaten² die later niet kunnen worden geherklasseerd naar nettowinst		1.012	(2.754)	10.993
Herwaardering tegen de reële waarde – Voor verkoop beschikbare financiële activa	8.13	4.002	2.740	(68.993)
Omrekeningsverschillen	8.13	(3.247)	(1.526)	1.963
Totaal niet-gerealiseerde resultaten² die later kunnen worden geherklasseerd naar nettowinst		755	1.214	(67.030)
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten		88.229	56.345	51.585

¹ Situatie 31.12.2015 die een periode met een totale duur van 15 maanden omvat.

² Niet-gerealiseerde winsten en verliezen rechtstreeks tegen eigen vermogen verwerkt, netto van belastingen.

(in duizenden EUR)

	Toelichting	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Nettowinst waarvan toerekenbaar aan		86.462	57.885	107.622
aandeelhouders van de moederonderneming		86.460	57.877	107.643
minderheidsbelangen		2	8	(21)
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten toerekenbaar aan		88.229	56.345	51.585
aandeelhouders van de moederonderneming		88.229	56.337	51.605
minderheidsbelangen		0	8	(20)

Geconsolideerde tabel van de vermogenmutaties

	Geplaatst kapitaal	Uitgifte- premies	Reserves en overgedragen resultaat	Herwaar- derings- reserves
Saldo op 30.09.2014	47.491	153.921	339.806	55.598
Lopende optieplannen	0	641	0	0
Kapitaalvermindering	(15.779)	(57.681)	(83.446)	0
Transacties op eigen aandelen	0	0	0	0
Dividenden en tantièmes	0	0	(44.101)	0
Transacties met minderheidsaandeelhouders	0	0	3.469	0
Resultaatverwerking vorige periode	0	0	84.380	0
Nettoresultaat van de periode	0	0	0	0
Herwaardering tegen de reële waarde	0	0	0	(57.997)
Bedrijfscombinatie	2.500	324.044	85.226	0
Omrekeningsverschillen	0	0	0	0
Saldo op 31.12.2015	34.212	420.925	385.334	(2.399)
Lopende optieplannen	0	44	0	0
Transacties op eigen aandelen	0	(416)	0	0
Dividenden en tantièmes	0	0	(57.910)	0
Transacties met minderheidsaandeelhouders	0	0	(106)	0
Resultaatverwerking vorige periode	0	0	107.643	0
Nettoresultaat van de periode	0	0	0	0
Herwaardering tegen de reële waarde	0	0	0	(14)
Omrekeningsverschillen	0	0	0	0
Saldo op 31.12.2016	34.212	420.553	434.961	(2.413)
Transacties op eigen aandelen	0	0	0	0
Dividenden en tantièmes	0	0	(47.315)	0
Transacties met minderheidsaandeelhouders	0	0	0	0
Resultaatverwerking vorige periode	0	0	57.877	0
Nettoresultaat van de periode	0	0	0	0
Herwaardering tegen de reële waarde	0	0	0	5.011
Omrekeningsverschillen	0	0	0	0
Saldo op 31.12.2017	34.212	420.553	445.523	2.598

(in duizenden EUR)

Omrekeningsverschillen	Eigen aandelen	Nettoresultaat van de periode	Eigen vermogen: aandeel van de groep	Minderheidsbelangen	Totaal
209	(55.008)	84.380	626.397	633	627.030
0	0	0	641	0	641
0	5.796	0	(151.110)	0	(151.110)
0	3.256	0	3.256	0	3.256
0	0	0	(44.101)	(22)	(44.123)
0	0	0	3.469	22	3.491
0	0	(84.380)	0	0	0
0	0	107.643	107.643	(21)	107.622
0	0	0	(57.997)	(3)	(58.000)
0	0	0	411.770	0	411.770
1.959	0	0	1.959	4	1.963
2.168	(45.956)	107.643	901.927	613	902.540
0	0	0	44	0	44
0	(1.649)	0	(2.065)	0	(2.065)
0	0	0	(57.910)	0	(57.910)
0	0	0	(106)	63	(43)
0	0	(107.643)	0	0	0
0	0	57.877	57.877	8	57.885
0	0	0	(14)	0	(14)
(1.526)	0	0	(1.526)	0	(1.526)
642	(47.605)	57.877	898.227	684	898.911
0	1	0	1	0	1
0	0	0	(47.315)	0	(47.315)
0	0	0	0	(13)	(13)
0	0	(57.877)	0	0	0
0	0	86.460	86.460	2	86.462
0	0	0	5.011	0	5.011
(3.243)	0	0	(3.243)	0	(3.243)
(2.601)	(47.604)	86.460	939.141	673	939.814

Geconsolideerd kasstroomoverzicht¹

(in duizenden EUR)

	Toelichting	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Nettowinst		86.462	57.885	107.622
Niet-monetaire elementen opgenomen in de winst en andere aanpassingen:		42.282	42.456	70.739
Courante en uitgestelde belastingen	8.12	21.883	23.160	15.564
Resultaat van geassocieerde ondernemingen na aftrek van ontvangen dividenden		351	1.028	513
Op aandelen gebaseerde vergoedingen		0	44	641
Latente wisselkoersverschillen en omrekeningsverschillen		251	(28)	0
Bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen op (im)materiële vaste activa	7.8/7.9	28.668	23.697	22.753
Wijziging in voorzieningen	7.17	(12.669)	663	17.855
Nettoverlies (winst) op investeringen		237	(1.979)	(262)
Overige aanpassingen		3.561	(4.129)	13.675
Wijziging in bedrijfsactiva en -verplichtingen:		(92.564)	(417.153)	(823.311)
Activa aangehouden voor handelsdoeleinden of aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde		825.492	(906.953)	257.821
Leningen en vorderingen		(1.727.091)	84.362	(1.213.462)
Voor verkoop beschikbare leningen en effecten		240.926	672.112	(584.728)
Overige activa		(22.092)	(14.673)	(3.554)
Verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden		23.548	(7.695)	(27.968)
Schulden aan kredietinstellingen		58.942	26.525	(105.885)
Schulden aan cliënten		475.846	(156.599)	796.456
Obligatieleningen		0	0	(1)
Overige passiva		31.865	(114.232)	58.010
Betaalde winstbelastingen		(51.330)	(8.661)	(48.600)
Nettokasstroom uit bedrijfsactiviteiten (A)		(15.150)	(325.473)	(693.550)
Overname van dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen verminderd met de verworven geldmiddelen (inclusief stijgingen in participatiepercentages)	6	0	0	1.134.412
Afstotingen van dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen verminderd met de verkochte geldmiddelen (inclusief dalingen in participatiepercentages)	6	50	12.483	0
Aankoop van (im)materiële vaste activa		(12.490)	(19.890)	(14.730)
Verkoop van (im)materiële vaste activa		545	396	422
Aankoop van tot einde looptijd aangehouden effecten		(7.041)	0	(12.363)
Opbrengsten van de verkoop en de terugbetaling van tot einde looptijd aangehouden effecten		40.825	10.000	60.173
Nettokasstroom uit investeringsactiviteiten (B)		21.889	2.989	1.167.914
Uitgekeerde dividenden		(47.326)	(57.910)	(44.123)
Aankoop of verkoop van eigen aandelen		0	(2.065)	9.052
Opbrengst van de uitgifte of terugbetaling van achtergestelde schulden	7.16	0	0	(39.500)
Opbrengst van de uitgifte van nieuwe aandelen, terugbetaling van terugkoop van eigen aandelen of andere kapitaalwijzigingen		0	0	(156.906)
Andere financieringen		0	0	(3.017)
Nettokasstroom uit financieringsactiviteiten (C)		(47.326)	(59.975)	(234.494)
Gevolgen van wisselkoerswijzigingen op geldmiddelen en kasequivalenten (D)		(5.742)	727	9.244

¹ Situatie 31.12.2015 die een periode met een totale duur van 15 maanden omvat.

(in duizenden EUR)

Toelichting	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Nettotoename of -afname van de geldmiddelen en kasequivalenten (A + B + C + D)	(46.329)	(381.732)	249.114
Geldmiddelen en kasequivalenten bij het begin van het boekjaar	481.056	862.788	613.674
Geldmiddelen en kasequivalenten bij het einde van het boekjaar	434.727	481.056	862.788

Aanvullende informatie

Ontvangen rente	75.030	63.662	83.267
Ontvangen dividenden	2.931	5.950	5.274
Betaalde rente	(41.472)	(32.900)	(36.666)

Samenstelling van de geldmiddelen en kasequivalenten

		434.727	481.056	862.788
Geldmiddelen en tegoeden bij de centrale banken	7.1	30.730	34.663	22.803
Zichtrekeningen en daggeldleningen bij kredietinstellingen	7.1	272.305	389.180	489.624
Leningen en vorderingen op kredietinstellingen	7.5	131.692	57.213	350.361
waarvan onbeschikbaar		0	0	0

1 Algemene inlichtingen

Het Koninklijk Besluit van 5 december 2004 legt de kredietinstellingen en beleggingsondernemingen op, ongeacht of ze al dan niet beursgenoteerd zijn, om vanaf het boekjaar dat op 1 januari 2006 of na die datum aanvangt, hun geconsolideerde jaarrekening op te maken op basis van de internationale boekhoudkundige normen IFRS (International Financial Reporting Standards) die door de Europese Unie zijn aangenomen. Daarom stelt Bank Degroef Petercam haar geconsolideerde jaarrekening op volgens de IFRS-normen die op 31 december 2017 binnen de Europese Unie van toepassing zijn.

Aangezien Bank Degroef Petercam echter geen effecten heeft die eigen vermogen of leningen vertegenwoordigen en die op een openbare effectenmarkt worden verhandeld of zullen worden genoteerd, worden de normen IFRS 8 ('Operationele segmenten') en IAS 33 ('Winst per aandeel') conform hun toepassingsgebied niet toegepast. Het is eveneens om die reden dat Bank Degroef Petercam geen tussentijdse informatie aan de markt bekendmaakt en bijgevolg slechts één verslagdatum heeft, die overeenkomt met de jaarlijkse afsluitdatum.

In 2015 heeft Bank Degroef Petercam beslist om de afsluitdatum van het boekjaar te veranderen zodat het loopt van 1 januari tot en met 31 december van elk jaar. Vroeger liep het boekjaar van 1 oktober tot en met 30 september. Uitzonderlijk is het boekjaar dat op 1 oktober 2014 begon, op 31 december 2015 geëindigd; dat boekjaar had met andere woorden een totale duur van 15 maanden. Als gevolg hiervan zijn bepaalde bedragen opgenomen in de jaarrekening niet rechtstreeks vergelijkbaar doordat het boekjaar 2015 een langere periode dekt dan de vorige boekjaren. Als gevolg van de fusie en conform de IFRS-normen omvat het resultaat van het boekjaar 2015 resultaten van de drie maanden van de nieuwe entiteit Bank Degroef Petercam en de resultaten van de periode van twaalf maanden van Bank Degroef.

De geconsolideerde jaarrekening wordt in duizenden euro voorgesteld, tenzij anders aangegeven.

2 Wijzigingen in de boekhoudkundige grondslagen en methodologie

De volgende (gewijzigde) IFRS-normen zijn voor het eerst van toepassing voor het huidige boekjaar:

- wijzigingen in IAS 12 'Opname van uitgestelde belastingvorderingen met betrekking tot latente minderwaarden';
- wijzigingen in IAS 7 'Initiatief omtrent de te verschaffen informatie';

De toepassing van deze nieuwe bepalingen heeft geen significante weerslag op het resultaat en het eigen vermogen van Bank Degroef Petercam, of op de presentatie van de geconsolideerde jaarrekening.

Onder de normen of wijzigingen van normen gepubliceerd door het IASB (International Accounting Standards Board) op datum van 31 december 2016 worden de onderstaande van kracht tijdens latere boekhoudjaren.

DOCUMENTEN AANGENOMEN DOOR DE EUROPESE UNIE:

- IFRS 9 'Financiële instrumenten' en daaropvolgende wijzigingen, van toepassing vanaf de boekjaren beginnend op 1 januari 2018 of na die datum;
- IFRS 15 'Opbrengsten uit contracten met klanten', van toepassing vanaf de boekjaren beginnend op 1 januari 2018 of na die datum.
- IFRS 16 'Leases', van toepassing vanaf de boekjaren beginnend op 1 januari 2019 of na die datum;
- wijzigingen in IFRS 4 'Toepassing van de norm IFRS 9 met IFRS 4 Verzekeringscontracten', van toepassing vanaf de boekjaren beginnend op 1 januari 2018 of na die datum.

DOCUMENTEN NOG NIET AANGENOMEN DOOR DE EUROPESE UNIE:

- wijzigingen in IFRS 2 'Classificatie en waardering van op aandelen gebaseerde betalingen', van toepassing vanaf de boekjaren beginnend op 1 januari 2018 of na die datum;
- diverse wijzigingen 'Verbeteringen van de IFRS-normen (2014-2016)', van toepassing vanaf de boekjaren beginnend op 1 januari 2017 (één wijziging) of 1 januari 2018 (de andere wijzigingen), of na die datum;
- diverse wijzigingen 'Verbeteringen van de IFRS-normen (2015-2017)', van toepassing vanaf de boekjaren beginnend op 1 januari 2019, of na die datum;

- wijzigingen in IAS 40 'Overdrachten van vastgoedbeleggingen', van toepassing vanaf de boekjaren beginnend op 1 januari 2018 of na die datum;
- IFRIC 22 'Transacties in vreemde valuta en voorafbetalingen', van toepassing vanaf de boekjaren beginnend op 1 januari 2018 of na die datum;
- wijzigingen in IFRS 9 'Vooruitbetalingen clausules voorzien van een negatieve compensatie', van toepassing vanaf de boekjaren beginnend op 1 januari 2019 of na die datum;
- wijzigingen in IAS 28 'Langetermijninvesteringen in geassocieerde vennootschappen en joint ventures', van toepassing vanaf de boekjaren beginnend op 1 januari 2019 of na die datum;
- IFRIC 23 'Onzekerheden omtrent fiscale behandeling', van toepassing vanaf de boekjaren beginnend op 1 januari 2019 of na die datum.
- IFRS 17 'Verzekeringscontracten', van toepassing vanaf de boekjaren beginnend op 1 januari 2021 of na die datum;

Bank Degroef Petercam zal de hiervoor vermelde teksten toepassen vanaf hun inwerkingtreding.

IFRS 9 (die bedoeld is om IAS 39 'Financiële instrumenten: opname en waardering' te vervangen) voert nieuwe vereisten in voor de indeling en de waardering van financiële activa en passiva, een uniek model voor waardeverminderingen gebaseerd op de verwachte verliezen en een substantieel gewijzigde aanpak voor de administratieve verwerking van afdekkingstransacties.

- **Indeling en waardering van de financiële instrumenten:** conform IFRS 9 worden de financiële activa ingedeeld en gewaardeerd op basis van economische beheermodellen van deze activa en op basis karakteristieken van de contractuele cashflow van het instrument. Bank Degroef Petercam heeft zijn business modellen op een niveau bepaald die de manier weergeeft waarop groepen financiële activa collectief beheerd worden om een specifiek commercieel doel te bereiken. Op basis van de economische beheermodellen gedefinieerd door Bank Degroef Petercam, en van de analyse van de karakteristieken van de contractuele cashflow zijn de financiële instrumenten in het toepassingsgebied van IFRS 9 in de volgende categorieën ingedeeld:

Financiële activa gewaardeerd:

- tegen geamortiseerde kostprijs (het business model bestaat eruit om de activa te behouden om de contractuele cashflows te innen, die uitsluitend bestaan uit betalingen die betrekking hebben op de hoofdsom en interesten op de hoofdsom),
- tegen de reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de andere elementen van het globaal resultaat (het business model bestaat erin om de activa te behouden om de contractuele cashflows te innen en de activa te verkopen; de cashflows bestaan uitsluitend uit betalingen die betrekking hebben op de hoofdsom en interesten op de hoofdsom) en
- tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening (financiële activa die niet in aanmerking komen voor een indeling onder geamortiseerde kostprijs of in de categorie reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de andere elementen van het globaal resultaat).

De toepassing van IFRS 9 zal een verschuiving veroorzaken van de voor verkoop beschikbare financiële instrumenten naar geamortiseerde kostprijs. Bank Degroef Petercam heeft de overgangsbepalingen gebruikt met betrekking tot de indeling en waardering om de vorige aanduiding van de financiële activa, als zijnde gewaardeerd tegen de reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, ongedaan te maken. Voor de eigenvermogeninstrumenten (die niet aangehouden zijn met transactiedoeleinden), geeft IFRS 9 de keuze (onherroepelijke beslissing bij de initiële boeking) om de instrumenten in te delen tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de andere elementen van het globaal resultaat. Op datum van de eerste toepassing zal Bank Degroef Petercam deze optie gebruiken. Wat betreft de financiële passiva zal de implementatie van IFRS 9 voor Bank Degroef Petercam geen veranderingen teweegbrengen in de indeling- en waarderingscriteria van deze instrumenten. Bank Degroef Petercam verwacht niet dat de balans, de winst- en verliesrekening en het eigen vermogen, materieel beïnvloed zullen worden door de veranderingen geïntroduceerd door IFRS 9. Evenwel zal een zekere volatiliteit, met betrekking tot de financiële instrumenten die verplicht gewaardeerd worden tegen de reële waarde met waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, mogelijk een impact hebben op het resultaat. De impact van de verwachte veranderingen gerelateerd aan de nieuwe criteria omtrent de indeling en waardering van de financiële instrumenten op de openingsbalans wordt geschat op een daling van het eigen vermogen met EUR 2 miljoen.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

- **Waardevermindering:** IFRS 9 heeft het model voor waardevermindering gereorganiseerd. Deze is nu eerder gebaseerd op de verwachte verliezen in plaats van de ondergane verliezen, zoals voorzien door IAS 39. Het nieuwe model richt zich op de snellere boeking van waardeverminderingen en vereist te beschikken over een belangrijke hoeveelheid aan informatie omtrent historische en huidige gegevens, alsook macro-economische perspectieven. Dit model past zich voornamelijk toe op de leningen, op de schuldinstrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs of tegen reële waarde met waardeveranderingen in de andere elementen van het globaal resultaat, op leaseovereenkomsten en op uitgegeven financiële garanties. De verwachte verliezen zijn een inschatting, gevestigd door een probabilistische weging van de verliezen van de leningen over de verwachte levensduur van een financieel instrument. De berekening van deze verliezen baseert zich onder andere op de volgende parameters: de kans op wanbetaling, het verlies in geval van wanbetaling, het bedrag van blootstelling (de resterende boekwaarde) in geval van wanbetaling en de discontovoet. Het bedrag aan verwachte kredietverliezen wordt berekend op basis van een gewogen gemiddelde van probabilistische scenario's. De financiële activa worden in drie categorieën ingedeeld op basis van de omvang van de verslechtering van de lening sinds de initiële boeking:
 - Categorie 1 (initiële boeking: 'performing'): de waardevermindering wordt geschat op het bedrag van de verwachte verliezen over de levensduur voortvloeiend uit de risico's op wanbetaling binnen de 12 maanden na afsluiting;
 - Categorie 2 (significante stijging van het kredietrisico: 'under-performing'): de waardevermindering wordt geschat op het bedrag van de verwachte verliezen over heel de levensduur van het financiële instrument;
 - Categorie 3 (openstaande financiële activa waarvoor objectieve bewijzen van wanbetaling bestaan op afsluitdatum: 'non-performing'): de waardevermindering wordt geschat als zijnde het verschil tussen de boekwaarde van de activa en zijn realiseerbare waarde.

Om de verslechtering van het kredietrisico waar te nemen, vergelijkt Bank Degroef Petercam het risico op wanbetaling op afsluitdatum met de initiële boeking van de financiële activa. Teneinde haar kredietexposities in te delen, heeft Bank Degroef Petercam de beslissing genomen om voor haar leningportefeuille een intern scoringssysteem op te zetten dat evolueert op basis van kredietgebeurtenissen. Wat de schuldinstrumenten betreft, worden voornamelijk de ratings van externe agentschappen gebruikt. Bank Degroef Petercam zal gebruikmaken van de uitzondering met betrekking tot laag kredietrisico. Wat betreft de cijfermatige impact op de openingsbalans verwacht Bank Degroef Petercam een brutostijging van de provisies voor waardeverminderingen van EUR 1 miljoen en een nettodaling van het eigen vermogen van ongeveer EUR 0,3 miljoen.

- **Hedge accounting:** Bank Degroef Petercam (die de regels omtrent hedge accounting van IAS 39 niet toepast) voorziet om de nieuwe regels van IFRS 9 omtrent micro hedge accounting toe te passen om het interestrisico te dekken. Deze beslissing heeft betrekking op financiële instrumenten, die onder IAS 39 aangeduid worden als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening.

IFRS 15 'Opbrengsten uit de gewone bedrijfsactiviteiten uit contracten met klanten' vervangt IAS 11 'Onderhanden projecten' en IAS 18 'Opbrengsten' en de interpretaties die ermee verbonden zijn. Deze nieuwe norm geldt voor alle contracten met klanten (met uitzondering van die welke vallen onder het toepassingsgebied van normen voor financiële instrumenten, verzekeringscontracten en leaseovereenkomsten), en introduceerde een uniek model (opgezet in 5 stappen) om de prestatieverplichtingen te identificeren en te bepalen op welk tijdstip de opbrengsten uit de gewone bedrijfsactiviteiten moeten worden opgenomen, en voor welk bedrag. Hoewel de nieuwe principes van IFRS 15 kunnen leiden tot een wijziging van de modaliteiten voor de erkenning van bepaalde opbrengsten, zullen deze, gezien de belangrijkste activiteiten van de groep, geen belangrijke impact hebben op haar resultaten en haar balans.

IFRS 16 is bedoeld om IAS 17 'Leaseovereenkomsten' te vervangen. De belangrijkste verandering die IFRS 16 met zich meebrengt, is dat het merendeel van de leaseovereenkomsten zal worden verwerkt in de balans van de nemers. De nieuwe standaard geeft de indeling op voor de nemers van leaseovereenkomsten in gewone verhuring of leasing, door het behandelen van alle contracten (met twee uitzonderingen) als leasing. Voor de nemer houdt dit de boeking op balans van de meeste leaseovereenkomsten als een activa met gebruiksrecht en een leaseverplichting in. Met betrekking tot de boekhouding van de verhuurder blijven veel aspecten zoals voorzien onder IAS 17 van toepassing onder IFRS 16. De analyse van de norm alsook de identificatie van zijn potentiële impact wordt momenteel uitgevoerd.

Voor de andere hierboven vermelde teksten verwacht Bank Degroef Petercam geen belangrijke impact van hun toepassing.

3 Samenvatting van de boekhoudkundige grondslagen en methodologie

In de boekhoudkundige grondslagen en methodologie hierna beschreven, dient te worden begrepen onder 'winsten en verliezen geboekt onder het eigen vermogen', deze die specifiek dienen te worden opgenomen in andere elementen van het overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten in overeenstemming met de IFRS-normen.

3.1 Consolidatieprincipes

CONSOLIDATIEKRING

De geconsolideerde jaarrekening omvat de rekeningen van de moedermaatschappij en haar dochterondernemingen die een materialiteitsdrempel overschrijden. Dochterondernemingen zijn alle vennootschappen die door Bank Degroef Petercam worden gecontroleerd, namelijk de entiteiten waarvoor de Bank is blootgesteld of recht heeft op variabele rendementen als gevolg van haar banden met de dochtervennootschappen en zij de capaciteit heeft om invloed uit te oefenen op die rendementen als gevolg van de macht die zij bezit over die dochterondernemingen. De materialiteitsdrempel is gebaseerd op de analyse van diverse criteria waaronder het aandeel in het geconsolideerde eigen vermogen, het aandeel in het geconsolideerde resultaat en het aandeel in het geconsolideerde balanstotaal.

De dochterondernemingen worden geconsolideerd volgens de globale integratiemethode vanaf de overdrachtsdatum van de effectieve controle aan Bank Degroef Petercam en verdwijnen uit de consolidatiekring op de datum waarop die controle ophoudt te bestaan. De rekeningen van de moedermaatschappij en de dochterondernemingen worden op dezelfde datum en volgens gelijkaardige boekhoudkundige grondslagen opgesteld, indien nodig met herwerking van de rekeningen. De intragroepsaldi, transacties, baten en lasten worden geëlimineerd.

De minderheidsbelangen worden afzonderlijk weergegeven in het geconsolideerde resultaat en in de geconsolideerde balans binnen het eigen vermogen.

SAMENWERKINGSOVEREENKOMSTEN

De samenwerkingsovereenkomsten zijn alle ondernemingen waarover Bank Degroef Petercam rechtstreeks of onrechtstreeks een gezamenlijke controle uitoefent, dat wil zeggen dat geen enkele beslissing omtrent de pertinente activiteiten kan worden genomen zonder unaniem akkoord van de partijen die de controle delen.

Als deze de materialiteitsdrempel overschrijden, worden zij volgens de vermogensmutatiemethode geboekt voor de samenwerkingsovereenkomsten gedefinieerd als joint ventures (ondernemingen waar de gemeenschappelijke controle rechten geeft op het netto-actief) of volgens de methode van integratie op basis van het belangenpercentage in de activa, passiva, opbrengsten en kosten voor de samenwerkingsovereenkomsten gedefinieerd als gemeenschappelijke ondernemingen (ondernemingen waar de gemeenschappelijke controle rechten geeft op actiefbestanddelen en verplichtingen op passiefbestanddelen), vanaf de datum van verwerving van de gezamenlijke controle, en worden zij als dusdanig niet meer geboekt als er van de gezamenlijke controle afstand wordt gedaan. De materialiteitsdrempel is gebaseerd op de analyse van diverse criteria waaronder het aandeel in het geconsolideerde eigen vermogen, het aandeel in het geconsolideerde resultaat evenals het aandeel in het geconsolideerde balanstotaal.

De rekeningen van de samenwerkingsovereenkomst worden op dezelfde datum en volgens gelijkaardige boekhoudkundige methodes als die van de moedermaatschappij van de groep opgesteld, indien nodig met herwerking van de rekeningen.

GEASSOCIEERDE ONDERNEMINGEN

De geassocieerde ondernemingen zijn alle ondernemingen waarin Bank Degroef Petercam een aanzienlijke invloed uitoefent. Dat betekent dat zij inspraak heeft in de beslissingen over het financiële en operationele beleid zonder echter de controle of de gezamenlijke controle over dat beleid in handen te hebben.

Als die geassocieerde ondernemingen de materialiteitsdrempel overschrijden, worden zij volgens de vermogensmutatiemethode geboekt vanaf de datum waarop de aanzienlijke invloed werd verworven en worden zij als dusdanig niet langer geboekt op de datum dat die aanzienlijke invloed ophoudt te bestaan. De materialiteitsdrempel is gebaseerd op de analyse van diverse criteria waaronder het aandeel in het geconsolideerde eigen vermogen, het aandeel in het geconsolideerde resultaat evenals het aandeel in het geconsolideerde balanstotaal.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

De rekeningen van de geassocieerde onderneming worden op dezelfde datum en volgens gelijkaardige boekhoudkundige methodes opgesteld als die van de moedermaatschappij van de groep, indien nodig met herwerking van de rekeningen.

3.2 Omrekening van vreemde valuta

OMREKENING VAN DE REKENINGEN IN VREEMDE MUNT

Bij de consolidatie worden de balansen van entiteiten waarvan de functionele munt verschilt van deze van Bank Degroof Petercam (EUR), omgerekend aan de wisselkoers op balansdatum.

De winst- en verliesrekening en de kasstroomoverzichten van diezelfde entiteiten worden omgerekend aan de gemiddelde wisselkoers van de betreffende periode.

Die omrekeningsverschillen worden in het eigen vermogen verwerkt.

De goodwill en de aanpassingen van de reële waarde die het resultaat zijn van de overname van een buitenlandse onderneming, worden als activa en verplichtingen van die entiteit beschouwd en worden bijgevolg omgerekend aan de wisselkoers op balansdatum. Die omrekeningsverschillen worden in het eigen vermogen verwerkt.

Als bovenstaande entiteiten worden overgedragen, worden de in het eigen vermogen geboekte omrekeningsverschillen opgenomen in de berekening van de meer- of minderwaarden en dus in de winst- en verliesrekening verwerkt.

OMREKENING VAN DE TRANSACTIES IN VREEMDE MUNT

De transacties in vreemde valuta binnen de individuele rekeningen van de entiteiten van Bank Degroof Petercam worden geboekt aan de wisselkoers op transactiedatum.

De monetaire activa en verplichtingen worden omgerekend aan de wisselkoers op balansdatum, wat een omrekeningsverschil veroorzaakt dat in de winst- en verliesrekening wordt verwerkt.

De niet-monetaire posten die tegen reële waarde worden gewaardeerd, worden omgerekend aan de wisselkoers op balansdatum. Het omrekeningsverschil dat uit die omrekening voortvloeit, wordt in het eigen vermogen of in het resultaat verwerkt volgens de boekhoudkundige toewijzing van het betreffende element. De overige niet-monetaire posten worden gewaardeerd aan de historische wisselkoers, namelijk aan de wisselkoers op transactiedatum.

3.3 Financiële instrumenten

3.3.1 Boekhoudkundige verwerkingsdatum van financiële instrumenten

Alle derivaten en alle aankopen of verkopen van effecten op basis van een contract dat de levering van het effect oplegt binnen de termijn die in het algemeen wordt bepaald door de reglementering of door een conventie op de betreffende markt, worden op transactiedatum geboekt. Vorderingen en deposito's worden opgenomen op de afwikkelingsdatum.

3.3.2 Verrekening

De financiële activa en verplichtingen worden enkel en alleen gesaldeerd, indien Bank Degroof Petercam een juridisch uitvoerbaar recht heeft om de geboekte bedragen te salderen, en zij de intentie heeft het nettobedrag te vereffenen of tegelijkertijd de activa te verzilveren en de verplichtingen te vereffenen.

3.3.3 Financiële activa en verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden

Financiële activa of verplichtingen die voor handelsdoeleinden worden aangehouden, zijn financiële activa of verplichtingen die hoofdzakelijk werden verworven of aangegaan voor verkoop of terugkoop op korte termijn of die deel uitmaken van een portefeuille financiële instrumenten die samen worden beheerd en waarvan het recente profiel op korte termijn op winstneming wijst.

Die activa of verplichtingen worden initieel tegen hun reële waarde geboekt (zonder transactiekosten die rechtstreeks in het resultaat worden geboekt) en daarna tegen hun reële waarde geherwaardeerd. De schommelingen in reële waarde worden in het resultaat opgenomen in de rubriek 'Nettoresultaten op de financiële instrumenten die voor handelsdoeleinden worden aangehouden'.

De ontvangen of betaalde interesten op niet-afgeleide instrumenten worden geboekt onder de rubriek 'Rentebaten of -lasten'. De ontvangen dividenden zijn begrepen in de rubriek 'Dividenden'.

Alle afgeleide financiële instrumenten met een positieve (negatieve) vervangingswaarde worden beschouwd als financiële activa (verplichtingen) die worden aangehouden voor handelsdoeleinden, met uitzondering van de derivaten die als afdekkingsinstrumenten worden betiteld. De derivaten die voor handelsdoeleinden worden aangehouden, worden tegen hun reële waarde opgenomen aan het begin van de operatie en later tegen hun reële waarde gewaardeerd. De wijzigingen in reële waarde, met inbegrip van de gelopen rente worden in de rubriek 'Nettoresultaten op de financiële instrumenten die voor handelsdoeleinden worden aangehouden' geboekt.

3.3.4 Financiële activa en verplichtingen aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeverandering in de winst- en verliesrekening

De aanmerking van financiële activa en verplichtingen als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening (of optie van reële waarde) vindt plaats bij de initiële boekhoudkundige verwerking van het financiële instrument waarbij de volgende gebruikscriteria worden nageleefd:

- die toewijzing schakelt de incoherentie uit in de waardering of de boekhoudkundige verwerking (soms 'boekhoudkundige mismatch' genoemd), of beperkt deze sterk, die zou ontstaan indien de toewijzing niet had plaatsgevonden; of
- een groep financiële activa, verplichtingen of beide wordt beheerd en de prestatie ervan wordt gewaardeerd op basis van de reële waarde volgens een goed gedocumenteerde risicobeheerstrategie of investeringsstrategie; of
- het financiële instrument bevat een niet nauw verbonden in een contract besloten derivaat.

De keuze van de reële waardeoptie is onomkeerbaar vanaf het ogenblik dat de activa of verplichtingen in de balans worden opgenomen.

Deze categorie heeft dezelfde waarderingsregels als deze die op de categorie 'Financiële activa en verplichtingen die voor handelsdoeleinden worden aangehouden' worden toegepast.

De financiële activa en verplichtingen aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeverandering in de winst- en verliesrekening worden gewaardeerd op dezelfde wijze als de financiële activa en verplichtingen die voor handelsdoeleinden worden aangehouden.

Voor de erkenning van de rentes en dividenden worden dezelfde rubrieken gebruikt als die voor de 'Financiële activa en verplichtingen die voor handelsdoeleinden worden aangehouden'. De variaties in reële waarde worden echter verwerkt in de rubriek 'Nettoresultaat op de financiële instrumenten aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening'.

3.3.5 Leningen en vorderingen

Leningen en vorderingen zijn niet-afgeleide financiële activa met vaste of bepaalde betalingen die niet op een actieve markt staan genoteerd. De leningen en vorderingen worden in het begin tegen hun reële waarde geboekt (met inbegrip van de transactiekosten, indien ze betekenisvol zijn) en later gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve rentevoetmethode gecorrigeerd met eventuele bijzondere waardeverminderingen.

De effectieve rentevoet is de rentevoet die de uitbetalingen of inningen van toekomstige kasverrichtingen actualiseert over de verwachte looptijd van het financiële instrument of, naargelang van het geval, over een kortere periode waardoor de nettoboekwaarde van het financiële actief of de verplichting wordt verkregen.

De geamortiseerde kost die volgens de effectieve rentevoetmethode wordt bepaald, wordt berekend door rekening te houden met premies en disagio's evenals met transactieprovisies en -kosten die integraal deel uitmaken van de effectieve rentevoet. De amortisatie volgens de effectieve rentevoetmethode wordt in de winst- en verliesrekening verwerkt via de rubriek 'Rentebaten'. De bedragen van de bijzondere waardevermindering worden in het resultaat geboekt in de rubriek 'Bijzondere waardeverminderingen'.

Leningen en vorderingen groeperen hoofdzakelijk de interbancaire leningen en vorderingen en die aan het cliënteel.

3.3.6 Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden

Beleggingen die tot einde looptijd worden aangehouden, zijn niet-afgeleide financiële activa met vaste of bepaalde betalingen en met een vaste looptijd die Bank Degroef Petercam wil en kan houden tot hun vervaldag.

De tot einde looptijd aangehouden financiële activa worden aanvankelijk tegen hun reële waarde geboekt (met inbegrip van de transactiekosten, indien ze betekenisvol zijn) en vervolgens tegen de geamortiseerde kost volgens de effectieve rentevoetmethode gewaardeerd, na eventuele aftrek van een bijzondere waardevermindering ten gevolge van waardeverlies.

De amortisatie volgens de effectieve rentevoetmethode wordt in de winst- en verliesrekening verwerkt via de rubriek 'Rentebaten'. De bedragen van de bijzondere waardeverminderingen worden in het resultaat geboekt in de rubriek 'Bijzondere waardeverminderingen'.

3.3.7 Voor verkoop beschikbare financiële activa

Voor verkoop beschikbare financiële activa zijn niet-afgeleide financiële activa die worden aangeduid als voor verkoop beschikbare activa of die niet tot één van de bovenvermelde categorieën behoren. Die activa worden aanvankelijk tegen hun reële waarde gewaardeerd (met inbegrip van de transactiekosten, indien ze betekenisvol zijn) en vervolgens tegen hun reële waarde geherwaardeerd. Alle schommelingen van reële waarde worden geboekt in een specifieke rubriek van het eigen vermogen. Bij de verkoop of een bijzondere waardevermindering van die activa worden de gecumuleerde herwaarderingsresultaten, voorheen geboekt onder eigen vermogen, in het resultaat opgenomen onder de rubriek 'Nettoresultaat op de financiële instrumenten niet gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening' of voor de bijzondere waardeverminderingen onder de rubriek 'Bijzondere waardeverminderingen'.

Voor rentedragende instrumenten worden de opbrengsten geboekt volgens de effectieve rentevoetmethode onder de rubriek 'Rentebaten'. De ontvangen dividenden zijn begrepen in de rubriek 'Dividenden'.

De voor verkoop beschikbare activa omvatten hoofdzakelijk de vastrentende of niet-vastrentende effecten die niet behoren tot de categorie van de financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden, deze aangemerkt als gewaardeerd tegen hun reële waarde via de winst- en verliesrekening, de categorie van de tot einde looptijd aangehouden beleggingen evenals de categorie van de leningen en vorderingen.

3.3.8 Overige financiële verplichtingen

De overige financiële verplichtingen bevatten alle andere financiële al dan niet achtergestelde schulden (met uitzondering van derivaten) die niet als voor handelsdoeleinden aangehouden of als aangemerkt via de winst- en verliesrekening tegen hun reële waarde gewaardeerde verplichtingen worden geklasseerd.

De overige financiële verplichtingen worden aanvankelijk tegen hun reële waarde gewaardeerd (met inbegrip van de transactiekosten, indien ze betekenisvol zijn) en vervolgens tegen de geamortiseerde kostprijs met behulp van de effectieve rentevoetmethode.

De gelopen rente (met inbegrip van elk verschil tussen het ontvangen nettobedrag en de terugbetalingswaarde) wordt volgens de effectieve rentevoetmethode in de rubriek 'Rentelasten' in het resultaat geboekt.

3.3.9 Reële waarde van de financiële instrumenten

De reële waarde is de prijs die zou worden ontvangen bij de verkoop van een actief of betaald voor de overdracht van een passief in een ordelijke transactie tussen marktpartijen, op de belangrijkste markt of op de voordeligste markt, op de waarderingsdatum.

De reële waarde van een passief weerspiegelt het effect van het risico van niet-uitvoering. De reële waarde wordt bepaald op basis van de prijzen die op een actieve markt zijn genoteerd (noteringen vastgelegd door een beurs, een makelaar of elke andere bron die door de beleggers is erkend). Als er geen markt bestaat of er geen marktprijzen beschikbaar zijn, worden er waarderings technieken toegepast om, op waarderingsdatum, de reële waarde op basis van de actuele marktcondities te ramen. Die technieken maken maximaal gebruik van een aantal waarneembare marktgegevens, courant gebruikte berekeningsmethodes en een reeks andere factoren zoals tijdswaarde, kredietrisico en liquiditeitsrisico. De reële waarde die door die technieken wordt geraamd, wordt dus beïnvloed door de gekozen gegevens. De waarderings technieken betreffen meer bepaald de methode van de verdiscontering van kasstromen, de verwijzing naar de marktwaarde van andere vergelijkbare instrumenten en de waarderingsmodellen van de opties en andere passende waarderingsmodellen.

Bij de initiële boekhoudkundige verwerking is de reële waarde van een financieel instrument de transactieprijs (namelijk de waarde van de gestorte of ontvangen compensatie) tenzij er een andere reële waarde kan worden vastgesteld door een koers op een actieve markt voor hetzelfde instrument of op basis van een waarderings techniek die enkel op waarneembare marktgegevens is gebaseerd.

Om de reële waarde van de financiële instrumenten te bepalen, gebruikt de Bank hoofdzakelijk de volgende waarderingsmethodes:

ACTIEVE MARKT

De financiële instrumenten worden tegen hun reële waarde gewaardeerd met verwijzing naar de prijzen die op een actieve markt staan genoteerd als ze gemakkelijk en regelmatig verkrijgbaar zijn, rekeninghoudend met criteria zoals de volumes aan transacties of de recente transacties. De genoteerde effecten en de derivaten op georganiseerde markten (futures en opties) worden zo gewaardeerd.

OTC-derivaten ('Over the counter'-derivaten) zoals renteswaps, opties, wisselcontracten worden gewaardeerd aan de hand van universeel erkende modellen (verdiscontering van toekomstige kasstromen, Black and Scholes-model, enz.) die van waarneembare marktgegevens gebruik maken.

De waarderingen van die derivaten bevatten een correctie voor het kredietrisico (CVA – Credit Value Adjustment; DVA – Debit Value Adjustment). De CVA-correctie bestaat uit de aanpassing van de reële waarde van de derivaten om rekening te houden met de solvabiliteit van de tegenpartij in de waardering. Evenzo weerspiegelt de DVA-correctie de kredietkwaliteit van Bank Degroof Petercam op de waardering van de derivaten.

Voor de waarderingen die de koers van het 'marktgemiddelde' gebruiken als basis voor het bepalen van de reële waarde, wordt er per risicopositie een koersaanpassing toegepast op de open netto-posities door, naargelang van het geval, gebruik te maken van de biedkoers of de laatkoers.

GEEN ACTIEVE MARKT

De meeste derivaten worden op actieve markten verhandeld. Als de prijs van een transactie in een inactieve markt niet overeenstemt met de reële waarde van andere transacties die in die markt waarneembaar zijn voor hetzelfde instrument of met de waardering door een intern model dat op waarneembare marktgegevens is gebaseerd, wordt dat verschil rechtstreeks in het resultaat geboekt.

Als dat verschil (gebruikelijk 'Day 1 profit and loss' genoemd) echter door een waarderingsmodel wordt gegenereerd waarvan geen enkele parameter uit waarneembare marktgegevens voortkomt, wordt het in het resultaat over de looptijd van de transactie gespreid opgenomen of uitgesteld totdat het instrument wordt afgeboekt. In alle gevallen wordt het nog niet erkende verschil onmiddellijk in het resultaat geboekt indien de aanvankelijk niet-waarneembare parameters waarneembaar worden of indien de reële waarde kan worden bepaald door te refereren aan een prijs die genoteerd is op een actieve markt met betrekking tot hetzelfde instrument. De geschikte methode om dat verschil ten laste van het resultaat te erkennen, wordt voor elke transactie individueel bepaald.

GEEN ACTIEVE MARKT – EIGEN-VERMOGENSINSTRUMENTEN (NIET-GENOTEERDE AANDELEN)

Bij gebrek aan een recente transactieprijs die in normale marktomstandigheden tot stand is gekomen, wordt de reële waarde van de niet-genoteerde aandelen geraamd via erkende waarderings-technieken, zoals de verdisconteringsmethode van de toekomstige kasstromen, de toepassing van de beursratio's van vergelijkbare vennootschappen en de vermogensmethode.

De boekwaarde van de financiële instrumenten op korte termijn komt overeen met een redelijke benadering van hun reële waarde.

3.3.10 In een contract besloten derivaat

Een in een contract besloten derivaat wordt gedefinieerd als een component van een samengesteld instrument dat tegelijk een afgeleid financieel instrument en een niet-afgeleid basiscontract bevat.

Een in een contract besloten derivaat moet van het basiscontract worden gescheiden en als een derivaat worden geboekt als:

- er geen nauw verband bestaat tussen de economische kenmerken en risico's van het in het contract besloten derivaat enerzijds en de economische kenmerken en risico's van het basiscontract anderzijds;
- een afzonderlijk instrument met dezelfde voorwaarden, als het in het contract besloten derivaat aan de definitie van een derivaat zou beantwoorden;
- het hybride (samengestelde) instrument niet voor handelsdoeleinden wordt aangehouden.

Dat (in contract besloten) derivaat wordt tegen reële waarde gewaardeerd met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening op dezelfde wijze als voor een autonoom derivaat.

Het basiscontract wordt geboekt en gewaardeerd volgens de principes van de categorie waartoe het behoort.

Voor zover de scheiding van het (in contract besloten) derivaat is toegelaten (zie hoger), kan het volledige hybride contract als een financieel actief of een verplichting tegen reële waarde via de winst- en verliesrekening worden gewaardeerd. Als het echter niet mogelijk is het (in contract besloten) derivaat afzonderlijk te waarderen, moet het volledige hybride contract als een financieel actief of een verplichting tegen reële waarde via de winst- en verliesrekening worden gewaardeerd.

3.3.11 Afboeking van financiële instrumenten

Een financieel actief wordt afgeboekt als:

- de contractuele rechten op de kasstromen die aan het financiële actief zijn verbonden, op vervaldag komen; of
- de Bank nagenoeg alle risico's en voordelen die aan het eigendom van dit financiële actief zijn verbonden, heeft overgedragen. Als de Bank niet substantieel alle risico's en voordelen die aan het eigendom van het financiële actief zijn verbonden, overdraagt of houdt, wordt dit financiële actief afgeboekt indien de controle van het financiële actief niet blijft behouden. Anders behoudt de Bank het financiële actief in de balans in zoverre zij bij dit actief betrokken is.

Een financiële verplichting wordt afgeboekt indien die verplichting is uitgedoofd, namelijk als de verplichting die het contract bevat, wordt geannuleerd of verstrijkt.

3.4 Afdekkingstransacties

De afdekkingstransacties hebben tot doel de blootstelling aan schommelingen van de wisselkoersen, rentevoeten of prijzen te verminderen of weg te werken door afgeleide of niet-afgeleide financiële instrumenten. Opdat een verrichting als afdekkingstransactie in aanmerking zou komen en de relatie tussen de afdekkingsinstrumenten en de afgedekte elementen tot stand zou worden gebracht, moeten de volgende voorwaarden worden nageleefd:

- opstellen van een geformaliseerde documentatie over het afdekkingsinstrument en het in te dekken onderliggende element dat de afdekkingsrelatie, de strategie en de aard van het afgedekte risico omschrijft, evenals de methodes om de effectiviteit van de relatie te evalueren;
- aantonen dat de afdekking effectief zal zijn om de schommelingen in reële waarde of in kasstromen te compenseren die toe te schrijven zijn aan het afgedekte risico, toen het werd genomen en tijdens de verdere boekjaren;
- de mogelijkheid hebben om de effectiviteit van de dekking op een betrouwbare manier te meten; en
- de efficiëntie van de afdekking op continue wijze meten (retrospectieve en prospectieve effectiviteitstests) bij minstens elke boekhoudkundige afsluiting tot de afdekking is verstreken.

De boekhoudkundige verwerking van de afdekkingsverrichtingen hangt af van hun indeling in de volgende categorieën:

AFDEKKING VAN DE REËLE WAARDE

De schommelingen in de reële waarde van het derivaat of het niet-afgeleide afdekkingsinstrument dat in een afdekkingsrelatie in reële waarde is aangeduid en gekwalificeerd, worden in het resultaat geboekt in de post 'Nettoresultaat op afdekkingstransacties' op dezelfde manier als de schommelingen in reële waarde van afgedekte activa of verplichtingen die aan het afgedekte risico kunnen worden toegeschreven. Als de afdekking niet meer voldoet aan de voorwaarden voor de administratieve verwerking van afdekkingstransacties, wordt de gecumuleerde aanpassing die in de balans op het afgedekte item is ingeschreven bij een rentedragend financieel instrument, geamortiseerd in het resultaat over de resterende looptijd van het afgedekte item via een aanpassing van de effectieve rentevoet. Bij een afdekking van het renterisico van een portefeuille instrumenten wordt die aanpassing lineair geamortiseerd. Voor een niet-rentedragend financieel instrument wordt de gecumuleerde aanpassing op het afgedekte item slechts op de vervaldag (of bij de afboeking) van het afgedekte item in resultaat geboekt.

AFDEKKING VAN DE KASSTROMEN

Het effectieve deel van de schommelingen in reële waarde van de als afdekking van de kasstromen aangeduide en gekwalificeerde derivaten wordt tijdelijk ingeschreven in een specifieke rubriek van het eigen vermogen als 'herwaarderingsreserves'. Het niet-effectieve deel van de schommelingen in reële waarde wordt rechtstreeks in de winst- en verliesrekening geboekt.

De winsten en verliezen die voorheen in het eigen vermogen werden ingeschreven, worden naar het resultaat overgebracht en als baten en lasten geboekt naarmate het afgedekte instrument het resultaat beïnvloedt.

Als de afdekkingsrelatie wordt onderbroken of als de afdekking niet meer aan de voorwaarden voor de administratieve verwerking van afdekkingstransacties voldoet, worden de gecumuleerde bedragen die in het eigen vermogen werden ondergebracht, in het eigen vermogen gehandhaafd tot op het ogenblik dat de geplande transactie het resultaat beïnvloedt. Indien men niet meer verwacht dat de voorziene transactie zal worden afgeboekt, worden die bedragen onmiddellijk in het resultaat geboekt.

AFDEKKING VAN DE NETTO-INVESTERING IN EEN BUITENLANDSE ENTITEIT

De afdekking van de netto-investering in een buitenlandse entiteit volgt dezelfde boekhoudkundige principes als de afdekking van de kasstromen. De winsten en verliezen ingeschreven in het eigen vermogen, worden naar het resultaat overgebracht bij overdracht of vereffening van de buitenlandse activiteit.

3.5 Leaseovereenkomsten

Een leaseovereenkomst is een financiële leaseovereenkomst als de overeenkomst nagenoeg alle risico's en voordelen die aan het eigendom van het actief zijn verbonden, overdraagt. Een operationele leaseovereenkomst is elke andere overeenkomst die geen financiële leaseovereenkomst is.

EEN ENTITEIT VAN DE GROEP ALS LEASINGNEMER

Als de leasing met een operationele leaseovereenkomst overeenkomt, wordt het geleasede goed niet in de balans opgenomen en worden de huurgelden lineair over de looptijd van de leaseovereenkomst in de winst- en verliesrekening geboekt.

Als de leasing een financiële leaseovereenkomst is, wordt het geleasede actief als vastliggend en tegen zijn reële waarde geboekt of, indien die lager ligt, tegen de verdisconteerde waarde van de minimale contractuele huurgeldstromen. Vervolgens wordt het actief afgeschreven volgens dezelfde afschrijvingsregels die worden toegepast op gelijkaardige activa, over de gebruiksduur van het actief ofwel over de leaseperiode indien deze laatste korter is. De overeenkomstige financiële schuld wordt als lening in de verplichtingen van de balans ingeschreven. De financiële last wordt in het resultaat opgenomen voor elke periode die is gedekt door de leaseovereenkomst zodat er een constante periodieke rentevoet wordt verkregen tegenover het resterende schuldsaldo.

EEN ENTITEIT VAN DE GROEP ALS LEASINGGEVER

De goederen die worden geleased in het kader van een operationele leaseovereenkomst worden in de activa opgenomen als vaste activa en afgeschreven volgens dezelfde afschrijvingsregels die op gelijkaardige activa worden toegepast. De huurinkomsten worden lineair over de duur van de leaseovereenkomst in het resultaat verwerkt.

Voor de financiële leaseovereenkomst wordt de actuele waarde van de minimumbetalingen – indien nodig verhoogd met de restwaarde van het goed – verwerkt als een vordering en niet als materiële vaste activa. De financiële baten van de financiële leaseovereenkomst worden verdeeld over de contractduur op basis van een schema dat een constant rendabiliteitspercentage weergeeft tegenover de uitstaande netto-investering volgens het contract.

3.6 Materiële vaste activa (met inbegrip van de vastgoedbeleggingen)

De materiële vaste activa worden tegen hun aankoopprijs geboekt (met inbegrip van de rechtstreeks toerekenbare kosten) verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen en eventuele waardeverliezen. Bank Degroof Petercam past de boekhoudkundige verwerkingsmethode van vaste activa per onderdeel toe (hoofdzakelijk voor de panden) en het afschrijfbaar bedrag wordt bepaald na aftrek van zijn restwaarde. De afschrijving wordt lineair berekend in functie van de gebruiksduur van de betrokken activa.

De gebruiksduur die de Bank hanteert, wordt hierna weergegeven:

Aard van het vaste actief of onderdelen	Gebruiksduur
Grond	Onbeperkt
Ruwbouw	40 tot 50 jaar
Technische installaties	10 jaar
Algemene installaties	20 jaar
Afwerking	5 tot 10 jaar
Informatica- en telecommateriaal	4 jaar
Divers materiaal/uitrustingen	5 jaar
Kantoormeubilair	10 jaar
Rollend materiaal	4 jaar

Gronden en kunstwerken hebben een onbeperkte gebruiksduur en worden dus niet afgeschreven maar kunnen waardeverliezen kennen.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

Bij elke afsluitingsdatum wordt er, wanneer er om het even welke aanwijzing bestaat dat een materieel actief waarde heeft kunnen verliezen, een toets van bijzondere waardevermindering (waarbij de nettoboekwaarde van het actief wordt vergeleken met de realiseerbare waarde) uitgevoerd. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt erkend wanneer de boekwaarde van het vaste actief hoger is dan de geschatte realiseerbare waarde.

De gebruiksduur en de restwaarde van de materiële vaste activa worden bij elke afsluitingsdatum herzien.

De vastgoedbeleggingen zijn onroerende goederen die worden aangehouden om er huur uit te halen en/of de waarde van het geïnvesteerde kapitaal te valoriseren. Indien het voor eigen rekening gebruikte gedeelte afzonderlijk kan worden afgestaan of verhuurd via een financiële leaseovereenkomst, wordt dit deel als materieel vast actief geboekt. Zoniet wordt het onroerend goed enkel als vastgoedbelegging beschouwd indien het voor eigen rekening gebruikte gedeelte slechts een onbeduidend percentage is van de totale investering.

3.7 Immateriële activa

Immateriële activa zijn niet-monetaire, identificeerbare activa zonder materiële kenmerken. Deze activa worden aanvankelijk geboekt tegen kostprijs als ze worden geacht toekomstige financiële voordelen voort te brengen en als de aankoopkost van die elementen op een betrouwbare manier kan worden bepaald.

De immateriële activa bevatten voornamelijk aangekochte of intern ontwikkelde software evenals het handelsfonds dat werd aangekocht of dat werd verworven in het kader van een bedrijfscombinatie van ondernemingen.

De aangekochte software wordt lineair afgeschreven volgens de aard ervan, over een gebruiksduur van 3 tot 5 jaar, vanaf het ogenblik dat zij bruikbaar is. De onderhoudskosten van de software worden ten laste genomen wanneer die kosten worden gemaakt. De uitgaven die de kwaliteit van de software verbeteren of de gebruiksduur ervan verlengen, worden daarentegen bij de oorspronkelijke aankoopkost gevoegd. De ontwikkelingskosten van de intern ontwikkelde software worden lineair afgeschreven over de periode waarin men verwacht van de voordelen van de activa te kunnen genieten. De onderzoekskosten worden rechtstreeks ten laste genomen wanneer zij worden gemaakt.

De handelsfondsen die een bepaalde gebruiksduur hebben, worden lineair afgeschreven over de periode waarin men verwacht van de voordelen van de activa te kunnen genieten. De gebruiksduur overschrijdt meestal niet een periode van 20 jaar.

Bij elke afsluitingsdatum wordt er, wanneer er om het even welke aanwijzing bestaat dat immateriële activa waarde hadden kunnen verliezen, een toets van bijzondere waardevermindering (waarbij de nettoboekwaarde van de activa wordt vergeleken met de realiseerbare waarde) uitgevoerd. Er wordt een bijzondere waardevermindering erkend als de boekwaarde van de activa hoger is dan de geschatte realiseerbare waarde.

De immateriële activa worden tegen hun kost geboekt, verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen en waardeverliezen. De gebruiksduur en de restwaarde van de immateriële activa worden bij elke afsluitingsdatum herzien.

GOODWILL

Er kan goodwill optreden bij de verwerving van een dochteronderneming, een samenwerkingsovereenkomst of een geassocieerde onderneming. Deze goodwill heeft betrekking op het verschil tussen de aankoopkost (met inbegrip van de kosten die rechtstreeks toe te schrijven zijn aan de bedrijfscombinatie van ondernemingen) en het volgens de IFRS herwerkte eigen vermogen, namelijk na de boekhoudkundige verwerking tegen reële waarde (via het eigen vermogen) van alle in de zin van de IFRS identificeerbare activa en verplichtingen. Als dat verschil positief is, wordt het in de balans als immaterieel actief ingeschreven. Als het negatief is, wordt het in het resultaat opgenomen na controle van identificeerbare activa en verplichtingen en hun waardering. Vervolgens zal elk geboekt item worden gewaardeerd volgens dezelfde waarderingsregels die op gelijkaardige activa worden toegepast.

Na de initiële boekhoudkundige verwerking wordt de positieve goodwill tegen kostprijs gewaardeerd, verminderd met de gecumuleerde bijzondere waardevermindering. De positieve goodwill wordt immers niet afgeschreven maar ondergaat eenmaal per jaar een toets van bijzondere waardevermindering of vaker, indien gebeurtenissen of gewijzigde omstandigheden aantonen dat hij in waarde kan zijn verminderd. Om de toets van bijzondere waardevermindering uit te voeren, en aangezien een goodwill nooit op onafhankelijke wijze kasstromen voortbrengt, moet hij worden toegepast op elke eenheid die kasmiddelen voortbrengt waarvoor synergieën kunnen worden genoten die uit de bedrijfscombinatie van ondernemingen voortkomen. De eenheden die kasmiddelen voortbrengen, kunnen een juridische entiteit of een activiteitssector zijn; zij kunnen ook op basis van geografische criteria of van meerdere voornoemde elementen zijn vastgesteld.

Een wijziging in het belangenpercentage in een dochteronderneming (organisatie waarover Bank Degroof Petercam al de controle heeft) moet worden beschouwd als een verrichting onder aandeelhouders. Bijgevolg wordt er, indien de verrichting geen verandering van de consolidatiemethode teweegbrengt, geen enkele aanpassing uitgevoerd en wordt het verschil tussen de aankoop- of verkoopprijs en de boekwaarde van het aangekochte of verkochte eigen vermogen rechtstreeks onder het eigen vermogen geboekt.

Indien een bedrijfscombinatie in fasen tot stand komt, wordt het acquisitieverhaal berekend na de herwaardering van de voorheen aangehouden deelneming in de onderneming tegen de reële waarde op datum van de bijkomende acquisitie. De eventuele winst die of het mogelijke verlies dat voortvloeit uit die herwaardering, wordt naar resultaat geboekt.

3.8 Overige activa

De overige activa bevatten hoofdzakelijk de te ontvangen baten (zonder rente), de over te dragen lasten en de overige debiteuren.

3.9 Bijzondere waardeverminderingen op activa

Er moet een bijzondere waardevermindering op een actief worden geboekt als de boekwaarde (na afschrijving indien het actief wordt afgeschreven) hoger is dan de realiseerbare waarde.

Op elke verslagdatum gaat Bank Degroof Petercam na of er enige aanwijzing (gebeurtenis die voor verlies zorgt) bestaat dat een actief waarde heeft kunnen verliezen. Indien een dergelijke aanwijzing bestaat, wordt er een toets van bijzondere waardevermindering uitgevoerd en indien nodig wordt de bijzondere waardevermindering in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Zelfs als er geen objectieve aanwijzing van waardeverlies is, wordt een dergelijk onderzoek ten minste eenmaal per jaar op dezelfde datum uitgevoerd voor de immateriële activa met onbepaalde gebruiksduur en voor de goodwill.

FINANCIËLE ACTIVA

Bijzondere waardeverminderingen worden op een financieel actief of op een groep financiële activa geboekt zodra er een objectieve aanwijzing bestaat dat er een meetbare bijzondere waardevermindering is ontstaan ten gevolge van één of meerdere gebeurtenissen die na de aanvankelijke boekhoudkundige verwerking van het actief of de groep activa plaatsvonden, en dat die gebeurtenissen die verliezen hebben voortgebracht, de toekomstige geraamde kasstromen van dat actief of die groep activa beïnvloeden. De volgende aanwijzingen worden onder andere beschouwd als een objectieve aanduiding dat het actief in waarde is verminderd:

- grote financiële moeilijkheden van de emittent;
- contractbreuk zoals het niet- of laattijdig betalen van interesten of kapitaal;
- faciliteiten toegekend aan de kredietnemer om wettelijke of economische redenen die met zijn financiële moeilijkheden te maken hebben;
- faillissement of financiële herstructurering is heel waarschijnlijk;
- actieve markt voor dit actief verdwijnt (ten gevolge van de financiële moeilijkheden);
- andere waarneembare gegevens die aan een groep activa zijn verbonden, zoals een ongunstige wijziging van het terugbetalingsgedrag van de kredietnemers in de groep of een ongunstige wijziging in een activiteitssector die de kredietnemers van de groep treft;
- gevoelige of langdurige vermindering van de reële waarde van een eigen vermogensinstrument onder de kostprijs.

De analyse van het eventuele bestaan van een bijzondere waardevermindering wordt eerst op individuele basis verricht, en daarna op collectieve basis. De collectieve waardering voor de berekening van een gerealiseerde waardevermindering voor de kredietactiviteiten van Bank Degroof Petercam gebeurt door de groepering van tegenpartijen waarvoor geen individuele waardevermindering is geboekt in homogene portefeuilles en op basis van de historische gegevens van elke portefeuille.

De methodologie gebruikt door de Bank is gebaseerd op een aanpak die een combinatie is van de kans op wanbetaling en de verliezen in geval van wanbetaling.

Die methodologie en de gebruikte assumpties worden regelmatig herzien teneinde de eventuele verschillen tussen de verliesinschattingen en de historische reële verliezen te beperken.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

De bijzondere waardeverminderingen van de financiële activa die boekhoudkundig werden verwerkt tegen de geamortiseerde kostprijs, komen overeen met het verschil tussen hun boekwaarde en de tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet verdisconteerde waarde van de geraamde kasstromen.

Als het effect van de verdiscontering verwaarloosbaar is, wordt het genegeerd. De bijzondere waardeverminderingverliezen worden in het resultaat verwerkt onder de rubriek 'Bijzondere waardeverminderingen' als tegenpost voor een rekening voor waardecorrectie van de boekwaarde van de in waarde verminderde financiële activa. Indien uit een gebeurtenis die zich na de bijzondere waardevermindering voordoet, blijkt dat het bijzondere waardeverminderingverlies geen reden tot bestaan meer heeft of dat slechts ten dele het geval is, wordt dat voordien ingeschreven verlies in de winst- en verliesrekening teruggenomen onder de rubriek 'Bijzondere waardeverminderingen'.

Zodra de waarde van een actief is verminderd, worden de verdere rentebaten geboekt op basis van de rentevoet waaraan de toekomstige kasstromen worden verdisconteerd.

De realiseerbare waarde van de voor verkoop beschikbare financiële activa is in het algemeen gebaseerd op de prijsnoteringen van de markt en, indien ze niet beschikbaar zijn, op de verwachte stromen geactualiseerd aan de huidige marktrente voor een gelijkaardig actief. Als er een objectieve aanwijzing voor een bijzonder waardeverminderingverlies bestaat, wordt het gecumuleerde verlies dat rechtstreeks op het eigen vermogen is geboekt, uit het eigen vermogen gehaald en erkend in het resultaat in de post 'Bijzondere waardeverminderingen'.

Als de reële waarde van een in waarde verminderd vastrentend effect stijgt ten gevolge van een gebeurtenis die zich na de bijzondere waardevermindering voordoet, wordt het bijzondere waardeverminderingverlies in de winst- en verliesrekening teruggenomen ('Bijzondere waardeverminderingen'). Elke latere terugname van de reële waarde van een eigen vermogensinstrument wordt rechtstreeks in het eigen vermogen ingeschreven.

OVERIGE ACTIVA

De realiseerbare waarde van een niet-financieel actief is het hoogste bedrag van zijn reële waarde verminderd met de verkoopkosten, en zijn bedrijfswaarde. De reële waarde verminderd met de verkoopkosten komt overeen met de prijs die zou worden ontvangen bij de verkoop van een actief of betaald voor de overdracht van een passief in een regelmatige transactie tussen marktdeelnemers, op de waarderingsdatum, na aftrek van de uitstapkosten. De bedrijfswaarde van een actief is de actuele waarde van de toekomstige kasstromen die uit dat actief kunnen voortvloeien.

Indien de realiseerbare waarde van een geïsoleerd actief niet kan worden geraamd, wordt het aan een kasstroomgenererende eenheid (KGE) toegevoegd om de eventuele bijzondere waardeverminderingverliezen op dit samenvoegingsniveau te bepalen.

Een bijzondere waardevermindering wordt rechtstreeks in de winst- en verliesrekening verwerkt onder de post 'Bijzondere waardeverminderingen'. Indien het actief wordt geherwaardeerd, wordt het bijzondere waardeverminderingverlies als een vermindering van herwaardering behandeld.

De bijzondere waardevermindering van een KGE wordt toegerekend om de boekwaarde van de activa van die eenheid in deze volgorde te verminderen:

- in de eerste plaats aan de goodwill die met de KGE verband houdt;
- daarna aan de andere activa van de KGE in verhouding tot de boekwaarde van elk actief van de KGE.

Een bijzondere waardevermindering die in een vroeger boekjaar werd vastgesteld, wordt teruggenomen indien er zich een gunstige wijziging voordoet in de ramingen die werden gehanteerd om de realiseerbare waarde van het actief te bepalen sinds de laatste boekhoudkundige verwerking van een bijzonder waardeverminderingverlies.

Indien dat het geval is, moet de boekwaarde van het actief worden verhoogd tot zijn realiseerbare waarde zonder de boekwaarde van het actief te overschrijden, zoals die zou worden bepaald zonder de eerder geboekte bijzondere waardevermindering, dus na toepassing van de normale afschrijvingsregel.

Een bijzondere waardevermindering op goodwill kan later niet worden teruggenomen.

3.10 Voorzieningen

Een voorziening wordt geboekt als:

- Bank Degroef Petercam een actuele juridische of impliciete verplichting heeft die uit een gebeurtenis in het verleden voortkomt;
- er naar alle waarschijnlijkheid middelen moeten worden vrijgemaakt om de verplichting na te komen;
- het bedrag van de verplichting op een betrouwbare manier kan worden geraamd.

Als het effect van de tijds waarde van het geld belangrijk is, wordt de voorziening geboekt tegen zijn geactualiseerde waarde. Voor het overige wordt het bedrag van de voorziening verhoogd met de externe kosten die rechtstreeks verband houden met de regeling van een specifieke verplichting.

3.11 Belastingen

OVER DE VERSLAGPERIODE VERSCHULDIGDE EN VERREKENBARE BELASTINGEN

De belastingvorderingen en -verplichtingen die betrekking hebben op de verslagperiode komen overeen met de te betalen of te recupereren bedragen, bepaald op basis van de regels en belastingtarieven die gelden in elk land waar vennootschappen van de groep op de afsluitdatum van de rekeningen zijn gevestigd, evenals met de aanpassingen van belastingen die betrekking hebben op de vorige boekjaren.

UITGESTELDE BELASTINGEN

Uitgestelde belastingen worden geboekt zodra er een tijdelijk verschil bestaat tussen de fiscale waarde van de activa en verplichtingen en hun boekwaarde. De uitgestelde belastingen worden gewaardeerd volgens de methode van variabele overdracht die erin bestaat bij elke afsluitdatum de belastinglatenties te berekenen op basis van de belastingvoet die van kracht is of van kracht zal zijn (voor zover die is gekend) op het ogenblik dat de tijdelijke verschillen zullen worden omgekeerd.

De uitgestelde belastingverplichtingen worden geboekt voor alle belastbare tijdelijke verschillen met uitzondering van deze die:

- worden voortgebracht door de aanvankelijke boekhoudkundige verwerking van goodwill;
- te maken hebben met de aanvankelijke erkenning van een actief of een passief in een transactie die geen bedrijfscombinatie van ondernemingen is en die noch de boekhoudkundige winst noch de belastbare winst beïnvloedt; of
- verband houden met de investeringen in dochterondernemingen, verbonden ondernemingen en samenwerkingsovereenkomsten in de mate waarin de datum waarop het tijdelijke verschil zal worden omgekeerd, kan worden gecontroleerd en het waarschijnlijk is dat het tijdelijke verschil niet binnen afzienbare tijd zal worden omgekeerd.

De uitgestelde belastingvorderingen worden geboekt voor alle aftrekbare tijdelijke verschillen, de overdraagbare belastingverliezen en niet-aangewende belastingkredieten in zoverre het waarschijnlijk is dat een toekomstig belastbaar voordeel, waarop de verschillen kunnen worden toegewezen, beschikbaar zal zijn, tenzij het aftrekbare tijdelijke verschil:

- wordt voortgebracht door de inboeking van een actief of een verplichting in een transactie die geen bedrijfscombinatie van ondernemingen is en die noch de boekhoudkundige winst noch de belastbare winst treft; of
- te maken heeft met investeringen in dochterondernemingen, verbonden ondernemingen en samenwerkingsovereenkomsten in zoverre dat verschil niet binnen afzienbare tijd zal worden afgewikkeld.

De opeisbare en uitgestelde belastingen worden in het resultaat opgenomen als belastinglasten of -baten, tenzij ze te maken hebben met elementen die in het eigen vermogen zijn ingeschreven (herwaardering tegen reële waarde van de voor verkoop beschikbare activa en de derivaten die als dekking van de kasstromen zijn aangewezen, en actuariële afwijkingen met betrekking tot de verplichtingen en de activa van de stelsels als gevolg van de verschillen tussen de assumpties vastgelegd bij het begin van het boekjaar en de realiteit geobserveerd bij het einde van het boekjaar). In het laatste geval worden ze in het eigen vermogen geboekt en vervolgens in het resultaat verwerkt, als de winsten en verliezen ingeschreven in het eigen vermogen naar het resultaat worden overgebracht.

3.12 Personeelsbeloningen

ANDERE BELONINGEN OP LANGE TERMIJN

De andere beloningen op lange termijn betreffen de beloningen zoals deze verbonden aan winstdeling of andere premies, op voorwaarde dat hun integrale regeling niet wordt verwacht binnen de twaalf maanden die volgen op het afsluiten van het boekjaar waarin de personeelsleden de overeenstemmende diensten hebben verstrekt.

De toepassing van de nationale regels inzake remuneratiepolitiek vereist de betaling van de winstdelingspremies toegekend aan bepaalde personeelsleden, uit te stellen over een periode van meer dan twaalf maanden.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

Voor het gedeelte van de betaling waarvoor de betaling wordt verwacht na meer dan één jaar, wordt een voorziening gevormd.

PENSIOENVERPLICHTINGEN

Bank Degroef Petercam biedt verschillende pensioenregelingen aan, zowel op basis van toegezegde bijdragen als op basis van toegezegde pensioenen met naleving van de nationale reglementering of de praktijken van de sector.

Voor de stelsels op basis van toegezegde bijdragen waarbij de Bank zich verbindt tot het storten van het daartoe voorziene bedrag aan de stelsels, wordt dat laatste ten laste genomen van het boekjaar.

De stelsels op basis van toegezegde pensioenen zijn de plannen waarbij de Bank verplicht is om de bijkomende bijdragen aan de stelsels te storten als die laatste niet genoeg activa bezitten om aan hun verplichtingen tegenover het personeel te voldoen voor de huidige en vroegere diensten. Voor die stelsels wordt de last die in de winst- en verliesrekening is opgenomen, bepaald volgens de methode van de 'projected unit credits' om de kost van het toekomstige pensioen te verdelen over de voorziene activiteitsduur van het personeelslid. Voor de eventuele aanvulling van de verplichtingen van de Bank tegenover de activa die de stelsels aanhouden, wordt een voorziening gevormd. De actuariële afwijkingen met betrekking tot de verplichtingen en de activa van de stelsels als gevolg van de verschillen tussen de assumpties vastgelegd bij het begin van het boekjaar en de realiteit geobserveerd bij het einde van het boekjaar worden onmiddellijk en volledig erkend in het niet-gerealiseerde resultaat. Alle noodzakelijke berekeningen worden door een onafhankelijke actuaire uitgevoerd.

ANDERE VERBINTENISSEN NA UITDIENSTTREDING

Bepaalde vennootschappen van Bank Degroef Petercam bieden een volledige of gedeeltelijke betaling van de 'Gezondheidszorg'-verzekering aan personeelsleden die op het ogenblik van hun pensioen in dienst van de onderneming zijn, met respect van de voorwaarden voorzien in het plan, en tot hun overlijden. Voor de geraamde verbintenis van de groep wordt een voorziening gevormd tijdens de activiteitsduur van de personeelsleden, bepaald op basis van een methode die lijkt op deze die wordt toegepast voor de pensioenstelsels op basis van vaste toezeggingen. De verschillende berekeningen worden eveneens door een onafhankelijke actuaire uitgevoerd.

VOORDELEN INZAKE EIGEN VERMOGEN

Aandelenopties worden aan de directie en aan bepaalde bedienden toegekend. De kost van de bewezen diensten wordt bepaald tegenover de reële waarde van de aandelenopties en wordt progressief geboekt over de periode van de verwerving van de rechten die met de periode van bewezen diensten overeenkomen. De reële waarde van de opties wordt berekend hetzij op basis van de Black and Scholes-waarderingstechnieken, hetzij door gebruik van een model gebaseerd op simulaties van het type Least Square Monte-Carlo in functie van de specifieke karakteristieken van elk plan.

In het kader van de plannen die een uitbetaling in aandelen voorzien, is de gebruikte reële waarde deze die wordt bepaald bij de uiteindelijke aanvaarding door de begunstigden. Het aantal opties wordt echter bijgewerkt om enkel rekening te houden met deze die waarschijnlijk zullen worden uitgeoefend. In overeenstemming met IFRS 2 wordt er enkel rekening gehouden met aandelenoptieplannen die een uitbetaling voorzien in aandelen die na 7 november 2002 zijn uitgegeven. De kost van die regeling wordt in de winst- en verliesrekening opgenomen, met als tegenpost het eigen vermogen.

Voor de plannen die een uitbetaling in cash voorzien, wordt de reële waarde bij elke afsluiting opnieuw berekend waarbij er met de marktgegevens en het aantal uitoefenbare opties rekening wordt gehouden. De kost van die herwaardering wordt in de winst- en verliesrekening verwerkt met als tegenpost de inboeking van een schuld.

3.13 Overige verplichtingen

De overige verplichtingen omvatten met name de personeelsvoordelen op korte termijn, de te betalen dividenden, de te betalen kosten (zonder rente), de over te dragen baten en de overige schulden.

3.14 Eigen vermogen

UITGIFTEKOSTEN VAN KAPITAAL

De kosten voor de uitgifte van nieuwe aandelen die niet verbonden zijn aan een bedrijfscombinatie van ondernemingen, worden in mindering gebracht van het netto eigen vermogen van elke belasting die erop betrekking heeft.

DIVIDENDEN

De dividenden op aandelen van het boekjaar worden niet van het eigen vermogen afgetrokken op de afsluitdatum.

Het dividendbedrag voorgesteld op de algemene vergadering wordt opgenomen in het hoofdstuk over de gebeurtenissen die na de afsluiting hebben plaatsgevonden.

EIGEN AANDELEN

Wanneer Bank Degroof Petercam of een van haar dochterondernemingen eigen aandelen inkoopt, wordt de inkoopprijs rechtstreeks in mindering van het eigen vermogen gebracht. De resultaten die voortvloeien uit de verkoop van eigen aandelen, worden eveneens rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkt.

De dividenden op eigen aandelen die door de Bank of haar dochterondernemingen worden aangehouden, worden geëlimineerd en maken dus geen deel uit van het totale bedrag van de voorgestelde uitkering.

OVERIGE ELEMENTEN

De overige elementen die het eigen vermogen beïnvloeden, onder andere de verwerking van de optieplannen op eigen aandelen, de herwaardering tegen reële waarde van bepaalde financiële instrumenten, de actuariële afwijkingen met betrekking tot de verplichtingen en de activa van de stelsels als gevolg van de verschillen tussen de assumpties vastgelegd bij het begin van het boekjaar en de realiteit geobserveerd bij het einde van het boekjaar, de transacties onder aandeelhouders of ook de impact van de omrekening naar vreemde valuta en de consolidatieboekingen, werden hiervoor onder hun respectievelijke punten uiteengezet.

3.15 Rentebaten en -lasten

Rentebaten en -lasten worden in de winst- en verliesrekening geboekt voor alle rentedragende instrumenten waarbij de effectieve rentevoetmethode wordt gehanteerd. De effectieve rentevoet is de rentevoet die de toekomstige kasstromen verdisconteert over de looptijd van het financiële instrument, of naargelang van het geval, over een kortere periode om de nettoboekwaarde van het instrument te verkrijgen. De berekening van die rentevoet bevat alle ontvangen of betaalde provisies die er betrekking op hebben, de transactiekosten en de premies of disagio's. De transactiekosten zijn bijkomende kosten die rechtstreeks te maken hebben met de aanschaf, de uitgifte of de verkoop van een financieel instrument.

Zodra de waarde van financiële activa werd verminderd ten gevolge van een bijzondere waardevermindering, worden de rentebaten verder geboekt aan de rentevoet die werd gehanteerd voor de verdiscontering van de toekomstige kasstromen, om het realiseerbare bedrag te bepalen.

De rentebaten en -lasten op derivaten die voor handelsdoeleinden worden aangehouden, staan gerubriceerd onder dezelfde rubriek ('Nettoresultaat op de financiële instrumenten die voor handelsdoeleinden worden aangehouden') als de schommelingen van de reële waarde.

De gelopen rente wordt in de balans opgenomen in dezelfde post als de overeenkomstige financiële activa of financiële verplichtingen.

3.16 Dividenden

De dividenden worden geboekt wanneer het recht van de aandeelhouder om de betaling te innen, is vastgesteld.

3.17 Erelonen en provisies

Bank Degroof Petercam neemt erelonen en provisies in de winst- en verliesrekening op die voortkomen uit diverse diensten die aan haar cliënten werden verleend. De boekhoudkundige verwerking van die erelonen en provisies hangt af van de aard van die prestaties.

De provisies die integraal deel uitmaken van de effectieve rentevoet van een financieel instrument, worden in het algemeen aangewend om die rentevoet te bepalen. Het gaat namelijk om provisies voor het toekennen van leningen en kredietopeningen.

De provisies die een dienst over een gegeven periode vergoeden, worden gespreid naarmate de dienst wordt verleend of lineair over de duur van de verrichting die aan de basis van de provisie ligt. Dat is het geval voor de beheerprovisies, administratieve provisies, provisies voor financiële diensten, bewaarneming en andere dienstverlening.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

Als de verbintenisprovisies op kredietlijnen aanzienlijk zijn en de cliënt de lening waarschijnlijk afsluit, worden die uitgesteld en verwerkt als een aanpassing van de effectieve rentevoet van de lening. Zoniet worden ze pro rata temporis over de duur van de verbintenis in rekening gebracht.

De provisies die verband houden met het verwezenlijken van een belangrijke handeling, zoals bemiddelings-, plaatsings-, prestatieprovisies en makelaarslonen worden uitgesteld en in het resultaat verwerkt bij de uitvoering van die handeling.

3.18 Resultaat van herwaardering of realisatie van financiële instrumenten

De resultaten van verrichtingen met handelsdoeleinden bevatten alle winsten en verliezen die het gevolg zijn van schommelingen in reële waarde van financiële activa en verplichtingen die voor handelsdoeleinden worden aangehouden, evenals de rentebaten en -lasten van derivaten die niet als afdekkingsinstrumenten zijn gekwalificeerd en elke ineffectiviteit die in een afdekkingsrelatie wordt vastgesteld.

De (niet-)gerealiseerde winsten en verliezen (zonder gelopen rente en dividenden) op financiële instrumenten aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, worden opgenomen in de herwaarderingsresultaten die op die instrumenten betrekking hebben.

De winsten en verliezen die worden gerealiseerd op de verkoop of de cessie van financiële instrumenten die niet tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening worden verwerkt of die voor handelsdoeleinden worden aangehouden, worden ingeschreven onder de rubriek 'Nettoresultaat op de financiële instrumenten niet gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening'.

3.19 Geldmiddelen en kasequivalenten

Het begrip geldmiddelen en kasequivalenten omvat de kas, de saldi bij de centrale banken, de zichtrekeningen bij de kredietinstellingen en de leningen en vorderingen aan kredietinstellingen die binnen minder dan drie maanden na verwervingsdatum vervallen.

Bank Degroef Petercam geeft de kasstromen weer die te maken hebben met operationele activiteiten op basis van de indirecte methode waarbij het nettoresultaat wordt aangepast om rekening te houden met de gevolgen van transacties van niet-contante aard, latenties of voorzieningen voor al of nog te ontvangen of te betalen kasstromen uit de bedrijfsactiviteiten en baten of lasten die verband houden met investerings- of financieringskasstromen.

De belastingstromen, de ontvangen en de betaalde interesten worden volledig bij de operationele activiteiten weergegeven. De ontvangen dividenden worden bij de kasstromen ingedeeld die met de bedrijfsactiviteiten verbonden zijn.

De uitgekeerde dividenden worden als kasstromen van de financieringsactiviteiten ingeschreven. De eigen vermogensinstrumenten die in de portefeuille 'Voor verkoop beschikbare financiële activa' zijn ingeschreven, zijn in de operationele activiteiten begrepen.

4 Beoordelingen en schattingen aangewend bij de voorbereiding van de jaarrekeningen

De opstelling van de jaarrekeningen volgens de IFRS-normen verplicht tot het gebruik van beoordelingen en schattingen. Alhoewel de directie meent dat zij met alle beschikbare informatie rekening heeft gehouden om die beoordelingen en schattingen te bepalen, kan de werkelijkheid verschillen en kunnen die verschillen die jaarrekeningen beïnvloeden.

De schattingen en beoordelingen betreffen hoofdzakelijk de volgende onderwerpen:

- bepaling van de reële waarde van de niet-genoteerde financiële instrumenten;
- bepaling van de verwachte gebruiksduur en restwaarde van de immateriële en materiële vaste activa;
- veronderstellingen over de waardering van de verplichtingen verbonden aan de vergoedingen na uitdiensttreding;
- schatting van de realiseerbare waarde bij bijzondere waardeverminderingen;
- schatting van de bestaande verplichting die voortvloeit uit gebeurtenissen in het verleden bij de inboeking van voorzieningen.

5 Risicobeheer

5.1 Algemene principes

Het directiecomité van de Bank heeft het beleid rond het risicobeheer van de groep vastgelegd in overeenstemming met de risicoappetijt die is gedefinieerd in het model van economisch kapitaal (ICAAP & ILAAP¹) van de Bank en gevalideerd door het risicocomité.

Om het beleid rond het risicobeheer uit te voeren, heeft het directiecomité enkele van zijn verantwoordelijkheden aan de volgende comités gedelegeerd:

- Het almace-comité is voor de groep verantwoordelijk voor het beheer van de balans en de buitenbalans met de bedoeling een stabiele en toereikende financiële marge te behalen binnen aanvaardbare risicolimieten. Het beheert ook het geconsolideerde liquiditeitsrisico.
- Het kredietcomité is verantwoordelijk voor het toekennen van nieuwe kredietlijnen en nieuwe limieten (op marktverrichtingen) aan niet-bancaire tegenpartijen. Het verzekert eveneens de herziening van de bestaande kredietlijnen en -limieten.
- Het limietencomité is voor de groep verantwoordelijk voor het toekennen van nieuwe limieten voor elk producttype aan tegenpartijen met het statuut van bankier en broker, en aan andere financiële tegenpartijen. Het verzekert tevens de regelmatige herziening van de bestaande limieten.

Het dagelijkse beheer van de risico's en de controle van de naleving van de limieten worden door de risicomanagementafdeling verzekerd. Die staat in voor de opvolging van de marktrisico's en de risico's rond liquiditeit, krediet- en tegenpartijrisico's, vermogensbeheer en het operationele risico.

5.2 Comprehensive assessment – Asset Quality Review (AQR) & stress test

In december 2014 werd Bank Degroef Petercam door de Europese Centrale Bank toegevoegd aan de lijst van significante banken op Europees niveau. Ze is sindsdien onderworpen aan de rechtstreekse prudentiële controle van de Europese Centrale Bank.

De Bank werd vervolgens onderworpen aan de 'comprehensive assessment' oefening tijdens het jaar 2015. Die oefening werd uitgevoerd op basis van de gegevens per 31 december 2014. Alhoewel die oefening uitsluitend betrekking had op Bank Degroef (want voor de fusie met Petercam) blijven de resultaten in het algemeen gelden voor Bank Degroef Petercam, gezien de afwezigheid van kredietactiviteiten en posities voor eigen rekening bij Petercam.

Een comprehensive assessment oefening bestaat uit twee delen: de Asset Quality Review (AQR) en de stress test. De Asset Quality Review bestaat uit een diepgaande analyse van de activabestanden (voornamelijk kredieten) en van het boekhoudkundige proces van de gecontroleerde bank. De doelstelling is zich ervan te verzekeren dat het niveau van het eigen vermogen van de Bank (CET1- ratio) de werkelijkheid weerspiegelt, en dat alle nodige voorzieningen zijn opgenomen. De AQR-oefening resulteert in een correctie van de CET1-ratio ('adjusted CET1') die als startpunt wordt gebruikt voor de stress test. De stress test heeft dan als doelstelling zich ervan te verzekeren dat de CET1-ratio van de Bank, zelfs in geval van belangrijke crisis, voldoende zal zijn voor de komende drie jaren. Twee scenario's (een eerste, basisscenario genaamd, dat een normale evolutie van de marktgegevens simuleert en een tweede, ongunstig scenario genaamd, dat een belangrijke crisis simuleert) worden toegepast op de resultaten en op de balans van de Bank.

De minimaal te respecteren drempels betreffende de CET1-ratio zijn 8% in het basisscenario en 5,5% in het ongunstige scenario. Indien een bank onder die drempels valt in de stress test, beschikt ze over negen maanden, na de publicatie van de resultaten, om de situatie te verhelpen.

1 Internal Capital Adequacy Assessment Process & Internal Liquidity Adequacy Assessment Process.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

De Bank is met een comfortabele marge geslaagd in die comprehensive assessment oefening. Ze is inderdaad maar zeer weinig geïmpacteerd door de stress test en eindigt met een CET₁ beduidend hoger dan de minimale reglementaire vereisten:

	Resultaat van de Bank	Minimale reglementaire vereiste
Basisscenario	17,8%	8%
Ongunstig scenario	14,2%	5,5%

Die uitstekende resultaten bevestigen het beperkte risico van de balans van de Bank, het goed beheer van de risico's en de winstgevendheid.

Bank Degroef Petercam zal in 2018 onderworpen zijn, zoals alle andere banken onder rechtstreeks toezicht van de Europese Centrale Bank, aan een nieuwe stress test, waarvan de resultaten bekend worden gemaakt in de loop van het laatste kwartaal van 2018.

5.3 Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat Bank Degroef Petercam niet op de vervaldag aan haar financiële verplichtingen kan voldoen tegen een redelijke kost.

Het liquiditeitsbeheer heeft als voornaamste doelstelling de groep een voldoende financiering te verzekeren, zelfs in zeer ongunstige omstandigheden. De liquiditeitsstrategie op het geconsolideerde niveau wordt maandelijks uitgewerkt door het almac-comité. Het beheer van dag tot dag werd gedelegeerd aan de thesaurieafdelingen van de marktenzaal van Brussel en Luxemburg onder toezicht van het risk management.

Het risk management verzekert zich ervan dat Bank Degroef Petercam haar liquiditeit kan verzekeren in alle crisisscenario's, of het om een algemene liquiditeitscrisis van de markt gaat of een liquiditeitscrisis eigen aan Bank Degroef Petercam. De hypothesen van die scenario's worden regelmatig opnieuw beoordeeld. De kasstromen moeten positief blijven in elk van die scenario's, die dagelijks worden opgevolgd. De interne stress test scenario's worden aangevuld met de reglementaire stress tests van Bazel III (LCR en NSFR).

Het liquiditeitsmodel van Bank Degroef Petercam kunnen we als volgt samenvatten:

- Een belangrijke basis aan cliëntendeposito's, voortkomend van meerdere entiteiten van de groep. Hieromtrent heeft de fusie tussen Bank Degroef en Petercam bijgedragen tot de versteviging van de stabiele depositobasis, die al belangrijk was binnen Bank Degroef, door de inbreng van de cliëntendeposito's van Petercam.
- Een totale onafhankelijkheid van interbancaire financiering: de Bank hoeft geen beroep te doen op de interbancaire markt om zich te financieren.
- Een lage 'loan to deposit' ratio, wat weerspiegelt dat de toegekende kredieten in belangrijke mate lager zijn dan het totaal van de deposito's van het cliënteel.
- Effectenportefeuilles die liquide zijn en voor het grootste gedeelte gemakkelijk omzetbaar in liquide middelen via repo-transacties bij de Europese Centrale Bank.

De volgende tabel geeft de vervalddata van onze activa en passiva ¹ gedetailleerd weer. De liquiditeitsgap is gebaseerd op de contractuele vervalddata. De gecorrigeerde liquiditeitsgap wordt berekend door rekening te houden met de mogelijkheid om de obligatieportefeuilles ² te mobiliseren:

(in duizenden EUR)

31.12.2017	Op zicht	Tot drie maanden	Meer dan drie maanden tot één jaar	Van één tot vijf jaar	Meer dan vijf jaar
Financiële activa					
Vorderingen op kredietinstellingen ³	3.192.060	224.541	0	58	336
Vorderingen op cliënten	193.666	253.396	443.873	928.650	122.211
Obligaties en andere vastrentende effecten	0	236.449	452.633	1.027.231	214.135
Derivaten	0	3.698.794	1.138.178	112.535	13.326
Rentederivaten	0	6.378	25.368	112.535	13.326
IRS	0	6.378	25.368	112.535	13.326
Andere rentederivaten	0	0	0	6	0
Wisselkoersderivaten	0	3.692.416	1.112.810	0	0
Totaal activa	3.385.726	4.413.180	2.034.684	2.068.474	350.008
Financiële passiva					
Schulden aan kredietinstellingen	131.502	32.631	0	0	0
Schulden aan cliënten	6.377.493	264.309	48.419	3.003	0
Achtergestelde schulden en obligatieleningen	0	0	0	0	0
Derivaten	0	3.713.293	1.147.743	105.781	9.624
Rentederivaten	0	13.355	29.867	105.781	9.624
IRS	0	13.355	29.867	105.781	9.624
Andere rentederivaten	0	0	0	0	0
Wisselkoersderivaten	0	3.699.938	1.117.876	0	0
Financiële garanties uitgegeven	0	114.940	0	0	0
Betekende kredietlijnen	0	306.232	0	0	0
Totaal passiva	6.508.995	4.431.405	1.196.162	108.784	9.624
Liquiditeitsgap	(3.123.269)	(18.225)	838.522	1.959.690	340.384
Rekening houdend met de repo-capaciteit van de obligatieportefeuille	1.701.166	(113.216)	(541.902)	(839.814)	(206.234)
Gecorrigeerde liquiditeitsgap	(1.422.103)	(131.441)	296.620	1.119.876	134.150

¹ Het bedrag van de financiële activa omvat alle stromen, inbegrepen de toekomstige interesten.

² 70% van de portefeuille niet-overheidspapier en 97% van de portefeuille overheidspapier worden beschouwd als snel mobiliseerbaar via repo bij de Europese Centrale Bank.

³ Inbegrepen de kasmiddelen en tegoeden bij de centrale bank.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

(in duizenden EUR)

31.12.2016	Op zicht	Tot drie maanden	Meer dan drie maanden tot één jaar	Van één tot vijf jaar	Meer dan vijf jaar
Financiële activa					
Vorderingen op kredietinstellingen ¹	1.789.612	159.781	0	0	0
Vorderingen op cliënten	162.778	235.347	297.651	931.999	61.406
Obligaties en andere vastrentende effecten	0	89.533	839.487	1.797.439	544.161
Derivaten	0	3.564.222	567.451	54.038	10.303
Rentederivaten	0	3.447	14.189	54.038	10.303
IRS	0	3.447	14.189	54.038	10.303
Andere rentederivaten	0	0	0	6	0
Wisselkoersderivaten	0	3.560.775	533.262	0	0
Totaal activa	1.952.390	4.048.883	1.704.589	2.783.476	615.870
Financiële passiva					
Schulden aan kredietinstellingen	105.537	11.525	35	0	0
Schulden aan cliënten	5.889.766	281.427	41.685	8.972	0
Achtergestelde schulden en obligatieleningen	0	0	0	0	0
Derivaten	0	3.570.137	571.972	56.861	7.573
Rentederivaten	0	9.826	19.411	56.861	7.573
IRS	0	9.827	19.411	56.861	7.573
Andere rentederivaten	0	(1)	0	0	0
Wisselkoersderivaten	0	3.560.311	552.561	0	0
Financiële garanties uitgegeven	0	114.666	0	0	0
Betekende kredietlijnen	0	338.272	0	0	0
Totaal passiva	5.995.303	4.316.027	613.692	65.833	7.573
Liquiditeitsgap	(4.042.913)	(267.144)	1.090.897	2.717.643	608.297
Rekening houdend met de repo-capaciteit van de obligatieportefeuille	2.496.514	(59.154)	0	(1.891.125)	(546.235)
Gecorrigeerde liquiditeitsgap	(1.546.399)	(326.300)	1.090.897	826.518	62.062

¹ Inbegrepen de kasmiddelen en tegoeden bij de centrale bank.

(in duizenden EUR)

31.12.2015	Op zicht	Tot drie maanden	Meer dan drie maanden tot één jaar	Van één tot vijf jaar	Meer dan vijf jaar
Financiële activa					
Vorderingen op kredietinstellingen ¹	2.061.222	350.571	0	0	0
Vorderingen op cliënten	167.473	268.927	461.083	722.673	48.842
Obligaties en andere vastrentende effecten	0	220.555	724.436	1.563.399	319.982
Derivaten	0	4.114.423	996.688	88.210	7.348
Rentederivaten	0	1.671	6.223	15.674	7.348
IRS	0	1.671	6.223	15.668	7.348
Andere rentederivaten	0	0	0	6	0
Wisselkoersderivaten	0	4.112.752	990.465	72.536	0
Totaal activa	2.228.695	4.954.476	2.182.207	2.374.282	376.172
Financiële passiva					
Schulden aan kredietinstellingen	82.397	5.715	0	0	0
Schulden aan cliënten	5.774.219	477.401	121.691	2.277	1.878
Achtergestelde schulden en obligatieleningen	0	0	0	3.000	0
Derivaten	0	4.134.295	1.007.688	107.804	7.441
Rentederivaten	0	6.765	14.878	35.332	7.441
IRS	0	6.765	14.878	35.318	7.441
Andere rentederivaten	0	0	0	14	0
Wisselkoersderivaten	0	4.127.530	992.810	72.472	0
Financiële garanties uitgegeven	0	93.131	0	0	0
Betekende kredietlijnen	0	230.155	0	0	0
Totaal passiva	5.856.616	4.940.697	1.129.379	113.081	9.319
Liquiditeitsgap	(3.627.921)	13.779	1.052.828	2.261.201	366.853
Rekening houdend met de repo-capaciteit van de obligatieportefeuille	2.737.754	(189.939)	(796.605)	(1.423.814)	(327.397)
Gecorrigeerde liquiditeitsgap	(890.167)	(176.160)	256.223	837.387	39.456

De bezwaarde activa van de groep Degroef Petercam vertegenwoordigen een totaal van EUR 327 miljoen per eind 2017 en vormen 3,96% van het balanstotaal.

Per eind 2015 diende elk hierna gedetailleerde bedrag de mediane waarde te zijn van de kwartaalinformatie met betrekking tot de vorige twaalf maanden. Niettemin, als gevolg van de fusie tussen Bank Degroef nv en Petercam nv, en om beter de economische realiteit weer te geven betreffen de volgende cijfers enkel het laatste kwartaal van het boekjaar.

Voor de cijfers 2016 en 2017, en overeenkomstig de NBB_2015_03 circulaire van 12 januari 2015 worden de mediane waarden van de vier kwartalen van het jaar getoond.

De bezwaarde activa van de Bank betreffen in garantie gegeven financiële instrumenten (in het kader van Bond Lending-activiteiten en operaties op repo's), in garantie gegeven financiële instrumenten of cash (in het kader van operaties op derivaten), alsook de verplichte monetaire reserve bij de centrale banken.

¹ Inbegrepen de kasmiddelen en tegoeden bij de centrale bank.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

De tabel hieronder geeft de activa naargelang zij zijn bezwaard of niet, gedetailleerd weer:

(in duizenden EUR)

	Boekwaarde van bezwaarde activa	Reële waarde van bezwaarde activa	Boekwaarde van niet-bezwaarde activa	Reële waarde van niet- bezwaarde activa
31.12.2017				
Activa van de groep Degroef Petercam	580.532		7.682.240	
waarvan aandeleninstrumenten			74.144	44.077
waarvan schuldbewijzen	480.202	480.924	2.888.820	2.820.762
waarvan overige activa			742.535	
31.12.2016				
Activa van de groep Degroef Petercam	683.739		7.345.700	
waarvan aandeleninstrumenten			96.304	96.304
waarvan schuldbewijzen	539.196	539.830	3.354.379	3.030.353
waarvan overige activa			731.445	
31.12.2015¹				
Activa van de groep Degroef Petercam	709.525		7.189.272	
waarvan aandeleninstrumenten			97.572	97.572
waarvan schuldbewijzen	667.059	668.087	2.328.121	2.329.334
waarvan overige activa			740.520	

¹ De cijfers per 31.12.2015 worden herzien als gevolg van de nieuwe presentatie van de kosten op activa.

Onderstaande tabel geeft de verdeling van de zekerheden die de Bank heeft ontvangen naargelang zij zijn bezwaard of vatbaar zijn om bezwaard te zijn :

(in duizenden EUR)

	Reële waarde van ontvangen bezwaarde zekerheden of uitgegeven eigen schuldbewijzen	Reële waarde van ontvangen zekerheden of uitgegeven eigen schuldbewijzen beschikbaar voor bezwaring
31.12.2017		
Door de groep Degroof Petercam ontvangen zekerheden		547.068
waarvan aandeleninstrumenten		
waarvan schuldbewijzen		432.682
waarvan overige activa		114.386
Uitgegeven eigen schuldbewijzen met uitzondering van eigen gedekte obligaties of ABS		
31.12.2016		
Door de groep Degroof Petercam ontvangen zekerheden		565.930
waarvan aandeleninstrumenten		
waarvan schuldbewijzen		512.139
waarvan overige activa		53.791
Uitgegeven eigen schuldbewijzen met uitzondering van eigen gedekte obligaties of ABS		
31.12.2015¹		
Door de groep Degroof Petercam ontvangen zekerheden	3.312	924.864
waarvan aandeleninstrumenten		
waarvan schuldbewijzen		924.864
waarvan overige activa		
Uitgegeven eigen schuldbewijzen met uitzondering van eigen gedekte obligaties of ABS		

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

De boekwaarde van de passiva die mogelijk bijkomende kosten met zich kunnen meebrengen die de activa belasten, alsook van de geassocieerde activa en bezwaarde garanties worden in onderstaande tabel opgenomen:

(in duizenden EUR)

	Overeenstemmende verplichtingen, voorwaardelijke verplichtingen of uitgeleende effecten	Activa, ontvangen zekerheden en uitgegeven eigen schuldbewijzen met uitzondering van bezwaarde gedekte obligaties en ABS'en
31.12.2017		
Boekwaarde van geselecteerde financiële verplichtingen	143.642	163.635
31.12.2016		
Boekwaarde van geselecteerde financiële verplichtingen	370.092	683.834
31.12.2015¹		
Boekwaarde van geselecteerde financiële verplichtingen	723.781	817.229

De Bank heeft geen programma met betrekking tot 'covered bonds'. De voornaamste bronnen van bezwaarde activa hangen samen met activiteiten op de markt voor repo's en 'Bond Lending' of met onderpanden die worden ingewisseld om risico's op derivaten te dekken. In dit verband resulteert het onderpand dat als waarborg wordt gegeven, gedeeltelijk uit het onderpand dat is ontvangen van andere tegenpartijen waarmee de Bank actief is op de derivatenmarkt.

5.4 Marktrisico

5.4.1 Beleid

De marktrisico's zijn de risico's van een ongunstig verloop van de marktfactoren (rente, aandelenkoersen, wisselkoersen, enz.) die de waarde van de posities voor eigen rekening van de Bank beïnvloeden.

De activiteiten op het vlak van thesaurie, wissel, 'liquidity providing' in aandelen en intermediaat in opties worden dagelijks gevolgd door middel van indicatoren zoals de Value-at-Risk (VAR), de rentegevoeligheid, scenarioanalyses, de gevoeligheid van de opties (delta, gamma, vega, enz.) en eenvoudigweg de nominale volumes.

Die activiteiten worden vergeleken met de limieten die door het directiecomité zijn vastgelegd en worden gekenmerkt door uitstaande bedragen met een beperkt belang in vergelijking tot ons eigen vermogen.

5.4.2 Trading

5.4.2.1 Renterisico

De voornaamste activiteit van de Bank voor het rentebeheer op korte termijn is het beheer van de thesaurie. Die activiteit wordt vervolledigd door een beperkte intermediaat-activiteit in obligaties.

Het risk management volgt dagelijks het renterisico via twee indicatoren:

- de Basis-Point-Value (BPV) tegenover de limieten die door het almac-comité aan de thesaurie-activiteiten werden opgelegd;
- de historische VAR.

5.4.2.2 Wisselkoersrisico

Het gaat hoofdzakelijk om de indekking van het wisselkoersrisico gegenereerd door alle afdelingen van de Bank en door de intermediaat-activiteiten voor institutionelen, hoofdzakelijk ICB's. De indicatoren die worden gebruikt om het dagelijkse wisselkoersrisico te volgen, zijn:

- de limieten die zijn vastgelegd in nominale termen;
- de historische VAR.

¹ De cijfers per 31.12.2015 worden herzien als gevolg van de nieuwe presentatie van de kosten op activa.

5.4.2.3 Aandelen- en optierisico

De indicatoren die worden gebruikt om het dagelijkse aandelenrisico te volgen, zijn:

- de limieten die zijn vastgelegd in termen van nominale bedragen;
- de historische VAR.

Wat de opties betreft, worden de risico's gevolgd op basis van verschillende indicatoren, voornamelijk de gevoeligheid voor bewegingen van de voornaamste onderliggende factoren (delta, gamma en vega) en Value-at-Risk.

Samenvattende tabel van de gevoeligheidsindicatoren van de marktactiviteiten op korte termijn:

(in duizenden EUR)

2017		31.12.2017	Gemiddelde	Minimum	Maximum
Renterisico	BPV	(105)	(118)	(89)	(139)
Wisselrisico	Nominaal	3.006	1.571	844	3.311
	VAR 99%	8	17	4	68
Aandelenrisico	Nominaal	4.000	2.340	1.000	5.600
	VAR 99%	109	146	58	455
Optierisico	Delta-equivalent	0	0	0	0
	VAR 99%	0	0	0	0

2016		31.12.2016	Gemiddelde	Minimum	Maximum
Renterisico	BPV	(113)	(106)	(88)	(127)
Wisselrisico	Nominaal	1.621	1.251	311	3.645
	VAR 99%	49	51	8	256
Aandelenrisico	Nominaal	2.600	1.826	700	2.800
	VAR 99%	194	121	23	203
Optierisico	Delta-equivalent	0	0	0	0
	VAR 99%	0	0	0	0

2015		31.12.2015	Gemiddelde	Minimum	Maximum
Renterisico	BPV	(101)	(56)	(23)	(101)
Wisselrisico	Nominaal	1.007	1.605	353	3.595
	VAR 99%	39	36	8	81
Aandelenrisico	Nominaal	500	1.342	400	2.300
	VAR 99%	25	61	18	114
Optierisico	Delta-equivalent	0	0	0	0
	VAR 99%	0	0	0	0

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

5.4.3 Lange termijn

5.4.3.1 Renterisico

Dit is het financiële risico als gevolg van de impact van een wijziging in de rente op de rentemarge en op de reële waarde van de rente-instrumenten.

Dit risico wordt maandelijks door het almac-comité beheerd met behulp van een norm die in termen van 'duration gap' wordt gedefinieerd. Die norm werd vastgelegd op basis van het maximaal aanvaardbare verlies bij een rentestijging met 1% dat door het directiecomité aan de transformatie-activiteit van de groep wordt toegekend. Die omvat alle balansposten¹ en dus ook de thesaurieposities.

In overeenstemming met Bazel II wordt deze analyse aangevuld met een stress test waarbij het verlies dat zich bij een parallelle stijging van de rentevoeten met 2% zou voordoen, wordt vergeleken met het eigen vermogen. Het resultaat van die test bedroeg 1% van het nuttig eigen vermogen per 31 december 2017.

Deze ratio is sterk gedaald ten opzichte van 2016 (waar deze 9% bedroeg), wat wordt verklaard door:

- de opname van de verplichtingen van de Bank ten opzichte van zijn pensioenfondsen,
- de stijging van het eigen vermogen;
- de daling van de blootstelling van de Bank aan het renterisico.

Die analyse wordt vervolledigd door een opvolging op basis van Basis-Point-Value, die enkel rekening houdt met de elementen die gevoelig zijn voor renterisico, voor alle vervaldata.

Het verlies bij een rentestijging van 1% bedroeg

(in duizenden EUR)

2017

OP 31.12.2017	2.454
Gemiddelde van de periode	12.393
Maximum van de periode	17.810
Minimum van de periode	2.454

2016

OP 31.12.2016	20.763
Gemiddelde van de periode	23.206
Maximum van de periode	25.706
Minimum van de periode	19.254

2015

OP 31.12.2015	23.448
Gemiddelde van de periode	23.054
Maximum van de periode	25.528
Minimum van de periode	20.503

5.4.3.2 Aandelenrisico

Het aandelenrisico op lange termijn is het risico dat de waarde van het eigen vermogen van de Bank afneemt ten gevolge van de koersdaling van de aandelen die in de aandelenportefeuille van de Bank voor eigen rekening worden aangehouden.

Dit risico is de voorbije drie jaren sterk gedaald gezien een belangrijk deel van deze portefeuille verkocht is.

Marktwaaarde van de aandelenportefeuille voor eigen rekening:

(in duizenden EUR)

Positie

31.12.2017	43.984
31.12.2016	32.897
31.12.2015	50.958

¹ De posten waarvoor de 'duration' niet kan worden berekend, zoals aandelen, zichtrekeningen, enz., maken het voorwerp uit van een hypothese.

Het effect op het eigen vermogen van de Bank van een koersbeweging van de aangehouden aandelen is als volgt (onder voor het overige gelijkblijvende omstandigheden):

(in duizenden EUR)

Relevante markten of indices ¹	Beweging	Impact op het eigen vermogen		
		31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Bel 20	10%	0	0	0
Andere Belgische waarden	10%	426	0	758
Andere Europese waarden	10%	0	0	588
Rest van de wereld	10%	3.972	3.290	3.750

5.5 Kredietrisico

5.5.1 Het kredietrisico is het risico op verlies ten gevolge van het niet tijdig voldoen door een (professionele, institutionele, corporate, particuliere, enz.) tegenpartij aan zijn contractuele verplichtingen. Dat risico wordt dagelijks opgevolgd.

Wat de tegenpartijlimieten betreft, worden de risico's berekend in functie van de evoluties van de marktwaarde waaraan een coëfficiënt ('add-on') wordt toegevoegd, die het toekomstige evolutierisico ervan weergeeft, en vergeleken met de limieten die door het limietencomité en het kredietcomité zijn toegestaan.

5.5.2 Op het gebied van het eigenlijke krediet wordt het risico nominaal gevolgd. Onderstaande tabel geeft in detail de risico's weer (nominaal uitgedrukt, zonder aftrek van de ontvangen waarborgen) per type tegenpartij:

(in duizenden EUR)

31.12.2017	Tegenpartijen	Boekwaarde	Kredietrisico	Waarborgen
Vorderingen op kredietinstellingen	a	494.384	494.384	0
Vorderingen op cliënten	b	2.209.505	2.209.505	1.493.128
Obligaties en andere vastrentende effecten		2.114.100	2.114.100	0
<i>Publiekrechtelijke emittenten</i>	e	638.501	638.501	0
<i>Andere emittenten: banken</i>	c+e	706.614	706.614	0
<i>Andere emittenten: handelsvennootschappen</i>	d+e	768.985	768.985	0
Aandelen en andere niet-vastrentende waardepapieren		71.271	71.271	0
Derivaten		119.063	95.822	16.826
Uitgegeven financiële garanties		114.940	114.940	86.105

(in duizenden EUR)

31.12.2016	Tegenpartijen	Boekwaarde	Kredietrisico	Waarborgen
Vorderingen op kredietinstellingen	a	547.040	547.040	0
Vorderingen op cliënten	b	2.013.921	2.013.921	1.594.812
Obligaties en andere vastrentende effecten		3.221.173	3.221.173	0
<i>Publiekrechtelijke emittenten</i>	e	1.045.969	1.045.969	0
<i>Andere emittenten: banken</i>	c+e	1.493.207	1.493.207	0
<i>Andere emittenten: handelsvennootschappen</i>	d+e	681.997	681.997	0
Aandelen en andere niet-vastrentende waardepapieren		91.229	91.229	0
Derivaten		100.436	76.314	16.335
Uitgegeven financiële garanties		114.666	114.666	84.593

¹ Die een impact op de portefeuille hebben.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

(in duizenden EUR)

31.12.2015	Tegenpartijen	Boekwaarde	Kredietrisico	Waarborgen
Vorderingen op kredietinstellingen	a	859.828	859.828	0
Vorderingen op cliënten	b	1.890.125	1.890.125	1.795.236
Obligaties en andere vastrentende effecten		2.995.180	2.995.180	0
<i>Publiekrechtelijke emittenten</i>	e	1.224.730	1.224.730	0
<i>Andere emittenten: banken</i>	c+e	1.086.974	1.086.974	0
<i>Andere emittenten: handelsvennootschappen</i>	d+e	683.476	683.476	0
Aandelen en andere niet-vastrentende waardepapieren		97.572	97.572	0
Derivatven		99.465	71.077	15.046
Uitgegeven financiële garanties		93.131	93.131	33.423

In de tabellen hiervoor houdt het kredietrisico rekening met de mogelijkheid tot compensatie voor posities in afgeleide instrumenten met tegenpartijen die ISDA-contracten hebben getekend.

De ontvangen waarborgen worden opgenomen tegen marktwaarde en beperkt tot het uitstaande bedrag van de betreffende leningen.

Er kunnen vijf kredietcategorieën binnen de groep worden onderscheiden:

a) Het toekennen van limieten voor de bancaire tegenpartijen

Het toekennen van limieten, namelijk voor interbancaire deposito's, wordt gecentraliseerd op groepsniveau en berust op de toekenning en de herziening van de limieten door het limietencomité dat op maandelijks basis de verantwoordelijken van Brussel en Luxemburg samenbrengt.

Op 31 december 2017 bestaat het bedrag van de vorderingen op kredietinstellingen hoofdzakelijk uit zichtrekeningen grotendeels zonder enige vooropzeg en in mindere mate met een vooropzeg op korte termijn.

b) Het toekennen van kredieten aan het cliënteel voor de niet-bancaire tegenpartijen

Deze activiteit bestaat hoofdzakelijk uit gewaarborgde kredieten. Ongeveer 92% van het geconsolideerde uitstaande bedrag aan krediet van de Bank is gedekt door zakelijke zekerheden (voornamelijk gediversifieerde effectenportefeuilles met vaste afdekkingsratio's die zijn bepaald in functie van de in waarborg genomen portefeuille en, in mindere mate, niet-genoteerde aandelen en vastgoedeffecten).

c) De bancaire beleggingsportefeuille van de groep

Deze beleggingsportefeuille werd opgezet om te voldoen aan de behoefte om de thesaurietegoeden te herbeleggen en komt overeen met ongeveer 24% van de gelden die in thesaurie zijn herbelegd. Deze portefeuille bestaat bijna uitsluitend uit 'covered bonds' (gedekte obligaties) met een zeer goede rating.

Onderverdeling van de obligaties in de bancaire beleggingsportefeuille per rating:

Rating	Proportie
AAA	57%
AA	43%
A	0%
BBB	0%

d) De 'corporate portfolios'

- De 'corporate portfolio' van de kredietafdeling, dat wil zeggen een portefeuille van Europese effectiseringen met een vlottende rente. Deze portefeuille is in 'run-off' (de Bank verricht geen nieuwe aankopen meer) en bedraagt heden ongeveer EUR 15 miljoen. Deze portefeuille loopt snel af, zowel door het op vervaldag komen van een reeks posities maar ook door de gespreide aflossingen voor het merendeel van de effecten die ervan deel uitmaken.
- De beleggingsportefeuille, opgestart in 2012, belegd in corporate obligaties op korte termijn (4 tot 5 jaar). Deze portefeuille, die EUR 493 miljoen bedraagt, is grotendeels samengesteld uit Europese emittenten van goede kwaliteit en, in mindere mate, een portefeuille 'high yield' (waarvan 10 miljoen euro in het fonds Degroof Bonds Corporate EUR en EUR 5 miljoen in het fonds II Belgian Credit Opp I Hedged Dis).

- Een portefeuille aan commercial papers van zeer korter termijn (maximum 1 jaar) die EUR 189 miljoen bedraagt per 31 december 2017;
- Een nieuwe portefeuille auto loans (ABS) met een zeer goede rating (AAA), voor een bedrag van EUR 49 miljoen per 31 december 2017.

Onderverdeling van de obligaties in de portefeuille 'corporate portfolios' per rating (exclusief fondsen):

Rating	Proportie
AAA	7%
AA	3%
A	21%
BBB	42%
BB	9%
B	2%
NR	16%

De NR posities betreffen bijna voornamelijk commercial papers op zeer korte termijn (maximum 1 jaar).

e) De portefeuille overheidsobligaties en bancaire obligaties met staatswaarborg

Deze post bestaat uit overheidsobligaties en bancaire obligaties die genieten van een waarborg van een staat van de Europese Unie, van verschillende Europese landen. 6% van de portefeuille is trouwens belegd in Canadese obligaties en 8% in supranationale obligaties.

Onderverdeling van de obligaties in de portefeuille overheidsobligaties, supranationaal of gewaarborgd door een staat per rating:

Rating	Proportie
AAA	23%
AA	50%
A	0%
BBB	27%

5.5.3 Geografisch risico

Geografisch gezien heeft de Bank weinig blootstelling aan groeilanden. Zij concentreert haar activiteit op de Europese Unie, voornamelijk op België en de aangrenzende landen of supranationale organisaties. De Bank bezit eveneens een portefeuille Italiaanse en Spaanse obligaties, maar die hebben bijna uitsluitend een korte maturiteit (1 à 2 jaar).

5.5.4 Dubieuze debiteuren

De verliezen geleden op de kredietportefeuille zijn gering, zoals de volgende tabel aantoont (die als gecumuleerd moet worden geïnterpreteerd over een periode van 10 jaar voor de niet-afgesloten dossiers):

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Dubieuze debiteuren	41.858	52.163	47.102
Geboekte bijzondere waardeverminderingen	(35.391)	(33.111)	(29.077)
Dubieuze debiteuren na bijzondere waardeverminderingen	6.467	19.052	18.025

Alle kredietdossiers worden individueel minstens één keer per jaar herzien. Een individuele waardevermindering wordt geboekt voor de dossiers die een verliesrisico inhouden voor de Bank.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

De tabel hieronder geeft bovendien uitgebreidere informatie met betrekking tot de vorderingen op cliënten waarvoor geen minderwaarde is geboekt:

(in duizenden EUR; in %)

31.12.2017

Vorderingen waarvoor geen waardevermindering werd geboekt en die geen vervallen onbetaald saldo vertonen.	2.064.202	93%
Vorderingen waarvoor geen waardevermindering werd geboekt en die een vervallen onbetaald saldo vertonen:	103.445	5%
– vorderingen met een vervallen onbetaald saldo ≤30 dagen	72.996	
– vorderingen met een vervallen onbetaald saldo >30 tot 60 dagen	847	
– vorderingen met een vervallen onbetaald saldo >60 tot 90 dagen	5.333	
– vorderingen met een vervallen onbetaald saldo >90 tot 180 dagen	4.838	
– vorderingen met een vervallen onbetaald saldo >180 dagen tot één jaar	19.017	
– vorderingen met een vervallen onbetaald saldo >1 jaar	414	
Vorderingen waarvoor een waardevermindering (partieel of volledig) werd geboekt.	41.858	2%

In bovenstaande tabel wordt een vordering als vervallen (onbetaald) beschouwd als de tegenpartij heeft nagelaten een betaling uit te voeren op een contractuele vervaldag, ongeacht de reden voor de vertraging, het niet-betaalde bedrag of het aantal achterstallige dagen (een actief wordt als vervallen beschouwd vanaf de eerste dag van niet-betaling). Dat betekent niet dat de tegenpartij niet zal betalen, maar dat diverse acties, in voorkomend geval, zouden kunnen worden genomen (herziening van het krediet, juridische procedures, realisatie van de waarborgen, enz.).

De kredieten die opnieuw worden onderhandeld als gevolg van financiële moeilijkheden van de ontleners ('forborne'), die zich vertalen in een herstructurering of heronderhandeling van de bepalingen en voorwaarden van het contract, betreffen EUR 61 miljoen van de totale omloop aan kredieten toegekend door de Bank per 31 december 2017. Van die EUR 61 miljoen, werd voor EUR 4 miljoen een specifieke waardevermindering gevormd. Het saldo blijft presterend (geen vervallen saldo boven de 90 dagen) en/of onvoldoende gewaarborgd door zekerheden.

Voor kredietdossiers waarvoor op individuele basis geen minderwaarde is geboekt, wordt er al een collectieve voorziening geboekt voor de opgelopen maar nog niet gerapporteerde verliezen (IBNR). De doelstelling van die collectieve voorziening, die EUR 3 miljoen bedraagt per 31 december 2017, is om de kredietrisico's te dekken die zouden kunnen opduiken in de desbetreffende kredietportefeuilles (maar die zich nog niet hebben geuit door een statuut van wanbetaling). Die voorziening is bepaald door de kredieten van de Bank in homogene portefeuilles te hergroeperen en zich te baseren op een historiek van 'defaults' en verliezen voor elk van de portefeuilles. De methodologie gebruikt door de Bank is gebaseerd op een aanpak die de waarschijnlijkheid op 'default' en de waarschijnlijkheid op verliezen (in geval van 'default') combineert per portefeuille. De methodologie en de onderliggende assumpties worden regelmatig herzien om de eventuele verschillen tussen de assumpties betreffende de verliezen en de werkelijke verliezen te beperken.

5.6 Risico van het vermogensbeheer

Het risico van het vermogensbeheer is het financiële risico dat voortkomt uit een eventueel gebrek aan coherentie of het nemen van overdreven risico's in de beheerstrategieën toegepast in de hele groep. Dit risico omvat elementen opgelegd door de reglementering (MIFID,...).

Dat risico wordt binnen elke entiteit opgevolgd door de respectieve controleafdelingen en op geconsolideerd niveau via geaggregeerde gegevens. De controles gaan over de naleving van de beheerbepalingen vastgelegd zowel door de cliënt als door het directiecomité¹ van de groep, en ook over de opvolging van de prestaties. De samenhang van de beheerprincipes en controles doorheen de verschillende dochterondernemingen wordt verzekerd door het risk management van de groep.

¹ Meer bepaald inzake diversificatie, equity ratio, producten toegelaten in beheer en MIFID scoring.

5.7 Operationeel risico

De voornaamste missie van het 'Operational Risk Management' team is om de verschillende operationele risico's waarmee de Bank wordt geconfronteerd, te identificeren en zich ervan te vergewissen dat die risico's op een adequate manier worden beheerd.

De operationele incidenten worden gecommuniceerd en gecatalogeerd in databanken die het team toelaten om statistieken te trekken, alsook conclusies te formuleren over operationele incidenten en hun eventuele oorsprong. Het team verzekert zich tot slot ook van de implementatie van langetermijnoplossingen met de verschillende operationele afdelingen, indien vereist.

Parallel met de opvolging van de risico's moet de afdeling ook advies geven en de Bank en haar verschillende afdelingen raad geven bij het opstellen van de regels aangaande de interne controle en de analyse van verschillende strategische en/of operationele dossiers (nieuwe producten, nieuwe procedures, enz.).

5.8 Kapitaalbeheer

Het kapitaalbeheer van Bank Degroef Petercam heeft als belangrijkste doelstellingen: zich ervan verzekeren dat de Bank aan de reglementaire vereisten beantwoordt, en een kapitalisatieniveau aanhouden dat compatibel is met het niveau van de activiteit en de gelopen risico's.

Sinds 31 maart 2014 is de berekening van de vereisten aan reglementair eigen vermogen gebaseerd op het Europees reglement betreffende prudentiële vereisten voor kredietinstellingen (Bazel III).

De Bank heeft gekozen voor de volgende benaderingen:

- basisindicatorbenadering voor het berekenen van de eigen vermogensvereiste voor het operationele risico;
- standaardbenadering gebaseerd op externe kredietbeoordelingen voor het kredietrisico;
- standaardbenadering voor het marktrisico.

Reglementair eigen vermogen:

(in duizenden EUR; in%)

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Eigen vermogen Tier 1	519.052	483.553	468.281
Eigen vermogen Tier 2	0	0	0
Gewogen risicovolume	3.032.635	2.826.742	2.913.940
CRD-ratio	17,12%	17,11%	16,07%
Tier 1-ratio	17,12%	17,11%	16,07%

De evolutie van de reglementaire eigen vermogenratio's ten opzichte van het vorige boekjaar is te verklaren door de volgende elementen:

- het gewogen risicovolume van de Bank is licht gestegen voornamelijk als gevolg van de herinvestering in private schuldinstrumenten (met een minder goede weging) ten opzichte van publieke schuldinstrumenten, en gedeeltelijk als gevolg van een stijging van het marktrisico.;
- het Tier 1-eigen vermogen is gestegen, hoofdzakelijk door opname van het resultaat van het boekjaar na aftrek van het dividend en de daling van de boekwaarde van de af te trekken immateriële vaste activa als gevolg van het ten laste nemen van één jaar afschrijvingen, gedeeltelijk gecompenseerd door de andere bewegingen in overeenstemming met de boekhoudkundige normen die een impact hebben op het eigen vermogen.

De combinatie van die elementen vertaalt zich in een CRD-ratio van 17,12% en een identieke Tier 1-ratio, wat ruim boven de reglementaire vereisten is. Dat cijfer houdt rekening met de voorziene dividenduitkering.

Conform de van toepassing zijnde reglementering wordt dit boekhoudkundige beheer van het eigen vermogen aangevuld met een beheer van het economisch kapitaal op basis van een ICAAP-model. Met behulp van dat model controleert de Bank de toereikendheid van haar eigen vermogen met de behoeftes aan kapitaal die voortvloeien uit de verschillende risico's waaraan de Bank is blootgesteld door haar verschillende activiteiten. De Bank verzekert zich er ook van dat haar eigen vermogen voldoende zal blijven voor de komende drie jaren en dat onder verschillende scenario's, gaande van de realisatie van de budgetten tot een belangrijke crisis in de markt.

6 Consolidatiekring

6.1 Lijst van de belangrijkste dochterondernemingen van Bank Degroof Petercam op 31 december 2017

Naam	Zetel	(in%) Deel van aan- gehouden kapitaal	Activiteit
Degroof Petercam Finance sa	Rue de Lisbonne 44 – 75008 Paris	100	Andere financiële instelling
Degroof Petercam Gestion sa	Rue de Lisbonne 44 – 75008 Paris	100	Andere financiële instelling
Degroof Petercam Immobilier SARL	Rue de Lisbonne 44 – 75008 Paris	100	Andere onderneming
Banque Degroof Petercam Luxembourg sa	Rue Eugène Ruppert 12 – 2453 Luxembourg Cloche d'Or	99,96	Kredietinstelling
Banque Degroof Petercam France sa	Rue de Lisbonne 44 – 75008 Paris	100	Kredietinstelling
BD Square Invest nv	Guimardstraat 18 – 1040 Brussel	100	Andere financiële instelling
Cobimmo nv	Guimardstraat 18 – 1040 Brussel	100	Andere onderneming
Degroof Petercam Asset Management Ltd	6/F Alexandra House 16 Chater Road Central Hong Kong	91,8	Andere financiële instelling
Degroof Petercam Corporate Finance nv	Guimardstraat 18 – 1040 Brussel	100	Andere financiële instelling
Degroof Petercam Corporate Finance Spain	Avenida Diagonal 464 – 08006 Barcelona	100	Andere financiële instelling
Degroof Finance nv	Guimardstraat 18 – 1040 Brussel	100	Andere financiële instelling
Degroof Petercam Asset Management nv	Guimardstraat 18 – 1040 Brussel	100	Andere financiële instelling
Degroof Petercam Asset Services sa	Rue Eugène Ruppert 12 – 2453 Luxembourg Cloche d'Or	99,96	Andere financiële instelling
Degroof Holding Luxembourg sa	Rue Eugène Ruppert 12 – 2453 Luxembourg Cloche d'Or	100	Andere financiële instelling
Degroof Petercam Insurance Broker sa	Rue Eugène Ruppert 12 – 2453 Luxembourg Cloche d'Or	99,96	Andere financiële instelling
Guimard Investissements nv	Guimardstraat 18 – 1040 Brussel	100	Andere financiële instelling
Heaven Services sa	Rue Eugène Ruppert 14 – 2453 Luxembourg Cloche d'Or	99,96	Andere onderneming
Imofig nv	Guimardstraat 18 – 1040 Brussel	100	Andere onderneming
Industrie Invest nv	Guimardstraat 18 – 1040 Brussel	100	Andere financiële instelling
Industrie Invest 2 nv	Guimardstraat 18 – 1040 Brussel	100	Andere financiële instelling
Invest House sa	Rue Eugène Ruppert 12 – 2453 Luxembourg Cloche d'Or	99,96	Andere financiële instelling
Immobilière Cristal Luxembourg sa	Rue Eugène Ruppert 12 – 2453 Luxembourg Cloche d'Or	99,96	Andere financiële instelling
Messine Holding sa	Rue de Lisbonne 44 – 75008 Paris	100	Andere financiële instelling
Banque Degroof Petercam (Suisse) sa	Route de l'Aéroport 31 1218 Le Grand-Saconnex	100	Kredietinstelling
Petercam Services nv	Guimardstraat 18 – 1040 Brussel	100	Andere financiële instelling
3P (L) SARL	Rue Eugène Ruppert 12 – 2453 Luxembourg Cloche d'Or	100	Andere financiële instelling
Bank Degroof Petercam Spain, S.A.U.	Plaza del Ayuntamiento 26 - 46002 Valencia	100	Kredietinstelling
Degroof Petercam, S.G.I.I.C	Avenida Diagonal 464 – 08006 Barcelona	100	Andere financiële instelling
Promotion Partners sa	Rue Eugène Ruppert 12 – 2453 Luxembourg Cloche d'Or	99,96	Andere financiële instelling

6.2 Lijst van de belangrijkste met Bank Degroef Petercam geassocieerde ondernemingen op 31 december 2017

Naam	Zetel	(in%) Deel van aan- gehouden kapitaal	Activiteit
BDG & Associés	244, rue Saint-Jacques Ouest bureau 51 Montréal QC H2Y 1L9 – Canada	45	Andere financiële instelling
Le Cloître sa	Rue Eugène Ruppert 14 – 2453 Luxembourg Cloche d'Or	33,58	Andere onderneming
Promotion 777 sa	Rue Sigismond 17 – 2537 Luxembourg	33,98	Andere onderneming
Stairway to Heaven sa	Rue Eugène Ruppert 12 – 2453 Luxembourg Cloche d'Or	47,98	Andere financiële instelling

6.3 Significante wijzigingen van de consolidatiekring tijdens het boekjaar

De reorganisatie van de activiteiten en de vereenvoudiging van de structuren van de groep die zich verder hebben doorgevoerd, hebben zich geconcretiseerd met de overname van de Petercam Participations SA door Banque Degroef Petercam (Suisse) SA, met de overdracht van Seniorenresidenz Berdorf SA, alsook met de liquidatie Degroof Structured Finance SA, Monceau M SA, Overseas Investments Company SA en Société de Participations et d'Investissements Luxembourggeoise SA.

Deze veranderingen hebben geen significante impact op onze financiële staten.

Bijkomend, zijn de vennootschappen DS Lux SA en Investment Company of Luxembourg SA van naam veranderd naar respectievelijk Degroof Petercam Insurance Broker SA, en Immobilière Cristal Luxembourg SA. Deze laatste is de vennootschap waar het gebouw, dat daarvoor eigendom was van Degroof Petercam Luxembourg SA, eind 2017 werd ingebracht.

In Spanje wenst de groep zijn Corporate Finance activiteiten uit te breiden door de oprichting van de vennootschap Degroof Petercam Corporate Spain.

6.4 Niet-geconsolideerde vastgoeddochterondernemingen

In de context van de diversificatie van het productaanbod heeft de Bank een vastgoedkenniscentrum opgezet waarvan het de bedoeling is om investeringen in onroerend goed te realiseren, hoofdzakelijk gefinancierd door de uitgifte van vastgoedcertificaten onderschreven door privé- en institutionele cliënten en bijkomend door leningen verkregen van andere financiële instellingen.

Het opzetten van die operaties wordt gerealiseerd door de oprichting van vastgoedvennootschappen waarin de Bank ofwel meerderheidsaandeelhouder is ofwel aandeelhouder in de context van een gezamenlijke controle (vanuit juridisch oogpunt). Die vennootschappen zijn bijgevolg dochterondernemingen of gemeenschappelijke dochterondernemingen van de Bank, die is vertegenwoordigd in de raad van bestuur en het directiecomité. Deze beslissingsorganen houden zich voornamelijk bezig met het operationele en administratieve beheer van de vennootschap.

In ruil voor die diensten ontvangt de Bank een vergoeding die contractueel vastligt en onafhankelijk is van de winstgevendheid van de vennootschappen.

Daarentegen zijn het de houders van de vastgoedcertificaten die, tijdens de algemene vergaderingen, de strategische beslissingen nemen voor het beheer van de gebouwen en die de opbrengsten gegenereerd door de exploitatie (verhuring) en de eventuele overdracht ervan, ontvangen. Op balansdatum vertegenwoordigen de activa van die vennootschappen een globaal bedrag van ongeveer EUR 200 miljoen.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

Aangezien de definitie van 'controle' is gericht op het recht op variabele rendementen verkregen uit het vermogen deel te nemen aan strategische beslissingen die toelaten die rendementen te beïnvloeden, is de controle over die vennootschappen uitsluitend in handen van de houders van de vastgoedcertificaten en niet van de Bank. Bijgevolg worden de betrokken entiteiten niet geconsolideerd door Bank Degroof Petercam.

Op balansdatum bedraagt de financiële investering van de Bank in het geheel van die structuren EUR 5 miljoen.

6.5 Fusie Bank Degroof en Petercam: pro forma informatie – Gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten 2015

Indien de boekjaren hadden overeengestemd met de kalenderjaar 2015¹, zou het geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten er als volgt hebben uitgezien:

	(in duizenden EUR)		
	2017	2016	2015
Rentebaten	53.748	51.385	52.867
Rentelasten	(11.996)	(6.051)	(7.854)
Dividenden	2.931	5.950	5.023
Provisiebaten	526.522	468.954	509.110
Provisielasten	(151.553)	(137.030)	(136.783)
Nettoresultaat op de financiële instrumenten die voor handelsdoeleinden worden aangehouden	22.066	23.366	20.586
Nettoresultaat op de financiële instrumenten aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	(2.862)	(1.544)	(82)
Nettoresultaat op de financiële instrumenten niet gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	8.660	9.990	63.789
Andere operationele nettoresultaten	20.637	20.961	(14.102)
Aandeel in het resultaat van de vennootschappen waarop vermogensmutatie is toegepast	(351)	63	(121)
Netto-opbrengst	467.802	436.044	492.433
Personeelskosten	(194.116)	(180.284)	(213.496)
Algemene en administratieve kosten	(135.746)	(145.706)	(134.789)
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	(21.893)	(21.542)	(11.502)
Netto bijzondere waardeverminderingen op activa	(7.702)	(7.467)	(22.033)
Resultaat voor belastingen	108.345	81.045	110.613
Belastingen	(21.883)	(23.160)	(14.580)
Nettowinst	86.462	57.885	96.033
<i>Nettowinst waarvan toerekenbaar aan aandeelhouders van de moederonderneming</i>	<i>86.460</i>	<i>57.877</i>	<i>96.127</i>
<i>Nettowinst waarvan toerekenbaar aan minderheidsbelangen</i>	<i>2</i>	<i>8</i>	<i>(94)</i>
Actuariële winsten (verliezen) op regelingen inzake vergoedingen na uitdiensttreding	1.012	(2.754)	10.993
Totaal niet-gerealiseerde resultaten die later niet kunnen worden geherklasseerd naar nettowinst	1.012	(2.754)	10.993
Herwaardering tegen de reële waarde – Voor verkoop beschikbare financiële activa	4.002	2.740	(66.937)
Omrekeningsverschillen	(3.247)	(1.526)	1.900
Totaal niet-gerealiseerde resultaten die later kunnen worden geherklasseerd naar nettowinst	755	1.214	(65.037)
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	88.229	56.345	41.989
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten toerekenbaar aan			
<i>aandeelhouders van de moederonderneming</i>	<i>88.229</i>	<i>56.337</i>	<i>42.082</i>
<i>aan minderheidsbelangen</i>	<i>0</i>	<i>8</i>	<i>(93)</i>

¹ Niet-geauditeerde situatie die slaat op een periode met een totale duur van twaalf maanden (van 1 januari tot 31 december).

6.6 Informatie per land

Overeenkomstig de Europese richtlijn (CRD IV) is de gevraagde informatie per land als volgt:

(in duizenden EUR)

31.12.2017	België	Luxemburg	Spanje	Frankrijk	Zwitserland	Totaal
Omzet	285.709	132.301	9.025	30.000	11.118	468.153
Aantal werknemers (in eenheden)	857	326	64	103	21	1.371
Winst (verlies) voor belastingen	48.440	61.685	(1.305)	(855)	731	108.696
Belastingen op het resultaat	13.801	7.620	98	0	364	21.883
Ontvangen overheidssubsidies	0	0	0	0	0	0

(in duizenden EUR)

31.12.2016	België	Luxemburg	Spanje	Frankrijk	Zwitserland	Totaal
Omzet	264.197	127.544	8.493	25.511	10.236	435.981
Aantal werknemers (in eenheden)	837	322	69	103	21	1.352
Winst (verlies) voor belastingen	24.412	59.982	(1.185)	(3.314)	1.087	80.982
Belastingen op het resultaat	11.860	10.438	108	97	657	23.160
Ontvangen overheidssubsidies	0	0	0	0	0	0

(in duizenden EUR)

31.12.2015	België	Luxemburg	Spanje	Frankrijk	Zwitserland	Totaal
Omzet	268.201	144.329	12.026	31.824	2.673	459.053
Aantal werknemers (in eenheden)	854	327	64	112	18	1.375
Winst (verlies) voor belastingen	60.319	72.441	(1.428)	(8.613)	201	122.920
Belastingen op het resultaat	6.705	8.497	305	(56)	113	15.564
Ontvangen overheidssubsidies	0	0	0	0	0	0

De verschillen tussen de kolom 'totaal' en het geconsolideerde overzicht van gerealiseerde en nietgerealiseerde winsten wordt alleen verklaard door de rubriek 'Aandeel in het resultaat van de vennootschappen waarop vermogensmutatie is toegepast' die niet hoeft te worden onderverdeeld per land op basis van voornoemde richtlijn.

Om de economische werkelijkheid te weerspiegelen, worden de bedragen vermeld voor de eliminatie van intragroepstransacties.

7 Toelichting bij de geconsolideerde balans

7.1 Kasmiddelen, tegoeden bij centrale banken en overige direct opvraagbare deposito's

Het detail per aard van de rubriek 'Kasmiddelen, tegoeden bij centrale banken en overige direct opvraagbare deposito's' is als volgt:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Kastegoeden	3.917	4.136	4.029
Saldi bij de centrale banken – Verplichte reserves ¹	2.888.945	1.365.102	1.529.072
Saldi bij de centrale banken andere dan verplichte reserves	26.652	30.527	18.774
Overige direct opvraagbare deposito's	272.385	389.847	509.347
Totaal kasmiddelen, tegoeden bij centrale banken en overige direct opvraagbare deposito's	3.191.899	1.789.612	2.061.222

De kastegoeden en de tegoeden bij centrale banken andere dan de verplichte monetaire reservetegoeden zijn in de definitie van de Bank van geldmiddelen en kasequivalenten van het geconsolideerd kasstroomoverzicht begrepen.

De zichtrekeningen voor een totaal van EUR 272,3 miljoen per 31 december 2017 (per 31 december 2016: EUR 389,2 miljoen, per 31 december 2015: EUR 489,6 miljoen) zijn begrepen in de definitie van de Bank van geldmiddelen en kasequivalenten van het geconsolideerd kasstroomoverzicht.

7.2 Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden

De financiële activa die voor handelsdoeleinden worden aangehouden, zijn als volgt samengesteld:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
1. Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	13.305	9.799	14.860
Vastrentende effecten	4.479	1.988	11.870
Overheidspapier en staatsobligaties	0	0	1.483
Obligaties van andere emittenten	4.479	1.988	10.387
Niet-vastrentende effecten	8.826	7.811	2.990
Aandelen	8.663	6.596	420
Overige niet-vastrentende effecten	163	1.215	2.570
2. Derivaten	119.063	100.436	99.465
Wisselkoersderivaten	32.764	40.562	47.214
Interestderivaten	26.573	27.933	13.199
Aandelenderivaten	59.726	31.722	39.052
Kredietderivaten	0	0	0
Grondstoffenderivaten	0	219	0
Totaal financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	132.368	110.235	114.325

¹ Verplichte reserves: minimumreserves die door de kredietinstellingen bij de Europese Centrale Bank of bij andere centrale banken zijn gedeponeerd.

7.3 Financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening

Effectenbeleggingen worden op hun aankoopdatum aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening (optie van reële waarde), als zij zijn verbonden aan derivaten, indien een dergelijke waardering een boekhoudkundige mismatch die er anders uit zou voortvloeien, uitschakelt of sterk vermindert en als er een risico bestaat dat niet wordt voldaan aan de vereisten (of de voorwaarden) voor afdekkingstransacties.

Meer bepaald wordt deze aanmerking toegepast om elke afwijking als gevolg van de waardering van bepaalde overheidsobligaties en bancaire obligaties gewaarborgd door een lidstaat van de Europese Unie of door dekkingswaarden¹ (reële waarde rechtstreeks tegen eigen vermogen erkend) te vermijden. Zij werden aangekocht in een optiek van liquiditeitssteun en zijn, in overeenstemming met een strategie van risicobeheer, verbonden aan interest rate swap contracten (reële waarde verwerkt als resultaat). De optie van reële waarde wordt ook toegepast op bepaalde aandelenposities die economisch gezien door een optiestructuur worden gedekt.

De financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, bestaan uit:

	(in duizenden EUR)		
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Vastrentende effecten	893.350	1.712.089	794.715
Overheidspapier en staatsobligaties	351.176	438.993	205.354
Obligaties van andere emittenten	542.174	1.273.096	589.361
Niet-vastrentende effecten	0	28.829	35.146
Aandelen	0	28.829	35.146
Totaal financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	893.350	1.740.918	829.861

De financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening bevatten per 31 december 2017 een totaal van EUR 688,3 miljoen waarvan de resterende duurtijd langer is dan twaalf maanden (per 31 december 2016: EUR 1.403,4 miljoen; per 31 december 2015: EUR 675,1 miljoen).

7.4 Voor verkoop beschikbare financiële activa

De voor verkoop beschikbare financiële activa worden vertegenwoordigd door beleggingen in al dan niet beursgenoteerde effecten met vaste of variabele opbrengst waarvan de verdeling per aard hierna volgt:

	(in duizenden EUR)		
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Boekwaarde voor bijzondere waardeverminderingen	1.203.803	1.440.800	2.109.255
Vastrentende effecten	1.135.223	1.379.646	2.044.790
Overheidspapier en staatsobligaties	226.953	501.944	902.587
Obligaties van andere emittenten	887.218	861.511	1.104.994
Overige vastrentende instrumenten	21.052	16.191	37.209
Niet-vastrentende effecten	68.580	61.154	64.465
Aandelen	23.847	21.861	21.972
Overige niet-vastrentende effecten	44.733	39.293	42.493
Bijzondere waardeverminderingen	(8.637)	(9.410)	(7.784)
Totaal voor verkoop beschikbare financiële activa	1.195.166	1.431.390	2.101.471

¹ Gebruikelijk 'covered bonds' genoemd.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

De voor verkoop beschikbare financiële activa bevatten per 31 december 2017 een totaal van EUR 510,8 miljoen waarvan de resterende duurtijd langer is dan twaalf maanden (per 31 december 2016: EUR 808,9 miljoen; per 31 december 2015: EUR 1.204,6 miljoen).

Onderstaande tabel is een weergave van de beweging met betrekking tot bijzondere waardeverminderingen op voor verkoop beschikbare financiële activa:

(in duizenden EUR)

	Vastrentende effecten	Niet-vastrentende effecten	Totaal
Eindsaldo op 30.09.2014	(2.384)	(12.421)	(14.805)
Geboekte bijzondere waardeverminderingen	0	(8)	(8)
Aangewende bijzondere waardeverminderingen	0	7.401	7.401
Omrekeningsverschillen	(372)	0	(372)
Eindsaldo op 31.12.2015	(2.756)	(5.028)	(7.784)
Geboekte bijzondere waardeverminderingen	0	(1.560)	(1.560)
Aangewende bijzondere waardeverminderingen	0	24	24
Omrekeningsverschillen	(90)	0	(90)
Eindsaldo op 31.12.2016	(2.846)	(6.564)	(9.410)
Geboekte bijzondere waardeverminderingen	0	0	0
Aangewende bijzondere waardeverminderingen	0	429	429
Omrekeningsverschillen	344	0	344
Eindsaldo op 31.12.2017	(2.502)	(6.135)	(8.637)

De volgende tabel geeft de beweging weer in verband met de herwaardering van voor verkoop beschikbare financiële activa:

(in duizenden EUR)

	Vastrentende effecten	Niet-vastrentende effecten	Totaal
Eindsaldo op 30.09.2014	16.435	72.145	88.580
Toename (afname) van de latente bruto herwaarderingswinsten ¹	(2.554)	(77.320)	(79.874)
Afname (toename) van de latente bruto herwaarderingsverliezen ¹	(3.532)	8.729	5.197
In het resultaat opgenomen bijzondere waardeverminderingen	0	0	0
Eindsaldo op 31.12.2015	10.349	3.554	13.903
Toename (afname) van de latente bruto herwaarderingswinsten ¹	(2.688)	1.059	(1.629)
Afname (toename) van de latente bruto herwaarderingsverliezen ¹	2.979	1.414	4.393
In het resultaat opgenomen bijzondere waardeverminderingen	0	0	0
Eindsaldo op 31.12.2016	10.640	6.027	16.667
Toename (afname) van de latente bruto herwaarderingswinsten ¹	(2.670)	7.600	4.930
Afname (toename) van de latente bruto herwaarderingsverliezen ¹	257	(833)	(576)
In het resultaat opgenomen bijzondere waardeverminderingen	0	0	0
Eindsaldo op 31.12.2017	8.227	12.794	21.021

¹ Met inbegrip van de wijzigingen van latente winsten en verliezen overgedragen van het eigen vermogen naar de winst- en verliesrekening ten gevolge van de afboeking van deze beleggingen.

7.5 Leningen en vorderingen op kredietinstellingen

De interbancaire vorderingen worden als volgt gedetailleerd weergegeven:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Leningen op termijn	105.296	116.081	49.706
Terugverkoop (reverse repo)	99.973	0	300.776
Overige	16.730	41.111	0
Totaal van leningen en vorderingen op kredietinstellingen	221.999	157.192	350.482

De leningen waarvan de oorspronkelijke looptijd korter is dan drie maanden voor een totaal van EUR 131,7 miljoen per 31 december 2017 (per 31 december 2016: EUR 57,2 miljoen; per 31 december 2015: EUR 350,4 miljoen) zijn begrepen in de definitie van de Bank van geldmiddelen en kasequivalenten van het geconsolideerd kasstroomoverzicht.

7.6 Leningen en vorderingen op cliënten

De vorderingen op cliënten en de bewegingen van bijzondere waardeverminderingen op die vorderingen zien er als volgt uit:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Boekwaarde voor bijzondere waardeverminderingen	1.951.526	1.727.558	1.711.919
Voorschotten in rekening-courant	412.509	363.146	326.989
Handelseffecten	2.600	2.589	89
Hypothecaire leningen	95.476	81.734	89.405
Leningen op termijn	1.406.745	1.243.785	1.230.813
Terugverkoop (reverse repo)	0	0	12.722
Schuldinstrumenten	12.862	14.990	20.859
Achtergestelde leningen	1.389	1.753	11.474
Overige	19.945	19.561	19.568
Bijzondere waardeverminderingen	(35.391)	(36.918)	(33.211)
Totaal van leningen en vorderingen op cliënten	1.916.135	1.690.640	1.678.708

De leningen en vorderingen op cliënten bevatten per 31 december 2017 een totaal van EUR 705,2 miljoen waarvan de resterende duurtijd langer is dan twaalf maanden (per 31 december 2016: EUR 390,4 miljoen; per 31 december 2015: EUR 449,2 miljoen).

Mutaties van bijzondere waardeverminderingen op vorderingen op cliënten worden weergegeven in onderstaande tabel:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Beginsaldo	(36.918)	(33.211)	(22.619)
Geboekte bijzondere waardeverminderingen ²	(5.038)	(4.992)	(12.592)
Terugname van bijzondere waardeverminderingen ³	4.112	1.239	1.223
Aangewende bijzondere waardeverminderingen ⁴	2.442	48	788
Omrekeningsverschillen	11	(2)	(11)
Overige	(35.391)	(36.918)	(33.211)

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

De waardeverminderingen omvatten de waardeverminderingen op basis van individuele en collectieve waarderingen.

De onderstaande tabellen geven de bijkomende informatie weer met betrekking tot de voor verkoop beschikbare financiële activa die werden geherklasseerd naar leningen en vorderingen:

(in duizenden EUR)

	Boekwaarde	Reële waarde	Herwaarderingsreserve
Eindbalans op 31 december 2017	12.862	12.315	(1)
Eindbalans op 31 december 2016	14.990	13.824	(8)
Eindbalans op 31 december 2015	20.859	19.166	(14)

(in duizenden EUR)

Bedragen erkend in resultaat of in eigen vermogen	Resultaat	Eigen vermogen
Op 31 december 2017		
Interesten	142	
Afschrijvingen	0	
Gerealiseerde winsten (verliezen)	0	
Bedragen getransfereerd van de herwaarderingsreserves naar de resultatenrekening		6
Op 31 december 2016		
Interesten	8	
Afschrijvingen	0	
Gerealiseerde winsten (verliezen)	19	
Bedragen getransfereerd van de herwaarderingsreserves naar de resultatenrekening		6
Op 31 december 2015		
Interesten	118	
Afschrijvingen	0	
Gerealiseerde winsten (verliezen)	49	
Bedragen getransfereerd van de herwaarderingsreserves naar de resultatenrekening		8

De winsten/verliezen door de verandering van de reële waarde die zouden zijn geboekt naar het eigen vermogen na de datum van reclassering, mocht de reclassering niet hebben plaatsgevonden, bedragen een gecumuleerde nettowinst van EUR 0,9 miljoen (per 31 december 2016: gecumuleerde nettowinst van EUR 0,4 miljoen; per 31 december 2015: gecumuleerd nettowinst van EUR 0,5 miljoen).

7.7 Tot einde looptijd aangehouden beleggingen

De tot einde looptijd aangehouden beleggingen bestaan uit plaatsingen in vastrentende effecten waarvoor hierna de uitsplitsing per aard wordt gegeven:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Vastrentende effecten	80.726	115.306	125.701
Overheidspapier en staatsobligaties	70.575	105.032	115.306
Obligaties van andere emittenten	10.151	10.274	10.395
Totaal van de tot einde looptijd aangehouden beleggingen	80.726	115.306	125.701

De tot einde looptijd aangehouden beleggingen bevatten per 31 december 2017 een totaal van EUR 34,5 miljoen waarvan de resterende looptijd langer is dan twaalf maanden (per 31 december 2016: EUR 70,8 miljoen; per 31 december 2015: EUR 114,7 miljoen).

7.8 Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen

De materiële vaste activa kunnen op de volgende manier worden onderverdeeld:

(in duizenden EUR)

	Terreinen en gebouwen	Informatica-materiaal	Kantoor-uitrustingen	Overige uitrustingen	Totaal
Nettoboekwaarde bij afsluiting op 31.12.2017	70.364	6.849	4.199	3.500	84.912
Aanschaffingswaarde	120.839	17.758	9.402	6.718	154.717
Gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	(50.475)	(10.909)	(5.203)	(3.218)	(69.805)
Nettoboekwaarde bij afsluiting op 31.12.2016	70.099	7.534	4.707	4.120	86.460
Aanschaffingswaarde	117.846	23.370	11.752	8.301	161.269
Gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	(47.747)	(15.836)	(7.045)	(4.181)	(74.809)
Nettoboekwaarde bij afsluiting op 31.12.2015	65.164	4.195	2.727	4.531	76.617
Aanschaffingswaarde	116.750	23.138	11.872	8.833	160.593
Gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	(51.586)	(18.943)	(9.145)	(4.302)	(83.976)

De evolutie van de nettoboekwaarde wordt als volgt uitgelegd:

(in duizenden EUR)

	Terreinen en gebouwen	Informatica-materiaal	Kantoor-uitrustingen	Overige uitrustingen
Eindsaldo op 30.09.2014	61.090	3.056	1.478	2.978
Aanschaffingen	6.350	1.918	1.581	1.801
Wijzigingen van de consolidatiekring	789	1.157	123	1.014
Overdrachten	0	0	0	(427)
Afschrijvingen	(3.048)	(1.946)	(468)	(732)
Geboekte bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	(14)
Terugneming van bijzondere waardeverminderingen	0	0	11	0
Omrekeningsverschillen	0	5	2	11
Overige	(17)	5	0	(100)
Eindsaldo op 31.12.2015	65.164	4.195	2.727	4.531
Aanschaffingen	9.162	5.656	2.588	750
Overdrachten	(305)	0	(3)	(430)
Afschrijvingen	(3.168)	(2.321)	(620)	(672)
Geboekte bijzondere waardeverminderingen	(1.086)	0	0	0
Omrekeningsverschillen	66	0	0	2
Overige	266	4	15	(61)
Eindsaldo op 31.12.2016	70.099	7.534	4.707	4.120
Aanschaffingen	3.671	3.177	412	285
Overdrachten	(46)	(3)	(1)	(168)
Afschrijvingen	(3.616)	(2.537)	(585)	(721)
Geboekte bijzondere waardeverminderingen	(593)	(207)	(349)	0
Omrekeningsverschillen	(274)	(2)	0	(11)
Overige	1.123	(1.113)	15	(5)
Eindsaldo op 31.12.2017	70.364	6.849	4.199	3.500

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

Met uitzondering van rollend materieel (begrepen in de rubriek 'Overige uitrustingen') wordt de restwaarde op nul ingeschat. De aangekochte auto's worden in het algemeen na vier jaar verkocht en bijgevolg wordt de gemiddelde restwaarde gewaardeerd op 40% van de aankoopwaarde exclusief btw.

De geschatte waarde van de gebouwen (geboekt tegen afgeschreven kost) van Bank Degroef Petercam bedraagt EUR 149,2 miljoen per 31 december 2017 (EUR 159,8 miljoen per 31 december 2016 en EUR 147,3 miljoen per 31 december 2015). De schatting van de marktwaarde van de meeste gebouwen is gebaseerd op schattingsverslagen van onafhankelijke vastgoeddeskundigen. Gezien het weinig liquide karakter van de vastgoedmarkt, de aard en de specifieke kenmerken van die gebouwen, en de moeilijkheid om vergelijkbare transactiegegevens te vinden, is de geschatte waarde van die gebouwen ingedeeld op niveau 3 in de hiërarchie van reële waarden. De technieken die worden gebruikt door vastgoeddeskundigen, zijn voornamelijk de volgende: de methode van kapitalisatie van huurvergoedingen, de methode van verdisconteerde kasstromen en de vergelijkende analyse (waardering op basis van de waarde van het aantal gebouwde m.). Indien meerdere waarderingsmethodes worden gebruikt voor een gebouw, is de geschatte waarde het gemiddelde van de resultaten van die methoden.

Bank Degroef Petercam heeft geen vastgoedbeleggingen.

Bank Degroef Petercam is verbonden, als leasingnemer, in operationele leasingcontracten die vooral betrekking hebben op vaste activa, informaticamateriaal en vervoermiddelen.

Het bedrag van de toekomstige minimale leasebetalingen in verband met niet opzegbare operationele leases kan als volgt worden gedetailleerd:

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Op minder dan een jaar	9.543	10.191	10.437
Tussen 1 jaar en 5 jaar	20.671	24.483	28.435
Op meer dan 5 jaar	3.412	5.536	9.720
Eindsaldo	33.626	40.410	48.592

(in duizenden EUR)

In de bedragen hiervoor vermeld, wordt geen rekening gehouden met de mogelijke toekomstige indexaties van de huurprijzen voor vaste activa. Wat betreft de huurvergoeding die in kost werden geboekt, wordt verwezen naar bijlage 8.9.

7.9 Immateriële activa en goodwill

De immateriële activa en goodwill kunnen op de volgende manier worden onderverdeeld:

(in duizenden EUR)

	Goodwill	Handels- fonds	Software	Overige immateriële activa	Totaal
Nettoboekwaarde bij afsluiting op 31.12.2017	275.881	85.806	4.509	2.647	368.843
Aanschaffingswaarde	352.756	165.489	27.642	2.647	548.534
Gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	(76.875)	(79.683)	(23.133)	0	(179.691)
Nettoboekwaarde bij afsluiting op 31.12.2016	275.881	104.912	4.661	0	385.454
Aanschaffingswaarde	352.756	166.618	30.623	0	549.997
Gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	(76.875)	(61.706)	(25.962)	0	(164.543)
Nettoboekwaarde bij afsluiting op 31.12.2015	270.460	119.312	4.892	0	394.664
Aanschaffingswaarde	347.335	167.083	29.084	0	543.502
Gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	(76.875)	(47.771)	(24.192)	0	(148.838)

De evolutie van de nettoboekwaarde wordt als volgt verklaard:

(in duizenden EUR)

	Goodwill	Handelsfonds ¹	Software	Overige immateriële activa
Eindsaldo op 30.09.2014	44.523	17.638	3.539	0
Aanschaffingen	233.260	106.653	3.076	0
Overdrachten	0	0	(68)	0
Wijzigingen van de consolidatiekring	0	0	171	0
Afschrijvingen	0	(4.554)	(1.796)	0
Geboekte bijzondere waardeverminderingen	(7.383)	(425)	(30)	0
Omrekeningsverschillen	60	0	0	0
Eindsaldo op 31.12.2015	270.460	119.312	4.892	0
Aanschaffingen	0	0	1.733	0
Afschrijvingen	0	(12.842)	(1.920)	0
Geboekte bijzondere waardeverminderingen	0	(1.068)	0	0
Overige	5.421	(586)	(44)	0
Omrekeningsverschillen	0	96	0	0
Eindsaldo op 31.12.2016	275.881	104.912	4.661	0
Aanschaffingen	0	0	2.297	2.647
Overdrachten	0	0	(565)	0
Afschrijvingen	0	(12.603)	(1.832)	0
Geboekte bijzondere waardeverminderingen	0	(5.591)	(35)	0
Overige	0	0	(17)	0
Omrekeningsverschillen	0	(912)	0	0
Eindsaldo op 31.12.2017	275.881	85.806	4.509	2.647

HANDELSFONDS

Conform de boekhoudkundige grondslagen en methodologie heeft de Bank een toets van bijzondere waardevermindering uitgevoerd indien zij beschouwt dat objectieve indicators van bijzondere waardevermindering bestaan.

De realiseerbare waarde is bepaald op basis van de hoogste van de reële waarde en de gebruikswaarde.

De reële waarde wordt geraamd op basis van het toepassen van referentie multiplicators op het courante nettoresultaat of op de activa onder beheer. De gebruikswaarde wordt bepaald volgens de methode van de actualisering van de toekomstige vrije 'cashflows' die alle toekomstige kasstromen actualiseert die door de activiteit van de onderneming zullen worden gegenereerd.

De resultaten van die toetsen van bijzondere waardevermindering zijn gelijkaardig of hoger dan de boekwaarde van de handelsfondsen, behalve voor het handelsfonds van Banque Degroof Petercam France met een vermogensbeheeractiviteit, waarop een bijzondere waardevermindering van EUR 2,43 miljoen werd geboekt. De reële waarde weerhouden in de waardering van dit handelsfonds is bepaald door toepassing van een goodwill-coëfficiënt op de activa onder beheer en rekening houdend met de kostenstructuur die de rentabiliteit beïnvloed.

De gebruikswaarde werd behouden voor de raming van de waarde van het handelsfonds verband houdend met de fusie met Petercam met betrekking tot de relaties met cliënten in het kader van private banking- en institutionele beheeractiviteiten. De waardering uitgevoerd voor de toetsen van bijzondere waardevermindering is gestoeld op hetzelfde model als gebruikt bij de initiële bepaling van de waarde van die handelsfondsen. Dat model behelst een verdiscontering van kasstromen, op basis van projecties van inkomsten gegenereerd door het beheer van kapitalen van cliënten, over een periode met beperkte looptijd, eindigend in 2026. De progressieve afbrokkeling van het historische cliëntenbestand in discretionair vermogensbeheer wordt verondersteld 10,8% per jaar te zijn, terwijl de jaarlijkse groei van kapitalen die in beheer blijven op 3% wordt geraamd. De kasstromen worden geactualiseerd tegen een kost van eigen vermogen na belastingen geraamd op 7,7%.

Verder heeft de Bank de residuele boekwaarde van twee kleinere oude handelsfondsen, die al grotendeels waren afgeschreven, naar nul gebracht.

¹ Waarvan EUR 7,4 miljoen op 31 december 2017, resterende afschrijvingsduur 11 jaar, op Banque Degroof Petercam France en EUR 78,4 miljoen in verband met de fusie met Petercam.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

GOODWILL

In overeenstemming met de boekhoudkundige grondslagen en methodologie voert de Bank minstens bij het afsluiten van elk boekjaar een toets van bijzonder waardeverminderverslies uit voor de positieve acquisitiever verschillen. Hiertoe werden die acquisitiever verschillen toegewezen aan kasstroom genererende eenheden. De realiseerbare waarde van een kasstroomgenererende eenheid wordt bepaald als de hoogste van de reële waarde of de gebruikswaarde.

De reële waarde wordt geraamd door het toepassen van beurs multiplicators op het courante nettoresultaat of op de activa onder beheer. De gebruikswaarde wordt bepaald volgens de methode van de actualisering van de toekomstige vrije 'cashflows' die alle toekomstige kasstromen actualiseert die door de activiteit van de onderneming zullen worden gegenereerd.

De resultaten van die toetsen van bijzondere waardevermindering zijn gelijkaardig of hoger dan de boekwaarde van de acquisitiever verschillen.

De goodwill met betrekking tot de fusie met Petercam werd toegewezen aan drie kasstroom genererende eenheden ('Asset Management & UCIT's', 'Credits & Structuring' en 'Sales & Advice/ Professionals'). De waarde van de kasstroomgenererende eenheid 'Asset Management & UCIT's' wordt geschat op basis van de reële waarde, door het toepassen van een goodwill-coëfficiënt op de beheerde en geadmistrateerde activa. De waarde van de kasstroomgenererende eenheden 'Credits & structurering' en 'Sales & Advice / Professionals' wordt geschat op basis van de reële waarde door het toepassen van een multiplicator op het gemiddelde courante nettoresultaat over drie jaar.

De gebruikswaarde werd behouden voor het bepalen van de realiseerbare waarde van de kasstroom genererende eenheid van Banque Degroof Petercam France met een corporate finance-activiteit. De cashflowprojecties zijn gebaseerd op de middellangetermijnplannen opgesteld door het management, zich uitstreckende over de periode van 2018-2022, vooraleer, op kruissnelheid, een constante groeivoet van 2% toe te passen die overeenkomt met de inflatievoet verwacht op lange termijn. De cashflowprojecties worden contant gemaakt tegen de kost van het eigen vermogen voor belastingen, geschat per 31 december 2017 op 14,7%. De verkregen realiseerbare waarde die resulteert uit die analyse is hoger dan de boekwaarde. Een sensitiviteitsanalyse werd uitgevoerd, meer bepaald door het testen van een scenario van lagere groei van de omzet (dat leidt tot kasstromen die ongeveer 20% lager zijn). De realiseerbare waarde die resulteert uit deze analyse ligt in lijn met de boekwaarde.

De uitsplitsing van de positieve goodwill per kasstroomgenererende eenheid wordt als volgt voorgesteld:

Kasstroomgenererende eenheid	Boekhoudkundige waarde			Methode gebruikt voor de realiseerbare waarde
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015	
Bank Degroof Petercam nv (Asset Management & UCIT's)	227.634	227.634	222.213	Reële waarde ¹
Bank Degroof Petercam nv (Credits & Structuring)	5.480	5.480	5.480	Reële waarde ¹
Bank Degroof Petercam nv (Sales & Advice/Professionals)	24.550	24.550	24.550	Reële waarde ¹
Banque Degroof Petercam France sa (Corporate Finance)	18.217	18.217	18.217	Bedrijfswaarde
Totaal	275.881	275.881	270.460	

¹ Niveau 3 in hiërarchie wat betreft de reële waarde.

7.10 Deelnemingen in ondernemingen waarop vermogensmutatie is toegepast

Het detail per type financiële verplichting dat voor handelsdoeleinden wordt aangehouden, ziet er als volgt uit:

(in duizenden EUR)

Geassocieerde ondernemingen	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Landolt & Cie sa	0	0	13.384
BDG & Associés	146	183	143
Totaal	146	183	13.527

Per 31 december 2017 bedraagt het eigen vermogen van BDG & Associés 488 duizend Canadese dollar en het resultaat (89) duizend Canadese dollar.

Per 31 december 2017 werd er een bedrag van EUR 1.339 duizend opgenomen in de rubriek 'Andere passiva'

7.11 Overige activa

De post 'Overige activa' bevat de volgende elementen:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Verworven opbrengsten en over te dragen kosten	111.809	88.717	97.678
Diverse debiteuren	19.577	24.647	19.658
Overige activa	19.887	25.700	14.825
Totaal overige activa	151.273	139.064	132.161

De post 'Diverse debiteuren' omvat vorderingen uit facturatie en voorschotten op belastingen of terug te vorderen belastingen die volgens de nationale bepalingen zijn vastgelegd.

7.12 Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden

Het detail per type financiële verplichting dat voor handelsdoeleinden wordt aangehouden, ziet er als volgt uit:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
1. Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	1.015	113	3.968
Vastrentende effecten	253	4	3.968
Niet-vastrentende effecten	762	109	0
2. Derivaten	157.219	134.606	138.433
Wisselkoersderivaten	46.018	39.080	49.508
Interestderivaten	29.247	45.805	48.125
Aandelenderivaten	81.954	49.502	40.800
Kredietderivaten	0	0	0
Grondstoffenderivaten	0	219	0
Totaal van financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	158.234	134.719	142.401

¹ Waarvan EUR 7,4 miljoen op 31 december 2017, resterende afschrijvingsduur 11 jaar, op Banque Degroof Petercam France en EUR 78,4 miljoen in verband met de fusie met Petercam.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

7.13 Schulden aan kredietinstellingen

De interbancaire schulden worden als volgt gedetailleerd weergegeven:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Zichtdeposito's	131.502	105.537	144.400
Termijndeposito's	27.640	11.549	5.714
Overige deposito's	5.345	0	6.482
Totaal van schulden aan kredietinstellingen	164.487	117.086	156.596

7.14 Schulden aan cliënten

De schulden aan cliënten worden als volgt weergegeven:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Zichtdeposito's	6.377.492	5.889.767	5.774.219
Termijndeposito's	314.885	330.129	595.040
Overige deposito's	38.257	18.337	38.923
Totaal van schulden aan cliënten	6.730.634	6.238.233	6.408.182

De schulden aan cliënten bevatten per 31 december 2017 een bedrag van EUR 1,5 miljoen waarvan de resterende duurtijd langer is dan twaalf maanden (per 31 december 2016: EUR 8,6 miljoen; per 31 december 2015: EUR 3,5 miljoen).

7.15 In schuldbewijzen belichaamde schulden

In schuldbewijzen belichaamde schulden die door Bank Degroef Petercam werden uitgegeven, bedragen per 31 december 2017 EUR 0 miljoen (per 31 december 2016: EUR 0 miljoen; per 31 december 2015: EUR 3 miljoen).

7.16 Achtergestelde schulden

De achtergestelde schulden van de groep Degroef bestonden tot 1 juli 2015.

7.17 Voorzieningen

De voorzieningen van de Bank kunnen als volgt worden opgesplitst:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Pensioenen en andere op vaste toezeggingen gebaseerde verplichtingen na uitdiensttreding	33.453	42.210	36.948
Overige langetermijnpersoneelsbeloningen	4.601	5.434	3.725
Herstructurering	15.260	16.943	18.900
Overige voorzieningen	14.538	16.396	20.701
Eindsaldo	67.852	80.983	80.274

Het bedrag van de voorzieningen voor personeelsbeloningen wordt gedetailleerd in de toelichtingen 10.1 en 10.2.

De voorziening voor hestructurering werd gevormd in 2015 als gevolg van de reorganisatie van de activiteiten voortvloeiend uit de fusie tussen de groep Degroef en de groep Petercam. In de loop van het boekjaar, werd er EUR 3,8 miljoen aangewend. Op het einde van het boekjaar heeft het Human Resources departement een volledig nazicht uitgevoerd van deze provisie over een nieuwe periode van 3 jaar, wat geresulteerd heeft in een bijkomende dotatie van EUR 2,1 miljoen.

De evolutie van de andere voorzieningen, die hoofdzakelijk voorzieningen voor hangende geschillen met verschillende tegenpartijen betreft, kan als volgt worden voorgesteld:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Beginsaldo	16.396	20.701	6.092
Toevoegingen aan voorzieningen	1.346	425	12.000
Gebruik van voorzieningen	(1.095)	(1.424)	(2.132)
Terugneming van niet-aangewende voorzieningen	(2.109)	(3.306)	(1.559)
Wijzigingen van de consolidatiekring	0	0	6.300
Eindsaldo	14.538	16.396	20.701

Wegens de aard van haar activiteiten is de Bank betrokken in een aantal juridische geschillen waarvan het aantal beperkt blijft.

Rekening houdend met de onzekerheid die inherent is aan elke juridische procedure, blijft de inschatting van de risico's nochtans onvermijdelijk aleatoir. Een voorziening die gedeeltelijk bepaalde betwiste bedragen dekt, is opgenomen in de jaarrekening per 31 december 2017.

Er dient te worden opgemerkt dat de verzekeraars, voor een deel van de dossiers, alle betalingen boven de vrijstelling dekken. De bedragen die worden betaald door de verzekeraars, worden geboekt onder 'Overige vorderingen'.

7.18 Overige passiva

De post 'Overige passiva' bevat de volgende elementen:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Bezoldigingen en sociale lasten	53.372	49.009	63.125
Toe te rekenen kosten en over te dragen opbrengsten	45.335	33.348	33.718
Diverse crediteuren	45.037	30.554	29.401
Verplichtingen m.b.t. betalingen in aandelen	2.262	4.012	3.902
Overige schuldbewijzen	5.221	10.127	13.733
Schulden in verband met de geanticipeerde verwerving van minderheidsbelangen	4.492	3.752	3.597
Totaal overige passiva	155.719	130.802	147.476

De diverse crediteuren vertegenwoordigen hoofdzakelijk de te betalen facturen evenals de te betalen belastingen andere dan die op het resultaat van het boekjaar werden berekend.

Omdat de aanschaffingsprijs voor de minderheidsbelangen een variabele prijs is afhankelijk van een geheel van gegevens en waarvan de betaling zal worden gespreid tussen 2016 en 2024, werden de schulden verbonden aan de acquisitie van deze laatste gewaardeerd op basis van modellen, parameters en gegevens beschreven in toelichting 7.9 met betrekking tot immateriële vaste activa en goodwill. Deze vervroegde aankoop heeft betrekking op Corporate Finance activiteiten in Frankrijk.

7.19 Belastingen

De evolutie van de uitgestelde belastingen wordt verklaard door:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Beginsaldo	(2.732)	(6.985)	(2.139)
Baten (lasten) in de winst- en verliesrekening	(332)	(2.728)	14.930
Elementen die rechtstreeks bij het eigen vermogen worden geboekt	(1.340)	2.006	926
Impact wijziging in belastingtarief - winst- en verliesrekening	1.601	0	0
Impact wijziging in belastingtarief - aandelen	(1.076)	0	0
Wijzigingen van de consolidatiekring	438	1.591	(20.695)
Overige	(31)	3.391	0
Omrekeningsverschillen	63	(7)	(7)
Eindsaldo	(3.409)	(2.732)	(6.985)

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

De uitgestelde belastingen worden berekend op volgende tijdelijke verschillen en worden voorgesteld per aard van de tijdelijke verschillen:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Uitgestelde belastingvorderingen	26.887	38.301	41.626
Personeelsvergoedingen	18.067	21.211	23.845
Materiële en immateriële activa	6.376	9.174	10.537
Voorzieningen voor risico's en kosten	762	1.245	1.272
Derivaten	733	2.028	2.089
Overgedragen verliezen	168	1.969	0
Overige	781	2.674	3.883
Uitgestelde belastingverplichtingen	30.296	41.033	48.611
Materiële en immateriële activa	23.138	33.035	39.895
Voorzieningen voor risico's en kosten	562	605	1.081
Financiële instrumenten aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	1.437	2.371	1.932
Voor verkoop beschikbare financiële activa	4.910	4.100	4.864
Overige	249	922	839
Netto uitgestelde belastingen	(3.409)	(2.732)	(6.985)

Bepaalde uitgestelde belastingvorderingen worden niet geboekt in de mate dat bepaalde vennootschappen van de groep Degroef Petercam niet de zekerheid hebben te beschikken over toekomstige belastbare winsten die de recuperatie van die belastingen in de betrokken fiscale entiteiten toelaten.

De niet tot uitdrukking gebrachte uitgestelde belastingvorderingen omvatten per 31 december 2017 een bedrag van EUR 12.095 duizend dat uitsluitend betrekking heeft op fiscaal overdraagbare verliezen en waarvan de vervaldag onbepaald is (31 december 2016: EUR 15.625 duizend; 31 december 2015: EUR 21.098 duizend).

Uitgestelde belastingen werden niet geboekt voor een bedrag van EUR 4,3 miljoen (31 december 2016: EUR 4,8 miljoen; 31 december 2015: EUR 4 miljoen) op tijdelijke verschillen met betrekking tot uitkeerbare reserves van dochterondernemingen, omdat het niet waarschijnlijk is dat die verschillen op korte termijn zullen omkeren.

7.20 Eigen vermogen

De onderstaande tabel geeft de samenstelling weer van het eigen vermogen dat aan de aandeelhouders toewijsbaar is:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Geplaatst kapitaal	34.212	34.212	34.212
Uitgiftepremies	420.553	420.553	420.925
Wettelijke reserve	4.411	4.411	4.411
Belastingvrije reserve	15.108	15.108	15.108
Beschikbare reserve	93.137	93.137	93.137
Overige reserves en overgedragen resultaat	332.867	322.305	272.678
Herwaarderingsreserves	(3)	(1.771)	(231)
Eigen aandelen (-)	(47.604)	(47.605)	(45.956)
Nettoresultaat van de periode	86.460	57.877	107.643
Totaal	939.141	898.227	901.927

Het kapitaal van Bank Degroef Petercam wordt vertegenwoordigd door 10.842.209 gewone aandelen zonder aanduiding van nominale waarde. Alle aandelen zijn volledig geplaatst en volgestort. De evolutie van dat kapitaal wordt hierna in detail weergegeven:

((in duizenden EUR; in eenheden)

	31.12.2017		31.12.2016		30.09.2015	
	Bedrag	Aantal aandelen	Bedrag	Aantal aandelen	Bedrag	Aantal aandelen
Beginsaldo	34.212	10.842.209	34.212	10.842.209	47.491	7.683.481
Vernietiging van eigen aandelen	0	0	0	0	0	0
Kapitaalsvermindering	0	0	0	0	(15.779)	0
Bedrijfscombinatie	0	0	0	0	2.500	3.158.728
Eindsaldo	34.212	10.842.209	34.212	10.842.209	34.212	10.842.209

De reserves en het overgedragen resultaat weerspiegelen in essentie de initiële impact van de overgang naar de internationale IFRS-normen, het niet-uitgekeerde resultaat van de groep evenals het verschil tussen de overname- of cessieprijs en de boekwaarde van het eigen vermogen dat verworven of werd afgestaan bij een verandering in het belangenpercentage aangehouden in een dochteronderneming die geen wijziging in de consolidatiemethode teweegbrengt.

De herwaarderingsreserves bevatten, enerzijds, de niet-gerealiseerde winsten en verliezen op voor verkoop beschikbare financiële activa (zie toelichting 7.4), de latente winsten en verliezen op leningsinstrumenten die uit de rubriek 'Voor verkoop beschikbare financiële activa' werden geherklasseerd, evenals de omrekeningsverschillen die voortvloeien uit de consolidatie van de rekeningen van ondernemingen die zijn opgesteld in andere functionele valuta dan die van Bank Degroef Petercam en, anderzijds, de actuariële afwijkingen met betrekking tot de verplichtingen en de activa van de stelsels als gevolg van de verschillen tussen de assumpties vastgelegd bij het begin van het boekjaar en de realiteit geobserveerd bij het einde van het boekjaar.

Per 31 december 2017 houdt de groep Degroef Petercam 327.879 aandelen Bank Degroef Petercam nv aan, wat 3,02% van het geplaatst kapitaal vertegenwoordigt. Die eigen aandelen dienen, als algemene regel, als ondersteuning van de motivatieplannen van het personeel.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

7.21 Reële waarde van financiële instrumenten

De boekwaarde en de reële waarde van de financiële instrumenten worden, per categorie financiële instrumenten, in de volgende tabel weergegeven:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017		31.12.2016		30.09.2015	
	Boek- waarde	Reële waarde	Boek- waarde	Reële waarde	Boek- waarde	Reële waarde
Financiële activa						
Kasmiddelen, tegoeden bij centrale banken en overige direct opvraagbare deposito's	3.191.899	3.191.899	1.789.612	1.789.612	2.061.222	2.061.222
Leningen en vorderingen op kredietinstellingen	221.999	222.023	157.192	157.206	350.482	350.431
Leningen en vorderingen op cliënten	1.916.135	1.919.814	1.690.640	1.700.104	1.678.708	1.684.780
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	132.368	132.368	110.235	110.235	114.325	114.325
Financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	893.350	893.350	1.740.918	1.740.918	829.861	829.861
Voor verkoop beschikbare financiële activa	1.195.166	1.195.166	1.431.390	1.431.390	2.101.471	2.101.471
Tot einde looptijd aangehouden beleggingen	80.726	83.454	115.306	120.123	125.701	132.402
Totaal	7.631.643	7.638.074	7.035.293	7.049.588	7.261.770	7.274.492
Financiële verplichtingen						
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	158.234	158.234	134.719	134.719	142.401	142.401
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kost	6.895.121	6.895.333	6.355.319	6.355.547	6.567.778	6.568.624
Schulden aan kredietinstellingen	164.487	164.486	117.086	117.085	156.596	156.595
Schulden aan cliënten	6.730.634	6.730.847	6.238.233	6.238.462	6.408.182	6.409.029
Achtergestelde leningen		0	0	0	0	0
In schuldbewijzen belichaamde schulden		0	0	0	3.000	3.000
Totaal	7.053.355	7.053.567	6.490.038	6.490.266	6.710.179	6.711.025

Voor de financiële instrumenten die niet tegen hun reële waarde worden gewaardeerd in de jaarrekening, worden de volgende methodes en veronderstellingen gebruikt om hun reële waarde te bepalen:

- de boekwaarde van de financiële instrumenten op korte termijn of zonder vaste vervaldag, zoals de zichtrekeningen, is een redelijke benadering van de reële waarde;
- de overige leningen en ontleningen worden gehewaardeerd op basis van de laatst geobserveerde prijs of door de verdiscontering van hun toekomstige kasstromen met de rentecurve per afsluitdatum.

Bank Degroef Petercam hanteert een hiërarchie op drie niveaus voor wat betreft de reële waarde, in functie van de gegevens gebruikt om de reële waarde te bepalen:

Niveau 1 – Gepubliceerde marktprijs:

De reële waarde van de financiële instrumenten van deze categorie komt overeen met de genoteerde prijs op een actieve markt.

Niveau 2 – Waarderingsmethode gebaseerd op waarneembare marktgegevens:

De reële waarde van de financiële instrumenten van deze categorie wordt bepaald door waarderings-technieken met parameters die waarneembaar zijn op of worden afgeleid van een actieve markt. Deze waarderings-technieken zijn deze courant gebruikt door de intervenanten op de markt.

Niveau 3 – Waarderingsmethode zonder waarneembare marktgegevens:

Voor de financiële instrumenten binnen deze categorie is een significant deel van de parameters die worden gebruikt voor het bepalen van de reële waarde, niet waarneembaar.

Bank Degroef Petercam boekt de transferten van één niveau van de hiërarchie van de reële waarden naar een ander niveau op de datum van afsluiting van de periode tijdens welke de wijziging zich heeft voorgedaan.

De klassificatie van de financiële instrumenten op basis van de hiërarchie van de reële waarden werd volledig herzien in 2015. In 2017, zijn er geen belangrijke overdrachten.

De reële waarden van de financiële instrumenten gewaardeerd aan reële waarde (gelopen interesten niet inbegrepen) werden op de volgende manier ingedeeld:

(in duizenden EUR)

31.12.2017	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Financiële activa				
Derivaten	10.589	107.051	0	117.640
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	4.141	4.091	4.994	13.226
Financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	716.584	170.681	2.254	889.519
Voor verkoop beschikbare financiële activa	684.535	480.717	24.017	1.189.269
Totaal	1.415.849	762.540	31.265	2.209.654
Financiële passiva				
Derivaten	10.589	136.704	0	147.293
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	269	742	0	1.011
Totaal	10.858	137.446	0	148.304

(in duizenden EUR)

31.12.2016	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Financiële activa				
Derivaten	8.890	88.339	0	97.229
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	6.628	2.461	677	9.766
Financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	1.480.178	251.100	3.214	1.734.492
Voor verkoop beschikbare financiële activa	999.498	391.505	32.464	1.423.467
Totaal	2.495.194	733.405	36.355	3.264.954
Financiële passiva				
Derivaten	7.724	115.369	0	123.093
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	110	0	0	110
Totaal	7.834	115.369	0	123.203

(in duizenden EUR)

31.12.2015	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Financiële activa				
Derivaten	14.442	81.400	0	95.842
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	6.978	6.969	800	14.747
Financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	672.737	149.051	3.205	824.993
Voor verkoop beschikbare financiële activa	1.681.637	372.307	35.415	2.089.359
Totaal	2.375.794	609.727	39.420	3.024.941
Financiële passiva				
Derivaten	14.428	112.202	0	126.630
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	3.921	0	0	3.921
Totaal	18.349	112.202	0	130.551

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

De tabel hieronder bevat de bewegingen van de financiële activa die volgens het niveau 3 worden gewaardeerd tegen reële waarde:

(in duizenden EUR)

	Financiële activa aangehouden voor handels- doeleinden	Financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde	Voor verkoop beschikbare financiële activa
Eindsaldo op 30.09.2014	0	0	103.500
Winsten of verliezen erkend in resultaat ¹			51.230
Winsten of verliezen erkend in eigen vermogen			(58.759)
Afschrijvingen			(1)
Acquisities	800		13.698
Overdrachten			(87.782)
Emissies			457
Terugbetalingen			(194)
Transferten naar niveau 3		3.205	13.429
Transferten uit niveau 3			0
Veranderingen van de consolidatiekring			(163)
Andere			0
Eindsaldo op 31.12.2015	800	3.205	35.415
Winsten of verliezen erkend in resultaat ¹	(18)	9	247
Winsten of verliezen erkend in eigen vermogen			(606)
Afschrijvingen			(1.560)
Acquisities	695		1.059
Overdrachten	(800)		(1.660)
Emissies			425
Terugbetalingen			(832)
Transferten naar niveau 3			0
Transferten uit niveau 3			0
Veranderingen van de consolidatiekring			0
Andere			(24)
Eindsaldo op 31.12.2016	677	3.214	32.464
Winsten of verliezen erkend in resultaat ¹	1	(799)	(240)
Winsten of verliezen erkend in eigen vermogen			(263)
Afschrijvingen			0
Acquisities	4.993	2.464	4.612
Overdrachten	(677)		(480)
Emissies		262	300
Terugbetalingen		(2.464)	(8.410)
Transferten naar niveau 3			2.514
Transferten uit niveau 3			(5.281)
Veranderingen van de consolidatiekring			(1.235)
Andere			36
Eindsaldo op 31.12.2017	4.994	2.254	24.017

In het resultaat van deze periode werden geen winsten of verliezen geboekt die afkomstig zijn van activa van het niveau 3 die werden aangehouden per afsluitdatum.

De instrumenten die worden gewaardeerd volgens een model van het niveau 3, zijn niet-genoteerde aandelen en obligaties.

De methode die hierbij in het algemeen wordt gebruikt, is de methode van de 'market-multiples' van vergelijkbare en genoteerde ondernemingen op basis van de recentste geconsolideerde gepubliceerde resultaten. Op de aldus verkregen waarden wordt vervolgens nog een illiquiditeitsdiscount toegepast.

De waarderingen worden uitgevoerd door een afdeling die onafhankelijk is van de front office.

¹ Geboekt in de rubriek 'Nettoresultaat op de financiële instrumenten die voor handelsdoeleinden worden aangehouden' (toelichting 8.4).

Geboekt in de rubriek 'Nettoresultaat op de financiële instrumenten aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening' (toelichting 8.5).

Geboekt in de rubriek 'Nettoresultaat op de financiële instrumenten niet gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeverminderingen in de winst- en verliesrekening' (toelichting 8.6).

Een alternatieve waardering, die van redelijkerwijs mogelijke maar globaal minder gunstige veronderstellingen gebruik maakt, zou het volgende effect hebben op de waarde van de portefeuille:

(in duizenden EUR)

	Waarde	Alternatieve waarde	Impact op het resultaat	Impact op het eigen vermogen
31.12.2017				
Niet-vastrentende effecten	26.444	19.877	0	(6.567)
Vastrentende effecten	4.821	4.142	0	(679)
31.12.2016				
Niet-vastrentende effecten	20.292	14.850	0	(5.442)
Vastrentende effecten	16.063	14.916	0	(1.147)
31.12.2015				
Niet-vastrentende effecten	22.288	15.709	0	(6.579)
Vastrentende effecten	17.132	15.902	0	(1.230)

De gebruikte redelijkerwijs mogelijke alternatieve veronderstellingen omvatten, afhankelijk van de waarden, het gebruik van een hogere risicopremie voor de discontering (voor de waarden berekend op basis van het discounted cashflow model), het gebruik van een alternatieve berekening gebaseerd op de marketmultiplies-methode van vergelijkbare ondernemingen, of het gebruik van een hogere illiquideitsdiscount.

Volgende tabel toont de reële waarden van de financiële instrumenten die niet worden gewaardeerd tegen reële waarden (gelopen interesten niet inbegrepen), per niveau van reële waarde:

(in duizenden EUR)

31.12.2017	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Total
Financiële activa				
Kasmiddelen, tegoeden bij centrale banken en overige direct opvraagbare deposito's	0	3.191.980	0	3.191.980
Leningen en vorderingen op kredietinstellingen	0	222.218	0	222.218
Leningen en vorderingen op cliënten	0	1.810.412	103.287	1.913.699
Tot einde looptijd aangehouden beleggingen	82.020	0	0	82.020
Totaal	82.020	5.224.610	103.287	5.409.917
Financiële verplichtingen				
Schulden aan kredietinstellingen	0	164.475	0	164.475
Schulden aan cliënten	0	6.728.022	0	6.728.022
Totaal	0	6.892.497	0	6.892.497

(in duizenden EUR)

31.12.2016	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Total
Financiële activa				
Kasmiddelen, tegoeden bij centrale banken en overige direct opvraagbare deposito's	0	1.789.508	0	1.789.508
Leningen en vorderingen op kredietinstellingen	0	157.281	0	157.281
Leningen en vorderingen op cliënten	0	1.611.867	83.571	1.695.438
Tot einde looptijd aangehouden beleggingen	103.215	15.175	0	118.390
Totaal	103.215	3.573.831	83.571	3.760.617
Financiële verplichtingen				
Schulden aan kredietinstellingen	0	125.688	0	125.688
Schulden aan cliënten	0	6.227.163	0	6.227.163
Totaal	0	6.352.851	0	6.352.851

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

7.22 Overdrachten van financiële activa

Financiële activa die de groep Degroef Petercam heeft overdragen maar niet verwijderd van de balans in overeenstemming met IAS 39, bestaan in de eerste plaats uit effecten die tijdelijk worden verkocht in de context van cessie-retrocessieoverdrachten of 'stock lending' transacties. De tegenpartij bij die transacties heeft de mogelijkheid het ontvangen onderpand te hergebruiken.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de overgedragen financiële activa en de daarmee samenhangende verplichtingen:

(in duizenden EUR)

31.12.2017	Uitgeleende effecten		Terugkoop-overeenkomsten (repo)	
	Vastrentende effecten	Niet-vastrentende effecten	Vastrentende effecten	Niet-vastrentende effecten
Boekwaarde van overgedragen financiële activa	63.336	0	10.041	0
Financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	45.168	0	0	0
Voor verkoop beschikbare financiële activa	15.203	0	10.041	0
Van de tot einde looptijd aangehouden beleggingen	2.965	0	0	0
Boekwaarde van met het actief samenhangende verplichtingen				
Schulden aan kredietinstellingen	n/a	n/a	0	0
Verplichtingen die alleen een beroep kunnen doen op de overgedragen activa				
Reële waarde van overdragen activa	n/a	n/a	0	0
Reële waarde van met het actief samenhangende verplichtingen	n/a	n/a	0	0
Nettopositie	n/a	n/a	0	0

(in duizenden EUR)

31.12.2016	Uitgeleende effecten		Terugkoop-overeenkomsten (repo)	
	Vastrentende effecten	Niet-vastrentende effecten	Vastrentende effecten	Niet-vastrentende effecten
Boekwaarde van overgedragen financiële activa	74.516	0	0	0
Financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	64.454	0	0	0
Voor verkoop beschikbare financiële activa	10.062	0	0	0
Boekwaarde van met het actief samenhangende verplichtingen				
Schulden aan kredietinstellingen	n/a	n/a	0	0
Verplichtingen die alleen een beroep kunnen doen op de overgedragen activa				
Reële waarde van overdragen activa	n/a	n/a	0	0
Reële waarde van met het actief samenhangende verplichtingen	n/a	n/a	0	0
Nettopositie	n/a	n/a	0	0

31.12.2015	Uitgeleende effecten		Terugkoop- overeenkomsten (repo)	
	Vastrentende effecten	Niet- vastrentende effecten	Vastrentende effecten	Niet- vastrentende effecten
Boekwaarde van overgedragen financiële activa	592.338	0	0	0
Financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	122.615	0	0	0
Voor verkoop beschikbare financiële activa	423.365	0	0	0
Van de tot einde looptijd aangehouden beleggingen	46.358	0	0	0
Boekwaarde van met het actief samenhangende verplichtingen				
Schulden aan kredietinstellingen	n/a	n/a	0	0
Verplichtingen die alleen een beroep kunnen doen op de overgedragen activa				
Reële waarde van overgedragen activa	n/a	n/a	0	0
Reële waarde van met het actief samenhangende verplichtingen	n/a	n/a	0	0
Nettopositie	n/a	n/a	0	0

7.23 Compensatie van financiële activa en passiva

De volgende tabel toont de bedragen van de financiële activa en passiva voor en na compensatie.

- Zoals vermeld in de kolom 'Brutobedragen voor financiële instrumenten gecompenseerd geboekt', kan geen enkel bedrag worden gecompenseerd op basis van de in IAS 32 gedefinieerde criteria.
- De kolom 'Niet-gecompenseerde bedragen in de balans – Financiële Instrumenten' omvat de bedragen van de financiële instrumenten die zijn onderworpen aan een afdwingbare kaderverrekeningsovereenkomst die niet voldoet aan de criteria van IAS 32. In dat geval kan de compensatie slechts worden toegepast in geval van wanbetaling, insolventie of faillissement van de tegenpartij.
- De financiële instrumenten in waarborg ontvangen of gegeven (kolom 'Niet-gecompenseerde balansbedragen – Garanties in geld' en 'Niet-gecompenseerde balansbedragen – Garanties in effecten') zijn eveneens slechts van toepassing in geval van wanbetaling, insolventie of faillissement van de tegenpartij.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

31.12.2017	Brutobedragen voor financiële instrumenten	Brutobedragen voor financiële instrumenten gecompenseerd geboekt	Nettobedragen van financiële instrumenten gepresenteerd in de balans
Financiële activa			
Derivaten	119.063	0	119.063
Reverse repo, geleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	99.973	0	99.973
Reverse repo	99.973	0	99.973
Totaal	219.036	0	219.036
Financiële verplichtingen			
Derivaten	157.218	0	157.218
Repo, uitgeleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	5.031	0	5.031
Repo	5.031	0	5.031
Totaal	162.249	0	162.249

31.12.2016	Brutobedragen voor financiële instrumenten	Brutobedragen voor financiële instrumenten gecompenseerd geboekt	Nettobedragen van financiële instrumenten gepresenteerd in de balans
Financiële activa			
Derivaten	100.436	0	100.436
Reverse repo, geleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	0	0	0
Reverse repo	0	0	0
Totaal	100.436	0	100.436
Financiële verplichtingen			
Derivaten	134.606	0	134.606
Repo, uitgeleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	0	0	0
Repo	0	0	0
Totaal	134.606	0	134.606

31.12.2015	Brutobedragen voor financiële instrumenten	Brutobedragen voor financiële instrumenten gecompenseerd geboekt	Nettobedragen van financiële instrumenten gepresenteerd in de balans
Financiële activa			
Derivaten	99.465	0	99.465
Reverse repo, geleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	313.498	0	313.498
Reverse repo	313.498	0	313.498
Totaal	412.963	0	412.963
Financiële verplichtingen			
Derivaten	138.433	0	138.433
Repo, uitgeleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	0	0	0
Repo	0	0	0
Totaal	138.433	0	138.433

(in duizenden EUR)

Niet-gecompenseerde balansbedragen in de balans

Financiële instrumenten	Garanties in geld	Garanties in effecten	Nettobedragen
23.241	16.826	0	78.996
0	0	99.973	0
0	0	99.973	0
23.241	16.826	99.973	78.996
23.241	21.775	0	112.202
0	0	5.031	0
0	0	5.031	0
23.241	21.775	5.031	112.202

(in duizenden EUR)

Niet-gecompenseerde balansbedragen in de balans

Financiële instrumenten	Garanties in geld	Garanties in effecten	Nettobedragen
24.122	16.635	0	59.679
0	0	0	0
0	0	0	0
24.122	16.635	0	59.679
24.122	35.166	0	75.318
0	0	0	0
0	0	0	0
24.122	35.166	0	75.318

(in duizenden EUR)

Niet-gecompenseerde balansbedragen in de balans

Financiële instrumenten	Garanties in geld	Garanties in effecten	Nettobedragen
28.389	15.046	0	56.030
0	0	310.869	2.629
0	0	310.869	2.629
28.389	15.046	310.869	58.659
28.389	30.069	0	79.975
0	0	0	0
0	0	0	0
28.389	30.069	0	79.975

8 Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

8.1 Rentebaten en -lasten

Het detail van de rentebaten en -lasten per soort financieel instrument dat rentemarge genereert, wordt als volgt weergegeven:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Rentebaten	53.748	51.385	65.614
<i>Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	125	299	498
<i>Financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening</i>	17.383	13.208	11.893
Rentebaten op activa die tegen hun reële waarde zijn gewaardeerd	17.508	13.507	12.391
<i>Leningen en vorderingen op kredietinstellingen</i>	679	622	1.450
<i>Leningen en vorderingen op cliënten</i>	23.684	22.407	33.847
<i>Voor verkoop beschikbare effecten</i>	6.300	10.622	14.708
<i>Tot op de vervaldag aangehouden effecten</i>	1.790	2.077	3.217
<i>Overige</i>	3.787	2.150	1
Rentebaten op activa die niet tegen hun reële waarde zijn gewaardeerd	36.240	37.878	53.223
Rentelasten	(11.996)	(6.051)	(9.501)
<i>Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	(55)	(142)	(17)
Rentelasten op verplichtingen die tegen hun reële waarde zijn gewaardeerd	(55)	(142)	(17)
<i>Schulden aan kredietinstellingen</i>	(1.393)	(2.926)	(1.974)
<i>Schulden aan cliënten</i>	(4.081)	(2.532)	(5.754)
<i>In schuldbewijzen belichaamde schulden</i>	0	0	(2)
<i>Achtergestelde schulden</i>	0	0	(1.592)
<i>Overige</i>	(6.467)	(451)	(162)
Rentelasten op verplichtingen die niet tegen hun reële waarde zijn gewaardeerd	(11.941)	(5.909)	(9.484)
Nettorenteresultaten	41.752	45.334	56.113

8.2 Geïnde dividenden

De geïnde dividenden per categorie financiële activa worden hierna in detail weergegeven:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	531	191	53
Financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	1.050	2.024	2.636
Voor verkoop beschikbare financiële activa	1.350	3.735	2.585
Totaal	2.931	5.950	5.274

8.3 Ontvangen en betaalde provisies

De ontvangen en betaalde provisies worden op basis van de volgende prestaties onderverdeeld:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Ontvangen provisies	526.522	468.954	469.775
Beheer van activa	326.661	303.180	281.577
Uitgiftes en plaatsingen van effecten	10.932	9.011	13.250
Prestaties deponerende bank	83.964	62.422	68.585
Andere dienstverleningen i.v.m. effecten	58.977	56.328	68.601
Betalingsdiensten	9.746	11.785	14.686
Financiële structurering	31.507	21.890	18.535
Derivaten	4.735	4.338	4.541
Betaalde provisies	(151.553)	(137.030)	(140.415)
Beheer van activa	(81.233)	(77.946)	(105.243)
Uitgiftes en plaatsingen van effecten	(79)	(572)	(331)
Prestaties deponerende banken	(40.686)	(32.289)	(5.370)
Andere dienstverleningen i.v.m. effecten	(23.392)	(19.907)	(23.409)
Betalingsdiensten	(5.604)	(5.473)	(4.545)
Derivaten	(559)	(843)	(1.517)
Netto-opbrengsten van provisies	374.969	331.924	329.360

8.4 Nettoresultaat op de financiële instrumenten die voor handelsdoeleinden worden aangehouden

Onderstaande tabel geeft de verdeling weer van winsten en verliezen op de financiële instrumenten die voor handelsdoeleinden worden aangehouden per type van financieel instrument:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Gerealiseerde en niet-gerealiseerde winsten (verliezen) op de financiële instrumenten die voor handelsdoeleinden worden aangehouden	15.879	17.039	23.495
Vastrentende effecten	4.070	4.320	4.846
Niet-vastrentende effecten	947	1.479	1.000
Wisselkoersactiviteiten	10.833	11.171	17.561
Overige	29	69	88
Winsten (verliezen) op afgeleide financiële instrumenten	6.187	6.327	(4.076)
Wisselkoersderivaten	9.734	9.821	6.587
Interestderivaten	(4.212)	3.423	(8.997)
Aandelenderivaten	681	(6.904)	(2.173)
Afgeleide producten – overige contracten	(16)	(13)	507
Nettoresultaat op de financiële instrumenten die voor handelsdoeleinden worden aangehouden	22.066	23.366	19.419

Met uitzondering van de derivaten worden alle ontvangen en betaalde rentes op financiële instrumenten geboekt onder de renteresultaten. Bijgevolg bevatten de hierboven vermelde winsten en verliezen de herwaardering tegen reële waarde, met inbegrip van de gelopen rente, voor de derivaten en enkel de wijziging van de marktwaarde voor de andere financiële instrumenten.

8.5 Nettoresultaat op de financiële instrumenten aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening

Onderstaande tabel toont de verdeling van winsten en verliezen op de financiële instrumenten aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, per type financieel instrument:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Vastrentende effecten	(2.971)	(8.966)	(5.031)
Niet-vastrentende effecten	109	7.422	1.835
Nettoresultaat op de financiële instrumenten aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen	(2.862)	(1.544)	(3.196)

Alle ontvangen en betaalde rente op financiële instrumenten wordt geboekt onder de renteresultaten. Bijgevolg bevatten de bovenvermelde winsten en verliezen enkel de wijziging in de marktwaarde van die financiële instrumenten.

8.6 Nettoresultaat op de financiële instrumenten niet gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening

Onderstaande tabel toont de verdeling van winsten en verliezen op de financiële instrumenten niet gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, per categorie en type financieel instrument:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Winsten (verliezen) op voor verkoop beschikbare financiële activa	8.661	9.934	67.128
Vastrentende effecten – publieke leningen	1.148	2.527	1.654
Vastrentende effecten – overige leningen	3.032	7.767	733
Niet-vastrentende effecten	4.481	(360)	64.741
Nettoresultaat op de verkoop van leningen en vorderingen	(1)	19	39
Winsten op de verkoop van leningen en vorderingen	0	20	51
Verliezen op de verkoop van leningen en vorderingen	(1)	(1)	(12)
Winsten (verliezen) op tot einde looptijd aangehouden beleggingen	0	37	456
Vastrentende effecten – publieke leningen	0	37	(7)
Vastrentende effecten – overige leningen	0	0	463
Nettoresultaat op de financiële instrumenten niet gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	8.660	9.990	67.623

Zijn inbegrepen in de winsten en verliezen op voornoemde voor verkoop beschikbare activa, de bedragen niet langer opgenomen onder het eigen vermogen ten gevolge van afboeking van de financiële instrumenten.

8.7 Andere operationele nettoresultaten

De andere operationele resultaten zijn op de volgende manier samengesteld:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Andere operationele baten	30.058	24.304	18.260
Huurinkomsten	3.326	2.450	2.493
Meerwaarden op verkoop van immateriële en materiële vaste activa	101	64	85
Meerwaarden op verkoop van deelnemingen	387	2.106	0
Terugneming van voorzieningen	2.109	3.544	1.559
Dienstverleningen	7.284	7.853	4.941
Diversen	16.851	8.287	9.182
Andere operationele kosten	(9.421)	(3.343)	(33.800)
Minwaarden op verkoop van immateriële en materiële vaste activa	(795)	(227)	(278)
Toevoegingen aan voorzieningen	(3.431)	(425)	(30.900)
Diversen	(5.195)	(2.691)	(2.622)
Andere operationele nettoresultaten	20.637	20.961	(15.540)

De posten “diversen en operationele kosten” omvatten de impacts van de verandering in de contractuele voorwaarden van de vergoedingen na uitdiensttreding als gevolg van de harmonisatie van de remuneratiepolitiek als gevolg van de fusie. Deze impacts worden beschreven in toelichting 10 “personeelsbeloningen en overige vergoedingen”.

8.8 Personeelskosten

De personeelskosten bestaan uit de volgende kosten:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Vergoedingen en bezoldigingen	(152.931)	(140.953)	(148.526)
Sociale zekerheid, sociale verzekering en extralegale verzekeringen	(26.132)	(25.593)	(25.578)
Kosten verbonden aan pensioenen	(11.858)	(10.689)	(10.253)
Voordelen toegekend aan personeelsleden gebaseerd op betalingen in aandelen	1.106	(155)	(3.078)
Overige kosten	(4.301)	(2.894)	(3.644)
Personeelskosten	(194.116)	(180.284)	(191.079)

Toelichting 10 geeft gedetailleerde informatie over de vergoedingen na uitdiensttreding en de op aandelen gebaseerde vergoedingen. Het aantal tewerkgestelde personeelsleden uitgedrukt in ‘voltijdse equivalenten’ (VTE) bedraagt per categorie:

(in eenheden)

VTE op datum van	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Directiepersoneel	362	357	360
Bedienden	999	983	1.002
Arbeiders	10	12	13
Totaal	1.371	1.352	1.375

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

8.9 Algemene en administratieve kosten

Het detail van de algemene en administratieve kosten is als volgt:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Marketing, reclame en public relations	(5.877)	(5.838)	(5.241)
Professionele honoraria	(21.548)	(24.792)	(27.580)
Operationele leasing	(15.806)	(16.887)	(11.956)
Informatica- en telecommunicatiekosten	(44.568)	(48.882)	(27.249)
Herstelling en onderhoud	(5.594)	(6.548)	(6.352)
Bedrijfsbelastingen	(19.619)	(19.094)	(11.895)
Overige algemene en administratieve kosten	(22.734)	(23.665)	(20.651)
Algemene en administratieve kosten	(135.746)	(145.706)	(110.924)

De kosten voor operationele leasing betreffen hoofdzakelijk het rollend materieel en de gebouwen. De overige algemene en administratieve kosten bestaan hoofdzakelijk uit representatie- en reiskosten, leverings- en documentatiekosten, opleidingskosten en bijdragen en verzekeringen die niet aan het personeel verbonden zijn.

De daling van de post "Professionele honoraria" wordt verklaard door uitzonderlijke prestaties, voornamelijk in 2015, met betrekking tot de fusie tussen Bank Degroef en Petercam NV. De stijging van de posten "Informatica- en telecommunicatiekosten" en "bedrijfsbelastingen" worden voornamelijk en respectievelijk verklaard door uitzonderlijke kosten met betrekking tot de integratie en transformatie van de groep Degroef Petercam en door de nieuwe Belgische belasting op financiële instellingen.

8.10 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Op 31 december 2017 bedragen de afschrijvingen op materiële vaste activa EUR 7,5 miljoen (op 31 december 2016: EUR 6,8 miljoen; op 31 december 2015: EUR 6,2 miljoen) en de afschrijvingen op immateriële activa EUR 14,4 miljoen (op 31 december 2016: EUR 14,7 miljoen; op 31 december 2015: EUR 6,3 miljoen).

Het detail van die afschrijvingen per categorie materiële vaste en immateriële activa wordt gegeven in de toelichtingen 7.8 en 7.9.

8.11 Netto bijzondere waardeverminderingen op activa

De wijzigingen in de bijzondere waardeverminderingen per categorie van activa zijn als volgt weergegeven:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Terugneming van bijzondere waardeverminderingen	4.112	1.239	1.234
Leningen en vorderingen	4.112	1.239	1.223
Materiële vaste activa	0	0	11
Toevoegingen aan bijzondere waardeverminderingen	(11.814)	(8.706)	(22.821)
Leningen en vorderingen	(5.039)	(4.992)	(12.592)
Voor verkoop beschikbare financiële activa	0	(1.560)	(8)
Materiële vaste activa	(1.149)	(1.086)	(14)
Immateriële activa	(5.626)	(1.068)	(7.838)
Deelnemingen in ondernemingen waarop vermogensmutatie is toegepast	0	0	(2.369)
Nettowijzigingen van bijzondere waardeverminderingen op activa	(7.702)	(7.467)	(21.587)

Het detail van de wijzigingen in de bijzondere waardeverminderingen op materiële vaste en immateriële activa wordt gegeven in de toelichtingen 7.8 en 7.9, per categorie van materiële vaste activa en immateriële activa.

8.12 Belastingen

De nettobelastingen worden door de volgende elementen verklaard:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Belastingen op het resultaat van het boekjaar	(22.688)	(22.202)	(14.276)
Belastingen op de winst van het boekjaar	(25.446)	(19.474)	(29.206)
Uitgestelde belastingen	2.758	(2.728)	14.930
Overige belastingen	805	(958)	(1.288)
Belastingen op de winst van de vorige jaren	906	(855)	(1.172)
Overige elementen	(101)	(103)	(116)
Totaal nettobelastingen	(21.883)	(23.160)	(15.564)

De tabel hieronder verantwoordt het verschil tussen het normale belastingpercentage in België (33,99%) en het effectieve belastingpercentage van Bank Degroef Petercam:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
<i>Winst voor belastingen</i>	<i>108.345</i>	<i>81.045</i>	<i>123.186</i>
<i>Resultaat van de ondernemingen waarop vermogensmutatie is toegepast</i>	<i>351</i>	<i>(63)</i>	<i>(266)</i>
Belastingbasis	108.696	80.982	122.920
Belastingpercentage toepasbaar bij afsluiting	33,99%	33,99%	33,99%
Theoretische belasting op de winst	(36.946)	(27.526)	(41.781)
Effect van verschillen in belastingpercentage in andere rechtsgebieden	(4.096)	2.411	3.223
Fiscale impact van verworpen uitgaven	(6.348)	(4.528)	(8.235)
Fiscale impact van niet-belastbare inkomsten	25.421	9.418	34.668
Aanrekeningen van buitenlandse belastingen en terugbetaalbare voorheffing	0	3	0
Permanente verschillen	(827)	(1.845)	(3.960)
Gevolgen van overige elementen	(505)	(666)	492
Niet voorheen opgenomen uitgestelde belastingvorderingen	1.778	907	0
Niet opgenomen uitgestelde belastingvorderingen (overdraagbare fiscale verliezen)	(1.372)	(376)	1.317
Belastingen op het resultaat van het boekjaar	(22.895)	(22.202)	(14.276)
Gemiddeld effectief belastingpercentage	21,06%	27,42%	11,61%

De fiscale impact van de niet-belastbare inkomsten bestaat voornamelijk uit meerwaarden op aandelen en niet-belastbare dividenden.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

8.13 Elementen van het niet-gerealiseerde resultaat

Het detail van de samenstellende elementen van het niet-gerealiseerde resultaat is als volgt:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Actuariële winsten (verliezen) op regelingen inzake vergoedingen na uitdiensttreding	1.012	(2.754)	10.993
Brutobedrag	1.544	(4.074)	13.640
Belastingen rechtstreeks geïmputeerd op reserves	(532)	1.320	(2.647)
Totaal niet-gerealiseerde resultaten die later niet kunnen worden geherklasseerd naar nettowinst	1.012	(2.754)	10.993
Omrekeningsverschillen	(3.247)	(1.526)	1.963
Brutobedrag	(3.247)	(1.526)	1.963
Herwaarderingsreserves – financiële activa	4.002	2.740	(68.993)
Vastrentende effecten	(835)	515	(3.529)
Aanpassing tegen reële waarde voor belastingen	1.792	10.588	(3.699)
Overdracht van de reserve naar resultaat, voor belastingen	(3.647)	(9.760)	(1.649)
<i>Nettoverliezen (winsten) op overdrachten</i>	<i>(4.180)</i>	<i>(10.294)</i>	<i>(2.387)</i>
<i>Proratisering van de reserve voor herwaardering van voor verkoop beschikbare financiële activa die werden geherklasseerd</i>	<i>533</i>	<i>534</i>	<i>738</i>
Belastingen rechtstreeks geïmputeerd op reserves	1.020	(313)	1.819
Niet-vastrentende effecten	4.837	2.225	(65.464)
Aanpassing tegen reële waarde voor belastingen	11.244	2.150	(3.854)
Overdracht van de reserve naar resultaat, voor belastingen	(4.481)	360	(64.741)
<i>Bijzondere waardeverminderingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Nettoverliezen (winsten) op overdrachten</i>	<i>(4.481)</i>	<i>360</i>	<i>(64.741)</i>
Belastingen rechtstreeks geïmputeerd op reserves	(1.926)	(285)	3.131
Totaal niet-gerealiseerde resultaten die later kunnen worden geherklasseerd naar nettowinst	755	1.214	(67.030)
Totaal niet-gerealiseerde resultaten	1.767	(1.540)	(56.037)

9 Rechten en verplichtingen

9.1 Activa in open bewaarneming

De activa in open bewaarneming betreffen hoofdzakelijk effecten die door de cliënten in bewaring werden gegeven ongeacht of het recht op vrije beschikking van de houder al dan niet is beperkt en die activa al dan niet onder beheerovereenkomst met Bank Degroef Petercam staan. Die activa worden tegen hun reële waarde gewaardeerd.

De open bewaarnemingen van de Bank voor de boekjaren die op 31 december 2017, 2016 en 2015 werden afgesloten, bedragen respectievelijk EUR 80,9 miljard, EUR 74,0 miljard en EUR 69,8 miljard.

9.2 Rechten en verbintenissen in verband met kredieten

Bank Degroef Petercam heeft de verbintenis om in te staan voor de kredietlijnen die aan de cliënten werden verstrekt waarvan het niet-opgenomen bedrag op 31 december 2017 EUR 306,2 miljoen bedraagt (op 31 december 2016: EUR 338,3 miljoen; op 31 december 2015: EUR 230,2 miljoen).

9.3 Gegeven en ontvangen waarborgen

Bank Degroef Petercam gaf voor eigen rekening en voor rekening van haar cliënten financiële instrumenten als waarborg voor een bedrag van EUR 179,1 miljoen op 31 december 2017 (op 31 december 2016: EUR 180,7 miljoen; op 31 december 2015: EUR 137,7 miljoen).

Bank Degroef Petercam kreeg als waarborg van haar cliënten activa voor een bedrag van EUR 4.798,9 miljoen op 31 december 2017 (op 31 december 2016: EUR 4.349,2 miljoen; op 31 december 2015: EUR 4.376,5 miljoen). Zolang de begunstigde van de waarborgen niet in gebreke blijft, zijn die meestal niet bruikbaar door de Bank met uitzondering van deze die verworven worden in het kader van cessieretrocessie verrichtingen die EUR 0,0 miljoen bedragen op 31 december 2017 (op 31 december 2016: EUR 0,0 miljoen; op 31 december 2015: EUR 313,5 miljoen). Van deze aanwendbare waarborgen die werden verkregen, werd geen enkele in waarborg gegeven ten gevolge van cessie-retrocessie verrichtingen per 31 december 2017 (verkregen waarborgen opnieuw aangewend als waarborg op 31 december 2016: nihil; op 31 december 2015: nihil).

10 Personeelsbeloningen en overige vergoedingen

10.1 Andere vergoedingen op lange termijn

De toepassing van de nationale regels inzake remuneratiepolitiek vereist de betaling van de winstdelingspremies toegekend aan bepaalde personeelsleden uit te stellen over een periode van meer dan twaalf maanden.

De evolutie van deze provisie kan als volgt worden voorgesteld:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Beginsaldo	5.434	3.725	1.386
Toevoegingen aan voorzieningen	2.173	3.194	2.340
Gebruik van voorzieningen	(2.704)	(1.486)	(815)
Terugneming van niet-aangewende voorzieningen	(215)	0	0
Overige	(87)	1	0
Wijzigingen van de consolidatiekring	0	0	814
Eindsaldo	4.601	5.434	3.725

10.2 Vergoedingen na uitdiensttreding

De vergoedingen na uitdiensttreding bestaan uit pensioenregelingen en een gedeeltelijke ten laste name van de premies voor de zorgverzekering, die nog wordt toegekend nadat de medewerkers met pensioen zijn gegaan. De begunstigten van deze regeling zijn de gepensioneerd medewerkers of de medewerkers die op pensioen zullen gaan voor 01/05/2022, alsook hun partners.

Binnen de pensioenregelingen bestaan er regelingen op basis van toegezegde bijdragen en regelingen op basis van toegezegde pensioenen. De regelingen op basis van toegezegde pensioenen bestaan uit een reële regeling met toegezegde pensioenen en uit regelingen op basis van toegezegde bijdragen met een gewaarborgd rendement volgens de lokaal geldende verplichtingen. De regeling op basis van toegezegde pensioenen is sinds december 2004 afgesloten.

Voor de regelingen op basis van toegezegde bijdragen bedragen de kosten van dit boekjaar EUR 2,4 miljoen (op 31 december 2016: EUR 2 miljoen; op 31 december 2015: EUR 1,8 miljoen). Voor de andere regelingen geeft de volgende tabel het detail weer van de verplichtingen van Bank Degroef Petercam en de voornaamste actuariële hypothesen die werden gekozen:

	Pensioenregelingen		
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Actuele waarde van de gefinancierde verplichtingen	124.463	115.135	105.390
Waarde van de fondsbeleggingen van de pensioenregelingen	95.820	87.168	81.372
A. Nettoverplichtingen (activa) van de vergoedingen na uitdiensttreding	28.643	27.967	24.018
B. Wijziging in de verplichtingen			
Beginsaldo	115.135	105.390	59.420
Kost van de verstreken diensttijd	10.372	6.778	8.762
Rentelasten	1.313	1.657	1.916
Bijdragen betaald in het jaar	(1.052)	(4.015)	(4.647)
Administratieve kosten en belastingen	(1.034)	(876)	(1.082)
Netto-overdracht	44	5	44.566
Omrekeningsverschillen	(1.245)	135	0
Herwaarderings:			
a. Actuariële winst of verlies ten gevolge van wijzigingen in demografische veronderstellingen	0	510	(1.986)
b. Actuariële winst of verlies ten gevolge van wijzigingen in financiële veronderstellingen	384	5.824	(564)
c. Actuariële winst of verlies ten gevolge van wijzigingen in andere veronderstellingen	546	(273)	(995)
Eindsaldo	124.463	115.135	105.390

(in duizenden EUR)

Overige vergoedingen			
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
	4.810	14.243	12.930
	0	0	0
	4.810	14.243	12.930
	14.243	12.930	16.976
	(8.096)	867	1.532
	298	373	423
	(87)	(93)	(114)
	0	0	0
	0	0	0
	0	0	0
	0	0	0
	(393)	1.369	(4.269)
	(1.155)	(1.203)	(1.618)
	4.810	14.243	12.930

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

	Pensioenregelingen		
	31.12.2017	31.12.2016	30.09.2015
C. Wijziging in de waarde van de fondsbeleggingen van de pensioenregelingen			
Beginsaldo	87.168	81.372	38.006
Rentebaten	1.057	1.356	1.332
Werkgeversbijdragen	7.414	6.928	8.096
Werknemersbijdragen	161	163	145
Prestaties betaald in het jaar	(1.052)	(4.015)	(4.647)
Administratieve kosten en belastingen	(1.034)	(876)	(1.082)
Netto-overdracht	44	5	37.018
Omrekeningsverschillen	(832)	91	0
Rendement op fondsbeleggingen (andere dan rentebaten)	2.894	2.144	2.504
Eindsaldo	95.820	87.168	81.372
D. Samenstelling van de lasten			
Kost van de verstreken diensttijd			
a. Kosten van bestaande diensten	8.528	6.778	8.762
b. Kosten van verstreken diensttijd	1.845	0	0
Nettorentelasten	256	301	584
Werknemersbijdragen	(161)	(163)	(145)
Administratieve kosten en belastingen	7	8	0
In de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen	10.475	6.924	9.201
Herwaarderings:			
a. Actuariële winst of verlies ten gevolge van wijzigingen in demografische veronderstellingen	0	510	(1.986)
b. Actuariële winst of verlies ten gevolge van wijzigingen in financiële veronderstellingen	384	5.824	(564)
c. Actuariële winst of verlies ten gevolge van wijzigingen in andere veronderstellingen	538	(273)	(995)
d. Rendement op fondsbeleggingen (andere dan rentebaten)	(2.894)	(2.152)	(2.504)
Herwaarderings opgenomen in niet-gerealiseerde resultaten	(1.972)	3.909	(6.049)
E. Vergelijking van nettoverplichtingen (activa) van de vergoedingen na uitdiensttreding			
Beginsaldo	27.967	24.018	21.414
Nettobedragen opgenomen in de winst- en verliesrekening	10.475	6.924	9.201
Herwaarderings opgenomen in niet-gerealiseerde resultaten	(1.972)	3.909	(6.049)
Bijdragen van de werkgever	(7.414)	(6.928)	(8.096)
Omrekeningsverschillen	(413)	44	0
Toename (afname) betreffende bedrijfscombinaties, overdrachtcessions, transfers	0	0	7.548
Eindsaldo	28.643	27.967	24.018
F.1 Voornaamste actuariële hypothesen voor de bepaling van de verplichtingen			
Disconteringsvoet	1,10%	1,30%	1,80%
Toekomstige stijging van de bezoldigingen	2,75%	2,75%	2,50%
Inflatiepercentage	1,75%	1,75%	1,50%
Sterftetafel	MR/FR-5	MR/FR-5	MR/FR-5
F.2 Voornaamste actuariële hypothesen voor de bepaling van de nettokosten			
Disconteringsvoet	1,30%	1,80%	2,00%
Toekomstige stijging van de bezoldigingen	2,75%	2,50%	3,00%
Inflatiepercentage	1,75%	1,50%	2,00%
Sterftetafel	MR/FR-5	MR/FR-5	MR/FR-5
G. Fondsbeleggingen van de pensioenregelingen			
Kasmiddelen	4.152	5.156	4.844
Aandelen	22.509	23.269	22.218
Obligaties	28.185	20.702	19.284
Vastgoed	6.256	7.548	7.298
Activa aangehouden door verzekeringsondernemingen	33.298	30.493	27.728
Overige	1.420	0	0

(in duizenden EUR)

Overige vergoedingen

31.12.2017

31.12.2016

30.09.2015

	0	0	0
	0	0	0
	87	93	114
	0	0	0
	(87)	(93)	(114)
	0	0	0
	0	0	0
	0	0	0
	0	0	0
	0	0	0

	451	867	1.532
	(8.547)	0	0
	298	373	423
	0	0	0
	0	0	0
	(7.798)	1.240	1.955
	0	0	0
	(393)	1.369	(4.269)
	(1.155)	(1.203)	(1.618)
	0	0	0
	(1.548)	166	(5.887)

	14.243	12.930	16.976
	(7.798)	1.240	1.955
	(1.548)	166	(5.887)
	(87)	(93)	(114)
	0	0	0
	0	0	0
	4.810	14.243	12.930

	2,05%	2,10%	2,90%
	n/a	n/a	n/a
	4,70%	4,70%	5,15%
	MR/FR-5	MR/FR-5	MR/FR-5

	2,10%	2,90%	2,00%
	n/a	n/a	n/a
	4,70%	5,15%	5,25%
	MR/FR-5	MR/FR-5	MR/FR-5

[illegible]

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

(in duizenden EUR)

Pensioenregelingen

H. Gevoeligheidsanalyse op verplichting uit hoofde van toegezegde pensioenregeling		
Fluctuatie van de disconteringsvoet	(0,25%)	0,25%
Bedrag van de verplichtingen in verband met pensioenregelingen	127.980	121.067
Bedrag van de verplichtingen in verband met overige vergoedingen	5.030	4.604
Fluctuatie van het inflatiepercentage	(0,25%)	0,25%
Bedrag van de verplichtingen in verband met pensioenregelingen	122.503	126.453
Fluctuatie van het percentage van verhoging van de kosten voor de gezondheidszorg	(0,25%)	0,25%
Bedrag van de verplichtingen in verband met andere vergoedingen	4.614	5.017
I. Verwachte kasstroom voor het komende jaar		
Bijdragen van de werkgever		
Bijdragen in verband met pensioenregelingen	7.999	
Bijdragen in verband met overige vergoedingen	98	
Timing van de te betalen uitkeringen		
Op minder dan een jaar	4.469	
Tussen 1 jaar en 2 jaar	3.063	
Tussen 2 jaar en 3 jaar	4.457	
Tussen 3 jaar en 4 jaar	2.909	
Tussen 4 jaar en 5 jaar	5.100	
Tussen 5 jaar en 10 jaar	29.419	

In de continuïteit van de fusie tussen Bank Degroof en Petercam heeft de harmonisatie van de remuneratiepolitiek een wijziging van de medische plan en van de pensioenplan met toegezegde bijdragen voor de medewerkers van ex-Bank Degroof, met zich meegebracht. Het medisch plan dekt de medewerkers niet meer wanneer ze op pensioen gaan. Evenwel, een overgangsmaatregel van 5 jaar is van toepassing in die zin dat de huidige gepensioneerden en degene die op pensioen zullen gaan voor 01/05/2022, alsook hun partners, tegen een kleine financiële bijdrage tot hun overlijden gedekt zullen blijven. De bijdrage betaalt door de werkgever is gestegen met 2% voor de pensioenplan met toegezegde bijdragen.

10.3 Op aandelen gebaseerde vergoedingen

Bank Degroof Petercam heeft de laatste jaren meerdere optieplannen op aandelen uitgegeven ten voordele van de leden van het directiecomité of haar hogere kaderleden om hen aan de Bank te binden en hun belangen met die van de Bank te doen samenvallen. Die plannen zijn conform de plaatselijke wettelijke bepalingen opgesteld. De uitgegeven optieplannen bevatten plannen die in geldmiddelen zullen worden afgewikkeld, en plannen die in aandelen zullen worden afgewikkeld. In beide gevallen is er in het algemeen in een periode van rechtenverwerving van 2 tot 4 jaar voorzien. De optieplannen op aandelen die zullen worden afgewikkeld door levering van bestaande uitoefenbare aandelen. Dit gebeurt na de periode van verwerving van de rechten op jaarlijkse basis.

Per 31 december 2017 hebben al de optieplannen, die zullen worden afgewikkeld door levering van aandelen, een eindvervaldag in de loop van 2018.

De bewegingen van de opties op aandelen met betrekking tot deze plannen kunnen als volgt onderverdeeld worden:

(in units; in EUR)

	31.12.2017		31.12.2016		30.09.2015	
	Aantal opties in omloop	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs	Aantal opties in omloop	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs	Aantal opties in omloop	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs
Beginsaldo	254.379	138,51	272.138	138,10	356.028	165,82
Toegekende opties	0	0	0	0	32.430	138,10
Geannuleerde opties	(7.531)	143,33	(1.335)	137,39	(925)	163,83
Uitgeoefende opties	(1)	146,68	(16.424)	131,69	(20.245)	148,92
Vervallen opties	(61.949)	146,68	0	0	(95.150)	192,30
Eindsaldo	184.898	135,58	254.379	138,51	272.138	138,10
waarvan uitoefenbaar	184.898	135,58	254.379	138,51	182.017	141,01

Voor de hiervoor aangehaalde plannen, en in overeenkomst met IFRS 2, heeft de Bank geen personeelskosten geboekt aangezien de periodes voor de aanwerving van de rechten vervallen zijn (op 31 december 2016: EUR 0,1 miljoen; op 31 december 2015: EUR 0,6 miljoen). Zolang die opties niet worden uitgeoefend, heeft de boekhoudkundige verwerking van de kosten geen invloed op het eigen vermogen omdat dat met eenzelfde bedrag wordt verhoogd. Bij de uitoefening van de opties wordt het eigen vermogen verhoogd met een bedrag dat gelijk is aan het aantal uitgeoefende opties vermenigvuldigd met de uitoefenprijs.

Naast de hoger vermelde plannen lopen er per 31 december 2017 drie optieplannen op aandelen die in geldmiddelen zullen worden afgewikkeld. De reële waarde van die opties wordt jaarlijks berekend nadat de waarde van het onderliggende werd bepaald.

Het eerste plan werd uitgegeven in 2013 op een dochteronderneming (Industrie Invest) waarvan de activiteit uitsluitend bestaat uit het aanhouden van aandelen Bank Degroef Petercam of van Degroef Equity (aandeel afgesplitst van het Bank Degroef aandeel voorafgaand aan de fusie met Petercam), gefinancierd met eigen vermogen en schulden. Het aantal opties toegekend op 15 mei 2013 was 79.870 waarvan nog 74.660 opties in omloop waren op datum van 31 december 2017. Die opties hebben als eindvervaldag 30 april 2021 en de uitoefenprijs is EUR 45. Dit plan heeft dit boekjaar een positief resultaat van EUR 0,9 miljoen gegenereerd. Dit plan wordt gewaardeerd met behulp van een specifiek model gebaseerd op simulaties van het type Least Square Monte-Carlo teneinde de mogelijkheid van vervroegde uitoefening in rekening te nemen. De belangrijkste gegevens van dit model zijn: de eurorentecurve, de contantprijs van het aandeel Bank Degroef Petercam (EUR 132,34) en Degroef Equity (EUR 12,99), de verwachte dividenden (EUR 5,5) en de impliciete volatiliteit (18,93% overeenkomstig de impliciete 'at-the-money' volatiliteit van de Eurostoxx 50 tot aan de eerst mogelijke uitoefendatum).

Het tweede plan werd eveneens in 2013 uitgegeven op een dochteronderneming (Bank Degroef Petercam Spain) en is uitsluitend bestemd voor de managers van die vennootschap. Het aantal toegekende opties op 25 september 2013 is 583.000, waarvan nog 291.500 nog in omloop waren op datum van 31 december 2017. Die opties hebben als eindvervaldag 30 december 2019 en hun uitoefenprijs is EUR 6,17. Dit plan heeft dit boekjaar een negatief resultaat van EUR 0,3 miljoen gegenereerd. Dit plan wordt gewaardeerd met behulp van een specifiek model gebaseerd op simulaties van het type Least Square Monte-Carlo teneinde de mogelijkheid van vervroegde uitoefening in rekening te nemen. De belangrijkste gegevens van dit model zijn: de eurorentecurve, de contantprijs van het aandeel Bank Degroef Petercam Spain (EUR 8,31), de verwachte dividenden (EUR 0) en de impliciete volatiliteit (12,42% overeenkomstig de impliciete 'at-the-money' volatiliteit van de Eurostoxx 50 tot aan de eerst mogelijke uitoefendatum).

Het derde plan werd in 2014 uitgegeven op de aandelen van een dochteronderneming (Industrie Invest II) waarvan de activiteit uitsluitend bestaat uit het aanhouden van aandelen Bank Degroef Petercam, uitsluitend gefinancierd met eigen vermogen. Het aantal opties toegekend op 1 augustus 2014 was 54.055, waarvan nog 48.585 nog in omloop waren op datum van 31 december 2017. Die opties hebben als eindvervaldag 30 april 2019 en de uitoefenprijs is EUR 160,84. Dit plan heeft dit boekjaar een positief resultaat van EUR 0,5 miljoen gegenereerd. Dit plan wordt gewaardeerd met een specifiek model gebaseerd op simulaties van het type Least Square Monte-Carlo teneinde de mogelijkheid van vervroegde uitoefening in aanmerking te nemen. De belangrijkste gegevens van dit model zijn: de eurorentecurve, de contantprijs van het aandeel Bank Degroef Petercam (EUR 132,34) en Degroef Equity (EUR 12,99), de verwachte dividenden (EUR 5,5) en de impliciete volatiliteit (17,69% overeenkomstig de impliciete 'at-the-money' volatiliteit van de Eurostoxx 50 tot aan de eerst mogelijke uitoefendatum).

11 Verbonden partijen

De partijen die met Bank Degroef Petercam verbonden zijn, zijn geassocieerde deelnemingen, joint ventures, pensioenfondsen, leden van de raad van bestuur en verantwoordelijke bestuurders van Bank Degroef Petercam evenals dichte familieleden van voornoemde personen of elke vennootschap die gecontroleerd of sterk wordt beïnvloed door één van de hoger vermelde personen.

Onderstaande tabellen geven, per aard, de transacties weer van de laatste drie jaar die met de aan de groep verbonden partijen werden verricht:

(in duizenden EUR)

31.12.2017	Entiteiten die een gezamenlijke controle of een aanzienlijke invloed uitoefenen	Geasso- cieerde onder- nemingen	Voor- naamste bestuurders	Overige verbonden partijen	Totaal
Balans					
Voorschotten in rekening-courant	1.290	20.194	0	0	21.484
Leningen op termijn	10.599	0	0	336	10.935
Hypothecaire leningen	0	0	0	0	0
Investment securities	0	0	0	3.204	3.204
Overige activa	0	0	0	0	0
Totaal activa	11.889	20.194	0	3.540	35.623
Deposito's	71.741	63	5.821	1.495	79.120
Overige schuldbewijzen	5	0	0	2	7
Overige passiva	0	0	0	28.661	28.661
Totaal passiva	71.746	63	5.821	30.158	107.788
Door de groep gegeven waarborgen	800	0	0	3.147	3.947
Door de groep ontvangen waarborgen	34.673	0	0	0	34.673
Verbintenissen	651	0	0	0	651
Notionele waarde van de afgeleide instrumenten	469	0	0	0	469

(in duizenden EUR)

31.12.2017	Entiteiten die een gezamenlijke controle of een aanzienlijke invloed uitoefenen	Geasso- cieerde onder- nemingen	Voor- naamste bestuurders	Overige verbonden partijen	Totaal
Winst- en verliesrekening					
Financiële lasten	30	0	2	0	32
Verliezen op afgeleide instrumenten	0	0	0	0	0
Erelonen en commissies	0	0	0	0	0
Personeelskosten	0	0	0	7.130	7.130
Overige	0	0	0	739	739
Totaal lasten	30	0	2	7.869	7.901
Rentebaten	207	518	1	0	726
Winsten op afgeleide instrumenten	0	0	0	0	0
Erelonen en commissies	448	66	13	18	545
Dividenden	0	0	0	34	34
Overige	0	8	0	151	159
Totaal baten	655	592	14	203	1.464

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

(in duizenden EUR)

31.12.2016	Entiteiten die een gezamenlijke controle of een aanzienlijke invloed uitoefenen	Geasso- cieerde onder- nemingen	Voor- naamste bestuurders	Overige verbonden partijen	Totaal
Balans					
Voorschotten in rekening-courant	3.178	1.642	0	822	5.642
Leningen op termijn	7.081	25	27.373	409	34.888
Hypothecaire leningen	0	11.678	0	0	11.678
Investment securities	0	0	0	2.986	2.986
Overige activa	0	0	0	0	0
Totaal activa	10.259	13.345	27.373	4.217	55.194
Deposito's	41.037	126	18.019	5.014	64.196
Overige schuldbewijzen	0	0	0	0	0
Overige passiva	26	0	0	27.991	28.017
Totaal passiva	41.063	126	18.019	33.005	92.213
Door de groep gegeven waarborgen	800	0	0	2.874	3.674
Door de groep ontvangen waarborgen	30.899	0	31.710	0	62.609
Verbintenissen	847	0	0	0	847
Notionele waarde van de afgeleide instrumenten	942	0	0	0	942

(in duizenden EUR)

31.12.2016	Entiteiten die een gezamenlijke controle of een aanzienlijke invloed uitoefenen	Geasso- cieerde onder- nemingen	Voor- naamste bestuurders	Overige verbonden partijen	Totaal
Winst- en verliesrekening					
Financiële lasten	111	2	93	63	269
Verliezen op afgeleide instrumenten	10	0	0	0	10
Erelonen en commissies	0	730	0	0	730
Personeelskosten	0	0	0	3.491	3.491
Overige	0	0	0	1.819	1.819
Totaal lasten	121	732	93	5.373	6.319
Rentebaten	173	238	639	99	1.149
Winsten op afgeleide instrumenten	76	0	2	0	78
Erelonen en commissies	734	110	137	26	1.007
Dividenden	0	0	0	195	195
Overige	0	109	0	158	267
Totaal baten	983	457	778	478	2.696

(in duizenden EUR)

31.12.2015	Entiteiten die een gezamenlijke controle of een aanzienlijke invloed uitoefenen	Geasso- cieerde onder- nemingen	Voor- naamste bestuurders	Overige verbonden partijen	Totaal
Balans					
Voorschotten in rekening-courant	4.473	4.584	7	12.230	21.294
Leningen op termijn	6.535	26	61.825	432	68.818
Hypothecaire leningen	0	12.514	0	0	12.514
Investment securities	0	0	0	1.058	1.058
Overige activa	41	0	0	0	41
Totaal activa	11.049	17.124	61.832	13.720	103.725
Deposito's	59.067	26.640	19.427	14.044	119.178
Overige schuldbewijzen	0	0	0	0	0
Overige passiva	0	476	0	24.036	24.512
Totaal passiva	59.067	27.116	19.427	38.080	143.690
Door de groep gegeven waarborgen	0	0	8.000	2.399	10.399
Door de groep ontvangen waarborgen	25.721	0	190.123	0	215.844
Verbintenissen	520	0	50	0	570
Notionele waarde van de afgeleide instrumenten	951	0	0	0	951

(in eenheden)

Aandelenopties					
Toegekend	1.056	0	4.688	0	5.744

(in duizenden EUR)

31.12.2015	Entiteiten die een gezamenlijke controle of een aanzienlijke invloed uitoefenen	Geasso- cieerde onder- nemingen	Voor- naamste bestuurders	Overige verbonden partijen	Totaal
Winst- en verliesrekening					
Financiële lasten	72	3	54	94	223
Verliezen op afgeleide instrumenten	11	0	0	0	11
Erelonen en commissies	1	1.904	0	0	1.905
Personeelskosten	0	0	0	5.890	5.890
Overige	0	369	0	160	529
Totaal lasten	84	2.276	54	6.144	8.558
Rentebaten	233	356	1.674	127	2.390
Winsten op afgeleide instrumenten	50	0	9	0	59
Erelonen en commissies	926	263	74	0	1.263
Dividenden	0	0	0	104	104
Overige	1	0	1	0	2
Totaal baten	1.210	619	1.758	231	3.818

Alle transacties met de verbonden partijen die in voorafgaande tabellen zijn opgenomen, werden tegen normale marktvoorwaarden verricht.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

De vergoeding die aan verantwoordelijke bestuurders werd uitbetaald, evenals de tantièmes betaald aan de leden van de raad van bestuur alsook de kosten van de toekenning van opties aan diezelfde personen, worden weergegeven volgens de categorieën van de aan het personeel toegekende voordelen die door de IAS 19- en IFRS 2-normen worden bepaald:

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Personeelsbeloningen op korte termijn	7.241	8.008	10.583
Vergoedingen na uitdiensttreding	532	550	418
Andere langetermijnpersoneelsbeloningen	1.297	714	1.151
Ontslagvergoedingen	800	0	1.567
Op aandelen gebaseerde betalingen	(126)	33	307
Totaal	9.744	9.305	14.026

12 Na afsluiting opgetreden gebeurtenissen

De raad van bestuur van 26 april 2018 besliste om aan de algemene vergadering voor te stellen een brutodividend uit te keren van EUR 6 per aandeel voor een totaal bedrag van EUR 63.085.980 buiten de groep, en gaf toestemming tot het publiceren van de jaarrekening.

Bezoldiging van de commissaris

(in duizenden EUR)

31.12.2017

Bezoldiging van de commissaris in het kader van de uitoefening van zijn mandaat	261
Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door de commissaris	36
Andere controleopdrachten	16
Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten	20
Bezoldiging van de personen met wie de commissaris verbonden is voor de uitoefening van een mandaat van commissaris op het niveau van de groep	584
Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door personen met wie de commissaris verbonden is	325
Andere controleopdrachten	206
Belastingadviesopdrachten	37
Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten	82

Verslag van de commissaris

Verslag van de commissaris aan de algemene vergadering van Bank Degroof Petercam NV over de geconsolideerde jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2017

In het kader van de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van Bank Degroof Petercam NV (de 'Vennootschap') en zijn dochterondernemingen (samen de 'Groep'), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de controle van de geconsolideerde jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2017, alsook het verslag betreffende de overige door wet-, regelgeving en normen gestelde eisen. Deze verslagen zijn één en ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 24 mei 2016, overeenkomstig het voorstel van het bestuursorgaan uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité en op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening afgesloten op 31 december 2017. Wij zijn niet in staat geweest de datum van onze initiële benoeming te bepalen. Wij kunnen bevestigen dat we de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van Bank Degroof Petercam NV hebben uitgevoerd gedurende tenminste 30 opeenvolgende boekjaren.

VERSLAG OVER DE CONTROLE VAN DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening de Groep over het boekjaar afgesloten op 31 december 2017 opgesteld in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften. Deze geconsolideerde jaarrekening omvat de geconsolideerde balans op 31 december 2017, alsook het geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, de geconsolideerde tabel van de vermogensmutaties en het geconsolideerd kasstroomoverzicht over het boekjaar afgesloten op die datum evenals de toelichting bestaande uit een overzicht van de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige informatieverschaffing. Het totaal van de geconsolideerde balans bedraagt EUR 8.255.355 (000) en het geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten sluit af met een winst van het boekjaar van EUR 86.462 (000).

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van de Groep op 31 december 2017, alsook van zijn geconsolideerde resultaten en van zijn geconsolideerde kasstromen over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA's). Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie "Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening" van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunten van de controle

Kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die naar ons professioneel oordeel het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode. Deze aangelegenheden zijn behandeld in de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover, en wij verschaffen geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Bijzonder waardevermindering van goodwill

We verwijzen naar VOL 9 sectie 7 van de geconsolideerde jaarrekening.

Omschrijving

Per 31 december 2017 omvat de geconsolideerde balans goodwill voor een bedrag van EUR 275.881 (ooo), vertegenwoordigd door vier kasstroom genererende eenheden.

In overeenstemming met IAS 36 wordt goodwill jaarlijks onderworpen aan een toets voor bijzondere waardevermindering. De realiseerbare waarde van een kasstroom genererende eenheid wordt bepaald als de hoogste waarde van de gebruikswaarde of reële waarde verminderd met de verkoopkosten. De gebruikswaarde wordt bepaald volgens de methode van de actualisering vrije kasstromen die alle toekomstige kasstromen actualiseert. De reële waarde verminderd met de verkoopkosten wordt bepaald door toepassing van referentie multiplicators op het courante nettoresultaat, of op de activa onder beheer.

Het bepalen van de te boeken bijzondere waardevermindering, indien van toepassing, vereist van de Groep om een oordeel te vestigen en om belangrijke veronderstellingen te maken, in het bijzonder met betrekking tot het vastleggen van de referentie multiplicators om de reële waarde verminderd met de verkoopkosten te bepalen en tot het voorspellen en actualiseren van de toekomstige kasstromen om de gebruikswaarde te bepalen.

Onze controlewerkzaamheden

Met de hulp van onze waarderingsspecialisten, hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Wij hebben de geschiktheid geëvalueerd van de bepaling van de kasstroom genererende eenheden door het management,
- Wij hebben de redelijkheid geëvalueerd van de referentie multiplicators, gebruikt in de bepaling van de reële waarde verminderd met de verkoopkosten, door het uitvoeren van een regressie analyse,
- Wij hebben de werkwijze geëvalueerd waarmee het bedrijfsplan van het management, gebruikt in de bepaling van de gebruikswaarde, is voorbereid, inclusief het testen van de wiskundige nauwkeurigheid van de toekomstige kasstromen opgenomen in het bedrijfsplan,
- Wij hebben het vermogen van het management om kasstromen nauwkeurig te voorspellen en hebben de redelijkheid van de huidige voorspellingen uitgedaagd door de belangrijke veronderstellingen en parameters (in het bijzonder de discontovoet, het groei percentage van voorspelde periode en het inflatiepercentage) te vergelijken met historische resultaten, economische en industriële voorspellingen en interne planning gegevens,
- Wij hebben belangrijke markt gerelateerde veronderstellingen bevestigd met externe gegevens,
- Wij hebben de geschiktheid uitgedaagd van de sensitiviteitsanalyse uitgevoerd door management door het uitvoeren van verdere sensitiviteitsanalyse, in het bijzonder op veranderingen in de operationele kasstromen en de referentie multiplicators,
- Wij hebben de wiskundige nauwkeurigheid van de kasstroommodellen getest,
- Wij hebben de geschiktheid geëvalueerd van de informatie gepresenteerd in VOL 9 sectie 7 van de geconsolideerde jaarrekening.

Provisies voor geschillen en klachten

We verwijzen naar VOL 17 sectie 7 van de geconsolideerde jaarrekening.

Omschrijving

Per 31 december 2017 omvat de geconsolideerde balans een provisie voor geschillen en klachten voor een bedrag van EUR 14.508 (ooo).

Geconsolideerde jaarrekening

Wegens de aard van zijn activiteiten is de Groep betrokken in een beperkt aantal juridische geschillen. Rekening houdend met de onzekerheid die inherent is aan elke juridische procedure, is de inschatting van de risico's onvermijdelijk onzeker. Management erkent provisies voor geschillen en klachten op basis van zijn evaluatie van de waarschijnlijkheid dat de afwikkeling van individuele juridische geschillen zal resulteren in een uitstroom van middelen en rekening houdend met een aantal factoren zal de verzekeringsdekking van de Groep. De evaluatie van de waarschijnlijkheid op succes omvat een belangrijk niveau aan subjectiviteit en oordeel door het management.

Onze controlewerkzaamheden

- Wij hebben de werkwijze geëvalueerd waarmee het management de waarschijnlijkheid op succes van geschillen en klachten evalueert, alsook de geschiktheid van de evaluatie van het management,
- Wij hebben het vermogen van het management om de waarschijnlijkheid op succes van geschillen en klachten nauwkeurig te bepalen geëvalueerd en hebben de redelijkheid van de huidige bepaling uitgedaagd,
- Wij hebben de evaluatie van het management van de geschillen en klachten met relevante correspondentie en klachtenregister aangesloten,
- Wij hebben het laatste juridisch verslag, opgemaakt door de interne juridische adviseur, gecontroleerd, inclusief de analyse van de motivering voor de bereikte conclusie,
- Wij hebben de correspondentie van de externe advocaten, op onze confirmatie aanvraag naar de status van de juridische geschillen, gecontroleerd en geanalyseerd, en hebben de impact van deze bewijsstukken getoetst op de geschiktheid van de provisies voor geschillen en klachten,
- Wij hebben de contractuele afspraken omtrent de verzekeringsdekking geëxamineerd.

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan voor de geconsolideerde jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor de interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening is het bestuursorgaan verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuursorgaan het voornemen heeft om de Groep te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de geconsolideerde jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze geconsolideerde jaarrekening, beïnvloeden.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Groep;
- het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen;
- het concluderen dat de door het bestuursorgaan gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Groep zijn continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de geconsolideerde jaarrekening, en van de vraag of de geconsolideerde jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld;
- het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsactiviteiten binnen de Groep gericht op het tot uitdrukking brengen van een oordeel over de geconsolideerde jaarrekening. Wij zijn verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. Wij blijven ongedeeld verantwoordelijk voor ons oordeel.

Wij communiceren met het auditcomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Wij verschaffen aan het auditcomité tevens een verklaring dat wij de relevante deontologische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd, en wij communiceren met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en, waar van toepassing, over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Uit de aangelegenheden die met het auditcomité zijn gecommuniceerd bepalen wij die zaken die het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode, en die derhalve de kernpunten van onze controle uitmaken. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

VERSLAG BETREFFENDE DE OVERIGE DOOR WET-, REGELGEVING EN NORMEN GESTELDE EISEN

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan dit jaarverslag.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan dit jaarverslag, te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en andere informatie opgenomen in het jaarrapport

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening overeenstemt met de geconsolideerde jaarrekening voor hetzelfde boekjaar en is opgesteld overeenkomstig het artikel 119 van het Wetboek van vennootschappen.

In de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen in de controle, of het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, dienen wij u geen afwijking van materieel belang te melden.

Wij drukken geen enkele mate van zekerheid uit over het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.

De niet-financiële informatie zoals vereist op grond van artikel 119 §2 van het Wetboek van vennootschappen, werd opgenomen in een afzonderlijk verslag gevoegd bij het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening. Dit verslag van niet-financiële informatie bevat de door artikel 119 §2 van het Wetboek van vennootschappen vereiste inlichtingen en is in overeenstemming met de geconsolideerde jaarrekening voor hetzelfde boekjaar. De Vennootschap heeft zich bij het opstellen van deze niet-financiële informatie gebaseerd op KPIs for Environmental, Social & Governance Issues ('KPI for ESG'), Principles for Responsible Investment ('PRI') en Sustainable Development Goals ('SDG'). Wij spreken ons evenwel niet uit over de vraag of deze niet-financiële informatie in alle van materieel belang zijnde opzichten is opgesteld in overeenstemming met het in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening vermelde KPIs for ESG, PRI en SDG. Verder drukken wij geen enkele mate van zekerheid uit over individuele elementen opgenomen in deze niet-financiële informatie.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening verricht en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Groep.
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle bedoeld in artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening.

Andere vermelding

Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014.

Berchem, 7 mei 2018
KPMG Bedrijfsrevisoren Commissaris
vertegenwoordigd door

Erik Clinck
Bedrijfsrevisor

Enkelvoudige jaarrekening

De hierna opgenomen verkorte jaarrekening is de jaarrekening van Bank Degroof Petercam nv waarvan de maatschappelijke zetel in de Nijverheidsstraat 44 te 1040 Brussel gevestigd is.

Deze jaarrekening werd opgesteld overeenkomstig de Belgische boekhoudkundige normen. De vermelde bedragen zijn in duizenden euro.

De commissaris heeft een verklaring zonder voorbehoud gegeven over de volledige maatschappelijke jaarrekening die neergelegd zal worden bij de Nationale Bank van België binnen de bij wet vastgelegde termijn.

Balans na winstverdeling

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	30.09.2015
Activa			
I Kas, tegoeden bij centrale banken, postcheque- en girodiensten	1.345.310	773.620	1.393.660
II Bij de centrale bank herfinancierbaar overheidspapier	0	75.076	150.003
III Vorderingen op kredietinstellingen	223.378	287.863	373.751
A Onmiddellijk opvraagbaar	122.815	187.658	344.776
B Overige vorderingen (op termijn of met opzegging)	100.563	100.205	28.975
IV Vorderingen op cliënten	1.304.905	1.168.168	1.111.667
V Obligaties en andere vastrentende effecten	1.466.881	1.860.003	1.265.813
A Van publiekrechtelijke emittenten	263.681	524.736	343.558
B Van andere emittenten	1.203.200	1.335.267	922.255
VI Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	8.447	4.574	1.715
VII Financiële vaste activa	399.216	394.953	368.005
A Deelnemingen in verbonden ondernemingen	392.848	393.188	366.140
B Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	2.750	600	699
C Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren	3.282	1.165	1.166
D Achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen en ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	336	0	0
VIII Oprichtingskosten en immateriële vaste activa	9.163	11.922	14.019
IX Materiële vaste activa	23.740	24.263	16.125
XI Overige activa	33.663	33.154	19.743
XII Overlopende rekeningen	87.784	68.651	61.350
Totaal activa	4.902.487	4.702.247	4.775.851

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	30.09.2015
Passiva			
Vreemd vermogen	4.440.114	4.194.074	4.344.344
I Schulden bij kredietinstellingen	290.720	299.816	362.946
A Onmiddellijk opvraagbaar	220.128	286.748	115.222
C Overige schulden op termijn of met opzegging	70.592	13.068	247.724
II Schulden bij cliënten	3.910.147	3.735.685	3.826.458
B Andere schulden	3.910.147	3.735.685	3.826.458
1 Onmiddellijk opvraagbaar	3.750.989	3.637.378	3.717.792
2 Op termijn of met opzegging	159.158	98.307	108.666
III In schuldbewijzen belichaamde schulden		0	3.000
A Obligaties en andere vastrentende effecten in omloop		0	3.000
IV Overige schulden	167.901	79.583	141.713
V Overlopende rekeningen	34.166	34.777	28.655
VI Voorzieningen en uitgestelde belastingen	27.080	34.113	32.052
A Voorzieningen voor risico's en kosten	26.849	33.871	31.799
3 Overige risico's en kosten	26.849	33.871	31.799
B Uitgestelde belastingen	231	242	253
VII Fonds voor algemene bankrisico's	10.100	10.100	10.100
VIII Achtergestelde schulden		0	0
Eigen vermogen	462.373	508.173	370.927
IX Kapitaal	34.212	34.212	34.212
A Geplaatst kapitaal	34.212	34.212	34.212
IX Uitgiftepremies	115.919	115.919	115.919
XII Reserves	113.105	113.126	113.142
A Wettelijke reserve	4.411	4.411	4.411
C Belastingvrije reserves	15.557	15.578	15.594
D Beschikbare reserves	93.137	93.137	93.137
XII Overgedragen winst (verlies (-))	199.137	244.916	107.654
Totaal passiva	4.902.487	4.702.247	4.775.851

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	30.09.2015
Posten buiten balansstelling			
I Eventuele passiva	222.629	220.069	143.932
B Kredietvervangende borgtochten	119.379	100.474	37.463
C Overige borgtochten	1.030	2.726	3.191
E Activa bezwaard met zakelijke zekerheden voor rekening van derden	102.220	116.869	103.278
II Verplichtingen met een potentieel kredietrisico	245.364	216.078	255.617
A Vaste verplichtingen tot fondsenverstrekking	0	0	0
B Verplichtingen wegens contantaankopen van effecten en andere waarden	23.881	18.722	84.707
C Beschikbare marge op betekende kredietlijnen	221.483	197.356	170.910
III Aan de instelling toevertrouwde waarden	48.783.157	48.843.507	45.051.803
B Open bewaring en gelijkgestelde	48.783.157	48.843.507	45.051.803

Winst- en verliesrekening

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	30.09.2015
Kosten			
II Rentekosten en soortgelijke kosten	5.247	4.566	10.422
V Betaalde provisies	4.498	4.800	5.218
VI Verlies uit financiële transacties		0	0
B Uit de realisatie van beleggingseffecten		0	0
VII Algemene administratieve kosten	170.118	175.384	229.150
A Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	103.561	92.859	139.282
B Overige administratieve kosten	66.557	82.525	89.868
VIII Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	8.160	7.691	7.177
IX Waardeverminderingen op vorderingen en voorzieningen voor de posten buiten de balansstelling 'I Eventuele passiva' en 'II Verplichtingen met een potentieel kredietrisico'	622	3.479	1.864
X Waardeverminderingen op de beleggingsportefeuille in obligaties, aandelen en andere vastrentende of niet-vastrentende effecten	0	4.022	1.184
XII Voorzieningen voor andere risico's en kosten dan bedoeld in de buitenbalanstellingposten 'I Eventuele passiva' en 'II Verplichtingen met een potentieel kredietrisico'	760	5.421	10.020
XV Overige bedrijfskosten	18.574	19.217	13.229
XVIII Uitzonderlijke kosten	14.930	4.480	30.921
A Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	751	173	44
B Waardeverminderingen op financiële vaste activa	10.592	0	7.970
C Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten: toevoegingen	2.022	0	22.088
D Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa	0	330	49
E Andere uitzonderlijke kosten	1.565	3.977	770
XX Belastingen	1.221	1.457	11.297
XXI Winst van het boekjaar	70.123	137.245	50.894
XXIII Te bestemmen winst van het boekjaar	70.144	137.261	50.925

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	30.09.2015
Opbrengsten			
I Renteopbrengsten en soortgelijke opbrengsten	31.342	36.416	39.707
waaronder: uit vastrentende effecten	14.445	14.087	15.046
III Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten	75.232	29.913	93.509
A Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	530	239	157
B Deelnemingen in verbonden ondernemingen	74.106	29.389	93.256
C Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	31	79	89
D Andere aandelen en deelnemingen die tot de financiële vaste activa behoren	565	206	7
IV Ontvangen provisies	141.315	134.673	181.624
A Makelaars- en commissielonen	26.057	26.799	39.218
B Vergoeding voor diensten van beheer, adviesverlening en bewaren	25.268	28.301	32.880
C Overige ontvangen provisies	89.990	79.573	109.526
VI Winst uit financiële transacties	11.525	20.830	19.766
A Uit het wissel- en handelsbedrijf in effecten en andere financiële instrumenten	9.089	12.068	16.589
B Uit de realisatie van beleggingseffecten	2.436	8.762	3.177
X Waardeverminderingen op de beleggingsportefeuille in obligaties, aandelen en andere vastrentende of niet-vastrentende effecten	914	0	0
XI Besteding en terugneming van voorzieningen voor andere risico's en kosten dan bedoeld in de buitenbalanstellingposten 'I Eventuele passiva' en 'II Verplichtingen met een potentieel kredietrisico'	5.096	584	0
XIV Overige bedrijfsopbrengsten	24.956	25.890	23.488
XVII Uitzonderlijke opbrengsten	3.810	118.922	13.269
A Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa	1	0	0
B Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa	10	2.318	0
C Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten	2.383	238	7.592
D Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa	96	115.521	153
E Andere uitzonderlijke opbrengsten	1.320	845	5.524
XIX bis B Onttrekking aan de uitgestelde belastingen	11	11	13
XX B Regularisering van belastingen en terugneming van voorzieningen voor belastingen	52	523	0
XXII Onttrekking aan de belastingvrije reserves	21	16	31

(in duizenden EUR)

	31.12.2017	31.12.2016	30.09.2015
Resultaatverwerking			
A Te bestemmen winst (te verwerken verlies (-))	265.331	244.916	168.234
1 Te bestemmen winst van het boekjaar (te verwerken verlies (-))	70.144	137.261	50.925
2 Overgedragen winst van het vorige boekjaar (overgedragen verlies (-))	195.187	107.655	117.309
C Toevoeging aan het eigen vermogen	0	0	0
3 Aan de overige reserves	0	0	0
D Over te dragen winst	199.137	195.186	107.654
F Uit te keren winst	(66.194)	(49.730)	(60.580)
1 Vergoeding van het kapitaal	(65.399)	(49.058)	(60.034)
2 Bestuurders of zaakvoerders	(795)	(672)	(546)

Private Banking ●
Institutional Asset Management ●
Investment Banking ●
Asset Services ●

BELGIQUE ●●●●

Banque Degroof Petercam (maatschappelijke zetel)

Nijverheidsstraat 44
1040 Brussel
T +32 2 287 91 11

Antwerpen
T +32 3 233 88 48

Gent
T +32 9 266 13 66

Gosselies
T +32 71 32 18 25

Hasselt
T +32 11 77 14 60

Knokke-Heist
T +32 50 63 23 70

Kortrijk
T +32 56 26 54 00

Luik
T +32 4 252 00 28

Leuven
T +32 16 24 29 50

Namen
T +32 81 42 00 21

Waver
T +32 10 24 12 22

Degroof Petercam Asset Management

Guimardstraat 18
1040 Brussel
T +32 2 287 91 11

Degroof Petercam Corporate Finance

Guimardstraat 18
1040 Brussel
T +32 2 287 97 11

LUXEMBURG ●●●●

Banque Degroof Petercam Luxembourg

Zone d'activité La Cloche d'Or
12, rue Eugène Ruppert
2453 Luxembourg
T +352 45 35 45 1

Degroof Petercam Asset Services

Zone d'activité La Cloche d'Or
12, rue Eugène Ruppert
2453 Luxembourg
T + 352 26 64 50 1

Degroof Petercam Insurance Broker

Zone d'activité La Cloche d'Or
14, rue Eugène Ruppert
2453 Luxembourg
T +352 45 89 22

FRANKRIJK ●●●

Degroof Petercam France

44, rue de Lisbonne
75008 Paris
T +33 1 73 44 56 50

Lille
T +33 3 20 74 53 96

Lyon
T +33 4 26 99 59 00

Toulouse
T +33 5 61 32 09 96

Degroof Petercam Finance

44, rue de Lisbonne
75008 Paris
T +33 1 73 44 56 50

Degroof Petercam Gestion

44, rue de Lisbonne
75008 Paris
T +33 1 73 44 56 50

SPANJE ●●●

Bank Degroof Petercam Spain

Playa del Ayuntamiento 26
46002 Valencia
T +34 96 353 20 94

Barcelona
T +34 93 445 85 00

Bilbao
T +34 94 679 23 02

Madrid
T +34 91 523 98 90

Degroof Petercam SGIIC

Avenida Diagonal 464
08006 Barcelona
T +34 93 445 85 80

**Degroof Petercam Asset Management
Sucursal en España**

Paseo de la Castellana 141, Planta 19
28046 Madrid
T +34 9 157 20 36 6

NEDERLAND ●●

**Bank Degroof Petercam
Netherlands branch**

De Entree 238A 7th Floor
1101 EE Amsterdam
T + 31 20 573 5405

ZWITSERLAND ●●

Banque Degroof Petercam Suisse

Place de l'Université 8
1205 Genève
T +41 22 929 72 11

DUITSLAND ●

**Degroof Petercam Asset
Management Zweigniederlassung
Deutschland**

Mainzer Landstrasse 50
60325 Frankfurt am Main
T +49 69 274 015 295

ITALIÉ ●

**Degroof Petercam Asset
Management
Succursale Italiana**

Via Monte di Pietà 21
20121 Milano
T +39 02 86337 223